

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី

និង

សេចក្តីប្រជាកាសាខ្មែរ

អភិធម្មបិដក

បណ្ឌិត បុណ្ណសមភាគ

១០៧

រាជធានីភ្នំពេញ

១៩៧២

អង្គជំនុំជម្រះ

បណ្តាញ ព្រហ្មទណ្ឌកម្ម

០០៧

គ.ស. ២០១២

អភិធម្មបិដក

បដិដស្ស បុទ្ធសមោ ភាគោ

អនុលោមត្តិកទុក្ខប្បដ្ឋានំ

បរិត្តត្តិកលោកុទុក្ខំ

[១] បរិត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខោ ហេតុ
ធម្មោ ទុក្ខដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយោ ។ មហក្កតំ ហេតុ
ធម្មំ បដិច្ច មហក្កតោ ហេតុ ធម្មោ ទុក្ខដ្ឋានំ ហេ
តុប្បច្ចយោ ។ អប្បមាលំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមា
លោ ហេតុ ធម្មោ ទុក្ខដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយោ តិលំ ។

[២] ហេតុយោ តិលំ វារម្មណោ តិលំ វរិ
យោ តិលំ ។

[៣] ឧទទិមតិយោ តិលំ ។
សហគារកំពោមិ សម្បយុក្កកំពោមិ បដិច្ចវិសទិនោ ។

[៤] បរិក្ខោ ហេតុ ធម្មោ បរិត្តស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ ធម្មយោ ។ មហក្កតោ
ហេតុ ធម្មោ មហក្កតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេ
តុប្បច្ចយោ ធម្មយោ ។ អប្បមាលោ ហេតុ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បុទ្ធសមោភាគ

អនុលោមត្តិកទុក្ខប្បដ្ឋានំ

បរិត្តត្តិកលោកុទុក្ខំ

[១] ហេតុធម្មិ ហេតុកម្មណំកូដ្ឋារ អស្រ័យ ទ្វារហេតុធម្មិ
ហេតុកម្មណំកូដ្ឋារ វេទិកាភិក្ខុវិទី ប្រោមហេតុប្បច្ចយ ។ ហេតុធម្មិ
ហេតុកម្មណំដល់ខ្ញុំសភាគំ អស្រ័យ ទ្វារហេតុធម្មិ ហេតុកម្មណំ
ដល់ខ្ញុំសភាគំ វេទិកាភិក្ខុវិទី ប្រោមហេតុប្បច្ចយ ។ ហេតុធម្មិ
ហេតុកម្មណំប្រមាណមិទទាន អស្រ័យ ទ្វារហេតុធម្មិ ហេតុកម្មណំ
ប្រមាណមិទទាន វេទិកាភិក្ខុវិទី ប្រោមហេតុប្បច្ចយ មានវិញ ៣ ។

[២] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវិញ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មាន
វិញ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវិញ ៣ ។

[៣] ក្នុងអរិយសម្មាសម្ពុទ្ធិប្បច្ចយ មានវិញ ៣ ។
សហគារកំពោមិ សម្បយុក្កកំពោមិ បដិច្ចវិសទិនោ ។

[៤] ហេតុធម្មិ ហេតុកម្មណំកូដ្ឋារ ធម្មច្ចយ វៃហេតុធម្មិ
ហេតុកម្មណំកូដ្ឋារ វោយហេតុប្បច្ចយ ។ ហេតុធម្មិ ហេតុកម្មណំ
ដល់ខ្ញុំសភាគំ ធម្មច្ចយ វៃហេតុធម្មិ ហេតុកម្មណំដល់ខ្ញុំសភាគ
ំ វោយហេតុប្បច្ចយ ។ ហេតុធម្មិ ហេតុកម្មណំប្រមាណមិទទាន

[៦] បរិក្ខេប ហេតុ ធម្មា បរិក្ខេប ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បរិក្ខេប ហេតុ ធម្មា មហត្ថកស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ តីណិ ។ មហត្ថកោ ហេតុ ធម្មា មហត្ថស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ មហត្ថកោ ហេតុ ធម្មា បរិក្ខេប ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តីណិ ។ អប្បមាលោកិ ហេតុ ធម្មា អប្បមាលាស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អប្បមាលោ ហេតុ ធម្មា បរិក្ខេប ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តីណិ ។

[៧] បរិក្ខេប ហេតុ ធម្មា បរិក្ខេប ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៨] ហេតុយោ តីណិ អវម្ពលោ ធ អចមតិយោ បក្ស អនន្តរោ ធា សធនន្តរោ ធា សហដាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញ តីណិ ចិស្សយ តីណិ ឧបទិស្សយេ ធា អវិគតេ តីណិ ។

[៧] ហេតុធម៌ មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាចម្លើយ ខែហេតុធម៌ មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន ហេតុធម៌ មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាចម្លើយ ខែហេតុធម៌ មានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពធំ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពធំ ជាចម្លើយ ខែហេតុធម៌ មានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពធំ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន ហេតុធម៌ មានការម្នាក់ដល់ខ្លួនសភាពធំ ជាចម្លើយ ខែហេតុធម៌ មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានការម្នាក់ប្រមាណមិនប៉ាន ជាចម្លើយ ខែហេតុធម៌ មានការម្នាក់ប្រមាណមិនប៉ាន ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន ហេតុធម៌ មានការម្នាក់ប្រមាណមិនប៉ាន ជាចម្លើយ ខែហេតុធម៌ មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៣ ។

[៨] ហេតុធម៌ មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ជាចម្លើយ ខែហេតុធម៌ មានការម្នាក់ក្នុងគ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន ។

[៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៣ ក្នុងការម្នាក់ប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៨ ក្នុងសហជាតិប្បដ្ឋយេន មានពៈ ៩ ក្នុងសហជាតិប្បដ្ឋយេន មានពៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន មានពៈ ១១ ក្នុងចិស្សយប្បដ្ឋយេន មានពៈ ១២ ក្នុងឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន មានពៈ ១៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយេន មានពៈ ១៤ ។

អប្សមាល័ ធម្មោត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខា ធម្មោត្ត
ធ អប្សមាល័ ធម្មោត្តំ ធ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុ-
ប្បបូជ្ជយា ភីណិ ។ បរិក្ខំ ធម្មោត្តន្ត ធម្មោត្តតំ ធម្មោ-
ត្តក្ស ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខា ធម្មោត្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហោតុប្បបូជ្ជយា ភីណិ ។ បរិក្ខំ ធម្មោត្តក្ស អប្សមា-
ល័ ធម្មោត្តន្ត ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខា ធម្មោត្ត ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ហោតុប្បបូជ្ជយា ។

[១២] ហោតុយា គោតេ វារាដ្ឋលោ មក្ស អដិ-
បតិយោ ចវ វិការេ មក្ស វារិភោតេ គោតេ ។

[១៣] បរិក្ខំ ធម្មោត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខា
ធម្មោត្ត ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ធម្មោត្តប្បបូជ្ជយា ។

[១៤] ធម្មោត្តយា វិគតំ ធម្មោត្តលោ មក្ស
ធម្មោត្តយាយា ចវ គោតេ វិការេ មក្ស ។

[១៥] ហោតុប្បបូជ្ជយា ធម្មោត្តលោ មក្ស ។
[១៦] ធម្មោត្តប្បបូជ្ជយា អារម្មណ៍ វិគតំ ។

សហជានាវេមិ សម្បយុត្តារាវេមិ

អដិច្ចការ មេ

ខាតតុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាតតុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍
មិនមានជំនាញក្រសែយ ខ្លាំងខាតតុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍មិនមាន រឺដ
កើតឡើង ក្រោមខាតតុដមិ មានការ ១ ២ ខាតតុដមិ មានការ-
ប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ក្រសែយ ខ្លាំងខាតតុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាត-
តុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍សភាពផង រឺដកើតឡើង ក្រោមខាតតុ-
ដមិ មានការ ២ ៣ ខាតតុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ក្រសែយ
ខ្លាំងខាតតុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខ្លាំងខាតតុដមិ មានការប្រឡង
វិញ្ញាណក្ខណ៍មិនមានជំនាញ រឺដកើតឡើង ក្រោមខាតតុដមិ ។

[១៧] ក្នុងខាតតុដមិ មានការ ១៣ ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាត-
តុដមិ ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាតតុដមិ ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាតតុដមិ ១៣ ។

[១៨] ខាតតុដមិ មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ក្រសែយ ខ្លាំងខាតតុដមិ
មានការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ រឺដកើតឡើង ក្រោមខាតតុដមិ ។

[១៩] ក្នុងខាតតុដមិ មានការ ១ ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាត-
តុដមិ ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាតតុដមិ ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាតតុដមិ ។

[២០] ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាតតុដមិ ក្រោមខាតតុដមិ ។

[២១] ក្នុងការប្រឡងវិញ្ញាណក្ខណ៍ ខាតតុដមិ ក្រោមខាតតុដមិ ។

សហជានាវេមិ សម្បយុត្តារាវេមិ ប្រិវាលត្ថានិបដិច្ចភវិយេ ។

បរិក្ខារម្មណ៍កិច្ចការ

[២២] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

[២៣] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា សត្ត ។

[២៤] ឧបោតុយា ឧប្បាស សត្ត ។

យេវា តុសនាត្ថិកា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

បរិក្ខារម្មណ៍កិច្ចការ

[២៥] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

[២៦] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

[២៧] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

បរិក្ខារម្មណ៍កិច្ចការ

[២៨] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

[២៩] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា សត្ត ។

[៣០] ឧបោតុយា ឧប្បាស សត្ត ។

យេវា តុសនាត្ថិកា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

បរិក្ខារម្មណ៍កិច្ចការ

[៣១] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

[៣២] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

[៣៣] ឧបោតុយា ឧប្បាស ឧបោតុយា ឧប្បាស ។

បរិក្ខារម្មណ៍ស្ស ហេតុកុំ ធម្មស្ស អាមម្មណ៍ប្បដូ.
យេន បដូយោ ធីណិ ។

[៣១] ហេតុយា ធី ភិ អាមម្មណ៍ សន្ត អនិច្ច.
តិយា សន្ត អនន្តោ ច មមនន្តោ ច ឧច្ចនិស្សយ
ច អនិកេត ធីណិ ។

[៣២] នហេតុកុំ ច អាមម្មណ៍ ច ។

[៣៣] ហេតុកុំ ហេ អាមម្មណ៍ ធីណិ ។

[៣៤] នហេតុកុំ ហេ អាមម្មណ៍ សន្ត ។

យេន កុសលត្ថិកេ បដ្ឋានកុំ យិ វិគ្គារមន្តំ ។

[៣៥] បរិក្ខារម្មណ៍ នហេតុកុំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារ-
ម្មណោ នហេតុ ធម្មា ឧច្ចន្តិ ហេតុកុំ យា ។

[៣៦] ហេតុយា ធីណិ អាមម្មណ៍ ធីណិ អនិ-
ចតិយា ធីណិ អនិកេត ធីណិ ។

[៣៧] បរិក្ខារម្មណ៍ នហេតុកុំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខារ-
ម្មណោ នហេតុ ធម្មា ឧច្ចន្តិ នហេតុកុំ យា ។

នហេតុកុំ នហេតុកុំ អាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ ហេយអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់
អាមម្មណ៍ ។

[៣៨] កុដិហេតុកុំ អាមម្មណ៍ កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាម
ម្មណ៍ កុដិអនិច្ចក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ កុដិ
អាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ កុដិឧច្ចនិស្សយក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ កុដិ
កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ ។

[៣៩] កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់
អាមម្មណ៍ ។

[៤០] កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ ក្រោយនហេតុកុំ ។

[៤១] កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ ក្រោយនហេតុកុំ ។
បដ្ឋានកុំ កុដិកុសលត្ថិកេ យិ វិសេន (បរិក្ខារម្មណ៍កុំ យា)
កុំ) បដិច្ច ឧច្ចន្តិកុំ យិ វិសេន ។

[៤២] នហេតុកុំ អាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ កាស្រីយ កុំ នហេតុ-
កុំ អាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ ទើបកើតឡើង ក្រោយនហេតុកុំ ។

[៤៣] កុដិហេតុកុំ អាមម្មណ៍ កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់
អាមម្មណ៍ កុដិអនិច្ចក្នុងច្បាប់ អាមម្មណ៍ កុដិអាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ អាម
ម្មណ៍ ។

[៤៤] នហេតុកុំ អាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ កាស្រីយ កុំ នហេតុ-
កុំ អាមម្មណ៍ក្នុងច្បាប់ ទើបកើតឡើង ក្រោយនហេតុកុំ ។

បរិក្ខារហេតុផល

[៤១] បរិក្ខារម្មណោ ឧបោតុ ធម្មោ បរិក្ខារម្មណស្ស ឧបោតុស្ស ធម្មស្ស អនិបតិម្បទ្ធកយេ ធម្មកយោ ។

[៤២] ការម្មណោ សត្ត អនិបតិយោ សត្ត អនន្តោ ឧវ សមនន្តោ ឧវ ឧបចិស្សយេ ឧវ អវិគតេ តិណិ ។

[៤៣] ឧបោតុយា ឧវ ឧបោតុយា ឧវ ។

[៤៤] ការម្មណម្បទ្ធកយោ ឧបោតុយោ សត្ត ។

[៤៥] ឧបោតុម្បទ្ធកយោ បរិក្ខារម្មណ សត្ត ។
យេថា គុបបសត្តិភេ បញ្ញាណម្បិ វរិ វិគ្គារភក្ខំ ។

បរិក្ខារម្មណហេតុផល ខ្លឹម ។

បរិក្ខារហេតុផល

[៤៦] ហិដំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហិថោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុម្បទ្ធកយោ ។ មជ្ឈិមំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុម្បទ្ធកយោ ។ បណីតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បណីតោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុម្បទ្ធកយោ ។

បរិក្ខារហេតុផល

[៤៦] ឧបោតុធម៌ មានការម្មណីក្ខតន្តោ ជាបច្ច័យ វៃនេហេតុធម៌ មានការម្មណីក្ខតន្តោ ដោយអនិបតិម្បទ្ធកយោ ។

[៤៧] ក្នុងការម្មណប្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្នុងអនិបតិម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្នុងអនន្តោម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្នុងសមនន្តោម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្នុងឧបចិស្សយម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្នុងអវិគតម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ។

[៤៨] ក្នុងឧបោតុម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្នុងឧបោតុម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ។

[៤៩] ឧបោតុម្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្រោយការម្មណប្បទ្ធកយោ ។

[៥០] ក្នុងការម្មណប្បទ្ធកយោ មានការ ៧ ក្រោយឧបោតុម្បទ្ធកយោ ។
បញ្ញាណំ ក្នុងគុបបសត្តិភេ យំនិណោ (បរិក្ខារម្មណក្ខិម ហេតុផល) ហន្តិម មជ្ឈិម្បទ្ធកយោ យំនិណោ ។

ឧវ បរិក្ខារម្មណហេតុផល ។

បរិក្ខារហេតុផល

[៥១] ហេតុធម៌ ហេតុភាព អាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ហេតុភាព រើបកិណឡិក ក្រោយហេតុម្បទ្ធកយោ ។ ហេតុធម៌ យំនិណោល អាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ យំនិណោល រើបកិណឡិក ក្រោយហេតុម្បទ្ធកយោ ។ ហេតុធម៌ ដំឡើង អាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ដំឡើង រើបកិណឡិក ក្រោយហេតុម្បទ្ធកយោ ។

[៤៧] ហេតុយោ ភីណិ អារម្មណោ ភីណិ ភាវិ
នោន ភីណិ ។

[៤៨] យេនធិបតិយោ ភីណិ យេនាណោន ភីណិ
យេនាណោន ភីណិ យេនាណោន ភីណិ យេនាណោន
ភីណិ យេនាណោន ភីណិ ។

សហទាតករោមិ សម្បយុត្តករោមិ

មនីច្ចករសនិសា ។

[៤៩] ហិយោ ហេតុ ទន្មោ ហិទស្ស ហេតុស្ស
ទន្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ។ មជ្ឈិមោ ហេតុ
ទន្មោ មជ្ឈិមស្ស ហេតុស្ស ទន្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន
បដ្ឋយោ ។ មណីតោ ហេតុ ទន្មោ មណីតស្ស
ហេតុស្ស ទន្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ។

[៥០] ហិយោ ហេតុ ទន្មោ ហិទស្ស ហេតុស្ស
ទន្មស្ស អារម្មណាប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ ហិយោ ហេតុ
ទន្មោ មជ្ឈិមស្ស ហេតុស្ស ទន្មស្ស អារម្មណាប្បដ្ឋា-
យេន បដ្ឋយោ ។ មជ្ឈិមោ ហេតុ ទន្មោ មជ្ឈិមស្ស
ហេតុស្ស ទន្មស្ស អារម្មណាប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋយោ

[៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងការម្សោយប្បដ្ឋាយ

មានវារៈ ៣ ក្នុងកំរិតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៥២] ក្នុងអតិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរាណប្បដ្ឋាយ

មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចុប្បន្នប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ

មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បដ្ឋាយ

មានវារៈ ៣ ។

សហទាតករោមិ សម្បយុត្តករោមិ ប្រវេណន្តានិមនីច្ចករោមិ ។

[៥៣] ហេតុនិ ថេកភាប ជាបដ្ឋាយ នៃហេតុនិ ថេក-
ភាប ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ហេតុនិ យ៉ាងកណ្តាល ជាបដ្ឋាយ នៃ
ហេតុនិ យ៉ាងកណ្តាល ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ហេតុនិ ជំនួស ជា
បដ្ឋាយ នៃហេតុនិ ជំនួស ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៥៤] ហេតុនិ ថេកភាប ជាបដ្ឋាយ នៃហេតុនិ ថេក-
ភាប ដោយការម្សោយប្បដ្ឋាយ ហេតុនិ ថេកភាប ជាបដ្ឋាយ នៃ
ហេតុនិ យ៉ាងកណ្តាល ដោយការម្សោយប្បដ្ឋាយ ។ ហេតុនិ យ៉ាង
កណ្តាល ជាបដ្ឋាយ នៃហេតុនិ យ៉ាងកណ្តាល ដោយការម្សោយប្បដ្ឋាយ

ហត្ថក្រហេតុទុក្ខ

មជ្ឈិមេវ ហេតុ ធម្មោ ហិទស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ មណីសោ ហេតុ
ធម្មោ មជ្ឈិមស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្ប-
ច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥០] ហិពោ ហេតុ ធម្មោ ហិទស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ មជ្ឈិមេវ
ហេតុ ធម្មោ មជ្ឈិមស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនិ-
ច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ មជ្ឈិមេវ ហេតុ ធម្មោ ហិ-
ទស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ ។ មណីសោ ហេតុ ធម្មោ មណីសស្ស ហេ-
តុស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ១១ ។

[៥២] ហិពោ ហេតុ ធម្មោ ហិទស្ស ហេតុ-
ស្ស ធម្មស្ស អនន្តាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ១២ ។
មជ្ឈិមេវ ហេតុ ធម្មោ មជ្ឈិមស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
អនន្តាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ១៣ ។ មណីសោ ហេតុ
ធម្មោ មណីសស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តាប្បច្ច-
យេន បច្ចុយោ ។ ១៤ ។

ហត្ថក្រហេតុទុក្ខ

ហេតុនិ យំនិកក្កាល ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ ពោកភាប ដោយ
អាម្ពណប្បច្ច័យ ។ ហេតុនិ នីទុក្ខម ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ យំនិ-
កក្កាល ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ។

[៥១] ហេតុនិ ពោកភាប ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ ពោក
ភាប ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុនិ យំនិកក្កាល ជាបច្ច័យ
នៃហេតុនិ យំនិកក្កាល ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ ហេតុនិ យំនិ-
កក្កាល ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ ពោកភាប ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ ។
ហេតុនិ នីទុក្ខម ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ នីទុក្ខម ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ
អាម្ពណប្បច្ច័យ ។

[៥២] ហេតុនិ ពោកភាប ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ ពោក
ភាប ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ អាម្ពណប្បច្ច័យ ។ ហេតុនិ យំនិកក្កាល
ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ យំនិកក្កាល ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ អាម្ពណប្បច្ច័យ ។
ហេតុនិ នីទុក្ខម ជាបច្ច័យ នៃហេតុនិ នីទុក្ខម ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ
អាម្ពណប្បច្ច័យ ។

អាម្ពណប្បច្ច័យ

សម្មត្តនិយតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្តនិយតោ ហេតុ
នាម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយេន ។ អនិយតំ ហេតុំ
ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ ហេតុ នាម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយេន ។

[៥៧] ហេតុយា តិណិ អាម្ពរោ តិណិ អនិ-
បតិយា តិណិ វេទិតោ តិណិ ។

[៥៨] ឧបាទិបតិយោ ទ្វេ ធម្មវដោត តិណិ
ឧប្បាដោត តិណិ ឧបាសវនេ ឯតំ វេទិតោ
តិណិ វេទិយុយុត្ត ទ្វេ ។

សហហេតុករោបិ សម្បយុត្តករោបិ
អនិច្ចករសនិសេ ។

[៥៩] មិច្ឆត្តនិយតោ ហេតុ នាម្មា មិច្ឆត្តនិយ-
តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
សម្មត្តនិយតោ ហេតុ នាម្មា សម្មត្តនិយតស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
អនិយតោ ហេតុ នាម្មា អនិយតស្ស ហេតុស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ហេតុនមិ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង អាស្រ័យ ខ្លាហេតុនមិ មានសភាព
ត្រូវនឹងទៀង ទើបតែការទៀង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុនមិ មាន
សភាពមិនទៀង អាស្រ័យ ខ្លាហេតុនមិ មានសភាពមិនទៀង ទើប
តែការទៀង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧] កុនិហេតុប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ កុនិហេតុប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៣ កុនិអធិបតិប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ កុនិអវិភេតប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៣ ។

[៥៨] កុនិឧបាទិបតិប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៦ កុនិឧបាសវនេប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៣ កុនិឧប្បាដោតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ កុនិឧបាសវនេប្បច្ច័យ
មានពីរៈ ៣ កុនិវេទិតាប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣ កុនិវេទិយុយុត្តប្បច្ច័យ មាន
ពីរៈ ៦ ។

សហហេតុករោក្តិ សម្បយុត្តករោក្តិ ប្រវេទិតោក្តិនិបដិច្ចករោក្តិ ។

[៥៩] ហេតុនមិ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាច្រើន ខែហេតុ-
នមិ មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុនមិ មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ជាច្រើន ខែហេតុនមិ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុនមិ មានសភាពមិនទៀង ជាច្រើន ខែ
ហេតុនមិ មានសភាពមិនទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៥) មិត្តភក្តិយៈតា ហេតុ ធម្មា មិត្តភក្តិយៈ
 តស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទយេន
 មច្ចាយោ មិត្តភក្តិយៈតា ហេតុ ធម្មា អនិយតស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទយេន មច្ចាយោ ។
 សម្មត្តិយៈតា ហេតុ ធម្មា សម្មត្តិយៈតស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទយេន មច្ចាយោ
 សម្មត្តិយៈតា ហេតុ ធម្មា អនិយតស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទយេន មច្ចាយោ ។ អនិយ-
 តោ ហេតុ ធម្មា អនិយតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទយេន មច្ចាយោ អនិយៈតា ហេតុ
 ធម្មា មិត្តភក្តិយៈតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 ទ្ទិស្សយប្បទ្ទយេន មច្ចាយោ អនិយតោ ហេតុ ធម្មា
 សម្មត្តិយៈតស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ឧបទ្ទិស្ស-
 យប្បទ្ទយេន មច្ចាយោ ។

(២៦) ហេតុយោ ភីណិ អារម្មណេ ធម្មាវិ អនិ-
 បតិយោ ភីណិ អធម្មា មត្តា សមធម្មេ មត្តា ស-
 ហតាវេត ភីណិ ឧបទ្ទិស្សយេ សត្ត អវិការេ ភីណិ ។

(២៧) វេហេតុយោ សត្ត ធម្មារម្មណេ សត្ត ។

(២៨) ហេតុប្បទ្ទយោ ធម្មារម្មណេ ភីណិ ។

(២៩) ហេតុធម៌ មានសភាពខុសខ្លះខ្លះ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌
 មានសភាពខុសខ្លះខ្លះ ដោយឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ ហេតុធម៌ មានស-
 ភាពខុសខ្លះខ្លះ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មានសភាពខ្លះខ្លះ ដោយ
 ឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវខ្លះខ្លះ ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវខ្លះខ្លះ ដោយឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ ហេតុ-
 ធម៌ មានសភាពត្រូវខ្លះខ្លះ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មានសភាពខ្លះ
 ខ្លះ ដោយឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពខ្លះខ្លះ
 ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មានសភាពខ្លះខ្លះ ដោយឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ
 ហេតុធម៌ មានសភាពខ្លះខ្លះ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មានសភា
 ពខុសខ្លះខ្លះ ដោយឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ ហេតុធម៌ មានសភាពខ្លះ
 ខ្លះ ជាបច្ច័យ នៃហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវខ្លះខ្លះ ដោយឧប-
 ទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ ។

(២៦) ក្នុងហេតុប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បទ្ទិយ មាន
 ៧៖ ៦ ក្នុងអនិបតិប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៣ ក្នុងអធម្មាប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៥
 ក្នុងសមធម្មាប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៥ ក្នុងសហតំអប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៣ ក្នុង
 ឧបទ្ទិស្សយប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងអវិការប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៣ ។

(២៧) ក្នុងហេតុប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បទ្ទិយ
 មាន៧៖ ៧ ។

(២៨) ក្នុងអារម្មណប្បទ្ទិយ មាន៧៖ ៣ ក្រោយហេតុប្បទ្ទិយ ។

(៦៧) ទេហេតុប្បុត្តយា អាម្មណោ ចត្តាវិ ។

យថា តុសលត្ថំភេ មន្ត្រានាម្បិ ឯវំ វិគ្គារោតត្ថំ ។

[៧០] មិច្ឆត្ថងិយតំ ទេហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច មិច្ឆត្ថ-

ងិយរោត ទេហេតុ ទេហា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បុត្តយា

មិច្ឆត្ថងិយតំ ទេហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អងិយរោត ទេហេតុ

ទេហា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បុត្តយា ភិណំ ។ សម្មត្ថ-

ងិយតំ ទេហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្ថងិយរោត ទេហេតុ

ទេហា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បុត្តយា សម្មត្ថងិយតំ ទេហេតុំ

ធម្មំ បដិច្ច អងិយរោត ទេហេតុ ទេហា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បុត្តយា សម្មត្ថងិយតំ ទេហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

សម្មត្ថងិយរោត ទេហេតុ ច អងិយរោត ទេហេតុ ច

ទេហា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បុត្តយា ។ អងិយតំ ទេហេតុំ

ធម្មំ បដិច្ច អងិយរោត ទេហេតុ ទេហា ឧប្បជ្ជតិ

ហេតុប្បុត្តយា ។ មិច្ឆត្ថងិយតំ ទេហេតុត្ថ អងិយតំ

ទេហេតុត្ថ ធម្មំ បដិច្ច អងិយរោត ទេហេតុ ទេហា

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បុត្តយា ។ សម្មត្ថងិយតំ ទេហេតុត្ថ

អងិយតំ ទេហេតុត្ថ ធម្មំ បដិច្ច អងិយរោត ទេហេតុ

ទេហា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បុត្តយា ។

(៦៧) ក្កិការម្មណប្បុត្តយ មានវាៈ៦ ព្រោះទេហេតុប្បុត្តយ ។

ចន្ទានវាៈ ក្កិកុ បលត្ថិតៈ យ៉ាងណា (មិច្ឆត្ថតិកាបក្ស៧)

បណ្ឌិត គប្បីឱ្យវិស្វា យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧០] ទេហេតុមិ មានសភាពខុសខំដើរឡើង កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុ-

ធម៌ មានសភាពខុសខំដើរឡើង រើបេតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ ។

ទេហេតុធម៌ មានសភាពមិនឡើង កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុមិ មានសភាព

ខុសខំដើរឡើង រើបេតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ មានពៈ៧ ។ ទេហេ-

តុធម៌ មានសភាពខ្រវែងឡើង កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុមិ មានសភាព

ត្រូវខំដើរឡើង រើបេតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ ទេហេតុធម៌ មាន

សភាពមិនឡើង កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវខំដើរឡើង

រើបេតិក ឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ ទេហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវខំដើរឡើង

ក្តី ទេហេតុធម៌ មានសភាពមិនឡើងក្តី កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុធម៌ មាន

សភាពត្រូវខំដើរឡើង រើបេតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ ។ ទេហេតុធម៌

មានសភាពមិនឡើង កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុធម៌ មានសភាពមិនឡើង

រើបេតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ ទេហេតុធម៌ មានសភាពមិនឡើង

កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុធម៌ មានសភាពខុសខំដើរឡើងក៏ ខ្ញុំទេហេតុធម៌

មានសភាពមិនឡើងក៏ រើបេតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ ។

ទេហេតុធម៌ មានសភាពមិនឡើង កម្រើយ ខ្ញុំទេហេតុធម៌ មានសភាព

ត្រូវខំដើរឡើងក៏ ខ្ញុំទេហេតុធម៌ មានសភាពមិនឡើងក៏ រើបេតិក

ឡើង ព្រោះហេតុប្បុត្តយ ។

[៧១] ហេតុយោ ធរ ការម្មណោ តីណិ អនិម-
តិយា ធរ វិចារោ ឯតំ អវិការេ ធរ ។

[៧២] អនិយមំ ធរោតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយមោ
ធរោតុ ធរោ ឧប្បជ្ជតិ ធរោតុប្បជ្ជយា ។

[៧៣] ធរោតុយោ ឯតំ ធរោម្មណោ មត្ត
ធរអនិមតិយា តីណិ ចារិកោ មត្ត ។

[៧៤] ហេតុប្បជ្ជយោ ធរោម្មណោ មត្ត ។

[៧៥] ធរោតុប្បជ្ជយោ ការម្មណោ ឯតំ ។

សហគារណមិ សម្មយុត្តការណមិ បដិច្ចការសនិសា ។

[៧៦] មិច្ឆត្តនិយមោ ធរោតុ ធរោ អនិយម-
ស្ស ធរោតុស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បជ្ជយេន មត្ត-
យោ ។ សម្មត្តនិយមោ ធរោតុ ធរោ អនិយមស្ស
ធរោតុស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បជ្ជយេន មត្តយោ ។
អនិយមោ ធរោតុ ធរោ អនិយមស្ស ធរោតុស្ស
ធម្មស្ស ការម្មណាប្បជ្ជយេន មត្តយោ អនិយមោ
ធរោតុ ធរោ មិច្ឆត្តនិយមស្ស ធរោតុស្ស ធម្មស្ស
ការម្មណាប្បជ្ជយេន មត្តយោ អនិយមោ ធរោតុ
ធរោ សម្មត្តនិយមស្ស ធរោតុស្ស ធម្មស្ស ការម្ម-
ណាប្បជ្ជយេន មត្តយោ ។

[៧៧] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានការៈ ៧ ក្នុងការម្មណាប្បជ្ជយ មាន
ការៈ ៧ ក្នុងអនិមតិប្បជ្ជយ មានការៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បជ្ជយ មានការៈ ១
ក្នុងអវិការកប្បជ្ជយ មានការៈ ៧ ។

[៧៨] ធរោតុធមិ មានសភាពមិទៀន កាស្រ័យ ខ្លះហេតុ-
ធមិ មានសភាពមិទៀន រើបរិភោជ្ជនិ ប្រោទោហេតុប្បជ្ជយ ។

[៧៩] ក្នុងហេតុប្បជ្ជយ មានការៈ ១ ក្នុងការម្មណាប្បជ្ជយ
មានការៈ ៥ ក្នុងអនិមតិប្បជ្ជយ មានការៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បជ្ជយ
មានការៈ ៥ ។

[៨០] ក្នុងការម្មណាប្បជ្ជយ មានការៈ ៥ ប្រោទោហេតុប្បជ្ជយ ។

[៨១] ក្នុងការម្មណាប្បជ្ជយ មានការៈ ១ ប្រោទោហេតុប្បជ្ជយ ។
សហគារណេ ក្នុ សម្មយុត្តការណេ ប្រវិចារត្តានិមិច្ឆតិការណេ ។

[៨២] ធរោតុធមិ មានសភាពទុសនិទៀន ជាបច្ច័យ វិនិចារ-
កុធមិ មានសភាពមិទៀន ដោយការម្មណាប្បជ្ជយ ។ ធរោតុធមិ មាន
សភាពត្រូវនិទៀន ជាបច្ច័យ វិនិចារកុធមិ មានសភាពមិទៀន
ដោយការម្មណាប្បជ្ជយ ធរោតុធមិ មានសភាពមិទៀន ជាបច្ច័យ វិនិ-
ចារកុធមិ មានសភាពមិទៀន ដោយការម្មណាប្បជ្ជយ ធរោតុធមិ
មានសភាពមិទៀន ជាបច្ច័យ វិនិចារកុធមិ មានសភាពទុសនិទៀន
ដោយការម្មណាប្បជ្ជយ ធរោតុធមិ មានសភាពមិទៀន ជាបច្ច័យ
វិនិចារកុធមិ មានសភាពត្រូវនិទៀន ដោយការម្មណាប្បជ្ជយ ។

មគ្គាម្មណត្តិកហេតុទុក្ខំ

សម្មត្តិយេយកស្ម័យ ឧបោតុស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្សត្ថ-
យេន មន្ទរយា ។

[៧៧] អាវម្ពលោ មក្ខ អធិបតិយា អដ្ឋ អនន្តរ-
មក្ខ សមនន្តរា មក្ខ សហជានេ ធរ អក្ខមាត្ត
តិណិ ធិស្សនយ គោស ឧបចិន្ទនយ សត្ត អវិ-
កាត គោស ។

[៧៨] ឧបោតុយា គោស ឧបោត្ថយោ គោស
ឧអធិបតិយា គោស ។

[៧៩] វារម្ពណម្សត្ថយា ឧបោតុយា មក្ខ ។

[៨០] ឧបោតុម្សត្ថយា វារម្ពណា មក្ខ ។

យថា តុសលត្ថិកេ មក្ខាភាវិ វេ វិទ្ធារាតត្ថំ ។

មិច្ឆាវិហារទុក្ខំ ធិដ្ឋំ ។

មគ្គាម្មណត្តិកហេតុទុក្ខំ

[៨១] មគ្គាម្មណំ ហេតុំ ធម្មំ មនិទ្ធ មគ្គាម្ម-
ណេក ហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុម្សត្ថយា តិណិ ។

មគ្គហេតុកំ ហេតុំ ធម្មំ មនិទ្ធ មគ្គហេតុកេក
ហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុម្សត្ថយា តិណិ ។

មគ្គាម្មណត្តិកហេតុទុក្ខំ

ថាបច្ច័យ ខនេហតុធម៌ មានសភាពក្រវិនិច្ឆ័យ ដោយអនន្តរម្សត្ថយ ។

[៧៧] ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៨ ក្នុងអនន្តរម្សត្ថយ មានវារៈ៨ ក្នុងសមនន្តរម្សត្ថយ មានវារៈ៨
ក្នុងសហជានម្សត្ថយ មានវារៈ៨ ក្នុងអក្ខមក្ខម្សត្ថយ មានវារៈ៨
ក្នុងធិស្សនម្សត្ថយ មានវារៈ៨ ក្នុងឧបចិន្ទនម្សត្ថយ មានវារៈ៨
ក្នុងអវិកាតម្សត្ថយ មានវារៈ៨ ។

[៧៨] ក្នុងឧបោតុម្សត្ថយ មានវារៈ៨ ក្នុងអាវម្ពណម្សត្ថយ
មានវារៈ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ ។

[៧៩] ក្នុងវារម្ពណម្សត្ថយ មានវារៈ៨ គ្រោះវារម្ពណម្សត្ថយ ។

[៨០] ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៨ គ្រោះវារម្ពណម្សត្ថយ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកេ យ៉ាងណា (មិច្ឆាត្ថិកេហេតុទុក្ខំ)
បណ្ឌិត ឧប្បវិទ្ធាស្ថា យ៉ាងនោះ ។

ចរិ មិច្ឆាវិហារទុក្ខំ ។

មគ្គាម្មណត្តិកហេតុទុក្ខំ

[៨១] ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ អស្រ័យ ខ្លាចាតុ-
ធម៌ មានមគ្គជាហេតុ វេបាតិកាវិទ្ធិ គ្រោះហេតុម្សត្ថយ មាន
វារៈ៨ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ អស្រ័យ ខ្លាចាតុធម៌ មាន
មគ្គជាហេតុ វេបាតិកាវិទ្ធិ គ្រោះហេតុម្សត្ថយ មានវារៈ៨ ។

អង្គាធិបតី ហេតុ ធម្ម ធម្ម បដិច្ច បដិច្ច អង្គាធិបតី ហេតុ
ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ បដិច្ច ។ អង្គាធិបតី
ហេតុត្ថ អង្គាធិបតី ហេតុត្ថ ធម្ម បដិច្ច អង្គាធិ-
បតី ហេតុ ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ តិណិ
អង្គហេតុត្ថ ហេតុត្ថ អង្គាធិបតី ហេតុត្ថ ធម្ម
បដិច្ច អង្គហេតុត្ថ ហេតុ ធម្ម ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយោ តិណិ ។

(៤៥) ហេតុយោ សន្តតេ វាគីតេ សន្តតេ ។

(៤៦) ធម្មធិបតីយោ សន្តតេ ធម្មធិបតី
សន្តតេ ធម្មធិបតីយោ ធម្មធិបតី សន្តតេ ធិប្ប-
យុត្តេ សន្តតេ ។

សហគមន៍កម្ពុជា បញ្ជាក់ស្តីពី បដិច្ចការសីលធម៌ ។

(៥៦) អង្គាធិបតី ហេតុ ធម្ម អង្គាធិបតី-
ស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយោ បដិច្ច
តិណិ ។ អង្គហេតុត្ថ ហេតុ ធម្ម អង្គហេតុ-
ត្ថស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយោ បដិច្ច
តិណិ ។ អង្គាធិបតី ហេតុ ធម្ម អង្គាធិបតីស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយោ បដិច្ច បដិច្ច ។
អង្គាធិបតី ហេតុ ធម្ម អង្គាធិបតី ហេតុ ធម្ម

ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី ក្រោយ ខ្ញុំហេតុធម៌ មានមគ្គជា
អធិបតី វិចិត្រវិញ្ញាណ ក្រោយហេតុប្បន្នយោ មានការ ៧ ។ ហេតុធម៌
មានមគ្គជាអធិបតី ក្រោយ ខ្ញុំហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី
ខ្ញុំហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី វិចិត្រវិញ្ញាណ ក្រោយហេតុប្បន្នយោ
មានការ ៨ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី ក្រោយ ខ្ញុំហេតុធម៌
មានមគ្គជាអធិបតី ខ្ញុំហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី វិចិត្រវិញ្ញាណ
ក្រោយហេតុប្បន្នយោ មានការ ៩ ។

(៥៧) ក្នុងហេតុប្បន្នយោ មានការ ១០ ក្នុងអធិបតីប្បន្នយោ
មានការ ១១ ។

(៥៨) ក្នុងអធិបតីប្បន្នយោ មានការ ១២ ក្នុងឧប្បន្នយោ
មានការ ១៣ ក្នុងអធិបតីប្បន្នយោ មានការ ១៤ ក្នុងឧប្បន្នយោ
មានការ ១៥ ក្នុងឧប្បន្នយោ មានការ ១៦ ។

សហគមន៍កម្ពុជា បញ្ជាក់ស្តី ប្រើប្រាស់ខ្លឹមសារបដិច្ចការសីលធម៌ ។

(៥៩) ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី ធម្មធិបតី
មានមគ្គជាអធិបតី ដោយហេតុប្បន្នយោ មានការ ១៧ ។ ហេតុធម៌
មានមគ្គជាអធិបតី ដោយហេតុប្បន្នយោ មានមគ្គជាអធិបតី ដោយហេ-
តុប្បន្នយោ មានការ ១៨ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី ធម្មធិបតី
វិចិត្រវិញ្ញាណ ដោយហេតុប្បន្នយោ មានការ ១៩ ។
ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតី

មន្ត្រាវច្ឆរណា ហេតុ ច មន្ត្រាជិបតិ ហេតុ ច ចម្មា
មន្ត្រាវច្ឆរណស្ស ហេតុស្ស ចម្មស្ស អនិបតិយ្យច្ឆរយន
បច្ឆរយា តិណំ ។ មន្ត្រាវច្ឆរណា ហេតុ ច មន្ត្រា
ជិបតិ ហេតុ ច ចម្មា មន្ត្រាវច្ឆរណស្ស ហេតុស្ស
ចម្មស្ស អនិបតិយ្យច្ឆរយន បច្ឆរយា បក្ស ។

[៤៧] មន្ត្រាវច្ឆរណា ហេតុ ចម្មា មន្ត្រាវច្ឆរណា-
ស្ស ហេតុស្ស ចម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ឆរយន បច្ឆរយា
តិណំ ។ មន្ត្រាជិបតិ ហេតុ ចម្មា មន្ត្រាជិបតិស្ស
ហេតុស្ស ចម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ឆរយន បច្ឆរយា តិ-
ណំ ។ មន្ត្រាវច្ឆរណា ហេតុ ច មន្ត្រាជិបតិ ហេតុ
ច ចម្មា មន្ត្រាវច្ឆរណស្ស ហេតុស្ស ចម្មស្ស អន-
ន្តរាប្បច្ឆរយន បច្ឆរយា តិណំ ។

[៤៨] ហេតុយា សន្តរាស អារម្មណ ទេ អនិ-
បតិយា ឯកវិស អនន្តរា ទេ សមនន្តរា ទេ ស-
ហោរោ សន្តរាស អន្តរាមន្ត្រា សន្តរាស ទិស្សយ
សន្តរាស ទេ ទិស្សយ ឯកវិស អវិសោ សន្តរាស ។

[៤៩] ឧហេតុយា ឯកវិស ឧការម្មណេ សន្តរាស ។

[៥០] ហេតុប្បច្ឆយា ឧការម្មណេ សន្តរាស ។

ហេតុធមិ មានមន្តជាភារម្មណ៍ក្តី ហេតុធមិ មានមន្តជាអនិបតិក្តី ជា
បច្ឆរយ ខែហេតុធមិ មានមន្តជាភារម្មណ៍ ដោយអនិបតិយ្យច្ឆរយ មាន
ព័រៈ ៣ ។ ហេតុធមិ មានមន្តជាហេតុក្តី ហេតុធមិ មានមន្តជាអនិបតិ-
ក្តី ជាបច្ឆរយ ខែហេតុធមិ មានមន្តជាភារម្មណ៍ ដោយអនិបតិយ្យច្ឆរយ
មានព័រៈ ៥ ។

[៥១] ហេតុធមិ មានមន្តជាភារម្មណ៍ ជាបច្ឆរយ ខែហេតុធមិ
មានមន្តជាភារម្មណ៍ ដោយអនន្តរាប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ៣ ។ ហេតុធមិ
មានមន្តជាអនិបតិ ជាបច្ឆរយ ខែហេតុធមិ មានមន្តជាអនិបតិ ដោយ
អនន្តរាប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ៣ ។ ហេតុធមិ មានមន្តជាភារម្មណ៍ក្តី ហេតុធមិ
មានមន្តជាអនិបតិក្តី ជាបច្ឆរយ ខែហេតុធមិ មានមន្តជាភារម្មណ៍ ដោយ
អនន្តរាប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ៣ ។

[៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងការម្មណាប្បច្ឆរយ មាន
ព័រៈ ៧ ក្នុងអនិបតិយ្យច្ឆរយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរាប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសហោរោប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ១៧
ក្នុងអាការម្មណាប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងទិស្សយប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ១៧
ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងអវិសោប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ១៧ ។

[៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងការម្មណាប្បច្ឆរយ
មានព័រៈ ១៧ ។

[៥៤] ក្នុងការម្មណាប្បច្ឆរយ មានព័រៈ ១៧ ព្រោះហេតុប្បច្ឆរយ ។

[៧៥] ហេតុយោ សត្តុរស អាម្មណោ សត្តុរស
វរិកតេ សត្តុរស ។

[៧៦] មត្តារម្មណំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តា-
រម្មណោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយោ ។

[៧៧] នហេតុយោ ឯកំ ធម្មតិបតិយោ សត្តុ-
រស នប្បវេជិតេ សត្តុរស ធម្មត្រាជិតេ សត្តុរស
ធម្មាសវៈ ធម្ម វរិកតេ សត្តុរស វរិយ្យយុត្ត
សត្តុរស ។

[៧៨] ហេតុប្បច្ចយោ ធម្មតិបតិយោ សត្តុរស ។

[៧៩] នហេតុប្បច្ចយោ អាម្មណោ ឯកំ ។
សហពាគករោបិ សម្មយុត្តនកោបិ បដិច្ចវិសនិសា ។

[១០១] មត្តារម្មណោ នហេតុ ធម្មោ មត្តា-
រម្មណោស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយោ
បច្ចយោ មត្តារម្មណោ នហេតុ ធម្មោ មត្តាជិ-
បតិស្ស នហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយោ
បច្ចយោ មត្តារម្មណោ នហេតុ ធម្មោ មត្តារម្ម-
ណោស្ស នហេតុស្ស ធម្ម មត្តាជិបតិស្ស នហេតុស្ស
ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយោ បច្ចយោ តីណិ ។

[៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ១៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ

មានវាៈ ១៧ ក្នុងអវិភេតប្បច្ច័យ មានវាៈ ១៧ ។

[៧៦] នហេតុធម្មិ មានមត្តជានិការម្មណំ វាស្រីយ ឧវាហ-
ក្ខណ៍ មានមត្តជានិការម្មណំ វេចកើតឡើង ត្រូវនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ ក្នុងធម្មតិបតិយប្បច្ច័យ មាន
វាៈ ១៧ ក្នុងឧប្បវេជិតប្បច្ច័យ មានវាៈ ១៧ ក្នុងធម្មត្រាជិតប្បច្ច័យ

មានវាៈ ១៧ ក្នុងមហាសវិតប្បច្ច័យ មានវាៈ ៧ ក្នុងវរិកតប្បច្ច័យ

មានវាៈ ១៧ ក្នុងវរិយ្យយុត្តប្បច្ច័យ មានវាៈ ១៧ ។

[៧៨] ក្នុងធម្មតិបតិយប្បច្ច័យ មានវាៈ ១៧ ត្រូវនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩] ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ ត្រូវនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហពាគករោក្ខិ សម្មយុត្តករោក្ខិ ប្រហែលគ្នាខឹងចង្អុលវាវិជរ ។

[១០២] នហេតុធម្មិ មានមត្តជានិការម្មណំ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យនហេតុធម្មិ
មានមត្តជានិការម្មណំ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម្មិ មានមត្តជានិការម្មណំ
ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យនហេតុធម្មិ មានមត្តជានិការម្មណំ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ នហេ-
តុធម្មិ មានមត្តជានិការម្មណំ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យនហេតុធម្មិ មានមត្តជានិការម្មណំ
វិនិច្ឆ័យនហេតុធម្មិ មានមត្តជានិការម្មណំ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ មានវាៈ ១៧ ។

មត្តារម្មណ៍បាយុកុំ

មត្តារម្មណោ នយោតុ ច មត្តានិបតិ នយោតុ ច មត្តា
មត្តារម្មណស្ស នយោតុស្ស មត្តស្ស អនន្តរញ្ញ្វយេន បច្ចុយោ
ទីណិ ។ មត្តាមោក្ខតោ នយោតុ ច
មត្តានិបតិ នយោតុ ច មត្តា មត្តារម្មណស្ស នយោ-
តុស្ស មត្តស្ស អនិបតិញ្ញ្វយេន បច្ចុយោ មត្ត ។

(១០៦) មត្តារម្មណោ នយោតុ មត្តា មត្តារម្ម-
ណស្ស នយោតុស្ស មត្តស្ស អនន្តរញ្ញ្វយេន បច្ចុ-
យោ មត្តារម្មណោ នយោតុ មត្តា មត្តានិបតិស្ស
នយោតុស្ស មត្តស្ស អនន្តរញ្ញ្វយេន មត្តយោ មត្តា-
រម្មណោ នយោតុ មត្តា មត្តារម្មណស្ស នយោតុស្ស ច
មត្តានិបតិស្ស នយោតុស្ស ច មត្តស្ស អនន្តរញ្ញ្វ្វ-
យេន មត្តយោ ទីណិ ។ មត្តានិបតិ នយោតុ ម-
ត្តា មត្តានិបតិស្ស នយោតុស្ស មត្តស្ស អនន្តរញ្ញ្វ-
យេន បច្ចុយោ មត្តានិបតិ នយោតុ មត្តា មត្តា-
រម្មណស្ស នយោតុស្ស មត្តស្ស អនន្តរញ្ញ្វយេន
មត្តយោ មត្តានិបតិ នយោតុ មត្តា មត្តារម្ម-
ណស្ស នយោតុស្ស ច មត្តានិបតិស្ស នយោតុស្ស
ច មត្តស្ស អនន្តរញ្ញ្វយេន បច្ចុយោ ទីណិ ។

មត្តារម្មណ៍ករុណ្ណៈ

នយោតុធមិ មានមត្តជាភារម្មណ៍ក្តី នយោតុធមិ មានមត្តជាអតិបតិក្តី
ជាច្រើន ។ នយោតុធមិ មានមត្តជាភារម្មណ៍ ដោយអតិបតិច្រើន
មានព្រះ ត ។ នយោតុធមិ មានមត្តជាហត្ថក្តី នយោតុធមិ មានមត្តជា
អតិបតិក្តី ជាច្រើន ។ នយោតុធមិ មានមត្តជាហត្ថ ដោយអតិបតិច្រើន
មានព្រះ ៨ ។

(១០៦) នយោតុធមិ មានមត្តជាភារម្មណ៍ ជាច្រើន ។ នយោតុធមិ
មានមត្តជាភារម្មណ៍ ដោយអនន្តរញ្ញ្វយេ នយោតុធមិ មានមត្តជាភារម្ម-
ណ៍ ជាច្រើន ។ នយោតុធមិ មានមត្តជាអតិបតិ ដោយអនន្តរញ្ញ្វយេ
នយោតុធមិ មានមត្តជាភារម្មណ៍ ជាច្រើន ។ នយោតុធមិ មានមត្តជា
ភារម្មណ៍ផង ។ នយោតុធមិ មានមត្តជាអតិបតិ ដោយអនន្តរញ្ញ្វយេ
នយោតុធមិ មានមត្តជាអតិបតិ ដោយអនន្តរញ្ញ្វយេ នយោតុធមិ
មានមត្តជាអតិបតិ ដោយអនន្តរញ្ញ្វយេ នយោតុធមិ មានមត្តជាអតិបតិ ជា
ច្រើន ។ នយោតុធមិ មានមត្តជាភារម្មណ៍ ដោយអនន្តរញ្ញ្វយេ នយោតុ-
ធមិ មានមត្តជាអតិបតិ ជាច្រើន ។ នយោតុធមិ មានមត្តជាភារម្មណ៍ផង
។ នយោតុធមិ មានមត្តជាអតិបតិផង ដោយអនន្តរញ្ញ្វយេ មានព្រះ ត ។

មន្ត្រីរដ្ឋាលា ឲាហតុ ច មន្ត្រីជំបត់ ឲាហតុ ច
ធម្មា មន្ត្រីរដ្ឋាលាស្ស ឲាហតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយធម្ម
វប្បន្ទយេន បទ្ធាយា តិណិ ។

[១០៣] មន្ត្រីរដ្ឋាលា ឲាហតុ ធម្មា មន្ត្រី-
រដ្ឋាលាស្ស ឲាហតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយធម្ម
យេន បទ្ធាយា តិណិ ។ មន្ត្រីហេតុកា ឲាហតុ
ធម្មា មន្ត្រីហេតុកាស្ស ឲាហតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យធម្មន្ទយេន បទ្ធាយា បញ្ច ។ មន្ត្រីជំបត់ ឲាហតុ
ធម្មា មន្ត្រីជំបត់ស្ស ឲាហតុស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយធម្មន្ទយេន បទ្ធាយា បញ្ច ។ មន្ត្រីរដ្ឋាលា
ឲាហតុ ច មន្ត្រីជំបត់ ឲាហតុ ច ធម្មា មន្ត្រីរដ្ឋាលាស្ស
ឲាហតុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយធម្មន្ទយេន បទ្ធាយា
តិណិ ។ មន្ត្រីហេតុកា ឲាហតុ ច មន្ត្រីជំបត់ ឲា-
ហតុ ច ធម្មា មន្ត្រីហេតុកាស្ស ឲាហតុស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយធម្មន្ទយេន បទ្ធាយា បញ្ច ។

[១០៤] អាម្មាលា ឲា អនិបតិយា ឯកវិស
អនុនេ ឲា សមនុនេ ឲា សហព័ន្ធ សត្ត-
ស អត្តមាត្រា សត្តស ចិន្ទាយ សត្តស

ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអាម្មាលក្ខី ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអនិបតិក្ខី ជា
បន្ទិយ នៃឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអាម្មាល ដោយអនុប្បន្ទិយ មាន
ព្រះ ។

[១០៥] ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអាម្មាល ជាបន្ទិយ នៃឲាហតុ-
និ មានមន្ត្រីអាម្មាល ដោយឧបនិស្សយធម្មន្ទិយ មានព្រះ ។
ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីហេតុ ជាបន្ទិយ នៃឲាហតុនិ មានមន្ត្រីហេតុ
ដោយឧបនិស្សយធម្មន្ទិយ មានព្រះ ។ ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអនិ-
បតិ ជាបន្ទិយ នៃឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអនិបតិ ដោយឧបនិស្សយធម្មន្ទិយ
មានព្រះ ។ ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអាម្មាលក្ខី ឲាហតុនិ មាន
មន្ត្រីអនិបតិក្ខី ជាបន្ទិយ នៃឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអាម្មាល ដោយ
ឧបនិស្សយធម្មន្ទិយ មានព្រះ ។ ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីហេតុក្ខី
ឲាហតុនិ មានមន្ត្រីអនិបតិក្ខី ជាបន្ទិយ នៃឲាហតុនិ មានមន្ត្រី
ហេតុ ដោយឧបនិស្សយធម្មន្ទិយ មានព្រះ ។

[១០៦] ក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធាច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអនិបតិក្ខ-
ន្ទិយ មានព្រះ ៦១ ក្នុងអនុប្បន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសមា-
ន្ត្រីច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសហព័ន្ធច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ១៧ ក្នុង
អត្តមាត្រាច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងចិន្ទាយច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ១៧

ឧប្បន្តិកៈហេតុទុក្ខំ

ឧបទិស្សយ ឯកវិស អវិកតេ សត្តានុស ។

[១០៥] និហេតុយា ឯកវិស និហារម្មណោ ឯកវិស ។

[១០៦] អារម្មណាប្បច្ចយា និហេតុយា យ ។

[១០៧] និហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ យ ។

យថា តុសលត្តិកេ បញ្ញាវរយ្យំ វិវិច្ឆារេតត្ថំ ។

មត្តារម្មណត្ថិកយោទុក្ខំ ឱតិ ។

ឧប្បន្តិកៈហេតុទុក្ខំ

[១០៨] ឧប្បន្តោ ហេតុ នន្តោ ឧប្បន្តស្ស

ហេតុស្ស នន្តស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប្បន្តោ

ហេតុ សន្សយត្តកាធំ ហេតុធំ ហេតុប្បច្ចយេន

បច្ចយោ បទិសន្តិក្ខណោ ។ មេ ។

[១០៩] អនុប្បន្តោ ហេតុ នន្តោ ឧប្បន្តស្ស

ហេតុស្ស នន្តស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អនុប្បន្តោ ហេតុ វេតោបវិយញ្ញាណស្ស អារម្មណា

ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្ម ។

ឧប្បន្តិកៈហេតុទុក្ខំ

ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ចយ មានព្រះ ២១ ក្នុងអវិកតប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ។

[១០៥] ក្នុងនិហេតុប្បច្ចយ មានព្រះ ២១ ក្នុងនិហារម្មណប្បច្ចយ មានព្រះ ២១ ។

[១០៦] ក្នុងនិហេតុប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនិហារម្មណប្បច្ចយ ។

[១០៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនិហេតុប្បច្ចយ ។

ឯបញ្ញាវរៈ ក្នុងតុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (មត្តារម្មណត្តិកៈហេតុទុក្ខំ)

បណ្ឌិត ភប្បវិទូភិក្ខុវា យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ មត្តារម្មណត្តិកៈហេតុទុក្ខំ ។

ឧប្បន្តិកៈហេតុទុក្ខំ

[១០៨] ហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ វិនិហេតុធម៌

កើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បច្ចយ តួកហេតុ កើតឡើងហើយ ជា

បច្ច័យ វិនិហេតុសម្បយត្តកៈហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយ ក្នុងនិហារម្មណ

សន្តិ ។ មេ ។

[១០៩] ហេតុធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ វិនិហេតុធម៌

កើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ តួកហេតុ មិនកើតឡើង

ហើយ ជាបច្ច័យ វិនិហេតុសម្បយត្តកៈហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ចយ មាន

ព្រះ ២ ។

[១១០] ឧប្បន្ទោ ហេតុ ធានា ឧប្បន្ទស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចត្តប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ តីណិ ។ . . . សហជាតប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ អត្តាមត្តប្បដ្ឋាយន ឥន្ទយោ វិស្សយប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ ឧបវិស្សយប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ វិចារប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ មន្តប្បដ្ឋាយន ឥន្ទយោ សម្មយុត្តប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ អន្តិប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ ។ ។ ។ . . . វេទិតប្បដ្ឋាយន ចន្ទយោ ។

[១១១] ហេតុយា ដំកំ អាម្ពុណ ទ្វេ អនិច្ចតយា តីណិ សហជាតេ ដំកំ អត្តាមត្តា ដំកំ វិស្សយា ដំកំ ឧបវិស្សយេ ទ្វេ អវិចារេ ដំកំ ។

[១១២] ហេតុយា ទ្វេ ឧអាម្ពុណ ទ្វេ ។
 [១១៣] ហេតុប្បដ្ឋាយា ឧអាម្ពុណ ដំកំ ។
 [១១៤] ឧហេតុប្បដ្ឋាយា អាម្ពុណ ទ្វេ ។
 យថា តុសលត្តិគេ បញ្ញាវិស្សំ ដំ វិគ្គាវេតនំ ។

[១១០] ហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាច្រើន វៃហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ដោយអនិច្ចត្តប្បដ្ឋាយ មានវា: ៣ ។ . . . ជាច្រើន ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយអត្តមត្តប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយវិស្សយប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយឧបវិស្សយប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយវិចារប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយមន្តប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋាយ ជាច្រើន ដោយអន្តិប្បដ្ឋាយ ។ ។ ។ . . . ជាច្រើន ដោយអវិចារប្បដ្ឋាយ ។

[១១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវា: ១ ក្នុងអាម្ពុណប្បដ្ឋាយ មានវា: ២ ក្នុងអនិច្ចត្តប្បដ្ឋាយ មានវា: ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាយ មានវា: ១ ក្នុងអត្តមត្តប្បដ្ឋាយ មានវា: ១ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋាយ មានវា: ១ ក្នុងឧបវិស្សយប្បដ្ឋាយ មានវា: ២ ក្នុងវិចារប្បដ្ឋាយ មានវា: ១ ។

[១១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវា: ២ ក្នុងឧអាម្ពុណប្បដ្ឋាយ មានវា: ២ ។

[១១៣] ក្នុងអាម្ពុណប្បដ្ឋាយ មានវា: ១ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។
 [១១៤] ក្នុងអាម្ពុណប្បដ្ឋាយ មានវា: ២ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។
 ឯបញ្ញាវា: ក្នុងតុសលត្តិគេ យ៉ាងណា (ឧប្បន្តិកាហេតុក្កតៈ)
 ចល្លាត ឧប្បប្បវាស្តា យ៉ាងនោះចុះ ។

និរោធិស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។
ឧប្បាណំ ឧប្បាណុ ធម្មា ឧប្បាណុស្ស និរោធិស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។

[១១៧] អនុស្សយន្ត តិណិ អនិមតិយា តិណិ
សហជានេ ឯតំ អក្កមរត្តា ឯតំ ទិស្សយ ឯតំ
ឧបទិស្សយ តិណិ អវិគតេ ឯតំ ។

[១២១] និរោធិស្ស តិណិ អនុស្សយន្ត តិណិ ។

[១២២] អនុស្សយន្តបិដក និរោធិស្ស តិណិ ។

[១២៣] និរោធិស្សបិដក អនុស្សយន្ត តិណិ ។

ប្បន្តនិរោធិស្ស បិដក ។

អភិធម្មវិណ័យ

[១២៤] មច្ចុប្បត្តា ហេតុ ធម្មា មច្ចុប្បត្តស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។

[១២៥] អភិធម្មា ហេតុ ធម្មា មច្ចុប្បត្តស្ស
ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនុស្សយន្តបិដក មច្ចយោ ទ្វេ ។

[១២៧] ហេតុយា ឯតំ អនុស្សយន្ត
ទ្វេ អនិមតិយា តិណិ សហជានេ ឯតំ

ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ។ និរោធិស្ស ដោយប្រសិទ្ធិវិភិក្ខវិជ្ជា ជាបច្ច័យ
និរោធិស្ស ដោយវិភិក្ខវិជ្ជា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេ ។

[១១៧] ក្នុងការប្រាសាទប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងអតិបតិប្បច្ច័យ
មានព្រះ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងអក្កមរត្តប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ១ ក្នុងនិរោធិស្សប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ។

[១២០] ក្នុងនិរោធិស្សប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងនិរោធិស្សប្បច្ច័យ
មានព្រះ ៣ ។

[១២១] ក្នុងនិរោធិស្សប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងនិរោធិស្សប្បច្ច័យ ។

[១២២] ក្នុងការប្រាសាទប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងនិរោធិស្សប្បច្ច័យ ។
ព្រះ ប្បន្តនិរោធិស្ស ។

អភិធម្មវិណ័យ

[១២៣] ហេតុនិរោធិ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យ និរោធិស្ស ជា
បច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៤] ហេតុនិរោធិ ជាអតីត ជាបច្ច័យ និរោធិស្ស ជា
បច្ចុប្បន្ន ដោយការប្រាសាទប្បច្ច័យ មានព្រះ ២ ។

[១២៧] ក្នុងនិរោធិស្សប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងការប្រាសាទប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ២ ក្នុងអតិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានព្រះ ១

លា

ឆត្រត្រៃលោក្ខណៈ បដិច្ចវារៈ

អញ្ញមញ្ញ ឯកំ ខិស្សយេ ឯកំ ឧបខិស្សយេ
ទ្រេ វិចារេក ឯកំ ក្រ្រិយេ ឯកំ មន្តេ ឯកំ
សម្បយុត្តេ ឯកំ អន្តិយា ឯកំ អវិកេត ឯកំ ។

[១២២] ឧបោតុយា ទ្រេ ឧវារម្មណោ ទ្រេ ។

[១២៣] ហេតុប្បដ្ឋយោ ឧវារម្មណោ ឯកំ ។

[១២៤] ឧបោតុយា វារម្មណោ ទ្រេ ។

[១២៥] អតីតោ ឧបោតុ ឧប្មា បទុប្បន្តស្ស

ឧបោតុស្ស ឧប្មស្ស វារម្មណោប្បដ្ឋយេន បទ្ធាយោ ។

អនាគតោ ឧបោតុ ឧប្មា បទុប្បន្តស្ស ឧបោតុស្ស

ឧប្មស្ស វារម្មណោប្បដ្ឋយេន បទ្ធាយោ ។ បទុប្បន្តោ

ឧបោតុ ឧប្មា បទុប្បន្តស្ស ឧបោតុស្ស ឧប្មស្ស

វារម្មណោប្បដ្ឋយេន បទ្ធាយោ ។

[១២៦] វារម្មណោ តីណិ អនិបតិយោ តីណិ ស-

ហេតុកេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញ ឯកំ ខិស្សយេ ឯកំ ឧប-

ខិស្សយេ តីណិ វារសវេន ឯកំ កេម្មេ ទ្រេ វិចារេក

ឯកំ ក្រ្រិយេ ឯកំ មន្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ

ក្រីអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីខិស្សយប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រី
ឧបខិស្សយប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ២ ក្រីវិចារកប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីក-

្រិយប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីមន្តប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីសម្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីអន្តិយប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីអវិកេតប្បដ្ឋយេ

វាឧវារៈ ១ ។

[១២៦] ក្រីឧបោតុប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ២ ក្រីឧវារម្មណោប្បដ្ឋយេ
វាឧវារៈ ២ ។

[១២៧] ក្រីឧវារម្មណោប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ វ្រាវេហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[១២៨] ក្រីវារម្មណោប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ២ វ្រាវេហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[១២៩] ឧបោតុធម៌ ជាអតីត ជាបច្ចុប្បន្ន វិទនេហេតុធម៌ ជា
បច្ចុប្បន្ន ដោយវារម្មណោប្បដ្ឋយេ ។ ឧបោតុធម៌ ជាអនាគត ជាបច្ចុប្បន្ន

វិទនេហេតុធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយវារម្មណោប្បដ្ឋយេ ។ ឧបោតុធម៌ ជា
បច្ចុប្បន្ន ជាបច្ចុប្បន្ន វិទនេហេតុធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយវារម្មណោប្បដ្ឋយេ ។

[១៣០] ក្រីវារម្មណោប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ៣ ក្រីវិចារកប្បដ្ឋយេ
វាឧវារៈ ៣ ក្រីសហព័កប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេ

វាឧវារៈ ១ ក្រីខិស្សយប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីឧបខិស្សយប្បដ្ឋយេ
វាឧវារៈ ៣ ក្រីវារសវេនប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីកម្មប្បដ្ឋយេ វាឧ

វារៈ ២ ក្រីវិចារកប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីក្រ្រិយប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១
ក្រីមន្តប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១ ក្រីសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វាឧវារៈ ១

អំពីធម្មបទិក អនុសាសន៍អនុកម្មប្បដ្ឋាន

អត្ថុយោ ឯតំ អវិសោគ ឯតំ ។

[១៣១] ឧបោតុយា តិណិ ឧបាស្មណ តិណិ ។

[១៣២] អវិម្ពណប្បដ្ឋយា ឧបោតុយា តិណិ ។

[១៣៣] ត្ថាបាតុប្បដ្ឋយា អវិម្ពណ តិណិ ។

អវិវុទ្ធិយោគុណំ ខ្ពំតំ ។

អំពីតាម្មណវិវិហារទុក្ខំ

[១៣៤] អតិសារម្មណំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អតិសារម្មណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
អបាគនារម្មណំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អបាគនារម្មណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៣៥] ហេតុយា តិណិ អារម្មណ តិណិ អវិសោគ តិណិ ។

[១៣៦] ឧសតិបតិយា តិណិ ឧប្បាសោគ តិណិ ឧប្បាសោគ តិណិ ឧបាសោគ តិណិ ឧវិសោគ តិណិ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ មានពៈ ១ ក្នុងអវិសោគប្បដ្ឋយ មានពៈ ១ ។

[១៣១] ក្នុងឧបោតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងឧបាស្មណប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ។

[១៣២] ក្នុងអវិម្ពណប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[១៣៣] ក្នុងត្ថាបាតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងអវិម្ពណប្បដ្ឋយ ។ ចំ អវិវុទ្ធិយោគុណំ ។

អំពីតាម្មណវិវិហារទុក្ខំ

[១៣៤] ហេតុធម៌ មានអារម្មណំជាអតីត អាស្រ័យ ខ្លាច ហេតុធម៌ មានអារម្មណំជាអតីត វេទនាភិក្ខុវិទី ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណំជាអនាគត អាស្រ័យ ខ្លាចហេតុធម៌ មានអារម្មណំជាអនាគត វេទនាភិក្ខុវិទី ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណំជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ ខ្លាចហេតុធម៌ មានអារម្មណំជាបច្ចុប្បន្ន វេទនាភិក្ខុវិទី ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣៥] ក្នុងឧបោតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងឧបាស្មណប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងអវិសោគប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ។

[១៣៦] ក្នុងឧសតិបតិប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងឧប្បាសោគប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងឧបាសោគប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងឧវិសោគប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានពៈ ៦ ។

[១៣៧] ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ នវ អនិ-
 បតិយា សត្តំ អនន្តារ ធន សមនន្តារ ធន សហ-
 ជាតេ តីណិ អន្តាមគ្គោ តីណិ ខិស្សយេ តីណិ
 ឧបទិស្សយេ នវ អវិភាតេ តីណិ ។

(១៤៦) នហេតុយា នវ នវអាម្មណោ នវ ។

(១៤៧) ហេតុប្បដ្ឋយា នវអាម្មណោ តីណិ ។

(១៤៨) នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ នវ ។

នេវា កុសលភ្នំភក្កេ បញ្ញាណប្បិ វិវិទ្ធារាតន្តំ ។

(១៤៩) អតីតាម្មណំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច

អតីតាម្មណោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

អនាគតាម្មណំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតាម្ម-

ណោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

បច្ចុប្បន្នាម្មណំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នាម្មណោ

នហេតុ ធម្មា ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(១៥០) ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ តីណិ

អនិបតិយា តីណិ អវិភាតេ តីណិ ។

[១៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ក្នុងការមូលប្បដ្ឋយ
 មាន៧៖ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងអនន្តារប្បដ្ឋយ មាន៧៖
 ៦ ក្នុងសមនន្តារប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៦ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣
 ក្នុងអន្តាមគ្គប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣ ក្នុងខិស្សយប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣
 ក្នុងឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៤ ក្នុងអវិភាតប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣ ។

[១៤៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៤ ក្នុងនវអាម្មណប្បដ្ឋយ
 មាន៧៖ ៤ ។

[១៤៧] ក្នុងនវអាម្មណប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣ ប្រការហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៨] ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៤ ប្រការនហេតុប្បដ្ឋយ ។

បញ្ញាណៈ ក្នុងកុសលភ្នំភក្កៈ យ៉ាងណា (អតីតាម្មណភ្នំភក្កេហេតុទុក្ខៈ)
 បណ្ឌិត គប្បវិជ្ជាស្តា យ៉ាងនោះចុះ ។

[១៤៩] នហេតុធម៌ មានការម្មណំជាអតីត កាល្រឹយ ខ្លួន-
 នហេតុធម៌ មានការម្មណំជាអតីត វេលាភិក្ខុវិទី ប្រារាហេតុប្បដ្ឋយ ។

នហេតុធម៌ មានការម្មណំជាអនាគត កាល្រឹយ ខ្លួននហេតុធម៌ មានការ-
 ម្មណំជាអនាគត វេលាភិក្ខុវិទី ប្រារាហេតុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌

មានការម្មណំជាបច្ចុប្បន្ន កាល្រឹយ ខ្លួននហេតុធម៌ មានការម្មណំជាបច្ចុ-
 ប្បន្ន វេលាភិក្ខុវិទី ប្រារាហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣ ក្នុងការមូលប្បដ្ឋយ មាន
 ៧៖ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣ ក្នុងអនន្តារប្បដ្ឋយ មាន៧៖ ៣ ។

(១២៩) នរោត្តមយា តីណិ នអធិបតិយា តីណិ
 ឧបរាជានៈ តីណិ នបញ្ញាយា តីណិ នអាសេវន
 តីណិ នគម្ពេ តីណិ នវិចារេ តីណិ នឈរេ
 ឯកំ ននេក្ក តីណិ នវិប្បយុត្ត តីណិ ។

សហជានកំភេមំ សម្បយុត្តកំភេមំ បដិទ្ធករសនិសា ។

(១២៦) អតីតារម្មណោ នរោត្ត ធម្មោ អតីតា-
 រម្មណស្ស នរោត្តស្ស ធម្មស្ស ការម្មណម្បទ្ធវយេ ន
 បទ្ធវយា តីណិ ។ អតីតារម្មណោ នរោត្ត ធម្មោ
 អតីតារម្មណស្ស នរោត្តស្ស ធម្មស្ស ការម្មណម្ប-
 ទ្ធវយេ ន បទ្ធវយា តីណិ ។ បទ្ធវ្បញ្ញារម្មណោ
 នរោត្ត ធម្មោ បទ្ធវ្បញ្ញារម្មណស្ស នរោត្តស្ស
 ធម្មស្ស ការម្មណម្បទ្ធវយេ ន បទ្ធវយា តីណិ ។

(១២៧) ការម្មណោ នវ អធិបតិយា សត្ត អវិ-
 តេ តីណិ ។

(១២៨) នរោត្តមយា នវ នការម្មណោ នវ ។

(១២៩) ការម្មណម្បទ្ធវយា នរោត្តមយា នវ ។

(១២៤) ក្នុងនរោត្តមប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនអធិបតិប្បទ្ធវយេ នរោ-
 ត្ត ក្នុងនឧបរាជានប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនបញ្ញាយាប្បទ្ធវយេ នរោ-
 ត្ត ក្នុងនអាសេវនប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនគម្ពេប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនវិចារេប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនឈរេប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនឯកំប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងននេក្កប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ។

(១២៥) នរោត្តមិ នរោត្តម្មណំជាអតីត ជាបទ្ធវយេ នរោ-
 ត្តម្មណំជាអតីត ដោយការម្មណប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ។

នរោត្តមិ នរោត្តម្មណំជាអនាគត ជាបទ្ធវយេ នរោត្តមិ នរោត្ត-
 ម្មណំជាអនាគត ដោយការម្មណប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ។ នរោត្តមិ
 បទ្ធវ្បញ្ញារម្មណំជាបទ្ធវ្បញ្ញ ជាបទ្ធវយេ នរោត្តមិ នរោត្តម្មណំ ជា
 បទ្ធវ្បញ្ញ ដោយការម្មណប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ។

(១២៦) ក្នុងការម្មណប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនអធិបតិប្បទ្ធវយេ
 នរោត្ត ក្នុងនឯកំប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ។

(១២៧) ក្នុងនរោត្តមប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនការម្មណប្បទ្ធវយេ
 នរោត្ត ។

(១២៨) ក្នុងនរោត្តមប្បទ្ធវយេ នរោត្ត ក្នុងនការម្មណប្បទ្ធវយេ ។

[១៩០] ទោតុប្បទ្វយោ អាម្មណោ នវ ។

យោ ត្រាស្រាស្រាស្រា មញ្ញាវាម្មំ ឯវំ វិគ្គារេត្យំ ។

អនិកម្មណ៍កុមារប្បដ្ឋាន

អដ្ឋវគ្គិកៈហេតុទុក្ខិកៈ

[១៩១] អដ្ឋវគ្គំ ហេតុំ ធម្មំ ឋានិកំ អដ្ឋវគ្គា

ហេតុ ទោតុ ទុប្បទ្វតិ ហេតុប្បទ្វយោ ។

តហំត្វា ហេតុំ ធម្មំ ឋានិកំ តហំត្វា ហេតុ ទោតុ

ទុប្បទ្វតិ ហេតុប្បទ្វយោ ។

[១៩២] ហេតុយោ ទ្វេ អាម្មណោ ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

[១៩៣] ទោតុឋានិយោ ទ្វេ ទោតុឋានិយោ ទ្វេ

ទោតុឋានិយោ ទ្វេ ទោតុឋានិយោ ទ្វេ ទោតុឋានិយោ ទ្វេ

ទោតុឋានិយោ ទ្វេ ។

សហជាតករោចិ សម្បយុត្តករោចិ ឋានិកំ វិសិដ្ឋាន ។

[១៩៤] អដ្ឋវគ្គា ហេតុ ទោតុ អដ្ឋវគ្គស្ស

ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បទ្វយោ ឋានិកំ ។

តហំត្វា ហេតុ ទោតុ តហំត្វា ហេតុស្ស ធម្មស្ស

ហេតុប្បទ្វយោ ឋានិកំ ។

[១៩១] ក្នុងការប្រយោជន៍ មានការៈ ព្រោះទោតុប្បទ្វយោ ។

ទោតុឋានិយោ ក្នុងការប្រយោជន៍ យោតិណោ (អនិកម្មណ៍កុមារប្បដ្ឋាន)

ហេតុ ទោតុប្បទ្វយោ យោតិណោ ។

ឯវំ អនិកម្មណ៍កុមារប្បដ្ឋាន ។

អដ្ឋវគ្គិកៈហេតុទុក្ខិកៈ

[១៩១] ហេតុធម៌ ទោតុធម៌ ក្រាម្មយោ ទោតុធម៌ ទោតុធម៌

ទោតុធម៌ ក្រាម្មយោ ។ ហេតុធម៌ ទោតុធម៌ ក្រាម្មយោ

ទោតុធម៌ ទោតុធម៌ ទោតុធម៌ ក្រាម្មយោ ។

[១៩២] ក្នុងការប្រយោជន៍ មានការៈ ក្នុងការប្រយោជន៍ មាន

ការៈ ក្នុងការប្រយោជន៍ មានការៈ ។

[១៩៣] ក្នុងការប្រយោជន៍ មានការៈ ក្នុងការប្រយោជន៍

មានការៈ ក្នុងការប្រយោជន៍ មានការៈ ក្នុងការប្រយោជន៍

មានការៈ ក្នុងការប្រយោជន៍ មានការៈ ក្នុងការប្រយោជន៍

មានការៈ ។

សហជាតករោចិ សម្បយុត្តករោចិ ប្រយោជន៍ ឋានិកំ ។

[១៩៤] ហេតុធម៌ ទោតុធម៌ ក្រាម្មយោ ទោតុធម៌ ទោតុធម៌

ក្រាម្មយោ ។ ហេតុធម៌ ទោតុធម៌ ក្រាម្មយោ ទោតុធម៌

ទោតុធម៌ ក្រាម្មយោ ។

[១៥៥] អដ្ឋកថា ហេតុ ធានា អដ្ឋកថាស្ស
 ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាម្មត្ថយេន បច្ចយោ ។
 អដ្ឋកថា ហេតុ ធានា កហិតា ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អាម្មណាម្មត្ថយេន បច្ចយោ ។ កហិតា ហេតុ ធានា
 កហិតា ហេតុស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាម្មត្ថយេន
 បច្ចយោ កហិតា ហេតុ ធានា អដ្ឋកថាស្ស ហេតុស្ស
 ធម្មស្ស អាម្មណាម្មត្ថយេន បច្ចយោ ។

[១៥៦] អដ្ឋកថា ហេតុ ធានា អដ្ឋកថាស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អនិបតិម្មត្ថយេន បច្ចយោ ។ កហិតា
 ហេតុ ធានា កហិតា ហេតុស្ស ធម្មស្ស អនិបតិម្ម-
 ត្ថយេន បច្ចយោ ។

[១៥៧] អដ្ឋកថា ហេតុ ធានា អដ្ឋកថាស្ស ហេ-
 តុស្ស ធម្មស្ស អនន្តាម្មត្ថយេន បច្ចយោ ។ ក-
 ហិតា ហេតុ ធានា កហិតា ហេតុស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តាម្មត្ថយេន បច្ចយោ ។

[១៥៨] ហេតុយា ទ្វេ អាម្មណា ចត្តារិ អនិ-
 បតិយា ទ្វេ អនន្តរា ទ្វេ សមនន្តរា ទ្វេ សហ-
 ជាតេ ទ្វេ អត្តមរាត្រា ទ្វេ ជំស្សយេ ទ្វេ ទម-
 ជំស្សយេ ចត្តារិ អវិការេ ទ្វេ ។

[១៥៩] ហេតុមិ ខានិក្កនំ កាចច្ច័យ ខែហេតុមិ ខានិក្កនំ
 ដោយការម្មណាម្មត្ថយេន ហេតុមិ ខានិក្កនំ កាចច្ច័យ ខែហេតុមិ
 ខានិក្កនំ ដោយការម្មណាម្មត្ថយេន ។ ហេតុមិ ខានិក្កនំ កាចច្ច័យ
 ខែហេតុមិ ខានិក្កនំ ដោយការម្មណាម្មត្ថយេន ហេតុមិ ខានិក្កនំ
 កាចច្ច័យ ខែហេតុមិ ខានិក្កនំ ដោយការម្មណាម្មត្ថយេន ។

[១៦០] ហេតុមិ ខានិក្កនំ កាចច្ច័យ ខែហេតុមិ ខានិក្កនំ
 ដោយអនន្តាម្មត្ថយេន ។ ហេតុមិ ខានិក្កនំ កាចច្ច័យ ខែហេតុមិ
 ខានិក្កនំ ដោយអនន្តាម្មត្ថយេន ។

[១៦១] ហេតុមិ ខានិក្កនំ កាចច្ច័យ ខែហេតុមិ ខានិក្កនំ
 ដោយអនន្តាម្មត្ថយេន ។ ហេតុមិ ខានិក្កនំ កាចច្ច័យ ខែហេតុមិ
 ខានិក្កនំ ដោយអនន្តាម្មត្ថយេន ។

[១៦២] ក្នុងហេតុម្មត្ថយេន មាន ២ ក្នុងអាម្មណាម្មត្ថយេន មាន
 ៣ ក្នុងអនិបតិម្មត្ថយេន មាន ៤ ក្នុងអនន្តាម្មត្ថយេន មាន ៦
 ក្នុងសមនន្តាម្មត្ថយេន មាន ៦ ក្នុងសហជាតេម្មត្ថយេន មាន ៦
 ក្នុងអត្តមរាត្រាម្មត្ថយេន មាន ៦ ក្នុងជំស្សយេម្មត្ថយេន មាន ៦ ក្នុង
 ទមជំស្សយេម្មត្ថយេន មាន ៦ ក្នុងអវិការេម្មត្ថយេន មាន ៦ ។

(១៥៧) នាហតុយា ចត្តាវិ ធារាម្មណ ចត្តាវិ ។

(១៥៨) ហេតុប្បដ្ឋយា ធារាម្មណ ទ្វេ ។

(១៥៩) នាហតុប្បដ្ឋយា ធារាម្មណ បញ្ច ។

យថា គុសលត្ថិតេ បញ្ញាវាច្យំ វិវិដ្ឋាវេត្យំ ។

(១៦០) អដ្ឋត្ថំ នាហតុំ ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋត្ថោ នាហតុំ នាម្មា ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ តហិត្វា នាហតុំ ធម្មំ បដិច្ច តហិត្វា នាហតុំ នាម្មា ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(១៦១) នាហតុយា ទ្វេ ធារាម្មណ ទ្វេ អវិចារេ ម្លេ ។

(១៦២) នាហតុយា ទ្វេ នអវិចារេយា ទ្វេ នវិចារេយត្ថេ ទ្វេ ។

សហគរាគរណេ សម្បយុត្តរណេ បដិច្ចវាសនិសា ។

(១៦៣) អដ្ឋត្ថោ នាហតុំ នាម្មា អដ្ឋត្ថស្ស នាហតុស្ស ធម្មស្ស ធារាម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អដ្ឋត្ថោ នាហតុំ នាម្មា តហិត្វា ហេតុស្ស ធម្មស្ស ធារាម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ តហិត្វា នាហតុំ នាម្មា តហិត្វា នាហតុស្ស ធម្មស្ស ធារាម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តហិត្វា នាហតុំ នាម្មា អដ្ឋត្ថស្ស នាហតុស្ស ធម្មស្ស ធារាម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១៦៤) ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា

មានវាៈ ៤ ។

(១៦៥) ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ព្រោះនាហតុប្បដ្ឋយា ។

(១៦៦) ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ព្រោះនាហតុប្បដ្ឋយា ។

ចត្តាវាៈ ក្នុងគុសលត្ថិតេ យ៉ាងណា (អដ្ឋត្ថិតាហតុខុត្ត) បដិច្ច អដ្ឋត្ថិត្វា យ៉ាងនោះទេ ។

(១៦៧) នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ កាស្រីយ ខ្លះនាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ តើហតិកាស្រីយ ព្រោះនាហតុប្បដ្ឋយា ។ នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ កាស្រីយ ខ្លះនាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ តើហតិកាស្រីយ ព្រោះនាហតុប្បដ្ឋយា ។

(១៦៨) ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ក្នុងអវិចារេប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ។

(១៦៩) ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ក្នុងនាហតុប្បដ្ឋយា មានវាៈ ៤ ។

សហគរាគរណេ សម្បយុត្តរណេ ប្រិចារេន្ននិបដិច្ចវាសនេ ។

(១៧០) នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ជាច្រើន នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ដោយនាហតុប្បដ្ឋយា នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ជាច្រើន នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ដោយនាហតុប្បដ្ឋយា ។ នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ជាច្រើន នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ដោយនាហតុប្បដ្ឋយា នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ជាច្រើន នាហតុធម៌ ភានិក្កន៍ ដោយនាហតុប្បដ្ឋយា ។

អង្គការមូលនិធិហេតុទុក្ខ

- (១២២) អាវុធលោក ចត្តាវិ អធិបតិយោ ចត្តាវិ
- អនុច្ឆេ ទ្វេ ទ្វេបទិស្សយ ចត្តាវិ អវិគតេ ទ្វេ ។
- (១២៣) ទេហតុយា ចត្តាវិ ទអាវុធលោក ចត្តាវិ ។
- (១២៤) អាវុធលោកយុទ្ធយា ទេហតុយា ចត្តាវិ ។
- (១២៥) ទេហតុយុទ្ធយា អាវុធលោក ចត្តាវិ ។
- យោ កុសលនិគ្គេ បញ្ញាវាឡិ យំ វិទ្យាវេទនំ ។
- អង្គការមូលនិធិហេតុទុក្ខ ៖

អង្គការមូលនិធិហេតុទុក្ខ

- (១២៦) អង្គការមូលនិធិហេតុ ចង្កំ បដិច្ច អ.
- ង្គការមូលនិធិហេតុ ចេត្តា ទយ្យដ្ឋនិ ហេតុយុទ្ធយា
- យា ។ ចេត្តាច្រណំ ហេតុ ចង្កំ បដិច្ច ចេត្តា
- មូលនិធិហេតុ ចេត្តា ទយ្យដ្ឋនិ ហេតុយុទ្ធយា ។
- (១២៧) ហេតុយា ទ្វេ អាវុធលោក ទ្វេ អវិ
- គាត ទ្វេ ។

អង្គការមូលនិធិហេតុទុក្ខ

- (១២៦) ក្នុងអាវុធលោកយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ក្នុងអធិបតិយោយុទ្ធយា
- មានព្រះ ៤ ក្នុងអនុច្ឆេយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ក្នុងទ្វេបទិស្សយយុទ្ធយា
- មានព្រះ ៤ ក្នុងអវិគតេយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ។
- (១២៧) ក្នុងទេហតុយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ក្នុងអាវុធលោកយុទ្ធយា
- មានព្រះ ៤ ។
- (១២៨) ក្នុងទេហតុយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ព្រះអាវុធលោកយុទ្ធយា ។
- (១២៩) ក្នុងអាវុធលោកយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ព្រះទេហតុយុទ្ធយា ។
- ចេត្តាវិ ក្នុងកុសលនិគ្គេ យំនិលា (អង្គការមូលនិធិហេតុទុក្ខ)
- បណ្ឌិត អប្បវិទ្យាស្ថា យំនិលា ។
- ចំអង្គការមូលនិធិហេតុទុក្ខ ។

អង្គការមូលនិធិហេតុទុក្ខ

- (១២៧) ហេតុមិ មានអាវុធលោក ខាងក្នុង អាស្រ័យ ទ្វេហេតុមិ
- មានអាវុធលោកខាងក្នុង ទើបតើការឡើង ព្រះហេតុយុទ្ធយា ។ ហេតុមិ
- មានអាវុធលោកខាងក្រៅ អាស្រ័យ ទ្វេហេតុមិ មានអាវុធលោកខាងក្រៅ
- ទើបតើការឡើង ព្រះហេតុយុទ្ធយា ។
- (១២៨) ក្នុងហេតុយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ក្នុងអាវុធលោកយុទ្ធយា មាន
- ព្រះ ៤ ក្នុងអវិគតេយុទ្ធយា មានព្រះ ៤ ។

[១៥៣] ទោហតុយោ ចត្តាវិ ទោហតុយោ ចត្តាវិ ។

[១៥៤] ការម្មណប្បច្ចយោ ទោហតុយោ ចត្តាវិ ។

[១៥៥] ទោហតុម្មច្ចយោ ការម្មណ ចត្តាវិ ។

យោ តុសធម្មនិកេ ចត្តាវិ យំ វិគ្គារាភត្ថំ ។
អប្បកម្មនិកេយោ វិគ្គំ ។

សនិទស្សន្តិកហោតុទិក

[១៥៦] អនិទស្សនអប្បនិយោ ហេតុ ធម្ម ធម្មច្ច
អនិទស្សនអប្បនិយោ ហេតុ ធម្មា ធម្មច្ចតិ ហេ-
តុម្មច្ចយោ ។

[១៥៧] ហេតុយោ ធម្មនំ ការម្មណ ឯកំ អវិ-
កាតេ ធម្មនំ ។

សហជាតករោមិ សម្មយុត្តករោមិ ធម្មច្ចករសនិសា ។

[១៥៨] អនិទស្សនអប្បនិយោ ហេតុ ធម្មា

អនិទស្សនអប្បនិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុម្មច្ចយោ ធម្មយោ ។

[១៥៩] អនិទស្សនអប្បនិយោ ហេតុ ធម្មា

អនិទស្សនអប្បនិយស្ស ហេតុស្ស ធម្មស្ស ការម្ម-
ណប្បច្ចយោ ចត្តយោ ។

[១៦០] ក្នុងទោហតុប្បច្ចយោ មានការ ៤ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយោ
មានការ ៤ ។

[១៦១] ក្នុងទោហតុប្បច្ចយោ មានការ ៤ ព្រោះការម្មណប្បច្ចយោ ។

[១៦២] ក្នុងការម្មណប្បច្ចយោ មានការ ៤ ព្រោះទោហតុប្បច្ចយោ ។
ឧបត្តាហៈ ក្នុងកុសលក្ខិតៈ យ៉ាងណា (រដ្ឋក្រាម្មណក្ខិតៈ ហេ-
តុកៈ) ហេតុក ធម្មច្ចិកស្តា យ៉ាងនោះដើម្បី ។
ចំ អប្បកម្មនិកេយោ វិគ្គំ ។

សនិទស្សន្តិកហោតុទិក

[១៦៣] ហេតុចម្ច មិនប្រកបដោយការយើងនិងមិនប្រកបដោយ
ការបំពេញ តាមរយៈ ខ្លួនហេតុចម្ច មិនប្រកបដោយការយើងនិងមិន
ប្រកបដោយការបំពេញ ទើបយើងនឹង ព្រោះទោហតុប្បច្ចយោ ។

[១៦៤] ក្នុងទោហតុប្បច្ចយោ មានការ ១ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយោ
មានការ ១ ក្នុងអវិកាប្បច្ចយោ មានការ ១ ។

សហជាតករោមិ សម្មយុត្តករោមិ ច្រវិហាយព្រឹទ្ធិធម្មច្ចករវិដា ។

[១៦៥] ហេតុចម្ច មិនប្រកបដោយការយើងនិងមិនប្រកបដោយ
ការបំពេញ ជាច្រើន ខែហេតុចម្ច មិនប្រកបដោយការយើងនិង
មិនប្រកបដោយការបំពេញ ដោយហេតុប្បច្ចយោ ។

[១៦៦] ហេតុចម្ច មិនប្រកបដោយការយើងនិងមិនប្រកបដោយ
ការបំពេញ ជាច្រើន ខែហេតុចម្ច មិនប្រកបដោយការយើងនិងមិន
ប្រកបដោយការបំពេញ ដោយការម្មណប្បច្ចយោ ។

ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនសម្បដិយេ នហេតុ
 ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសម្បដិយោ នហេតុ ច
 អនិទស្សនសម្បដិយោ នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បន្នតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនសម្បដិយេ នហេតុ ធម្មំ
 បដិច្ច សនិទស្សនសម្បដិយោ នហេតុ ច អនិ-
 ទស្សនសម្បដិយោ នហេតុ ច អនិទស្សនអប្ប-
 ដិយោ នហេតុ ច ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 សត្ត ។ អនិទស្សនអប្បដិយេ នហេតុ ធម្មំ បដិច្ច
 អនិទស្សនអប្បដិយោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដិយេ នហេតុ ធម្មំ បដិច្ច
 សនិទស្សនសម្បដិយោ នហេតុ ធម្មា ឧប្បន្នតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនអប្បដិយេ នហេតុ ធម្មំ
 បដិច្ច អនិទស្សនសម្បដិយោ នហេតុ ធម្មា
 ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អនិទស្សនសម្បដិយេ នហេតុ
 ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសម្បដិយោ នហេតុ ច

វេចក៏តទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ប្រកថាដោយការឃើញ
 និងប្រកថាដោយការបំពេញ ទេហតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញ
 តែប្រកថាដោយការបំពេញ កាស្រីយ ខ្លះទេហតុធម៌ មិនប្រកថា
 ដោយការឃើញ តែប្រកថាដោយការបំពេញ វេចក៏តទៀត ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការបំ-
 ពេញ ទេហតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញ តែប្រកថាដោយការបំ-
 ពេញ ទេហតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនិងមិនប្រកថាដោយការ
 បំពេញ កាស្រីយ ខ្លះទេហតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញ តែប្រកថា
 ដោយការបំពេញ វេចក៏តទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុបំពេញ ។
 នហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនិងមិនប្រកថាដោយការបំពេញ
 កាស្រីយ ខ្លះទេហតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនិងមិនប្រកថា
 ដោយការបំពេញ វេចក៏តទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌
 ប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការបំពេញ កាស្រីយ ខ្លះទេហតុ-
 ធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនិងមិនប្រកថាដោយការបំពេញ វេចក៏ត
 ទៀត ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញ
 តែប្រកថាដោយការបំពេញ កាស្រីយ ខ្លះទេហតុធម៌ មិនប្រកថាដោយ
 ការឃើញនិងមិនប្រកថាដោយការបំពេញ វេចក៏តទៀត ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ នហេតុធម៌ ប្រកថាដោយការឃើញនិងប្រកថាដោយការបំពេញ ក្តី

ហេតុញ្ញច្ចយា អនិទស្សនសម្មាសិយំ ទហេតុញ្ញ
 អនិទស្សនអម្មាសិយំ ទហេតុញ្ញ ទម្ពំ ធម៌តូ អនិ.
 ទស្សនសម្មាសិយា ទហេតុ ទម្ពា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា
 តុញ្ញច្ចយា អនិទស្សនសម្មាសិយំ ទហេតុញ្ញ អនិ.
 ទស្សនសម្មាសិយំ ទហេតុញ្ញ ទម្ពំ ធម៌តូ អនិទស្ស-
 នអម្មាសិយា ទហេតុ ទម្ពា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា
 យា អនិទស្សនសម្មាសិយំ ទហេតុញ្ញ អនិទស្ស-
 នអម្មាសិយំ ទហេតុញ្ញ ទម្ពំ ធម៌តូ សនិទស្សនស-
 ម្មាសិយា ទហេតុ ទ អនិទស្សនអម្មាសិយា ទហេតុ
 ទ ទម្ពា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា ទម្មា
 ទម្មំ ធម៌តូ អនិទស្សនសម្មាសិយា ទហេតុ
 ទ អនិទស្សនអម្មាសិយា ទហេតុ ទ ទម្ពា

ព្រាហមេតុញ្ញច្ចយា នហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញ កែ
 ប្រកថាដោយការបំភាន់ កាស្រ័យ ខ្លួនហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយ
 ការឃើញ កែប្រកថាដោយការបំភាន់នឹង នហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយ
 ការឃើញនឹងប្រកថាដោយការបំភាន់នឹង ទើបតែឃើញ ព្រាហមេតុ-
 ញ្ញច្ចយា នហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនឹងមិនប្រកថាដោយ
 ការបំភាន់ កាស្រ័យ ខ្លួនហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញ កែ
 ប្រកថាដោយការបំភាន់នឹង នហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនឹង
 មិនប្រកថាដោយការបំភាន់នឹង ទើបតែឃើញ ព្រាហមេតុញ្ញច្ចយា
 នហេតុធម៌ ប្រកថាដោយការឃើញនឹងប្រកថាដោយការបំភាន់ក្តី នហេ-
 តុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនឹងមិនប្រកថាដោយការបំភាន់ក្តី កា-
 ស្រ័យ ខ្លួនហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញ កែប្រកថាដោយ
 ការបំភាន់នឹង ហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនឹងមិនប្រកថា
 ដោយការបំភាន់នឹង ទើបតែឃើញ ព្រាហមេតុញ្ញច្ចយា នហេតុធម៌
 មិនប្រកថាដោយការឃើញ កែប្រកថាដោយការបំភាន់ក្តី នហេតុធម៌
 មិនប្រកថាដោយការឃើញនឹងមិនប្រកថាដោយការបំភាន់ក្តី កាស្រ័យ
 ខ្លួនហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញកែប្រកថាដោយការបំភាន់នឹង
 នហេតុធម៌ មិនប្រកថាដោយការឃើញនឹងមិនប្រកថាដោយការបំភាន់នឹង

កុសលត្តិកសហោតុវិទុក្ខិ

[២០២] កុសលំ សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
 លោ សហោតុកោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជនំ ហោតុប្បដ្ឋយា ។
 អកុសលំ សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
 សហោតុកោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជនំ ហោតុប្បដ្ឋយា ។
 អព្ភាគតំ សហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អព្ភាគតោ
 សហោតុកោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជនំ ហោតុប្បដ្ឋយា ។

[២០៣] ហោតុយោ តិណំ វរិកេតេ តិណំ ។

[២០៤] ធម្មិបទិយោ តិណំ ធម្មិបទិយោ តិណំ
 ធម្មាជានេ តិណំ ធម្មិសេវេន តិណំ ធម្មេម្ម
 តិណំ ធម្មិកោ តិណំ ធម្មិយុត្តោ តិណំ ។

[២០៥] ហោតុប្បដ្ឋយា ធម្មិបទិយោ តិណំ ។

[២០៦] ធម្មិបទិយុត្តយា ហោតុយោ តិណំ ។
 សហោតុកោចំ សម្បយុត្តកោចំ បដិច្ចសសនិសា ។

[២០៧] កុសលោ សហោតុកោ ធម្មំ កុសលស្ស
 សហោតុកស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយា ។
 អកុសលោ សហោតុកោ ធម្មំ អកុសលស្ស
 សហោតុកស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយា ។

កុសលត្តិកសហោតុវិទុក្ខិ

[២០២] សហោតុកមិ (ធម្មិបទិយោ ធម្មិបទិយោ ហោតុ)
 ជា កុសល កស្រីយ ខ្ញុំសហោតុកមិ ជា កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហោតុប្បដ្ឋយ ។ សហោតុកមិ ជា អកុសល កស្រីយ ខ្ញុំសហោតុកមិ
 ជា អកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។ សហោតុកមិ ជា
 អព្ភាគតៈ កស្រីយ ខ្ញុំសហោតុកមិ ជា អព្ភាគតៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[២០៣] កុសិហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ កុសិអនកប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ។

[២០៤] កុសិអនកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ កុសិបុរាណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ កុសិបច្ចុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ កុសិអសេវិប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ កុសិធម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ កុសិវិទ្យាប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ កុសិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២០៥] កុសិអនកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហោតុប្បដ្ឋយ ។

[២០៦] កុសិហោតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះអនកប្បដ្ឋយ ។
 សហោតុកៈក្តិ សម្បយុត្តកៈក្តិ ប្រពៃលក្ខន្តិបដិច្ចសសនេ ។

[២០៧] សហោតុកមិ ជា កុសល ជា បដ្ឋយ ខែសហោតុក-
 មិ ជា កុសល ដោយហោតុប្បដ្ឋយ ។ សហោតុកមិ ជា អកុសល
 ជា បដ្ឋយ ខែសហោតុកមិ ជា អកុសល ដោយហោតុប្បដ្ឋយ ។

[២០១] ទេវេតុយោ ទេវ ទេវាធម្មណោ សត្ត ។

[២០២] ទេវេតុប្បច្ចយោ ទេវាធម្មណោ ភិណ្ណំ ។

[២០៣] ទេវេតុប្បច្ចយោ ទេវាធម្មណោ ទេវ ។

យថា ភិក្ខុសាលត្ថិកោ បញ្ញាវាស្សី វិវាទិកាវាស្សី ។

[២០៤] អភុសលំ អរោតុតំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យាននោ អរោតុតោ ទេវោ ឧប្បជ្ជតិ ទេវេតុប្ប-
ច្ចយោ ។ អត្យានតំ អរោតុតំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យា-
ននោ អរោតុតោ ទេវោ ឧប្បជ្ជតិ ទេវេតុប្បច្ចយោ ។
អភុសលំ អរោតុតោ អត្យានតំ អរោតុតោ
ធម្មំ បដិច្ច អត្យាននោ អរោតុតោ ទេវោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ទេវេតុប្បច្ចយោ ។

[២០៥] អត្យានតំ អរោតុតំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យា-

ននោ អរោតុតោ ទេវោ ឧប្បជ្ជតិ ទេវេតុប្បច្ចយោ ។

[២០៦] ទេវេតុយោ ភិណ្ណំ ទេវាធម្មណោ វិភង្គំ អធ្ា-

បតិយោ វិភង្គំ អវិភង្គោ ភិណ្ណំ ។

[២០៧] អត្យានតិ អរោតុតំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យា-

ននោ អរោតុតោ ទេវោ ឧប្បជ្ជតិ ទេវេតុប្បច្ចយោ ។

[២០៨] ក្នុងទេវេតុប្បច្ច័យ មានវាវៈ ៧ ក្នុងទេវាធម្មណាប្បច្ច័យ

មានវាវៈ ៧ ។

[២០៩] ក្នុងទេវាធម្មណាប្បច្ច័យ មានវាវៈ ៧ ព្រោះទេវេតុប្បច្ច័យ ។

[២១០] ក្នុងទេវាធម្មណាប្បច្ច័យ មានវាវៈ ៧ ព្រោះទេវេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវាវៈ ក្នុងកុសលត្ថិកោ យំនិណោ បណ្ឌិត ភយ្ហិទ្ធិវិស្ណុវា

យំនិវាវាវៈ ។

[២១១] អរោតុតធម៌ ជាអត្យាននោ អស្រ័យ ទ្ធិអរោតុតធម៌
ជាអភុសល វិវាទិកាវ្យាដិ ព្រោះទេវេតុប្បច្ច័យ ។ អរោតុតធម៌
ជាអត្យាននោ អស្រ័យ ទ្ធិអរោតុតធម៌ ជាអត្យាននោ វិវាទិកាវ្យាដិ
ព្រោះទេវេតុប្បច្ច័យ ។ អរោតុតធម៌ ជាអត្យាននោ អស្រ័យ ទ្ធិ
អរោតុតធម៌ ជាអភុសលវិវាទិ ទ្ធិអរោតុតធម៌ ជាអត្យាននោវិវាទិ វិវា-
ទិកាវ្យាដិ ព្រោះទេវេតុប្បច្ច័យ ។

[២១២] អរោតុតធម៌ ជាអត្យាននោ អស្រ័យ ទ្ធិអរោតុតធម៌
ជាអត្យាននោ វិវាទិកាវ្យាដិ ព្រោះទេវេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៣] ក្នុងទេវេតុប្បច្ច័យ មានវាវៈ ៧ ក្នុងទេវាធម្មណាប្បច្ច័យ មាន
វាវៈ ១ ក្នុងអតិថិកាប្បច្ច័យ មានវាវៈ ១ ក្នុងវិភង្គកប្បច្ច័យ មានវាវៈ ៧ ។

[២១៤] អរោតុតធម៌ ជាអត្យាននោ អស្រ័យ ទ្ធិអរោតុតធម៌
ជាអត្យាននោ វិវាទិកាវ្យាដិ ព្រោះទេវេតុប្បច្ច័យ ។

(២០៨) អតុសលំ អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អត្តតោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទអារម្ម-
 ណាប្បច្ចយោ ។ អត្តតោ អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អត្តតោ អហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទអារ-
 ម្មណាប្បច្ចយោ ។ អតុសលំ អហេតុកំ អត្ត-
 តោ អហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច អត្តតោ អហេ-
 តុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទអារម្មណាប្បច្ចយោ ។

(២០៩) ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ
 ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ។

(២១០) ហេតុប្បច្ចយោ ទអារម្មណោ តិណិ ។

(២១១) ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ។
 សហជាតិភិក្ខុ សម្មុយ្យុត្តិភិក្ខុ បដិច្ចវិសេសិណ ។

(២១២) អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អត្ត-
 តោ អហេតុកំ ធម្មោ អត្តតោ អហេតុកំ ធម្មោ អត្ត-
 តោ អហេតុកំ ធម្មោ អត្តតោ អហេតុកំ ធម្មោ ។

(២១៣) អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុ-
 សាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុ-
 សាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុ-
 សាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ ។

(២១៤) អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ
 អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ ។
 អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ ។
 អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ ។
 អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ អហេតុកំ ធម្មោ ។

(២១៥) ក្នុងអហេតុប្បច្ចយោ មានៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយោ
 មានៈ ២ ក្នុងអតិប្បច្ចយោ មានៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយោ មាន
 ៈ ៤ ។

(២១៦) ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយោ មានៈ ៤ ក្នុងអហេតុប្បច្ចយោ ។

(២១៧) ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយោ មានៈ ១ ក្នុងអហេតុប្បច្ចយោ ។
 សហជាតិភិក្ខុ សម្មុយ្យុត្តិភិក្ខុ ប្រិយសម្មាទិវិជ្ជាវិជ្ជា ។

(២១៨) អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មោ
 អតុសាលំ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មោ ។

(២១៩) អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មោ
 អតុសាលំ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មោ ។
 អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ ធម្មោ អហេតុកំ ធម្មោ អតុសាលំ ធម្មោ ។

[២៣៣] កុសលលោ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ
 កុសលស្ស ហេតុសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
 ច្ចៈយេន បច្ចៈយេ ។ អកុសលោ ហេតុសម្បយុត្តោ
 ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយេ ។ អន្យាគតោ ហេតុសម្ប-
 យុត្តោ ធម្មោ អន្យាគតស្ស ហេតុសម្បយុត្តស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយេ ។

[២៣៤] កុសលលោ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ
 កុសលស្ស ហេតុសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
 ប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយេ តីណិ ។ អកុសលោ ហេតុ-
 សម្បយុត្តោ ធម្មោ អកុសលស្ស ហេតុសម្បយុ-
 ត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចៈយេន បច្ចៈយេ តីណិ ។
 អន្យាគតោ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ អន្យាគតស្ស
 ហេតុសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចៈយេន
 បច្ចៈយេ តីណិ ។

[២៣៥] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ នវ អចំ-
 បតិយា សត្តំ អនន្តរេ មត្យ សមនន្តរេ មត្យ សហ-
 យាតេ តីណិ ឧបចិស្សយេ នវ អវិភាតេ តីណិ ។

[២៣៦] នហេតុយា នវ នអារម្មណេ នវ ។

[២៣៧] ហេតុសម្បយុត្តមិ ជាតុសល ជាចច្ចៈយេ នៃហេតុ-
 សម្បយុត្តមិ ជាតុសល ដោយហេតុប្បច្ចៈយេ ។ ហេតុសម្បយុត្តមិ
 ជាតុសល ជាចច្ចៈយេ នៃហេតុសម្បយុត្តមិ ជាតុសល ដោយ
 ហេតុប្បច្ចៈយេ ។ ហេតុសម្បយុត្តមិ ជាអន្យាគតៈ ជាចច្ចៈយេ នៃហេតុ-
 សម្បយុត្តមិ ជាអន្យាគតៈ ដោយហេតុប្បច្ចៈយេ ។

[២៣៨] ហេតុសម្បយុត្តមិ ជាតុសល ជាចច្ចៈយេ នៃហេតុ-
 សម្បយុត្តមិ ជាតុសល ដោយការម្មណប្បច្ចៈយេ មានវិវា ។
 ហេតុសម្បយុត្តមិ ជាតុសល ជាចច្ចៈយេ នៃហេតុសម្បយុត្តមិ ជា
 អតុសល ដោយការម្មណប្បច្ចៈយេ មានវិវា ។ ហេតុសម្បយុត្តមិ
 ជាអន្យាគតៈ ជាចច្ចៈយេ នៃហេតុសម្បយុត្តមិ ជាអន្យាគតៈ ដោយ
 ការម្មណប្បច្ចៈយេ មានវិវា ។

[២៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ចៈយេ មានវិវា ក្នុងការម្មណប្បច្ចៈយេ
 មានវិវា ក្នុងវិវាចិត្តប្បច្ចៈយេ មានវិវា ក្នុងអនន្តរៈប្បច្ចៈយេ មានវិវា ក្នុង
 ក្នុងសមនន្តរៈប្បច្ចៈយេ មានវិវា ក្នុងសហយាត្រាប្បច្ចៈយេ មានវិវា ក្នុង
 ឧបចិស្សយប្បច្ចៈយេ មានវិវា ក្នុងអវិភាតប្បច្ចៈយេ មានវិវា ។

[២៤០] ក្នុងនៃហេតុប្បច្ចៈយេ មានវិវា ក្នុងនៃការម្មណប្បច្ចៈយេ
 មានវិវា ។

[២៣៧] ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មាណុលោ តិណិ ។

[២៣៨] ធម្មាណុប្បដ្ឋយា អនុលោ ធម៌ ។

យថា តុស្សលត្តិកេ មញ្ញាសិរម្យំ ឯវំ វិញ្ញាណេត្តំ ។

[២៣៩] អតុស្សលំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច

អត្យានតោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុ-

ប្បដ្ឋយា ។ អត្យានតំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច

អត្យានតោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេ-

តុប្បដ្ឋយា ។ អតុស្សលំ ហេតុវិប្បយុត្តត្វ អត្យា-

នតំ ហេតុវិប្បយុត្តត្វ ធម្មំ បដិច្ច អត្យានតោ

ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៤០] អត្យានតំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច

អត្យានតោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ក-

ម្មលាប្បដ្ឋយា ។

[២៤១] ហេតុយា តិណិ អនុលោ ឯតំ អតិ-

បតិយា ឯតំ វេទិកាភ តិណិ ។

[២៤២] អត្យានតំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច

អត្យានតោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ធម្មា-

តុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៧] ក្នុងការប្បដ្ឋយា ធម្មាណុលោ ត្រូវហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ក្នុងការប្បដ្ឋយា ធម្មាណុលោ ត្រូវហេតុប្បដ្ឋយា ។

ឯបញ្ញាណេ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (កុសលត្តិកៈហេតុ-

សប្បយុត្តិកៈ) បដិច្ច គប្បវិញ្ញាណ យ៉ាងនោះចុះ ។

[២៣៩] ហេតុវិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យានតោ អស្រ័យ ខ្លួនហេតុ-

វិប្បយុត្តតមិ ជាអតុស្សល រឿយតិកាភ្នំនី ត្រូវហេតុប្បដ្ឋយា ។ ហេតុ-

វិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យានតោ អស្រ័យ ខ្លួនហេតុវិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យា-

នតោ រឿយតិកាភ្នំនី ត្រូវហេតុប្បដ្ឋយា ។ ហេតុវិប្បយុត្តតមិ ជា

អត្យានតោ អស្រ័យ ខ្លួនហេតុវិប្បយុត្តតមិ ជាអតុស្សលនី ខ្លួនហេតុ-

វិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យានតោនី រឿយតិកាភ្នំនី ត្រូវហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៤០] ហេតុវិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យានតោ អស្រ័យ ខ្លួនហេតុ-

វិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យានតោ រឿយតិកាភ្នំនី ត្រូវការប្បដ្ឋយា ។

[២៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មាណុលោ ក្នុងការប្បដ្ឋយា ធម្ម

ាណុ ក្នុងអំណាចប្បដ្ឋយា ធម្មាណុលោ ក្នុងអំណាចប្បដ្ឋយា ។

[២៤២] ហេតុវិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យានតោ អស្រ័យ ខ្លួនហេតុ-

វិប្បយុត្តតមិ ជាអត្យានតោ រឿយតិកាភ្នំនី ត្រូវហេតុប្បដ្ឋយា ។

(២២៣) អគុសលំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ មជ្ជិច្ច
 អន្តរកតោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអាម្ម-
 ណាប្បព្វយា ។ អន្តរកតំ ហេតុវិប្បយុត្តំ ធម្មំ មជ្ជិច្ច
 អន្តរកតោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអាម្ម-
 ណាប្បព្វយា ។ អគុសលំ ហេតុវិប្បយុត្តក្ខ អន្តរកតំ
 ហេតុវិប្បយុត្តក្ខ ធម្មំ មជ្ជិច្ច អន្តរកតោ ហេតុវិប្ប-
 យុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧអាម្មណាប្បព្វយា ។

(២២៤) ធម្មោ យោ ឯកំ ឧអាម្មណា តំណំ
 ធម្មំ មជ្ជិច្ច តំណំ ហេតុវិប្បយុត្តំ តំណំ ។

សហជានវារោ ភិស្សុយុត្តនំ ធម្មំ
 មជ្ជិច្ច ភិស្សុយុត្តនំ ។

(២២៥) អគុសលោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ
 អន្តរកតស្ស ហេតុវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុ-
 ប្បព្វយេន មជ្ជយោ ។

(២២៦) អគុសលោ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ
 អគុសលស្ស ហេតុវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អន្តរ-
 ណាប្បព្វយេន មជ្ជយោ អគុសលោ ហេតុវិប្បយុត្តោ
 ធម្មោ អន្តរកតស្ស ហេតុវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស

(២២៧) ហេតុវិប្បយុត្តមិ ជាអន្តរកតៈ អាស្រ័យ ខ្លឹមហេតុ-
 វិប្បយុត្តមិ ជាអគុសល ខេចតិកខ្លឹម ព្រោះឧអាម្មណាប្បព្វយ ។
 ហេតុវិប្បយុត្តមិ ជាអន្តរកតៈ អាស្រ័យ ខ្លឹមហេតុវិប្បយុត្តមិ ជា
 អន្តរកតៈ ខេចតិកខ្លឹម ព្រោះឧអាម្មណាប្បព្វយ ។ ហេតុវិប្បយុត្ត-
 មិ ជាអន្តរកតៈ អាស្រ័យ ខ្លឹមហេតុវិប្បយុត្តមិ ជាអគុសលផង
 ខ្លឹមហេតុវិប្បយុត្តមិ ជាអន្តរកតៈផង ខេចតិកខ្លឹម ព្រោះឧអាម្ម-
 ណាប្បព្វយ ។

(២២៨) ក្នុងឧបាស្សន្តិយ មានៈ ១ ក្នុងឧអាម្មណាប្បព្វយ
 មានៈ ២ ក្នុងឧបាស្សន្តិយ មានៈ ៣ ក្នុងឧបាស្សន្តិយ
 មានៈ ៤ ។

សហជានវារោ ភិស្សុយុត្តនំ ធម្មំ មជ្ជិច្ច ភិស្សុយុត្តនំ ។

(២២៩) ហេតុវិប្បយុត្តមិ ជាអគុសល ជាមជ្ជិយ វិហេតុ-
 វិប្បយុត្តមិ ជាអន្តរកតៈ ដោយហេតុប្បព្វយ ។

(២៣០) ហេតុវិប្បយុត្តមិ ជាអគុសល ជាមជ្ជិយ វិហេតុ-
 វិប្បយុត្តមិ ជាអគុសល ដោយអាម្មណាប្បព្វយ ហេតុវិប្ប-
 យុត្តមិ ជាអគុសល ជាមជ្ជិយ វិហេតុវិប្បយុត្តមិ ជាអន្តរកតៈ

(២៦៧) នៈហេតុយា នវ ឧអាវម្មណា នវ ។

(២៦៨) អាវម្មណាឃ្យច្ចយា នវហេតុយា នវ ។

(២៦៩) នៈហេតុឃ្យច្ចយា អាវម្មណា នវ ។

យថា កុសលន្តិកេ បញ្ញាវាម្យំ ឯវំ វិគ្គារេតត្ថំ ។

កុសលន្តិកហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ -

កុសលន្តិកហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

(២៧០) កុសលំ ហេតុក្សេវ ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

នម្មំ បដិច្ច កុសលា ហេតុថេវ ហេតុសម្បយុត្តោច

នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឃ្យច្ចយា ។ អកុសលំ ហេតុក្សេវ

ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ នម្មំ បដិច្ច អកុសលា ហេតុថេវ

ហេតុសម្បយុត្តោច នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឃ្យច្ចយា ។

អត្យាគតំ ហេតុក្សេវ ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ នម្មំ បដិច្ច

អត្យាគតេ ហេតុថេវ ហេតុសម្បយុត្តោច នម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឃ្យច្ចយា ។

(២៧១) ហេតុយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

(២៧២) នមតិបតិយា តីណិ ។

(២៦៧) ក្នុងហេតុឃ្យច្ចយា មានវារៈ៧ ក្នុងអាវម្មណាឃ្យច្ចយា

មានវារៈ៧ ។

(២៦៨) ក្នុងហេតុឃ្យច្ចយា មានវារៈ៧ ព្រោះអាវម្មណាឃ្យច្ចយា ។

(២៦៩) ក្នុងអាវម្មណាឃ្យច្ចយា មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុឃ្យច្ចយា ។

ឯបញ្ញាវាវៈ ក្នុងកុសលន្តិកៈ យ៉ាងណា

ចល្លិក កម្មវិទ្យាវិស្វា យ៉ាងនោះផងដែរ ។

ឯកុសលន្តិកហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ ។

កុសលន្តិកហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខំ

(២៧០) កុសលធម៌ ជាហេតុគំនិតសម្បយុត្តដោយហេតុ ពា-

ស្រីយ ខ្ញុំកុសលធម៌ ជាហេតុគំនិតសម្បយុត្តដោយហេតុ រើបតីកខ្ញុំផ

ព្រោះហេតុឃ្យច្ចយា ។ អកុសលធម៌ ជាហេតុគំនិតសម្បយុត្តដោយហេតុ

ពាស្រីយ ខ្ញុំអកុសលធម៌ ជាហេតុគំនិតសម្បយុត្តដោយហេតុ រើប

តីកខ្ញុំផ ព្រោះហេតុឃ្យច្ចយា ។ អត្យាគតធម៌ ជាហេតុគំនិតសម្ប-

យុត្តដោយហេតុ ពាស្រីយ ខ្ញុំអត្យាគតធម៌ ជាហេតុគំនិតសម្បយុត្ត

ដោយហេតុ រើបតីកខ្ញុំផ ព្រោះហេតុឃ្យច្ចយា ។

(២៧១) ក្នុងហេតុឃ្យច្ចយា មានវារៈ៧ ក្នុងអវិគតឃ្យច្ចយា

មានវារៈ៧ ។

(២៧២) ក្នុងនមតិបតិយាឃ្យច្ចយា មានវារៈ៧ ។

អំណាចដ៏លាមក អនុលោមត្រូវតែប្រើប្រាស់

[២៧៣] ហេតុប្បដ្ឋយោ នសនិបតិយោ តីណិ ។

[២៧៤] នសនិបតិយ្យដ្ឋយោ ហេតុយោ តីណិ ។

សហជាតកំណេរិ សម្បយុត្តកំណេរិ

ប្រដិច្ចកំណេរិសនិសា ។

[២៧៥] កុសលោ ហេតុយោ ហេតុសម្បយុត្តោច

នេត្តោ កុសលស្ស ហេតុស្ស ហេតុសម្បយុត្តស្ស

ច នេត្តស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោច បច្ចុយោ ។ អកុសលោ

ហេតុយោ ហេតុសម្បយុត្តោច នេត្តោ អកុសលស្ស

ហេតុស្ស ហេតុសម្បយុត្តស្សច នេត្តស្ស ហេតុប្ប

ដ្ឋយោច បច្ចុយោ ។ អន្យាគរោ ហេតុយោ ហេតុ

សម្បយុត្តោច នេត្តោ អន្យាគរោស្ស ហេតុស្ស ហេតុ

កុសម្បយុត្តស្សច នេត្តស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោច បច្ចុយោ ។

[២៧៦] កុសលោ ហេតុយោ ហេតុសម្បយុត្តោច

នេត្តោ កុសលស្ស ហេតុស្ស ហេតុសម្បយុត្តស្ស

ច នេត្តស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយោច បច្ចុយោ ។

[២៧៧] ហេតុយោ តីណិ អារម្មណោ នវ អនិ

បតិយោ សត្ត អនន្តរេ បក្ខំ ឧបនិស្សយេ នវ

អវិគរេត តីណិ ។

[២៧៨] នហេតុយោ នវ នអារម្មណោ នវ ។

អំណាចដ៏លាមក អនុលោមត្រូវតែប្រើប្រាស់

[២៧៣] កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ ព ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៧៤] កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ ព ព្រោះហេតុចិបតិប្បដ្ឋយោ ។

សហជាតកំណេរិ សម្បយុត្តកំណេរិ ប្រវេណន្តានិបតិច្ចកំណេរិ ។

[២៧៥] កុសលោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ជា

បច្ចុយោ ហេតុសលោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ដោយ

ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អកុសលោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ជា

បច្ចុយោ ហេតុសលោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ដោយ

ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អន្យាគរោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ជា

បច្ចុយោ ហេតុសលោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ដោយ

ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៧៦] កុសលោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ជា

បច្ចុយោ ហេតុសលោចិ ជាហេតុភវនិសម្បយុត្តោចាយោហេតុ ដោយ

អរម្មណប្បដ្ឋយោ ។

[២៧៧] កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ ព កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ

មានារៈ វ កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ វ កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ ព

វ កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ វ កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ ព ។

[២៧៨] កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ មានារៈ វ កុសលោចិបតិប្បដ្ឋយោ

មានារៈ វ ។

ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែប្រែកម្រិតដោយ
ចង់ឮ អកុសលោ ឧហេតុ សហេតុកោ ឧប្បា ឧប្ប-
ន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អន្តរកាល ឧហេតុ សហេតុកោ
ចង់ ចង់ឮ អន្តរកាល ឧហេតុ សហេតុកោ ឧប្បា
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៧០] ហេតុយា តិណិ អាម្ពណប្បដ្ឋយា តិណិ
នវិកាល តិណិ ។

[២៧១] ឧអធិបតីយា តិណិ ។

សហោគារិកមិ សម្បយុត្តិកមិ បដិច្ចនិសនិសា ។

[២៧២] ឧហេតុ សហេតុ ឧហេតុ សហេតុកោ ឧប្បា
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលោ ឧហេតុ
សហេតុកោ ឧប្បា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អន្តរកាល
ឧហេតុ សហេតុកោ ឧប្បា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
អកុសលោ ឧហេតុ សហេតុកោ ឧប្បា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
អន្តរកាល ឧហេតុ សហេតុកោ ឧប្បា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៧៣] អាម្ពណោ ឧវ អធិបតីយា សត្ត អ-
ន្តរកាល ឧហេតុ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧវ វិកាល តិណិ ។

ប្រោសហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែប្រែកម្រិតដោយ
ហេតុ អាម្ពណ ឧវ អកុសលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែប្រែកម្រិតដោយហេតុ
វិចារិកាវ្យាដិ ប្រោសហេតុប្បដ្ឋយា ។ អន្តរកាលចមិ មិនមែនជាហេតុ
កែប្រែកម្រិតដោយហេតុ អាម្ពណ ឧវ អន្តរកាលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែ
ប្រែកម្រិតដោយហេតុ វិចារិកាវ្យាដិ ប្រោសហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ក្នុងអាម្ពណប្បដ្ឋយា
មាន៧៖ ៣ ក្នុងអន្តរកាលប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ។

[២៧៥] ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ។

សហោគារិក្និ សម្បយុត្តិក្និ ប្រវោសន្តិមិ បដិច្ចនិសនិសា ។

[២៧៦] កុសលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែប្រែកម្រិតដោយហេតុ ឧ-
ប្បន្នតិ ឧកុសលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែប្រែកម្រិតដោយហេតុ ដោយ
អាម្ពណប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ។ អកុសលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែ
ប្រែកម្រិតដោយហេតុ ឧប្បន្នតិ ឧកុសលចមិ មិនមែនជាហេតុ កែប្រែកម-
រិតដោយហេតុ ដោយអាម្ពណប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ។ អន្តរកាលចមិ មិន
មែនជាហេតុ កែប្រែកម្រិតដោយហេតុ ឧប្បន្នតិ ឧអន្តរកាលចមិ មិនមែន
ជាហេតុ កែប្រែកម្រិតដោយហេតុ ដោយអាម្ពណប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ។

[២៧៧] ក្នុងអាម្ពណប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៧ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយា
មាន៧៖ ៧ ក្នុងអន្តរកាលប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៧ ក្នុងឧប្បន្នតិប្បដ្ឋយា មាន
៧៖ ៧ ក្នុងវិកាលប្បដ្ឋយា មាន៧៖ ៣ ។

កុសលត្ថិកសម្បជ្ជយទុក្ខំ

យថា កុសលត្ថិកោ បញ្ញាភិកម្មិ ឃិវំ វិគ្គាមោតតំ ។
កុសលត្ថិកោយកុសលទុក្ខំ ធិដ្ឋិនំ ។

កុសលត្ថិកសម្បជ្ជយទុក្ខំ

[៣០២] កុសលំ សម្បជ្ជយំ ធិដ្ឋំ បដិទ្ធ កុស-
លោ សម្បជ្ជយោ ធម្មោ ទម្បជ្ជតំ ហេតុប្បជ្ជយោ
កុសលំ សម្បជ្ជយំ ធិដ្ឋំ បដិទ្ធ អន្យាគរោតា សម្ប-
ជ្ជយោ ធម្មោ ទម្បជ្ជតំ ហេតុប្បជ្ជយោ កុសលំ
សម្បជ្ជយំ ធិដ្ឋំ បដិទ្ធ កុសលោ សម្បជ្ជយោ
ធម្មោ អន្យាគរោតា សម្បជ្ជយោ ធម្មោ ទម្បជ្ជតំ
ហេតុប្បជ្ជយោ ។ អកុសលំ សម្បជ្ជយំ ធិដ្ឋំ បដិទ្ធ
អកុសលោ សម្បជ្ជយោ ធម្មោ ទម្បជ្ជតំ ហេតុប្ប-
ជ្ជយោ តិលំ ។ អន្យាគរំ សម្បជ្ជយំ ធិដ្ឋំ បដិទ្ធ
អន្យាគរោតា សម្បជ្ជយោ ធម្មោ ទម្បជ្ជតំ ហេតុប្ប-
ជ្ជយោ ។ កុសលំ សម្បជ្ជយក្ស អន្យាគរំ
សម្បជ្ជយក្ស ធិដ្ឋំ បដិទ្ធ អន្យាគរោតា សម្បជ្ជយោ
ធម្មោ ទម្បជ្ជតំ ហេតុប្បជ្ជយោ ។ អកុសលំ សម្បជ្ជ-
យក្ស អន្យាគរំ សម្បជ្ជយក្ស ធិដ្ឋំ បដិទ្ធ អន្យា-
គរោតា សម្បជ្ជយោ ធម្មោ ទម្បជ្ជតំ ហេតុប្បជ្ជយោ ។

កុសលត្ថិកសម្បជ្ជយទុក្ខំ

ឯចញ្ញាភិក្ខុ កុសលត្ថិកោ យ៉ាវិណា
បណ្ឌិត អច្ឆិវ្យាភិស្តា យ៉ាវិណោវេទិច្ឆា ។

យំ កុសលត្ថិកោយកុសលទុក្ខំ ។

កុសលត្ថិកសម្បជ្ជយទុក្ខំ

[៣០២] កុសលធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ កាស្រីយ ខ្ញុំកុសល-
ធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ រើចោតិកខ្សៀន គ្រោមហេតុប្បជ្ជយ អន្យាគរ-
ធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ កាស្រីយ ខ្ញុំកុសលធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ
រើចោតិកខ្សៀន គ្រោមហេតុប្បជ្ជយ កុសលធមិ ប្រកបដោយច្នៃយក្តី
អន្យាគរធមិ ប្រកបដោយច្នៃយក្តី កាស្រីយ ខ្ញុំកុសលធមិ ប្រកបដោយ
ច្នៃយ រើចោតិកខ្សៀន គ្រោមហេតុប្បជ្ជយ ។ អកុសលធមិ ប្រកបដោយ
ច្នៃយ កាស្រីយ ខ្ញុំអកុសលធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ រើចោតិកខ្សៀន
គ្រោមហេតុប្បជ្ជយ មានព្រះ ព្យ ។ អន្យាគរធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ
កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាគរធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ រើចោតិកខ្សៀន គ្រោម
ហេតុប្បជ្ជយ ។ អន្យាគរធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ កាស្រីយ ខ្ញុំកុស-
លធមិ ប្រកបដោយច្នៃយផង ខ្ញុំអន្យាគរធមិ ប្រកបដោយច្នៃយផង
រើចោតិកខ្សៀន គ្រោមហេតុប្បជ្ជយ ។ អន្យាគរធមិ ប្រកបដោយច្នៃយ
កាស្រីយ ខ្ញុំអកុសលធមិ ប្រកបដោយច្នៃយផង ខ្ញុំអន្យាគរធមិ ប្រកប
ដោយច្នៃយផង រើចោតិកខ្សៀន គ្រោមហេតុប្បជ្ជយ ។

(៣០៣) កុសលសម្មាសម្ពុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ បដិច្ច កុសលា
 សម្មាសម្ពុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ ឧប្បាស្មិ កាម្មណាម្បាស្មិ ។
 អកុសលសម្មាសម្មុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលា សម្មា-
 សម្មុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ ឧប្បាស្មិ កាម្មណាម្បាស្មិ ។ អន្តរ-
 កតំ សម្មាសម្មុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរកតា សម្មាសម្មុទ្ធវ្យាមិ
 ធម្មំ ឧប្បាស្មិ កាម្មណាម្បាស្មិ ។

(៣០៤) ហេតុយា ធម៌ កាម្មណា ភិណិ អនំ-
 តិច្ឆិយា ធម៌ អវិភតេ ធម៌ ។

(៣០៥) អកុសលសម្មាសម្មុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
 សលា សម្មាសម្មុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ ឧប្បាស្មិ ធម៌ ហេតុម្បាស្មិ ។
 អន្តរកតំ សម្មាសម្មុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរកតា
 សម្មាសម្មុទ្ធវ្យាមិ ធម្មំ ឧប្បាស្មិ ធម៌ ហេតុម្បាស្មិ ។

(៣០៦) ធម៌ ហេតុយា ឧ ធម៌ កាម្មណា បត្យ
 ឧអនិមតិយា ធម៌ ហេតុយា បត្យ ។

(៣០៧) ហេតុម្បាស្មិ ធម៌ កាម្មណា បត្យ ។

(៣០៨) ធម៌ ហេតុម្បាស្មិ កាម្មណា ឧ
 សហជាតកាមិ សម្មយុត្តកាមិ
 បដិច្ចកាសនិសា ។

(៣០៩) កុសលាមិ ប្រកថាដោយច្រើន អាស្រ័យ ខ្ញុំកុសល-
 ធម៌ ប្រកថាដោយច្រើន ទើបតើត្រូវនិ ព្រោះការម្មណាម្បាស្មិ ។
 អកុសលាមិ ប្រកថាដោយច្រើន អាស្រ័យ ខ្ញុំអកុសលធម៌ ប្រក-
 ថាដោយច្រើន ទើបតើត្រូវនិ ព្រោះការម្មណាម្បាស្មិ ។ អន្តរកតមិ
 ប្រកថាដោយច្រើន អាស្រ័យ ខ្ញុំអន្តរកតមិ ប្រកថាដោយច្រើន
 ទើបតើត្រូវនិ ព្រោះការម្មណាម្បាស្មិ ។

(៣១០) កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌ ៧ កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌
 ៧ កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌ ៧ កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌ ៧ ។

(៣១១) អកុសលាមិ ប្រកថាដោយច្រើន អាស្រ័យ ខ្ញុំអកុ-
 សលាមិ ប្រកថាដោយច្រើន ទើបតើត្រូវនិ ព្រោះហេតុម្បាស្មិ ។
 អន្តរកតមិ ប្រកថាដោយច្រើន អាស្រ័យ ខ្ញុំអន្តរកតមិ ប្រក-
 ថាដោយច្រើន ទើបតើត្រូវនិ ព្រោះហេតុម្បាស្មិ ។

(៣១២) កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌ ៦ កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌
 ៦ កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌ ៧ កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌
 ៧ ។

(៣១៣) កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌ ៧ ព្រោះហេតុម្បាស្មិ ។

(៣១៤) កុសិលាម្បាស្មិ ធម៌ ៦ ព្រោះហេតុម្បាស្មិ ។
 សហជាតកាមិ សម្មយុត្តកាមិ ប្រហោស្មិ ធម៌ បដិច្ចកាសនិសា ។

[៣១៧] កុសលោ សប្បុរសោ ធម្មោ កុសលស្ម័យ
សប្បុរសស្ម័យ ធម្មស្ម័យ ហេតុប្បុរសយោ មច្ចុយោ
តីណិ ។ អកុសលោ សប្បុរសោ ធម្មោ អកុសលស្ម័យ
សប្បុរសស្ម័យ ធម្មស្ម័យ ហេតុប្បុរសយោ មច្ចុយោ
តីណិ ។ អក្យកាតា សប្បុរសោ ធម្មោ អក្យកាតស្ម័យ
សប្បុរសស្ម័យ ធម្មស្ម័យ ហេតុប្បុរសយោ មច្ចុយោ ។

[៣១៨] កុសលោ សប្បុរសោ ធម្មោ កុស-
លស្ម័យ សប្បុរសស្ម័យ ធម្មស្ម័យ អាម្មណប្បុរសយោ
មច្ចុយោ តីណិ ។ អកុសលោ សប្បុរសោ ធម្មោ
អកុសលស្ម័យ សប្បុរសស្ម័យ ធម្មស្ម័យ អាម្មណប្បុរស-
យោ មច្ចុយោ តីណិ ។ អក្យកាតា សប្បុរសោ
ធម្មោ អក្យកាតស្ម័យ សប្បុរសស្ម័យ ធម្មស្ម័យ អាម្ម-
ណប្បុរសយោ មច្ចុយោ តីណិ ។

[៣១៩] ហេតុយា សន្តំ អាម្មណោ ធម៌ អនិ-
មតិយា វេស អនន្តរេ សន្តំ សមនន្តរេ សន្តំ សហ-
ហានេ ធម៌ ឧបនិស្សយេ ធម៌ អវិភានេ តេរាស ។

[៣២០] នហេតុយា មច្ចុយោស ធម៌អាម្មណោ
មច្ចុយោស(១) ។

១ ម. នហេតុយា មច្ចុយោ ។ នហេតុប្បុរសោ មច្ចុយោ សន្តំ ។ នហេតុប្បុរសោ
មច្ចុយោ ត្រីតិ តិល ពាហ តន្តិ ។

[៣២១] កុសលេនិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃកុសល-
និ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយហេតុប្បុរសយោ មាណវៈ ព ។ អកុសលេនិ
ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលេនិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយ
ហេតុប្បុរសយោ មាណវៈ ព ។ អក្យកាតេនិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ
នៃអក្យកាតេនិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយហេតុប្បុរសយោ ។

[៣២២] កុសលេនិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃកុសលេនិ
ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអាម្មណប្បុរសយោ មាណវៈ ព ។ អកុសលេនិ
ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលេនិ ប្រកបដោយបច្ច័យ
ដោយអាម្មណប្បុរសយោ មាណវៈ ព ។ អក្យកាតេនិ ប្រកបដោយ
បច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃអក្យកាតេនិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអាម្មណ-
ប្បុរសយោ មាណវៈ ព ។

[៣២៣] កុសិហេតុប្បុរសយោ មាណវៈ តិ កុសិអាម្មណប្បុរសយោ មាណវៈ
តិ កុសិអនិមតិប្បុរសយោ មាណវៈ តិ កុសិសមនន្តរេប្បុរសយោ មាណវៈ តិ កុសិ
ឧបនិស្សយប្បុរសយោ មាណវៈ តិ កុសិអវិភានប្បុរសយោ មាណវៈ តិ កុសិ
តេរាសប្បុរសយោ មាណវៈ តិ ។

[៣២៤] កុសិហេតុប្បុរសយោ មាណវៈ តិ កុសិអាម្មណប្បុរសយោ
មាណវៈ តិ ។

អំណាចប្រឹក្សាសភា

(២១១) យោគប្បដ្ឋាន អនុស្សាវរីយ ក
 (២១២) យោគប្បដ្ឋាន អនុស្សាវរីយ ខ
 យោគប្បដ្ឋាន អនុស្សាវរីយ ឃ ឆ ៧
 ក្រសួងយុត្តិធម៌ ខ្មែរ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

(២១៣) អនុស្សាវរីយ ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ខ
 អនុស្សាវរីយ ឃ ឆ ៧
 ក្រសួងយុត្តិធម៌ ខ្មែរ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

(២១៤) អនុស្សាវរីយ ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ខ
 អនុស្សាវរីយ ឃ ឆ ៧
 អនុស្សាវរីយ ក្រសួងយុត្តិធម៌ ខ្មែរ ។
 អនុស្សាវរីយ ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ខ
 អនុស្សាវរីយ ឃ ឆ ៧
 អនុស្សាវរីយ ក្រសួងយុត្តិធម៌ ខ្មែរ ។

អំណាចប្រឹក្សាសភា

(២១៥) ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ខ
 (២១៦) ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ឃ ឆ ៧
 ក្រសួងយុត្តិធម៌ ខ្មែរ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

(២១៧) ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ខ
 ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ឃ ឆ ៧
 ក្រសួងយុត្តិធម៌ ខ្មែរ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

ក្រសួងយុត្តិធម៌

(២១៨) ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ខ
 ក្រសួងយុត្តិធម៌ អនុស្សាវរីយ ឃ ឆ ៧
 ក្រសួងយុត្តិធម៌ ខ្មែរ ។

ទម្បន្តតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អតុសលំ អធិទស្សនត្ថ
អត្យានតំ អធិទស្សនត្ថ ធម្មំ បដិច្ច អត្យានតោ
អធិទស្សនត្ថ ធម្មា ទម្បន្តតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣១៧] កុសលំ អធិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលា
អធិទស្សនា ធម្មា ទម្បន្តតិ អារម្មណប្បដ្ឋយា ។
អតុសលំ អធិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច អតុសលា
អធិទស្សនា ធម្មា ទម្បន្តតិ អារម្មណប្បដ្ឋយា ។
អត្យានតំ អធិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យានតោ អធិ-
ទស្សនា ធម្មា ទម្បន្តតិ អារម្មណប្បដ្ឋយា ។

[៣១៨] ហេតុយា ធម៌ អារម្មណ ទីលំ ធម៌
នាម ធម៌ ។

[៣១៩] អតុសលំ អធិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច
អតុសលា អធិទស្សនា ធម្មា ទម្បន្តតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ។ អត្យានតំ អធិទស្សនំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យា-
នតោ អធិទស្សនា ធម្មា ទម្បន្តតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣២០] ហេតុយា ធម៌ អារម្មណ ចក្ក
ធម៌មតិយា ធម៌ ខោភិកេ ចក្ក ។

សហពាគវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ

បដិច្ចវាសនីសា ។

វេបកិកាខ្សឹបី ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ អត្យានតមិ ជាអធិទស្សនៈ
ពស្រីយ ទ្ធិអតុសលមិ ជាអធិទស្សនៈនី អត្យានតមិ ជាអធិ-
ទស្សនៈនី វេបកិកាខ្សឹបី ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣១៧] កុសលមិ ជាអធិទស្សនៈ ពស្រីយ ទ្ធិកុសលមិ
ជាអធិទស្សនៈ វេបកិកាខ្សឹបី ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយា ។ អតុសលមិ
ជាអធិទស្សនៈ ពស្រីយ ទ្ធិអតុសលមិ ជាអធិទស្សនៈ វេបកិកាខ្សឹបី
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយា ។ អត្យានតមិ ជាអធិទស្សនៈ ពស្រីយ ទ្ធិ
អត្យានតមិ ជាអធិទស្សនៈ វេបកិកាខ្សឹបី ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយា ។

[៣១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៣៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា មាន
៣៧ ក្នុងអតុសលប្បដ្ឋយា មាន៣៧ ។

[៣១៩] អតុសលមិ ជាអធិទស្សនៈ ពស្រីយ ទ្ធិអតុសលមិ
ជាអធិទស្សនៈ វេបកិកាខ្សឹបី ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ អត្យានតមិ
ជាអធិទស្សនៈ ពស្រីយ ទ្ធិអត្យានតមិ ជាអធិទស្សនៈ វេបកិកាខ្សឹបី
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មាន៣៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា
មាន៣៧ ក្នុងអតុសលប្បដ្ឋយា មាន៣៧ ក្នុងខោភិកេប្បដ្ឋយា មាន
៣៧ ។

សហពាគវារោមិ សម្បយុត្តវារោមិ ព្រះបាទសុទ្ធិវរ្ម័ន៍បដិច្ចវាសនីសា ។

កុសលផ្គូកុសប្បដ្ឋិយទុក្ខំ

[២២២] អន្តរាគមន៍ អប្បដ្ឋិយេ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរា-
 គមនា អប្បដ្ឋិយោ ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 [២២៣] ហេតុយា ឯកំ អវិការេ ឯកំ ។
 សរវេតករេវិ បន្ទាណេវិ សត្វត្ថ ឯកំ ។
 [២២៤] តុសលំ អប្បដ្ឋិយេ ធម្មំ បដិច្ច តុ-
 សលេ អប្បដ្ឋិយោ ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ឯកំ ។ អតុសលំ អប្បដ្ឋិយេ ធម្មំ បដិច្ច តុស-
 លេ អប្បដ្ឋិយោ ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា ធីសំ ។ អន្តរាគមន៍ អប្បដ្ឋិយេ ធម្មំ បដិច្ច
 អន្តរាគមនា អប្បដ្ឋិយោ ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា ។ តុសលំ អប្បដ្ឋិយេ អន្តរាគមន៍ អប្ប-
 ដ្ឋិយេ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមនា អប្បដ្ឋិយោ ធម្មោ
 ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អតុសលំ អប្បដ្ឋិយេ អន្ត-
 រាគមន៍ អប្បដ្ឋិយេ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមនា
 អប្បដ្ឋិយោ ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 [២២៥] តុសលំ អប្បដ្ឋិយេ ធម្មំ បដិច្ច តុសលោ
 អប្បដ្ឋិយោ ធម្មោ ទប្បដ្ឋតិ អប្បសាប្បដ្ឋយោ ។

កុសលផ្គូកុសប្បដ្ឋិយទុក្ខំ

[២២២] អន្តរាគមន៍ អប្បដ្ឋិយេ (ប្រការហេតុប្បដ្ឋិ-
 យោ) អស្រ័យ ត្រូវស្រាយ អន្តរាគមន៍ អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង ប្រការ
 ហេតុប្បដ្ឋិយ ។
 [២២៣] ត្រូវហេតុប្បដ្ឋិយ ហេតុ ១ ត្រូវអវិការប្បដ្ឋិយ មាន
 ១ ។
 ត្រូវបដិច្ច ឯកំ អវិការេ ឯកំ បន្ទាណេវិ មាន ១ ។
 [២២៤] កុសលេវិ អប្បដ្ឋិយេ (អវិការេត្រូវដឹង) អ-
 ស្រ័យ ត្រូវតុសលេវិ អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ
 មាន ១ ។ អតុសលេវិ អប្បដ្ឋិយេ អស្រ័យ ត្រូវតុសលេវិ
 អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ មាន ១ ។ អន្តរា-
 គមនេវិ អប្បដ្ឋិយេ អស្រ័យ ត្រូវអន្តរាគមនេវិ អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង
 ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ ។ អន្តរាគមនេវិ អប្បដ្ឋិយេ អស្រ័យ
 ត្រូវតុសលេវិ អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង ត្រូវអន្តរាគមនេវិ អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង
 ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ ។ អន្តរាគមនេវិ អប្បដ្ឋិយេ អស្រ័យ
 ត្រូវអន្តរាគមនេវិ អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ ។
 [២២៥] កុសលេវិ អប្បដ្ឋិយេ អស្រ័យ ត្រូវតុសល-
 េវិ អប្បដ្ឋិយេ វេទិតេត្រូវដឹង ប្រការហេតុប្បដ្ឋិយ ។

អំពីប្រតិបត្តិការ កុសលាធម៌កុសល្យាង

អត្ថុស័យ អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អត្តសាលា អប្ប-
និយោ ធម្មា ធម្មដ្ឋិតិ អាម្ពណាប្បច្ចយា ។ អត្តា-
កាតំ អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អត្តកាតា អប្បនិយោ
ធម្មា ធម្មដ្ឋិតិ អាម្ពណាប្បច្ចយា ។

(៣២៦) ហេតុយា ធម៌ អាម្ពណា ទីណំ អដិ-
បទំយោ ធម៌ អវិកាតា ធម៌ ។

(៣២៧) អត្តសាលំ អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អត្ត-
សាលា អប្បដិយោ ធម្មា ធម្មដ្ឋិតិ ធម៌ហេតុប្បច្ចយា ។
អត្តកាតំ អប្បដិយេ ធម្មំ បដិច្ច អត្តកាតា អប្ប-
និយោ ធម្មា ធម្មដ្ឋិតិ ធម៌ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣២៨) ធម៌ហេតុយា ទ្វេ ធម៌អាម្ពណា បត្យ ធម៌-
អដិបទិយោ ធម៌ អវិកាតា បត្យ ។

សាហាតាវាភេមិ សម្មយុត្តវាភេមិ បដិច្ចវាសនិសា ។

(៣២៩) ត្តសាលា អប្បដិយោ ធម្មា ត្តសាលស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ អត្តសាលា អប្បដិយោ ធម្មា អត្តសាលស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ អត្តកាតា អប្បដិយោ ធម្មា អត្តកាតស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ។

អំពីប្រតិបត្តិការ កុសលាធម៌កុសល្យាង

អត្តសាលា អប្បដិយោ អត្តសាលស្ស អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ អត្តសាលា អប្បដិយោ ធម្មា អត្តសាលស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ អត្តកាតា អប្បដិយោ ធម្មា អត្តកាតស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ។

(៣៣០) កុសិហេតុប្បច្ចយោ មានវាៈ ៧ កុសិហេតុប្បច្ចយោ មាន
វាៈ ៧ កុសិហេតុប្បច្ចយោ មានវាៈ ៧ កុសិហេតុប្បច្ចយោ មាន
វាៈ ៧ ។

(៣៣១) អត្តសាលា អប្បដិយោ អត្តសាលស្ស អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ អត្តសាលា អប្បដិយោ ធម្មា អត្តសាលស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ អត្តកាតា អប្បដិយោ ធម្មា អត្តកាតស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ។

(៣៣២) កុសិហេតុប្បច្ចយោ មានវាៈ ៧ កុសិហេតុប្បច្ចយោ មាន
វាៈ ៧ កុសិហេតុប្បច្ចយោ មានវាៈ ៧ កុសិហេតុប្បច្ចយោ មាន
វាៈ ៧ ។

សាហាតាវាភេមិ សម្មយុត្តវាភេមិ បដិច្ចវាសនិសា ។

(៣៣៣) កុសលាធម៌ អប្បដិយោ អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ កុសលាធម៌ អប្បដិយោ ធម្មា កុសលាធម៌ អប្បដិយស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ទី-
ណំ ។ កុសលាធម៌ អប្បដិយោ ធម្មា កុសលាធម៌ អប្បដិយស្ស
អប្បដិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ បច្ចាយា ។

ពុសលទ្ធិក្រៀមក្រង

[៣៣២] ហេតុយា សត្វ អាម្មណោ ធរ អធិ-
 បតិយា ធរស អវិគាត តេស ។
 យថា កុស្តលទ្ធិតោ បញ្ញាណធម្មិ ឯវំ វិជ្ជាវេតតំ ។
 ពុសលទ្ធិក្រៀមក្រង ៖

ពុសលទ្ធិក្រៀមក្រង

[៣៣៣] អន្ធពាគតំ អរូមិ ធម្មំ បដិច្ច អន្ធពា
 គរោ អរូមិ ធរោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 [៣៣៤] ហេតុយា ឯតំ អាម្មណោ ឯតំ អវិ-
 គាត ឯតំ ។
 សហជាតតំវេមិ បញ្ញាណំវេមិ សត្វត្ថ ឯតំ ។
 [៣៣៥] កុសលំ អរូមិ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 អរូមិ ធរោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ
 អរូមិ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ អរូមិ ធរោ ឧប្បន្នតំ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អន្ធពាគតំ អរូមិ ធម្មំ បដិច្ច
 អន្ធពាគរោ អរូមិ ធរោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 [៣៣៦] ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ តីណិ
 អវិគាត តីណិ ។

ពុសលទ្ធិក្រៀមក្រង

[៣៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានៈ ៧ ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយ
 មានៈ ៧ ក្នុងអវិគាតប្បដ្ឋយ មានៈ ១០ ក្នុងអវិគាតប្បដ្ឋយ មាន
 ៧១ ។

ឯបញ្ញាណំ ក្នុងកុសលក្ខិកៈ យ៉ាងណា
 បណ្ឌិត ឥឡូវឱ្យដឹងស្រាប់ យ៉ាងនោះទេ ។
 ឯពុសលទ្ធិក្រៀមក្រង ៖

ពុសលទ្ធិក្រៀមក្រង

[៣៣៧] រូបធម៌ ជាអន្ធពាគរោ កាស្រ័យ ទ្វាររូបធម៌ ជា
 អន្ធពាគរោ វេយាភិកាឡិដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 [៣៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានៈ ១ ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយ
 មានៈ ១ ក្នុងអវិគាតប្បដ្ឋយ មានៈ ១ ។
 ក្នុងប្បដ្ឋយជាដើម ក្នុងសហជាតតំវេមិ បញ្ញាណំក្នុង មានៈ ១ ។
 [៣៣៩] អរូបធម៌ ជាកុសល កាស្រ័យ ទ្វាររូបធម៌ ជា-
 កុសល វេយាភិកាឡិដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អរូបធម៌ ជាកុសល
 កាស្រ័យ ទ្វាររូបធម៌ ជាអកុសល វេយាភិកាឡិដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អរូបធម៌ ជាអន្ធពាគរោ កាស្រ័យ ទ្វាររូបធម៌ ជាអន្ធពាគរោ វេយាភិ-
 កាឡិដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 [៣៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានៈ ៧ ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយ
 មានៈ ៧ ក្នុងអវិគាតប្បដ្ឋយ មានៈ ៧ ។

(៣៣៧) ធម្មត្រាយា ទ្វេ ធម្មតិយា តីណិ ។
សហជានិករោមិ សម្បយុត្តនិករោមិ

បដិច្ចនិករសទិសា ។

(៣៣៨) កុសលោ អរូមិ ធម្មោ កុសលស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។ អ-
កុសលោ អរូមិ ធម្មោ អកុសលស្ស អរូមិស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។ អន្យោគាតោ
អរូមិ ធម្មោ អន្យោគាតស្ស អរូមិស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។

(៣៣៩) កុសលោ អរូមិ ធម្មោ កុសលស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ
តីណិ ។ អកុសលោ អរូមិ ធម្មោ អកុសលស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ
តីណិ ។ អន្យោគាតោ អរូមិ ធម្មោ អន្យោគាតស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោតីណិ ។

(៣៤០) ហេតុយោ តីណិ អាម្មណោ ចរ អធិ-
បតិយោ សត្ត អវិគតោ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកោ បញ្ញាករោន្ធំ វិប្បិកោ វិញ្ញាណេន ។

កុសលត្តិករំ វិញ្ញាណំ ។

(៣៣៧) កុសលោ អរូមិ ធម្មោ កុសលស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។ អ-
កុសលោ អរូមិ ធម្មោ អកុសលស្ស អរូមិស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។ អន្យោគាតោ
អរូមិ ធម្មោ អន្យោគាតស្ស អរូមិស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។

សហជានិករោមិ សម្បយុត្តនិករោមិ

(៣៣៨) កុសលោ អរូមិ ធម្មោ កុសលស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។ អ-
កុសលោ អរូមិ ធម្មោ អកុសលស្ស អរូមិស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។ អន្យោគាតោ
អរូមិ ធម្មោ អន្យោគាតស្ស អរូមិស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ ។

(៣៣៩) កុសលោ អរូមិ ធម្មោ កុសលស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ
តីណិ ។ អកុសលោ អរូមិ ធម្មោ អកុសលស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោ
តីណិ ។ អន្យោគាតោ អរូមិ ធម្មោ អន្យោគាតស្ស
អរូមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋានយេន បច្ចាយោតីណិ ។

(៣៤០) ហេតុយោ តីណិ អាម្មណោ ចរ អធិ-
បតិយោ សត្ត អវិគតោ តីណិ ។

យថា កុសលត្តិកោ បញ្ញាករោន្ធំ វិប្បិកោ វិញ្ញាណេន ។
កុសលត្តិករំ វិញ្ញាណំ ។

ចរំ កុសលត្តិករំ វិញ្ញាណំ ។

កុសលត្ថិកលោកិយទុក្ខំ

[៣២១] កុសលំ លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច កុសាលា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមនា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច កុសាលា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសាលា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ អន្តរាគមនំ លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមនា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ កុសលំ លោកិយញ្ច អន្តរាគមនំ លោកិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមនា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ លោកិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមនា លោកិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣២២] ហេតុយា ធម៌ អាម្មាលា តីណិ អន្តរាគមនំ តីណិ ។

កុសលត្ថិកលោកិយទុក្ខំ

[៣២៣] កុសលធម៌ ជាលោកិយ កាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌ ជាលោកិយ វេចក៏ករឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អន្តរាគមនំ ជាលោកិយ កាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌ ជាលោកិយ វេចក៏ករឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌ ជាលោកិយក្តី អន្តរាគមនំ ជាលោកិយក្តី កាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌ ជាលោកិយ វេចក៏ករឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ ជាលោកិយ កាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌ ជាលោកិយ វេចក៏ករឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម្មាលា ។ អន្តរាគមនំ ជាលោកិយ កាស្រ័យ ខ្លឹមអន្តរាគមនំ ជាលោកិយ វេចក៏ករឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អន្តរាគមនំ ជាលោកិយ កាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌ ជាលោកិយធម៌ ខ្លឹមអន្តរាគមនំ ជាលោកិយធម៌ វេចក៏ករឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អន្តរាគមនំ ជាលោកិយ កាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌ ជាលោកិយធម៌ ខ្លឹមអន្តរាគមនំ ជាលោកិយធម៌ វេចក៏ករឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៧ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ក្នុងអន្តរាគមនប្បដ្ឋយ មាន៣៖ ៣ ។

អនុសលស្ស លោកិយស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្ប-
ច្ចុយេន បច្ចុយោ តីណំ ។ អន្យាគតោ លោកិ-
យោ ធម្មោ អន្យាគតស្ស លោកិយស្ស ធម្មស្ស
អាម្មណប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ តីណំ ។

[២២៦] ហេតុយា សទ្ធិ អាម្មណោ នវ អធិ-
បតិយា នវ អវិភាស ទោស ។

យថា កុសលវដ្តិកេ បញ្ញាភវម្ហំ វិវិដ្ឋាវេន ។

[២២៧] កុសលំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ លោកុត្តរេ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អន្យាគតំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ
លោកុត្តរេ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[២២៨] ហេតុយា ទ្វេ អាម្មណោ ទ្វេ អធិប-
តិយា ទ្វេ អវិភាស ទ្វេ ។

[២២៩] ធម្មធិបតិយា ទ្វេ ។

សយនាគវំវេចិ សម្បយុត្តវំវេចិ

បដិច្ចវាសវិសា ។

[២៣០] កុសលោ លោកុត្តរេ ធម្មោ កុ-
សលស្ស លោកុត្តរស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចុយោ ។ អន្យាគតោ លោកុត្តរេ ធម្មោ

ជាបច្ច័យ វិរាតុសលធម៌ ជាលោកិយ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ មាន
នវ ។ អន្យាគតធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យ វិរាតុសលធម៌
ជាលោកិយ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ មាននវ ។

[២៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាននវៈ៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ
មាននវៈ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាននវៈ៨ ក្នុងអវិភាសប្បច្ច័យ មាន
នវៈ ១៣ ។

ធម្មញ្ញានា ក្នុងកុសលវដ្តិកា យ៉ាងណា

បណ្ឌិត អប្បវិទូពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៣២] កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ អាស្រ័យ ខ្លឹមកុសលធម៌
ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អន្យាគតធម៌ ជា
លោកុត្តរៈ អាស្រ័យ ខ្លឹមអន្យាគតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មាននវៈ៦ ក្នុងការម្មណប្បច្ច័យ
មាននវៈ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាននវៈ៦ ក្នុងអវិភាសប្បច្ច័យ មាន
នវៈ៦ ។

[២៣៤] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាននវៈ ៦ ។

សយនាគវំវេចិ សម្បយុត្តវំវេចិ ប្រវិហលន្តវំវេចិ វិទូវាវេន ។

[២៣៥] កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យ វិរាតុសលធម៌
ជាលោកុត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អន្យាគតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ

ធម្មំ បដិច្ច អត្យានាតា កោធនិវិញ្ញាយ្យា ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា ។

(៣៥៦) ហេតុយា ឧវ អារម្មណ វីណិ អវិ-
តាត ឧវ ។

(៣៥៧) អតុសលំ កោធនិវិញ្ញាយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច
អតុសាល កោធនិវិញ្ញាយ្យា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧ-
ហេតុប្បច្ចយា ។

(៣៥៨) ឧហេតុយា ទ្វេ ឧហារម្មណោ បញ្ច ឧអ-
និបតិយា ឧវ ហេវិតាត បញ្ច ។

សហជានករោធិ សម្បយុត្តារោធិ
បដិច្ចវិសនិសា ។

(៣៥៩) តុសលោ កោធនិវិញ្ញាយ្យា ធម្មោ
តុសលស្ស កោធនិវិញ្ញាយ្យស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ វីណិ ។ អតុសលោ កោធនិ-
វិញ្ញាយ្យា ធម្មោ អតុសលស្ស កោធនិវិញ្ញាយ្យស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វីណិ ។ អត្យា-
នាតោ កោធនិវិញ្ញាយ្យា ធម្មោ អត្យានាតស្ស កោធនិ-
វិញ្ញាយ្យស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយវិញ្ញាណនាធិម្ហយ ភាស្រ័យ ធូវអត្យានាតមិ វេលកប្បវីនិច្ចាសំ
ដោយវិញ្ញាណនាធិម្ហយ វេលកេតាវ្យិទិ ព្រោនោម្មណប្បច្ច័យ ។

(៣៦៥) កុសិហាតុប្បច្ច័យ មានារៈ ៧ កុសិហារម្មណប្បច្ច័យ
មានារៈ ៣ កុសិហាតុប្បច្ច័យ មានារៈ ៧ ។

(៣៦៧) អតុសលមិ វេលកប្បវីនិច្ចាសំ ដោយវិញ្ញាណ-
នាធិម្ហយ ភាស្រ័យ ធូវអតុសលមិ វេលកប្បវីនិច្ចាសំ ដោយ
វិញ្ញាណនាធិម្ហយ វេលកេតាវ្យិទិ ព្រោនោម្មណប្បច្ច័យ ។

(៣៦៦) កុសិហាតុប្បច្ច័យ មានារៈ ៦ កុសិហារម្មណប្បច្ច័យ
មានារៈ ៥ កុសិហាតុប្បច្ច័យ មានារៈ ៧ កុសិហាតុប្បច្ច័យ មាន-
ារៈ ៧ ។

សហជានករោត្តិ សម្បយុត្តារោត្តិ ផុច្ចតានិធិបដិច្ចវិសនិវ ។

(៣៦៨) តុសលមិ វេលកប្បវីនិច្ចាសំ ដោយវិញ្ញាណនា-
ធិម្ហយ ធាបច្ច័យ វៃតុសលមិ វេលកប្បវីនិច្ចាសំ ដោយវិញ្ញាណ-
នាធិម្ហយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានារៈ ៣ ។ អតុសលមិ វេល-
កប្បវីនិច្ចាសំ ដោយវិញ្ញាណនាធិម្ហយ ធាបច្ច័យ វៃអតុសលមិ
វេលកប្បវីនិច្ចាសំ ដោយវិញ្ញាណនាធិម្ហយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
មានារៈ ៣ ។ អត្យានាតមិ វេលកប្បវីនិច្ចាសំ ដោយវិញ្ញាណ-
នាធិម្ហយ ធាបច្ច័យ វៃអត្យានាតមិ វេលកប្បវីនិច្ចាសំ ដោយ
វិញ្ញាណនាធិម្ហយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

អំណាចដ៏មាន ឧបសគ្គនៃក្រឹត្យ

[៣២២] គុសលធម៌ គោតិវិញ្ញយ្យំ ធម្មា
គុសលស្ស គោតិវិញ្ញយ្យស្ស ធម្មស្ស អាម្មណ-
ប្បន្ទយេន បទ្ធករោ ។

[៣២៣] ហេតុយា សត្ត អាម្មណ ចរំ អវិ-
តានេ ខេសេ ។

យោ គុសលន្តិកោ មន្ត្រានិវេទិ យំ វិញ្ញេតេត្ថំ ។

[៣២៤] គុសលំ គោតិវិញ្ញយ្យំ ធម្មំ បដិច្ច
គុសលោ គោតិវិញ្ញយ្យោ ធម្មា ធម្មន្តិ-
ហេតុប្បន្ទយេ ។ គោតិវិញ្ញយ្យុនុសនិសំ ។
ក្រុមន្តិកោតិវិញ្ញយ្យុនំ វិច្ឆំ ។

កុសលន្តិកាអនិវិច្ឆិ

[៣២៥] មគុសលំ វាសនំ ធម្មំ បដិច្ច មគុ-
សលោ វាសនកំ ធម្មា ធម្មន្តិ ហេតុប្បន្ទយេ ។

[៣២៦] ហេតុយា យតំ អវិកតេ យតំ ។

សហជាតកំវេចិ សប្បយុត្តកំវេចិ

មន្ត្រានំវេចិ សត្តកុ ឯកំ ។

[៣២៦] កុសលធម៌ វេលកប្បវិទីច្ចាបំ វោយិញ្ញាលណ
និម្មយ វេលកប្បវិទីច្ចាបំ វោយិញ្ញាល
ណនិម្មយ វោយិញ្ញាលប្បន្ទយ ។

[៣២៧] ក្នុងហេតុប្បន្ទយ មានៈ ៧ ក្នុងអាម្មណប្បន្ទយ
មានៈ ៨ ក្នុងវិកតប្បន្ទយ មានៈ ១៧ ។
ឯប្រាសាទ ក្នុងកុសលន្តិកា យំនិលា
បណ្ឌិត កប្បវិទីច្ចាបំ យំនិលាវេទិកា ។

[៣២៨] កុសលធម៌ វេលកប្បវិទីច្ចាបំ វោយិញ្ញាលណ
និម្មយ ក្រុមន្តិកា គុសលធម៌ វេលកប្បវិទីច្ចាបំ វោយិញ្ញាល
ណនិម្មយ វេលកប្បវិទី ក្រុមហេតុប្បន្ទយ ។

(កុសលន្តិកាគោតិវិញ្ញយ្យុនុ) ក្នុងន្តិកាគោតិវិញ្ញយ្យុនុនំ ។
យំ កុសលន្តិកាគោតិវិញ្ញយ្យុនុ ។

កុសលន្តិកាអនិវិច្ឆិ

[៣២៩] មគុសលធម៌ វាសនំ ក្រុមន្តិកា គុសលធម៌
វាសនំ វេលកប្បវិទី ក្រុមហេតុប្បន្ទយ ។

[៣៣០] ក្នុងហេតុប្បន្ទយ មានៈ ៩ ក្នុងវិកតប្បន្ទយ មានៈ
១១ ។

ក្នុងប្បន្ទយវិកតបំ ក្នុងសេចក្តីសេចក្តី សប្បយុត្តកំវេចិ

ប្រាសាទ ក្នុងវិកតមានៈ ៩ ។

អំពីឧបទ្វីប អនុសាសន៍កម្រិតប្រឆាំង

(៣៧៥) ហេតុយោ ឧវ អាម្មណោ តំណី អវិ-
កាត ឧវ ។

(៣៧៦) និហោតុយោ ទ្វេ ឧអាម្មណោ បត្យ
ឧមនិបតិយា ឧវ ។

សហជាតវាភេមិ សម្បយុត្តវាភេមិ
បដិច្ចវាសនិសា ។

(៣៧៧) កុសលោ សាសវេ ធម្មោ កុស-
លស្ស ហាសវស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តំណី ។ អកុសលោ សាសវេ ធម្មោ អកុស-
លស្ស សាសវស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តំណី ។ អត្យកតោ សាសវេ ធម្មោ អត្យកតស្ស
សាសវស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧៨) ហេតុយោ សត្ត អាម្មណោ ឧវ អវិ-
កតេ កោស ។

យថា កុសលត្តិកេ បត្តវាភេមិ ឯវំ វិគ្គារេវេន្ធ ។

(៣៧៩) កុសលំ អធាសវំ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ អធាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អត្យកតំ អធាសវំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យកតោ
អធាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

អំពីឧបទ្វីប អនុសាសន៍កម្រិតប្រឆាំង

(៣៧៥) កុនិហោតុប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ កុនិអាម្មណប្បច្ចយ
មានវាៈ ៧ កុនិអវិកតប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ ។

(៣៧៦) កុនិហោតុប្បច្ចយ មានវាៈ ២ កុនិអាម្មណប្បច្ចយ
មានវាៈ ៥ កុនិអធាសវប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ ។

សហជាតវាភេមិ សម្បយុត្តវាភេមិ ប្រហោសន្តនិបដិច្ចវាភេមិ ។

(៣៧៧) កុសលធមិ ប្រព្រឹត្តវេជាមួយនឹងភាសាៈ ជាច្ចយ
នៃកុសលធមិ ប្រព្រឹត្តវេជាមួយនឹងភាសាៈ ដោយហេតុប្បច្ចយ មាន
វាៈ ៧ ។ អកុសលធមិ ប្រព្រឹត្តវេជាមួយនឹងភាសាៈ ជាច្ចយ
នៃអកុសលធមិ ប្រព្រឹត្តវេជាមួយនឹងភាសាៈ ដោយហេតុប្បច្ចយ មាន
វាៈ ៧ ។ អត្យកតធមិ ប្រព្រឹត្តវេជាមួយនឹងភាសាៈ ជាច្ចយ នៃ
អត្យកតធមិ ប្រព្រឹត្តវេជាមួយនឹងភាសាៈ ដោយហេតុប្បច្ចយ ។

(៣៧៨) កុនិហោតុប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ កុនិអាម្មណប្បច្ចយ
មានវាៈ ៧ កុនិអវិកតប្បច្ចយ មានវាៈ ៧ ។

ឯបត្តវាភេមិ កុនិកុសលត្តិកៈ យំនិលោ

បត្តិកេ ឧប្បវិទ្ធិតិហ្គោ យំនិវាវេនិច្ឆា ។

(៣៧៩) កុសលធមិ មិនមានភាសាៈ តាស្រ័យ ខ្លះកុសលធមិ
មិនមានភាសាៈ រឿយកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ អត្យកតធមិ
មិនមានភាសាៈ តាស្រ័យ ខ្លះអត្យកតធមិ មិនមានភាសាៈ រឿយកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។

[៣៧១] ហេតុយា រត្ន អវិភាត រត្ន ។

សាលោត្តកំពោធិ សម្បយុត្តកំពោធិ

មិច្ឆិច្ឆកំសនិសា ។

[៣៧១] ឥត្យសាលោ អលាសារកំ ធម្មោ ឥត្យស-
លស្ស អលាសារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ ។ អត្សករោតា អលាសារកំ ធម្មោ អត្សករោតស្ស
អលាសារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧២] អត្សករោតា អលាសារកំ ធម្មោ អត្សក-
រោតស្ស អលាសារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ អត្សករោតា អលាសារកំ ធម្មោ ឥត្យសាលស្ស
អលាសារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៣] ឥត្យសាលោ អលាសារកំ ធម្មោ ឥត្យស-
លស្ស អលាសារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ ។ អត្សករោតា អលាសារកំ ធម្មោ អត្សករោ-
តស្ស អលាសារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ អត្សករោតា អលាសារកំ ធម្មោ អត្យសាលស្ស
អលាសារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ មានវារៈកំ ក្នុងអវិភាតប្បច្ចយេ ហេតុ

សារកំ ។

ហេតុសារកំ សម្បយុត្តសារកំ ម្ហូបនាមិច្ឆិច្ឆកំពោធិ ។

[៣៧៤] កុសលធម៌ មិច្ឆោធមាសវៈ ជាបច្ច័យ ខែត្យសាលធម៌
មិច្ឆោធមាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ចយេ ។ អត្សករោតមិ មិច្ឆោធមាសវៈ
ជាបច្ច័យ ខែអត្សករោតមិ មិច្ឆោធមាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ចយេ ។

[៣៧៥] អត្សករោតមិ មិច្ឆោធមាសវៈ ជាបច្ច័យ ខែអត្សករោត-
មិ មិច្ឆោធមាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ចយេ អត្សករោតមិ មិច្ឆោធមា-
សវៈ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ មិច្ឆោធមាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ចយេ
ប្បច្ច័យ ។

[៣៧៦] កុសលធម៌ មិច្ឆោធមាសវៈ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌
មិច្ឆោធមាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ចយេ ។ អត្សករោតមិ មិច្ឆោធមា-
សវៈ ជាបច្ច័យ ខែអត្សករោតមិ មិច្ឆោធមាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ចយេ
អត្សករោតមិ មិច្ឆោធមាសវៈ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ មិច្ឆោធមា-
សវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ចយេ ។

កុសលត្តិកអាសវិប្បយុត្តិកំ

(៣៧៦) កុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 កុសលោ អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បទូយា កុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 អន្យាគតោ អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បទូយា កុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 កុសលោ អាសវិប្បយុត្តោ ច អន្យាគតោ អា-
 សវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា ។
 អកុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ
 អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា ។
 អន្យាគតំ អាសវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ
 អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា ។
 កុសលំ អាសវិប្បយុត្តក្ខំ អន្យាគតំ អាសវិប្ប-
 យុត្តក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ អាសវិប្បយុត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា ។ អកុសលំ អា-
 សវិប្បយុត្តក្ខំ អន្យាគតំ អាសវិប្បយុត្តក្ខំ ធម្មំ
 បដិច្ច អន្យាគតោ អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា ។

[៣៧៧] ហេតុយា សត្តំ អាម្មាណា ទ្វេ អនិ-
 បតិយា សត្តំ អវិភតេ សត្តំ ។

កុសលត្តិកអាសវិប្បយុត្តិកំ

(៣៧៧) កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំ
 កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ វេទកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បជ្ជិយ
 អន្យាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអន្យាគតធម៌ ដែល
 ប្រាសចាកអាសវៈ វេទកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បជ្ជិយ កុសលធម៌ ដែល
 ប្រាសចាកអាសវៈ ខ្ញុំ អន្យាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ខ្ញុំ កាស្រ័យ
 ខ្ញុំកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ វេទកើតឡើង ប្រាមហេតុ-
 ប្បជ្ជិយ ។ អន្យាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអន្យា-
 សលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ វេទកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បជ្ជិយ ។
 អន្យាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអន្យាគតធម៌ ដែល
 ប្រាសចាកអាសវៈ វេទកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បជ្ជិយ ។ អន្យាគតធម៌
 ដែលប្រាសចាកអាសវៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាក
 អាសវៈ ខ្ញុំអន្យាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ខ្ញុំ វេទកើតឡើង
 ប្រាមហេតុប្បជ្ជិយ ។ អន្យាគតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ កាស្រ័យ
 ខ្ញុំកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ខ្ញុំអន្យាគតធម៌ ដែល
 ប្រាសចាកអាសវៈ ខ្ញុំ វេទកើតឡើង ប្រាមហេតុប្បជ្ជិយ ។

(៣៧៨) ក្នុងហេតុប្បជ្ជិយ មាន៣៖ ៧ ក្នុងអាម្មណប្បជ្ជិយ
 មាន៣៖ ៦ ក្នុងអនិបតិប្បជ្ជិយ មាន៣៖ ៧ ក្នុងអវិភតប្បជ្ជិយ មាន
 ៣៖ ៧ ។

សំណួរចំណាត់ អនុលោមនឹងកម្រិត

សហជាតិកំរិត សម្បជញ្ញកំរិត

បដិច្ចការសន្តិសុខ ។

[៣៧០] គុសលនិយម អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ គុសលស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ភីណិ ។ អគុសលនិយម អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អន្យាននស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ អន្យាននោ អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ អន្យាននស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៣៧១] ហេតុយា បញ្ច អាម្មណោ ធម៌ អនិបតិយា បញ្ច អវិចារេ តោស ។

យថា គុសលនិយម បញ្ញាណប្បិ ឯវំ វិជ្ជាបរមតំ ។

កុសលនិយមសម្បជញ្ញកំរិត ខ្ពង់ ។

កុសលនិយមសម្បជញ្ញកំរិត

[៣៧២] អគុសលនិយម អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ បដិច្ច អគុសលនិយម អាសវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជញ្ញកំរិត ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៣៧៣] ហេតុយា ឯកំ អាម្មណោ ឯកំ អវិចារេ ឯកំ ។

សំណួរចំណាត់ អនុលោមនឹងកម្រិត

សហជាតិកំរិត សម្បជញ្ញកំរិត ប្រវិបាកនិយមបដិច្ចការវិបាក ។

[៣៧៤] កុសលនិយម ដែលប្រាសចាកភាសាវិបាក ជាបច្ច័យ ៧៦

កុសលនិយម ដែលប្រាសចាកភាសាវិបាក ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ មានការ ១

អកុសលនិយម ដែលប្រាសចាកភាសាវិបាក ជាបច្ច័យ ៧៦ អន្យានននិយម ដែល

ប្រាសចាកភាសាវិបាក ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អន្យានននិយម ដែលប្រាស

ចាកភាសាវិបាក ជាបច្ច័យ ៧៦ អន្យានននិយម ដែលប្រាសចាកភាសាវិបាក ដោយ

ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៣៧៥] កុសលនិយម មានការ ៨ កុសលនិយមប្បដ្ឋយោ មាន

ការ ៨ កុសលនិយមប្បដ្ឋយោ មានការ ៨ កុសលនិយមប្បដ្ឋយោ មានការ ៩ ។

ឯបញ្ញាណនិយម កុសលនិយម យ៉ាងណា

បដិច្ច អប្បជញ្ញកំរិត យ៉ាងណា វិបាក ។

ឯកុសលនិយមសម្បជញ្ញកំរិត ។

កុសលនិយមសម្បជញ្ញកំរិត

[៣៧៦] អកុសលនិយម ជាភាសាវិបាក គឺប្រព្រឹត្តិការណ៍ជាមួយនិយម

ភាសាវិបាក ត្រូវយ ខ្លះអកុសលនិយម ចាកភាសាវិបាក គឺប្រព្រឹត្តិការណ៍ជាមួយ

និយមភាសាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៣៧៧] កុសលនិយមប្បដ្ឋយោ មានការ ១ កុសលនិយមប្បដ្ឋយោ

មានការ ១ កុសលនិយមប្បដ្ឋយោ មានការ ១ ។

សហជាតករេមិ សម្បយុត្តករេមិ បញ្ញាករេមិ

សត្វត្ថ ឯកំ ។

[៣៧៤] ត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោចអាសាវេ ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ សាសាវេវេ ចោចអាសាវេ ធម្មំ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា តិណិ ។ អនុសាសំ សាសា-
វេវេ ចោចអាសាវេ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ សាសាវេ
វេវេ ចោចអាសាវេ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា
តិណិ ។ អន្យាគតំ សាសាវេវេ ចោចអាសាវេ ធម្មំ
បដិច្ច អន្យាគតោ សាសាវេវេ ចោចអាសាវេ ធម្មំ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា ។ តុសាសំ សាសាវេវេ
ចោចអាសាវេវេ អន្យាគតំ សាសាវេវេ ចោចអាសា-
វេវេ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ សាសាវេវេ ចោចអា-
សាវេ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា ។ អនុសាសំ
សាសាវេវេ ចោចអាសាវេវេ អន្យាគតំ សាសាវេវេ
ចោចអាសាវេវេ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ សាសាវេ-
វេវេ ចោចអាសាវេ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បព្វយា ។

កុសិបច្ច័យវាទិកាសំ កុសិសហជាតករេត្ថិ សម្បយុត្តករេត្ថិ

បញ្ញាករេត្ថិ សុខ្កិកោមាតរេ ។

[៣៧៥] កុសលធមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិ
មេនជាតាសាវេ កាស្រ័យ ខ្លឹកុសលធមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ
វាទិមិមេនជាតាសាវេ វេចាតិកាវ្យាទិ ក្រោមហេតុប្បព្វយា មាត-
រេ ។ អនុសាសនមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិមេន
ជាតាសាវេ កាស្រ័យ ខ្លឹកុសលធមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ
វាទិមិមេនជាតាសាវេ វេចាតិកាវ្យាទិ ក្រោមហេតុប្បព្វយា មាតរេ
។ អន្យាគតមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិមេនជាតា-
សាវេ កាស្រ័យ ខ្លឹកុសលធមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិ
មិមេនជាតាសាវេ វេចាតិកាវ្យាទិ ក្រោមហេតុប្បព្វយា ។ អន្យាគត-
មិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិមេនជាតាសាវេ កាស្រ័យ
ខ្លឹកុសលធមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិមេនជាតាសាវេ ធម្មំ
ខ្លឹកុសលធមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិមេនជាតាសាវេ ធម្មំ
វេចាតិកាវ្យាទិ ក្រោមហេតុប្បព្វយា ។ អន្យាគតមិ ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ
វាទិមិមេនជាតាសាវេ កាស្រ័យ ខ្លឹកុសលធមិ ប្រ-
ត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិមេនជាតាសាវេ ធម្មំ ខ្លឹកុសលធមិ
ប្រត្រ័ត្តាវេទិកាសាស្ត្រោ វាទិមិមេនជាតាសាវេ ធម្មំ វេចាតិកាវ្យាទិ
ក្រោមហេតុប្បព្វយា ។

អំណាចបំណែក អនុលោមត្រីកុណប្បដ្ឋាន

[៣៧៥] ហេតុយោ ធរ អាម្មណោ តិណិ អធិ-

បតិយោ ធរ អវិកតោ ធរ ។

សហជាតកំរោមិ សម្មយុត្តកំរោមិ

មិទិច្ចារិសនិសា ។

[៣៧៦] ត្យសាលោ សាសនោចេវ ធម្មាសកេ

ធម្មា ត្យសលស្ស សាសនស្សាចេវ ធម្មាសនស្ស

ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បច្ចុយោ តិណិ ។ អត្យ-

សាលោ សាសនោចេវ ធម្មាសកេ ធម្មា អត្យ-

សលស្ស សាសនស្សាចេវ ធម្មាសនស្ស ធម្មស្ស

ហេតុប្បដ្ឋាយេន បច្ចុយោ តិណិ ។ អន្យាគតោ

សាសនោចេវ ធម្មាសកេ ធម្មា អន្យាគតស្ស សា-

សនស្សាចេវ ធម្មាសនស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន

បច្ចុយោ ។

[៣៧៧] ហេតុយោ សត្ត អាម្មណោ ធរ អធិ-

បតិយោ ធរ អវិកតោ ធម្មស ។

យថា ត្យសលត្តិកោ បញ្ញារិទ្ធិ ឯវ វិច្ឆារតត្ថំ ។

កុលលត្តិកអលាវាណសុតំ ខិដ្ឋិកំ ។

អំណាចបំណែក អនុលោមត្រីកុណប្បដ្ឋាន

[៣៧៨] ក្កនិហេតុប្បដ្ឋាយ មានារៈ វ ក្កនិអាម្មណប្បដ្ឋាយ

មានារៈ ព ក្កនិអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានារៈ វ ក្កនិអវិកតប្បដ្ឋាយ មាន

ារៈ វ ។

សហជាតកំរោមិ សម្មយុត្តកំរោមិ ដូចគ្នានិមិទ្ធកំរោមិ ។

[៣៧៩] កុសលធមិ ប្រព្រឹត្តោវេកម្មយនិវេកាសាៈ តំនិមិទ្ធវេ

កាសាៈ តំបច្ចុយ វៃកុសលធមិ ប្រព្រឹត្តោវេកម្មយនិវេកាសាៈ តំនិ

មិទ្ធវេកាសាៈ ហោយហេតុប្បដ្ឋាយ មានារៈ ព ។ អកុសលធមិ

ប្រព្រឹត្តោវេកម្មយនិវេកាសាៈ តំនិមិទ្ធវេកាសាៈ តំបច្ចុយ វៃអកុ-

សលធមិ ប្រព្រឹត្តោវេកម្មយនិវេកាសាៈ តំនិមិទ្ធវេកាសាៈ ហោយ

ហេតុប្បដ្ឋាយ មានារៈ ព ។ អន្យាគតធមិ ប្រព្រឹត្តោវេកម្មយនិវេ

កាសាៈ តំនិមិទ្ធវេកាសាៈ តំបច្ចុយ វៃអន្យាគតធមិ ប្រព្រឹត្តោវេ

កម្មយនិវេកាសាៈ តំនិមិទ្ធវេកាសាៈ ហោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៣៨០] ក្កនិហេតុប្បដ្ឋាយ មានារៈ វ ក្កនិអាម្មណប្បដ្ឋាយ

មានារៈ វ ក្កនិអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានារៈ វ ក្កនិអវិកតប្បដ្ឋាយ មាន

ារៈ ព ។

ធម្មញ្ញារិទ្ធិ ក្កនិកុសលត្តិកោ យ៉ាងណា

បណ្ឌិត អប្បវិទ្ធិកិស្តោ យ៉ាងណា ។

ចម្រើន កុលលត្តិកអលាវាណសុតំ ។

កុសលញ្ញិកអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទកំ

[៣៧៨] អនុសលំ អាសវិភ្នំវ អាសវសម្មយុត្តកុ
ដង្កំ ចង្កំ ចង្កំ អនុសាលោ អាសវិភ្នំវ អាសវិសម្ម-
យុត្តោច ចម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៧៩] ហេតុយា ឯតំ អាប្បាលោ ឯតំ អវិ-
កាត ឯតំ ។

សហោតាភវិវេនិ សម្មយុត្តកវេនិ មត្តាភវេនិ
សត្វត្ថ ឯតំ ។

[៤០១] អនុសលំ អាសវសម្មយុត្តក្នុងវ ហេត-
កាសវំ ចង្កំ ចង្កំ អនុសាលោ អាសវសម្មយុត្តោ-
ចោវ ហេតអាសវិវេ ចម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤០២] ហេតុយា ឯតំ អាប្បាលោ ឯតំ អវិ-
កាត ឯតំ ។

សហោតាភវិវេនិ សម្មយុត្តកវេនិ មត្តាភវេនិ
សត្វត្ថ ឯតំ ។

កុសលញ្ញិកអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទកំ វិជ្ជិតំ ។

កុសលញ្ញិកអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទក្កៈ

[៣៧៨] អនុសលធម៌ ហេតុសវៈ ពំនិប្រកថោយកាសវៈ
សម្រ័យ ឧប្បជ្ជិតំ អាសវៈ ពំនិប្រកថោយកាសវៈ វេច
តើតវ្រ្មិទំ ប្រោហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៧៩] កុសិហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុសវៈ កុសិហេតុប្បដ្ឋយា
ហេតុសវៈ កុសិហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុសវៈ ។

កុសិប្បដ្ឋយាពំនិសវំ កុសិសហេតុសវៈ កុសិសម្មយុត្តកវៈ
មត្តាភវៈ កុសិហេតុសវៈ ។

[៤០១] អនុសលធម៌ ប្រកថោយកាសវៈ ពំនិមិទំ អាសវ-
កាសវៈ សម្រ័យ ឧប្បជ្ជិតំ អនុសលធម៌ ប្រកថោយកាសវៈ ពំនិមិទំ
អាសវៈ វេចតើតវ្រ្មិទំ ប្រោហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤០២] កុសិហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុសវៈ កុសិហេតុប្បដ្ឋយា ហេ-
តុសវៈ កុសិហេតុប្បដ្ឋយា ហេតុសវៈ ។

កុសិប្បដ្ឋយាពំនិសវំ កុសិសហេតុសវៈ កុសិសម្មយុត្តកវៈ
មត្តាភវៈ កុសិហេតុសវៈ ។

ហេ កុសលញ្ញិកអាសវិអាសវិសម្មយុត្តទក្កៈ ។

កុសលត្តិកភាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកំ

(២០២) កុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវិ ធម្មំ បដិច្ច
 កុសលេន អាសវិប្បយុត្តោ សាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា វិណិ ។ អកុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ
 សាសវិ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាគរេន អាសវិប្បយុត្តោ
 សាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អព្យា
 គរំ កុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវិ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាគរេន
 អាសវិប្បយុត្តោ សាសវេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេ
 តុប្បដ្ឋយា ។ កុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវិក្ខ
 អព្យាគរំ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវិក្ខ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាគរេន អាសវិប្បយុត្តោ សាសវេ ធម្មោ ឧប្ប
 ជ្ជនិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ អាសវិប្បយុត្តំ
 សាសវិក្ខ អព្យាគរំ អាសវិប្បយុត្តំ សាសវិក្ខ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាគរេន អាសវិប្បយុត្តោ សាសវេ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(២០៣) ហេតុយា សត្ត អាម្ពលោ ទ្វេ អវិ
 រាតេ សត្ត ។

កុសលត្តិកភាសវិប្បយុត្តសាសវិទុកំ

(២០៤) កុសលេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយ
 ខំនិភាសាវៈ កស្រ័យ ខ្ញុំកុសលេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្ត
 វេវាម្មយខំនិភាសាវៈ វេវាគីតាវ្យំនិ ព្រាសពាគប្បដ្ឋយ វាគវិវៈ វ ។
 អព្យាគរេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិភាសាវៈ កស្រ័យ
 ខ្ញុំកុសលេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិ
 ភាសាវៈ វេវាគីតាវ្យំនិ ព្រាសពាគប្បដ្ឋយ ។ អព្យាគរេន ព្រាសពាគ
 ភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិភាសាវៈ កស្រ័យ ខ្ញុំអព្យាគរេន
 ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិភាសាវៈ វេវាគីតាវ្យំនិ
 ព្រាសពាគប្បដ្ឋយ ។ អព្យាគរេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្ត
 វេវាម្មយខំនិភាសាវៈ កស្រ័យ ខ្ញុំកុសលេន ព្រាសពាគភាសាវៈ
 ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិភាសាវៈ វេវា ខ្ញុំអព្យាគរេន ព្រាសពាគ
 ភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិភាសាវៈ វេវា វេវាគីតាវ្យំនិ ព្រាសពា
 គប្បដ្ឋយ ។ អព្យាគរេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយ
 ខំនិភាសាវៈ កស្រ័យ ខ្ញុំកុសលេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិប្រ
 ច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិភាសាវៈ វេវា ខ្ញុំអព្យាគរេន ព្រាសពាគភាសាវៈ ពំនិ
 ប្រច្រ័ត្តុវេវាម្មយខំនិភាសាវៈ វេវា វេវាគីតាវ្យំនិ ព្រាសពាគប្បដ្ឋយ ។

(២០៥) កុនិវាគប្បដ្ឋយ វាគវិវៈ វ កុនិវាគប្បដ្ឋយ
 វាគវិវៈ វ កុនិវាគប្បដ្ឋយ វាគវិវៈ វ ។

(២០៧) ហេតុណា ធ្វើ អាម្ពលោ ធ្វើ អវិសេស ។

សេនាបតីនៃប្រទេស សម្បជ្ឈត្តនៃប្រទេស

ប្រទេសនៃសេនាបតី ។

(២០៨) ឥសានោ អាសវិប្បយុត្តោ មនាសវន

ធម្មោ ឥសានស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស មនាសវស្ស

ធម្មស្ស ហេតុប្បដូយេន បដូយេន ។ អន្តរកកោ

អាសវិប្បយុត្តោ មនាសវន ធម្មោ អន្តរកកស្ស

អាសវិប្បយុត្តស្ស មនាសវស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូ-

យេន បដូយេន ។

(២០៩) អន្តរកកោ អាសវិប្បយុត្តោ មនាសវន

ធម្មោ អន្តរកកស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស មនាសវស្ស

ធម្មស្ស អាម្ពលោប្បដូយេន បដូយេន អន្តរកកោ

អាសវិប្បយុត្តោ មនាសវន ធម្មោ ឥសានស្ស អា-

សវិប្បយុត្តស្ស មនាសវស្ស ធម្មស្ស អាម្ពលោប្បដូ-

យេន បដូយេន ។

(២១០) ឥសានោ អាសវិប្បយុត្តោ មនាសវន

ធម្មោ ឥសានស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស មនាសវស្ស

ធម្មស្ស អវិសេសប្បដូយេន បដូយេន ។ អន្តរកកោ

(២១១) ក្នុងហេតុប្បដូយ មានវា: ២ ក្នុងអាម្ពលោប្បដូយ

មានវា: ២ ក្នុងវិសេសប្បដូយ មានវា: ២ ។

សេនាបតីនៃប្រទេស សម្បជ្ឈត្តនៃប្រទេសនៃប្រទេស ។

(២១២) កុសលធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោនភាសា:

ព័ន្ធម៌ នៃកុសលធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោនភាសា: ដោយ

ហេតុប្បដូយ ។ អន្តរកកធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោន

ភាសា: ព័ន្ធម៌ នៃអន្តរកកធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោន

ភាសា: ដោយហេតុប្បដូយ ។

(២១៣) អន្តរកកធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោនភាសា:

ព័ន្ធម៌ នៃអន្តរកកធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោនភាសា:

ដោយអាម្ពលោប្បដូយ អន្តរកកធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោន

ភាសា: ព័ន្ធម៌ នៃកុសលធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោនភា-

សា: ដោយអាម្ពលោប្បដូយ ។

(២១៤) កុសលធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោន

ភាសា: ព័ន្ធម៌ នៃកុសលធម៌ ព្រាសពាគភាសា: ព័ន្ធមិទោន

ភាសា: ដោយអវិសេសប្បដូយ ។ អន្តរកកធម៌

អាសវិប្បយុត្តោ អនាសារំ ធាត្ថោ អក្កកាតស្ស
អាសវិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចត្តិប្បត្តិ-
យេន មច្ចយោ អក្កកាតោ អាសវិប្បយុត្តោ អនា-
សារំ ធាត្ថោ កុសលស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស អនាស-
វស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចត្តិប្បត្តិយេន មច្ចយោ ។

[៤១១] កុសលោ អាសវិប្បយុត្តោ អនាសារំ
ធាត្ថោ អក្កកាតស្ស អាសវិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស
ធម្មស្ស អនន្តិប្បត្តិយេន មច្ចយោ ។ អក្កកាតោ
អាសវិប្បយុត្តោ អនាសារំ ធាត្ថោ អក្កកាតស្ស
អាសវិប្បយុត្តស្ស អនាសវស្ស ធម្មស្ស អនន្តិប្បត្តិ-
យេន មច្ចយោ ។

[៤១២] ហេតុយា ទ្វេ វេទ្ខុណា ទ្វេ អនិច្ចត្តិ-
យា តិណិ អនន្តរ ទ្វេ សមនន្តរ ទ្វេ សហការីត
ទ្វេ កត្តាមត្តោ ទ្វេ វិស្សយ ទ្វេ ឧបនិស្សយ
ធាត្ថវំ អវិគាត ទ្វេ ។

យថា កុសលដ្ឋិកោ មត្តារាមម្បិ ឃិវំ វិគ្គារេតទ្ធិ ។

កុសលដ្ឋិកអាសវិប្បយុត្តសាសវុត្តំ ធិដ្ឋំ ។

ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោកាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃអក្កកាតមិ
ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោកាសវៈ ដោយអនិច្ចត្តិយ ។
អក្កកាតមិ ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោកាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កុសលមិ ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោកាសវៈ ដោយអនិច្ចត្តិ-
យ ។

[៤១៣] កុសលមិ ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោកាសវៈ
ជាបច្ច័យ នៃអក្កកាតមិ ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោកាសវៈ
ដោយអនន្តិប្បត្តិយ ។ អក្កកាតមិ ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោ
កាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃអក្កកាតមិ ប្រាសចកាសវៈ ពំនិមិទោ
កាសវៈ ដោយអនន្តិប្បត្តិយ ។

[៤១៤] កុសិបាតប្បត្តិយ មានវារៈ ៤ កុសិការម្មលាប្បត្តិយ
មានវារៈ ៤ កុសិកនិច្ចត្តិយ មានវារៈ ៧ កុសិកនន្តិប្បត្តិយ មាន
វារៈ ៤ កុសិកនន្តិប្បត្តិយ មានវារៈ ៤ កុសិកនិច្ចត្តិយ មាន
វារៈ ៤ កុសិកនន្តិប្បត្តិយ មានវារៈ ៤ កុសិកនិច្ចត្តិយ មានវារៈ ៤
កុសិកនន្តិប្បត្តិយ មានវារៈ ៤ កុសិកនិច្ចត្តិយ មានវារៈ ៤ ។

ឧបត្តាវារៈ កុសិកុសលភ្នំកៈ យ៉ាងណា
មល្លិក គប្បីទ្រព្យភ្នំក្តារ យ៉ាងណាដែរ ។

០៨ កុសលដ្ឋិកអាសវិប្បយុត្តសាសវុត្តំ ។

កុសលន្តិកវគ្គោប្បកទុក្ខំ

(២០៣) អនុសវំ សញ្ញាជនំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
 អនុសវំ កង្កំ . . . ឱយំ យោគំ វិវាណំ . . . ។
 អនុសវំ យោបកមាសំ ធម្មំ បដិច្ច អនុសវោ វោ-
 បកមាសា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ហសា-
 ភោជ្ជកាសដិសំ ។ វិជ្ជំ បដិច្ច វិជ្ជំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 កុសលន្តិកវគ្គោប្បកទុក្ខំ ។

កុសលន្តិកសារម្មណទុក្ខំ

(២០៤) អនុសវំ សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនុស-
 វោ សារម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អនុសវំ សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនុសវោ សា-
 រម្មណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អនុ-
 ភាគំ សារម្មណំ ធម្មំ បដិច្ច អនុភាគោ សារម្ម-
 ណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 (២០៥) ហេតុយា ភីណិ អារម្មណោ ភីណិ អវិ-
 ភាស ភីណិ ។

សហជាគវាវោបិ សម្បយុក្កវាវោបិ
 បដិច្ចវាសនិសា ។

កុសលន្តិកវគ្គោប្បកទុក្ខំ

(២០៦) កស្រ័យ ខ្ញុំអនុសវនមិ ជាសញ្ញាជនៈ . . . ជា
 ភន្តៈ ជាអនុសវ . . . ជាឧយៈ ជាយោគៈ ជាវិវាណៈ . . . ។
 កុសលនមិ វិចារិមនជាបកមាសៈ កស្រ័យ ខ្ញុំកុសលនមិ មិចារិមនជា
 បកមាសៈ វិចារិកខ្ញុំវិច ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ប្រវិហលក្នុងវិចារិកមាសៈ
 ភោជ្ជកាសដិសៈ ។ វិជ្ជំ មិចារិកខ្ញុំវិច ព្រោះកស្រ័យ ខ្ញុំវិចារិក ។
 ធម្មំ កុសលនិវគ្គោប្បកទុក្ខំ ។

កុសលន្តិកសារម្មណទុក្ខំ

(២០៧) កុសលនមិ ប្រច្រ័ត្តនោវាជាមួយនឹងកាំម្មណំ កស្រ័យ
 ខ្ញុំកុសលនមិ ប្រច្រ័ត្តនោវាជាមួយនឹងកាំម្មណំ វិចារិកខ្ញុំវិច ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អនុសវនមិ ប្រច្រ័ត្តនោវាជាមួយនឹងកាំម្មណំ កស្រ័យ
 ខ្ញុំអនុសវនមិ ប្រច្រ័ត្តនោវាជាមួយនឹងកាំម្មណំ វិចារិកខ្ញុំវិច ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អនុភាគនមិ ប្រច្រ័ត្តនោវាជាមួយនឹងកាំម្មណំ កស្រ័យ
 ខ្ញុំអនុភាគនមិ ប្រច្រ័ត្តនោវាជាមួយនឹងកាំម្មណំ វិចារិកខ្ញុំវិច ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។

(២០៨) កុសិហេតុប្បដ្ឋយ មានវាវោ ពុ កុសិហារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវាវោ ពុ កុសិហេតុប្បដ្ឋយ មានវាវោ ពុ ។
 សហជាគវាវោកុសិ សម្បយុក្កវាវោកុសិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវាវោវាវោ ។

[២១៦] គុសលោ សាម្មណោ ធម្មា គុសលស្ស
 សាម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បទ្ធាយា ។
 អគុសលោ សាម្មណោ ធម្មា អគុសលស្ស សាម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បទ្ធាយា ។ អត្តិ-
 នរោត សាម្មណោ ធម្មា អត្តកាមស្ស សាម្ម-
 ណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បទ្ធាយា ។

[២១៧] គុសលោ សាម្មណោ ធម្មា គុស-
 លស្ស សាម្មណស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋយេន
 បទ្ធាយា ។

[២១៨] ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ ន អធិប-
 តិយេន សន្ត អវិភាត តីណិ ។

យថា គុសលខ្ញុំកេ បញ្ញាណម្បិ ដំរី វិញ្ញាណេត្តំ ។

[២១៩] អត្តកាមំ អបាម្មណំ ធម្មំ បដិទ្ធ
 អត្តកាមោ អបាម្មណោ ធម្មា ទុប្បដ្ឋតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា ។

[២២០] ហេតុយា ដកំ អវិភាត ដកំ ។

[២២១] នហេតុយា ដកំ ។

[២២២] គុសលេមិ ប្រព្រឹត្តោវកាម្មយនីកាម្មណំ ជាបច្ច័យ
 វៃគុសលេមិ ប្រព្រឹត្តោវកាម្មយនីកាម្មណំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អគុសលេមិ ប្រព្រឹត្តោវកាម្មយនីកាម្មណំ ជាបច្ច័យ វៃអគុសលេមិ
 ប្រព្រឹត្តោវកាម្មយនីកាម្មណំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្ភកកេមិ
 ប្រព្រឹត្តោវកាម្មយនីកាម្មណំ ជាបច្ច័យ វៃអព្ភកកេមិ ប្រព្រឹត្តោវ-
 កាម្មយនីកាម្មណំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៣] គុសលេមិ ប្រព្រឹត្តោវកាម្មយនីកាម្មណំ ជាបច្ច័យ
 វៃគុសលេមិ ប្រព្រឹត្តោវកាម្មយនីកាម្មណំ ដោយអាម្មណប្បដ្ឋយ ។

[២២៤] គុដិហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ គុដិអាម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៤ គុដិអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ គុដិអវិភាតប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១១ ។

ឧបទ្ទានវារៈ គុដិកុសលខ្ញុំកេ យ៉ាដិណា
 បណ្ឌិត អប្បវិទ្ធិវិស្ណុន យ៉ាដិវារៈវារៈ ។

[២២៥] អព្ភកកេមិ មិនមានកាម្មណំ អស្រ័យ ខ្ញុំអព្ភ-
 កកេមិ មិនមានកាម្មណំ ទើបតែកៈខ្ញុំដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៦] គុដិហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ គុដិអវិភាតប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១ ។

[២២៧] គុដិនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

សហជាតិភាគី សម្បទានុភាគី
បង្កើតនូវសន្តិសុខ ។

(៤២២) អង្គការគោរព អនាម្បាលា ចេញ អន្តរ-
កតស្ស អនាម្បាលា ស្ន ធម្មស្ន សហជាតិប្បវត្តយេន
បទ្ធាយោ ... អង្គបញ្ញត្តិប្បវត្តយេន បទ្ធាយោ ជំនួញ
យប្បវត្តយេន បទ្ធាយោ អនាម្បាលាប្បវត្តយេន បទ្ធាយោ
សង្គ្រាមប្បវត្តយេន បទ្ធាយោ អង្គប្បវត្តយេន បទ្ធាយោ
អនិកតប្បវត្តយេន បទ្ធាយោ ។ សត្វត្ថ មត៌ ។

កុសលវិភាគប្បវត្តយេន មត៌ ។

កុសលវិភាគប្បវត្តយេន

(៤២៣) កុសលវិភាគ ចេញ កុសលវិភាគ
ជំនួញ ធម្មស្ន អនាម្បាលាប្បវត្តយេន បទ្ធាយោ ។

(៤២៤) អនាម្បាលា ចេញ អនាម្បាលា សត្វ អនិ-
កត សត្វ ។

(៤២៥) ចេញកុសល ចេញ អនាម្បាលា ចេញ ។
យថា កុសលវិភាគ បញ្ញត្តិប្បវត្តយេន មត៌ វិភាគប្បវត្ត ។

(៤២៦) កុសលវិភាគ ចេញ ចេញ បង្កើត កុសលវិ-
ភាគីគោរព ចេញ កុសលវិភាគ យកប្បវត្តយេន វិលា ។

សហជាតិភាគី សម្បទានុភាគី ប្បវត្តិវិភាគប្បវត្តយេន ។

(៤២៧) អង្គបញ្ញត្តិ មិនមានការច្នៃ ជាប់ជំនួញ ខែអន្តរ-
កតមត៌ មិនមានការច្នៃ ដោយសហជាតិប្បវត្តយេន ... ជាប់ជំនួញ ដោយ
អនាម្បាលាប្បវត្តយេន ជាប់ជំនួញ ដោយជំនួញប្បវត្តយេន ជាប់ជំនួញ ដោយក-
រណប្បវត្តយេន ជាប់ជំនួញ ដោយសង្គ្រាមប្បវត្តយេន ជាប់ជំនួញ ដោយអង្គប្បវត្តយេន
ជាប់ជំនួញ ដោយអនិកតប្បវត្តយេន ។ កុសលវិភាគ កុសលវិភាគ
មត៌ ។

កុសលវិភាគប្បវត្តយេន

កុសលវិភាគប្បវត្តយេន

(៤២៨) កុសលវិភាគ ជាប់ជំនួញ ខែកុសលវិភាគ ជាប់ជំនួញ
ដោយអនាម្បាលាប្បវត្តយេន ។

(៤២៩) កុសលវិភាគប្បវត្តយេន មានការ ៧ កុសលវិភាគប្បវត្តយេន មាន
ការ ៧ កុសលវិភាគប្បវត្តយេន មានការ ៧ ។

(៤៣០) កុសលវិភាគប្បវត្តយេន មានការ ៧ កុសលវិភាគប្បវត្តយេន
មានការ ៧ ។

បញ្ញត្តិ កុសលវិភាគ យ៉ាងណា

បញ្ញត្តិ កុសលវិភាគ យ៉ាងណា ។

(៤៣១) កុសលវិភាគ មិនមានជាប់ជំនួញ អន្តរកត កុសលវិភាគ
មិនមានជាប់ជំនួញ អន្តរកត កុសលវិភាគ កុសលវិភាគ មានការ ៧ ។

នាម្បា អនុសាសនា រោគសីទានា ធម្មស្មា អាម្មណ្ណ
ណាម្បា ធម្មយោ ធីណិ ។ អនុសាសនា រោគ-
សីទានា នាម្បា អនុសាសនា រោគសីទានា ធម្មស្មា
អាម្មណ្ណណាម្បា ធម្មយោ ធីណិ ។

[២៣៦] មោក្ខយោ ធីណិ អាម្មណ្ណោ ធម្ម អនិ-
បនិយា សុត្ត អវិទាទ ធីណិ ។

យោ កុសលន្តិកោ បញ្ញាវរោមិ ឯវំ វិន្ទារោគត្ថំ ។

[២៣៧] ឧត្តសាសំ អាចគសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អនុសា-
សនោ អាចគសិកោ ធម្មោ ឧច្ចាដ្ឋានំ មោក្ខយុច្ចយោ ។

[២៣៨] មោក្ខយោ បក្ស អាម្មណោ ឯវំ អវិ-
ទាទ បក្ស ។

[២៣៩] នាមោក្ខយោ ឯវំ ។

សហជាតករោមិ បញ្ញាវរោមិ ឯវំ វិន្ទារោគត្ថំ ។
កុសលន្តិកចិន្តសម្បយុត្តាទិអដ្ឋកថា ១

កុសលន្តិកចិន្តសម្បយុត្តាទិអដ្ឋកថា

[២៣៧] ឧត្តសាសំ ចិន្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច . . .

ឧត្តសាសំ ចិន្តសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ឧត្តសាសំ

ជាចេតសិក ជាចន្ទិយ វៃអកុសលធមិ ជាចេតសិក ដោយការមូលាម្ប-
ន្ទិយ មានវា ព ។ អន្តរកតធមិ ជាចេតសិក ជាចន្ទិយ វៃអន្តរ-
កតធមិ ជាចេតសិក ដោយការមូលាម្បន្ទិយ មានវា ព ។

[២៣៩] កុសិហេកុម្មន្ទិយ មានវា ព កុសិហាមូលាម្បន្ទិយ
មានវា ៧ កុសិហាចិន្ទិយ មានវា ៧ កុសិហាធម្មន្ទិយ មាន
វា ព ។

បញ្ញាវរោមិ កុសិកុសលន្តិក យោនិណោ

បក្សិក អប្បវិន្ទិស្តោ យោនិទោវេទិទុ ។

[២៤០] អន្តរកតធមិ មិនមានចេតសិក ក្រស្រីយ ខ្មែកុសល-
ធមិ មិនមានចេតសិក វេចាភិកវេទិទិ ក្រស្រីយ កុសិហាម្បន្ទិយ ។

[២៤១] កុសិហាម្បន្ទិយ មានវា ៩ កុសិហាមូលាម្បន្ទិយ
មានវា ១ កុសិហាធម្មន្ទិយ មានវា ៥ ។

[២៤២] កុសិហាម្បន្ទិយ មានវា ១ ។

សហជាតករោមិ បញ្ញាវរោមិ បក្សិក អប្បវិន្ទិស្តោ យោនិទោវេទិទុ ។
ឯវំ កុសលន្តិកចិន្តសម្បយុត្តាទិអដ្ឋកថា ១

កុសលន្តិកចិន្តសម្បយុត្តាទិអដ្ឋកថា

[២៤៣] ក្រស្រីយ ខ្មែកុសលធមិ ក្រស្រីយ កុសិហាម្បន្ទិយ
ក្រស្រីយ ខ្មែកុសលធមិ ក្រស្រីយ កុសិហាម្បន្ទិយ . . . ខ្មែកុសលធមិ

ចិត្តសមុត្តាចំ . . . កុសលំ ចិត្តសហគុំ . . . កុសលំ
 ចិត្តានុយវិវត្តិ . . . កុសលំ ចិត្តសំសង្កសមុត្តាចំ . . .
 កុសលំ ចិត្តសំសង្កសមុត្តាចំសហគុំ . . . កុសលំ
 ចិត្តសំសង្កសមុត្តាចានុយវិវត្តិ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ចិត្តសំសង្កសមុត្តាចានុយវិវត្តិ ធម្មា ធម្មុទ្ធីនិ យោគុ
 ប្បទ្ធយោ ។

[២២១] យោគុយា តិណិ ធម្មុយោ ទីណិ អភិ
 កតោ ទីណិ ។

សហជាតកៈកមិ សម្បយុត្តកៈកមិ បញ្ញាកៈកមិ
 ឃី វិគ្គារតត្វា ។

ធម្មវិវត្តិយំបុប្ផិយុត្តកមិវិវត្តិ ធម្ម ។

កុសលទ្ធិកម្មវិញ្ញាណ

[២២២] អត្សកតតំ អន្តរ្តិកតំ ធម្មំ បដិច្ច អត្សក
 កតោ អន្តរ្តិកតោ ធម្មា ធម្មុទ្ធីនិ យោគុប្បទ្ធយោ ។

[២២៣] យោគុយា ឃីតំ សហជាតោ ឃីតំ អភិ
 កតោ ឃីតំ ។

សហជាតកៈកមិ សម្បយុត្តកៈកមិ
 បដិច្ចកៈសទិសា ។

តាំងឡើងអំពីចិត្ត . . . ខ្ញុំកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត . . . ខ្ញុំកុស
 លធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត . . . ខ្ញុំកុសលធម៌ ច្រឡំ តាំងឡើងពី
 ចិត្ត . . . ខ្ញុំកុសលធម៌ ច្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត . . .
 ខ្ញុំកុសលធម៌ ច្រឡំ តាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ពាស្រ័យ ខ្ញុំកុស
 លធម៌ ច្រឡំ តាំងឡើងប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ទើបក៏តាំងឡើង ព្រោះ
 យោគុប្បទ្ធយោ ។

[២២៤] កុសិហេកុប្បទ្ធយោ មានកៈ ៧ កុសិហេកុប្បទ្ធយោ
 មានកៈ ៧ កុសិហេកុប្បទ្ធយោ មានកៈ ៧ ។

សហជាតកៈកមិ សម្បយុត្តកៈកមិ បញ្ញាកៈកមិ
 ធម្មវិវត្តិ ធម្មវិវត្តិយុត្តកមិវិវត្តិ ធម្ម ។
 ធម្ម ធម្មវិវត្តិយុត្តកមិវិវត្តិ ធម្ម ។

កុសលទ្ធិកម្មវិញ្ញាណ

[២២៥] អត្សកតតំ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ពាស្រ័យ ខ្ញុំកុស
 លធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅកាមចិត្ត ទើបក៏តាំងឡើង ព្រោះយោគុប្បទ្ធយោ ។

[២២៦] កុសិហេកុប្បទ្ធយោ មានកៈ ១ កុសិហេកុប្បទ្ធយោ
 មានកៈ ១ កុសិហេកុប្បទ្ធយោ មានកៈ ១ ។

សហជាតកៈកមិ សម្បយុត្តកៈកមិ បុប្ផិយុត្តកមិវិវត្តិ ធម្ម ។

កុសលទ្ធិកិលេសទុក្ខិ

[៤៦២] អនុសយំ ឧបាសនំ ធម្មំ បដិច្ច អនុសយេន ឧបាសនា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៦៣] ហេតុយា ឯកំ អាម្មរណេ ឯកំ អវិភាត ឯកំ ។

ឧបាសនាតច្ឆកំ វិជ្ជារមត្តំ ។

កុសលទ្ធិកិលេសទុក្ខិ វិជ្ជំ ។

កុសលទ្ធិកិលេសទុក្ខិ

[៤៦៤] អនុសយំ កិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច អនុសយេន កិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៦៥] ហេតុយា ឯកំ អាម្មរណេ ឯកំ អវិភាត ឯកំ ។

សហជាតករេយិ បច្ឆករេយិ សទ្ធវ្វ ឯកំ ។

[៤៦៦] អនុសយំ ចោតិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច អនុសយេន ចោតិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ អនុសយំ ចោតិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច អនុសយេន ចោតិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។ អព្យាភតំ ចោតិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាភតោ ចោតិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

កុសលទ្ធិកិលេសទុក្ខិ

[៤៦៦] អនុសយេយិ ជាតុភាវេ កម្រឹយ ខ្លឹមកុសលេយិ ជាតុភាវេ វេយាភិកេខ្វីនី ព្រោរហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៦៧] កុសិហេតុប្បដ្ឋយា មានវិ. ១ កុសិហាម្មរណប្បដ្ឋយា មានវិ. ១ កុសិហិកប្បដ្ឋយា មានវិ. ១ ។

ឧបាសនាតច្ឆកៈ បណ្ឌិត អប្បវិជ្ជិតិយាវដិច្ច ។

ឈ កុសលទ្ធិកិលេសទុក្ខិ ។

កុសលទ្ធិកិលេសទុក្ខិ

[៤៦៨] អនុសយេយិ ជាតិលេសេ កម្រឹយ ខ្លឹមកុសលេយិ ជាតិលេសេ វេយាភិកេខ្វីនី ព្រោរហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៤៦៩] កុសិហេតុប្បដ្ឋយា មានវិ. ១ កុសិហាម្មរណប្បដ្ឋយា មានវិ. ១ កុសិហិកប្បដ្ឋយា មានវិ. ១ ។

កុសិប្បដ្ឋយាភីណិ កុសិហេតុភិកេខ្វីនី បណ្ឌិតិ មានវិ. ១ ។

[៤៧០] កុសលេយិ មិនិមេនជាតិលេសេ កម្រឹយ ខ្លឹមកុសលេយិ មិនិមេនជាតិលេសេ វេយាភិកេខ្វីនី ព្រោរហេតុប្បដ្ឋយា មានវិ. ៣ ។ អនុសយេយិ មិនិមេនជាតិលេសេ កម្រឹយ ខ្លឹមកុសលេយិ មិនិមេនជាតិលេសេ វេយាភិកេខ្វីនី ព្រោរហេតុប្បដ្ឋយា មានវិ. ៣ ។ អព្យាភតេយិ មិនិមេនជាតិលេសេ កម្រឹយ ខ្លឹមកុសលេយិ មិនិមេនជាតិលេសេ វេយាភិកេខ្វីនី ព្រោរហេតុប្បដ្ឋយា ។

កុសលត្តិកសង្ក័លសិកទុក្ខំ

(៤២៧) ហេតុយា ធរ អាម្មណោ ភីណិ អធិ.

មតិយា ធរ អវិភតេ ធរ ។

សហជ្ជាតិវកោមិ សម្បយុត្តកកោមិ

មដិច្ចវាសនិសា ។

(៤២៨) តុសាលា ហោតិវេលាសា ធម្មោ តុស-
លស្ស្វ ហោតិវេលសស្ស្វ ធម្មស្ស្វ ហេតុប្បុទ្ធកយេន
ចច្ចាយា ភីណិ ។ អត្យានា ហោតិវេលាសា ធម្មោ
អត្យានាស្ស្វ ហោតិវេលសស្ស្វ ធម្មស្ស្វ ហេតុប្បុ-
ទ្ធកយេន ចច្ចាយា ។

(៤២៩) ហេតុយា ធម្មាវិ អាម្មណោ ធរ អវិភ-
តេ វេសេ ។

យសា អនុបលត្តិកោ មជ្ឈានិកាម្មំ ឯវំ វិញ្ញាណត្ថំ ។

កុសលត្តិកវិលសនុតំ ឧត្តំ ។

កុសលត្តិកសង្ក័លសិកទុក្ខំ

(៤៣០) តុសលំ សង្ក័លសិកំ ធម្មំ មដិច្ច
តុសាលា សង្ក័លសិកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ ហេតុ-
ប្បុទ្ធកយា ភីណិ ។ អតុសលំ សង្ក័លសិកំ ធម្មំ
មដិច្ច អតុសាលា សង្ក័លសិកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ

កុសលត្តិកសង្ក័លសិកទុក្ខំ

(៤៣១) កុសិហេតុប្បុទ្ធកយ មានារៈ ៧ កុសិហេតុប្បុទ្ធកយ មាន

ារៈ ៧ កុសិអនិច្ចតិប្បុទ្ធកយ មានារៈ ៧ កុសិអវិភតប្បុទ្ធកយ មានារៈ ៧ ។

សហជ្ជាតិវកោមិ សម្បយុត្តកកោមិ ដូចគ្នាឧទ្ទិសិទ្ធការីវេ ។

(៤៣២) តុសលធមិ មិនិមេនជានិលស ជាច្ច័យ ខៃតុសល-

ធមិ មិនិមេនជានិលស ដោយហេតុប្បុទ្ធកយ មានារៈ ៧ ។ អត្យា-

កកធមិ មិនិមេនជានិលស ជាច្ច័យ ខៃអត្យាកកធមិ មិនិមេនជ-

ានិលស ដោយហេតុប្បុទ្ធកយ ។

(៤៣៣) កុសិហេតុប្បុទ្ធកយ មានារៈ ៦ កុសិហេតុប្បុទ្ធកយ

មានារៈ ៧ កុសិអវិភតប្បុទ្ធកយ មានារៈ ៧ ។

ដូចគ្នាវិរៈ កុសិកុសលត្តិកៈ យិនិលោ

ចក្កិក កត្តិវិទ្ធិស្តារ យិនិខានេនិច្ច ។

ធម៌ កុសលត្តិកវិលសនុតំ ។

កុសលត្តិកសង្ក័លសិកទុក្ខំ

(៤៣៤) តុសលធមិ កុដលវេសចក្កិសេហ្មនិ អស្រ័យ ខ្ល

តុសលធមិ កុដលវេសចក្កិសេហ្មនិ ខ័បកិកាវ្យិនិ ព្រេនហេតុ-

ប្បុទ្ធកយ មានារៈ ៣ ។ អតុសលធមិ កុដលវេសចក្កិសេហ្មនិ

អស្រ័យ ខ្លអតុសលធមិ កុដលវេសចក្កិសេហ្មនិ ខ័បកិកាវ្យិនិ

ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណំ ។ អក្កានតំ សន្តិលេសិកំ
ធម្មំ មនិទ្ធ អក្កានតំ សន្តិលេសិកំ ធម្មោ ធម្ម-
ដ្ឋានិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(២៧១) ហេតុយោ ធម៌ អារម្មណោ តីណំ អវិ-
កតេ ធម៌ ។

សហជានិកាយិ សម្បយុត្តនិកាយិ វិជ្ជាមត្តា^(១) ។

(២៧២) កុសលោ សន្តិលេសិកោ ធម្មោ កុ-
សលស្ស សន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោ ឧ-
បទ្ធកយោ តីណំ ។ អកុសលោ សន្តិលេសិកោ
ធម្មោ អកុសលស្ស សន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដ្ឋយោ ឧបទ្ធកយោ តីណំ ។ អក្កានតំ
សន្តិលេសិកោ ធម្មោ អក្កានតស្ស សន្តិលេសិ-
កស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោ ឧបទ្ធកយោ ។

(២៧៣) ហេតុយោ សន្តិ អារម្មណោ ធម៌ អនិ-
មតិយោ ធម៌ អវិកតេ តោស ។

យោ កុសលនិកោ ធម្មានិកាយិ វិវិជ្ជាមត្តា^(២) ។

(២៧៤) កុសលំ អសន្តិលេសិកំ ធម្មំ មនិទ្ធ
កុសលោ អសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ធម្មដ្ឋានិ

១ ម. សហជានិកាយិ សម្បយុត្តនិកាយិ វិជ្ជាមត្តា វិល យោ ធម៌ ។

ត្រោមហេតុប្បដ្ឋយោ មានារៈ ធម៌ ។ អក្កានតំ គូដលំសេចក្តីសៅ-
ហ្មនំ កាស្រ័យ មុំអក្កានតំ គូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ វើមតិក
ទៀត ត្រោមហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(២៧៥) កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានារៈ ៧ កុសិហាម្មណប្បដ្ឋយោ ហេ-
តារៈ ៧ កុសិហិកប្បដ្ឋយោ មានារៈ ៧ ។

សហជានិកាយិ សម្បយុត្តនិកាយិ បណ្ឌិត ធម្មវិទ្ធិវិញ្ញាណេនិទ្ធ ។

(២៧៦) កុសលធម៌ គូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ ជាប់ដ្ឋយ វៃកុ-
សលធម៌ គូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ មានារៈ ៧ ។
អកុសលធម៌ គូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ ជាប់ដ្ឋយ វៃអកុសលធម៌
គូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ មានារៈ ៧ ។ អក្កា-
នតធម៌ គូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ ជាប់ដ្ឋយ វៃអក្កានតធម៌ គូដលំ
សេចក្តីសៅហ្មនំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ។

(២៧៧) កុសិហេតុប្បដ្ឋយោ មានារៈ ៧ កុសិហាម្មណប្បដ្ឋយោ
មានារៈ ៧ កុសិហិកប្បដ្ឋយោ មានារៈ ៧ កុសិហិកប្បដ្ឋយោ ហេ-
តារៈ ៧ ។

ធម្មានិកាយិ កុសិហាម្មណេនិទ្ធ យ៉ាងណា
បណ្ឌិត ធម្មវិទ្ធិវិញ្ញាណេនិទ្ធ យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧៨) កុសលធម៌ មិនគូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ ក.
មុំកុសលធម៌ មិនគូដលំសេចក្តីសៅហ្មនំ វើមតិកទៀត

កុសលត្ថិកសង្ក្រឹតលសិកទុក្ខំ

ហេតុប្បដូយោ ។ អត្យានុភេតំ អសង្ក្រឹតលសិកា ធម្មំ
បដិទ្ធិ អត្យានុភេតំ អសង្ក្រឹតលសិកា ធម្មោ ឧប្បត្តិតំ
ហេតុប្បដូយោ ។

(៤៧៩) ហេតុយា ទ្វេ អាម្មណោ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។
សហជាតនំ ភេតិ សម្បយុត្តនំ ភេតិ
បដិទ្ធិកំ សេដិសា ។

(៤៧៩) កុសលោ អសង្ក្រឹតលសិកា ធម្មោ តុ-
សលស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូ-
យេន បដូយោ ។ អត្យានុភេតា អសង្ក្រឹតលសិកា
ធម្មោ អត្យានុភេតស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដូយេន បដូយោ ។

(៤៧៧) អត្យានុភេតា អសង្ក្រឹតលសិកា ធម្មោ
អត្យានុភេតស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្ម-
ណាប្បដូយេន បដូយោ ។ អត្យានុភេតា អសង្ក្រឹតល-
សិកា ធម្មោ តុសលស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស
ធម្មស្ស អាម្មណាប្បដូយេន បដូយោ ។

(៤៧៨) ហេតុយា ទ្វេ អាម្មណោ ទ្វេ អដិ-
បតិយា តីណិ អនុត្តារ ទ្វេ ឧបទិស្សុយោ ធម្មាវិ
អវិគតេ ទ្វេ ។

កុសលត្ថិកសង្ក្រឹតលសិកទុក្ខំ

ប្រាមហេតុប្បដូយោ ។ អត្យានុភេតមិ មិទ្ធារដលំ សេចក្តីសៅហ្មង កា-
ស្រ័យ ទ្វេ អត្យានុភេតមិ មិទ្ធារដលំ សេចក្តីសៅហ្មង វេយ្យាករណ៍
ប្រាមហេតុប្បដូយោ ។

(៤៧៧) កុសលោ អសង្ក្រឹតលសិកា ធម្មោ តុ-
សលស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូ-
យេន បដូយោ ។ អត្យានុភេតា អសង្ក្រឹតលសិកា
ធម្មោ អត្យានុភេតស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដូយេន បដូយោ ។

(៤៧៩) កុសលោ អសង្ក្រឹតលសិកា ធម្មោ តុ-
សលស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូ-
យេន បដូយោ ។ អត្យានុភេតា អសង្ក្រឹតលសិកា
ធម្មោ អត្យានុភេតស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដូយេន បដូយោ ។

(៤៧៧) អត្យានុភេតមិ មិទ្ធារដលំ សេចក្តីសៅហ្មង ជាបដូយ
នៃអត្យានុភេតមិ មិទ្ធារដលំ សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអាម្មណាប្បដូយោ ។
អត្យានុភេតមិ មិទ្ធារដលំ សេចក្តីសៅហ្មង ជាបដូយ នៃកុសលោ ធម្ម
មិទ្ធារដលំ សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអាម្មណាប្បដូយោ ។

(៤៧៧) កុសលោ អសង្ក្រឹតលសិកា ធម្មោ តុ-
សលស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដូ-
យេន បដូយោ ។ អត្យានុភេតា អសង្ក្រឹតលសិកា
ធម្មោ អត្យានុភេតស្ស អសង្ក្រឹតលសិកស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដូយេន បដូយោ ។

អតីតប្តីនាង អនុលោមត្រូវបញ្ជូន

យោង គុណសម្បត្តិក្រោយ បញ្ជាក់ការប្តឹង ដល់ វិទ្យាសាស្ត្រ ។

ក្រុមលទ្ធិកិរិយាសម្បជញ្ញៈ ខ្មែរ ។

ក្រុមលទ្ធិកិរិយាសម្បជញ្ញៈ ខ្មែរ

(២៥៧) អនុសាសន៍ គំរូលេខ ៧៧ យុទ្ធសាស្ត្រ ចម្លង

បដិច្ច អនុសាសន៍ គំរូលេខ ៧៧ យុទ្ធសាស្ត្រ ចម្លង

ទម្រង់ យោធាយុទ្ធសាស្ត្រ សង្គ្រោះសង្គ្រោះសង្គ្រោះ ។

ក្រុមលទ្ធិកិរិយាសម្បជញ្ញៈ ខ្មែរ ។

ក្រុមលទ្ធិកិរិយាសម្បជញ្ញៈ ខ្មែរ

(២៥៨) អនុសាសន៍ គំរូលេខ ៧៧ សង្គ្រោះសង្គ្រោះ

យោង ចម្លង បដិច្ច អនុសាសន៍ គំរូលេខ ៧៧ សង្គ្រោះ

សង្គ្រោះសង្គ្រោះ ចម្លង ទម្រង់ យោធាយុទ្ធសាស្ត្រ ។

(២៥៩) យោធាយុទ្ធសាស្ត្រ ដល់ អតីតនាង ដល់ ។

សមាជិកនៃ បញ្ជាក់ការប្តឹង សង្គ្រោះ ដល់ ។

(២៦០) អនុសាសន៍ សង្គ្រោះសង្គ្រោះសង្គ្រោះ គំរូលេខ ៧៧

សង្គ្រោះសង្គ្រោះ ចម្លង គុណសម្បត្តិក្រោយ សង្គ្រោះសង្គ្រោះសង្គ្រោះ

គំរូលេខ ៧៧ ចម្លង ទម្រង់ យោធាយុទ្ធសាស្ត្រ គំរូលេខ ។

អតីតប្តីនាង អនុលោមត្រូវបញ្ជូន

ដល់គុណសម្បត្តិក្រោយ យោងគំរូលេខ

បដិច្ច គុណសម្បត្តិក្រោយ យោងគំរូលេខ ។

ដល់ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ ។

ក្រុមលទ្ធិកិរិយាសម្បជញ្ញៈ ខ្មែរ

(២៦១) អនុសាសន៍ គំរូលេខ ៧៧ យោង គុណសម្បត្តិក្រោយ

យោងគំរូលេខ គុណសម្បត្តិក្រោយ យោងគំរូលេខ គុណសម្បត្តិក្រោយ

គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ ។

ដល់ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ ។

ក្រុមលទ្ធិកិរិយាសម្បជញ្ញៈ ខ្មែរ

(២៦២) អនុសាសន៍ គំរូលេខ ៧៧ គុណសម្បត្តិក្រោយ

គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ

គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ ។

(២៦៣) គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ

គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ

គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ

គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ គុណសម្បត្តិក្រោយ ។

កុសលទ្ធិកំលែសកំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ

កុសលទ្ធិកំលែសកំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ

[២៧២] អនុសាសនំ សន្តិសិទ្ធាត្យា ខោចកំលែសំ
ធម្មំ បដិទ្ធ អនុសាសនោ សន្តិសិទ្ធាត្យា ខោចកំលែស
សោ ធាត្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[២៧៣] ហេតុយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
សហទានកំបរិមិ បញ្ញាកំបរិមិ សត្វត្ថ ឯកំ ។
កុសលទ្ធិកំលែសកំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ ។

កុសលទ្ធិកំលែសកំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ

[២៧៤] អនុសាសនំ កំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ ខោ
យុត្តត្ថា ធម្មំ បដិទ្ធ អនុសាសនោ កំលែសសោត្ថកំ
លែសសម្បយុត្តាច ធាត្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា ។

[២៧៥] ហេតុយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
សហទានកំបរិមិ បញ្ញាកំបរិមិ សត្វត្ថ ឯកំ ។

[២៧៦] អនុសាសនំ កំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ ខោ
ចកំលែសំ ធម្មំ បដិទ្ធ អនុសាសនោ កំលែស
សម្បយុត្តាច ខោចកំលែសោ ធាត្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បទូយា ។

[២៧៧] ហេតុយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[២៧៦] អនុសាសនមិ វេលាសាប្បនិព័ន្ធិមិខមែតាភិលេស
អាស្រ័យ ខ្ញុំអនុសាសនមិ វេលាសាប្បនិព័ន្ធិមិខមែតាភិលេស វើប
កើតាឡើង ប្រាមហេតុប្បទ្គយ ។

[២៧៧] កុសិហេតុប្បទ្គយ មានវារៈ ១ កុសិហេតុប្បទ្គយ មាន
វារៈ ១ ។

កុសិប្បទ្គយព័ន្ធិមស កុសិហេតុប្បទ្គយ បញ្ញាកំបរិមិ សុខិត្តមានវារៈ ១ ។
ចំ កុសលទ្ធិកំលែសកំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ ។

កុសលទ្ធិកំលែសកំលែសសម្បយុត្តទុក្ខំ

[២៧៨] អនុសាសនមិ តាភិលេសព័ន្ធិមិប្រាមហេតុប្បទ្គយ
អាស្រ័យ ខ្ញុំអនុសាសនមិ តាភិលេសព័ន្ធិមិប្រាមហេតុប្បទ្គយ វើប
កើតាឡើង ប្រាមហេតុប្បទ្គយ ។

[២៧៩] កុសិហេតុប្បទ្គយ មានវារៈ ១ កុសិហេតុប្បទ្គយ មាន
វារៈ ១ ។

កុសិប្បទ្គយព័ន្ធិមស កុសិហេតុប្បទ្គយ បញ្ញាកំបរិមិ សុខិត្តមានវារៈ ១ ។

[២៨០] អនុសាសនមិ ប្រាមហេតុប្បទ្គយព័ន្ធិមិខមែតាភិ
លេស អាស្រ័យ ខ្ញុំអនុសាសនមិ ប្រាមហេតុប្បទ្គយព័ន្ធិមិខមែតា
ភិលេស វើបកើតាឡើង ប្រាមហេតុប្បទ្គយ ។

[២៨១] កុសិហេតុប្បទ្គយ មានវារៈ ១ កុសិហេតុប្បទ្គយ មាន
វារៈ ១ ។

សហជាតកំរោច បញ្ញាណិកំរោច សត្វត្ថ ឃីតំ ។
កុសលនិកិលសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកទុក្ខំ ។

កុសលនិកិលសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកទុក្ខំ

[៥១២] កុសលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកំ
ចន្ទំ បដិច្ច កុសលោ កិលសវិប្បយុត្តោ សន្តិលសិកា
និកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ
កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកំ ចន្ទំ បដិច្ច អន្តរា
កាលា កិលសវិប្បយុត្តោ សន្តិលសិកា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ កិលសវិប្បយុត្តំ
សន្តិលសិកំ ចន្ទំ បដិច្ច កុសលោ កិលសវិប្ប
យុត្តោ សន្តិលសិកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុ
ប្បច្ចយា ។ អន្តរកាលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិល
សិកំ ចន្ទំ បដិច្ច អន្តរកាលា កិលសវិប្បយុត្តោ
សន្តិលសិកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ច
យា ។ កុសលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកា កុ

កុសលនិកិលសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកទុក្ខំ ។
ចំ កុសលនិកិលសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកទុក្ខំ ។

កុសលនិកិលសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកទុក្ខំ

[៥១២] កុសលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកំ
សេចក្តីសៅហ្មង កាស្រ័យ ខ្ញុំកុសលំ កិលសវិប្បយុត្តំ
សៅហ្មងនិងគុដល់សេចក្តីសៅហ្មង រើហេតុឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បច្ចយ អន្តរកាលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកំ
សៅហ្មងនិងគុដល់សេចក្តីសៅហ្មង រើហេតុឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បច្ចយ កុសលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកំ
សេចក្តីសៅហ្មងនិងគុដល់សេចក្តីសៅហ្មង រើហេតុឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ ។ អន្តរកាលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកំ
ចន្ទំ បដិច្ច កុសលោ កិលសវិប្បយុត្តោ សន្តិលសិកា
និកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អន្តរកាលំ
កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកំ ចន្ទំ បដិច្ច អន្តរកាលា
កិលសវិប្បយុត្តោ សន្តិលសិកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុ
ប្បច្ចយា ។ កុសលំ កិលសវិប្បយុត្តំ សន្តិលសិកា កុ

អត្យានាមិ កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេសិកាញ ធម្មំ
មទិច្ច អត្យានាមិ កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេសិ-
កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥០៣] ហេតុយា មត្យា វារេដ្ឋាលា វេទ អវិ-
តាត មត្យា ។

សហជាតនិកេមិ សម្មយុត្តនិកេមិ
មទិច្ចនិសធិសា ។

[៥០៤] តុសលោ កិលេសវិប្បយុត្តំ សង្កិលេ-
សិកោ ធម្មោ តុសលស្ស កិលេសវិប្បយុត្តស្ស
សង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន មច្ចុយេន
តិណិ ។ អត្យានាមិ កិលេសវិប្បយុត្តោ សង្កិលេ-
សិកោ ធម្មោ អត្យានាមិ កិលេសវិប្បយុត្តស្ស
សង្កិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន មច្ចុយា ។

[៥០៥] ហេតុយា ចត្តារិ អាវច្ឆាលា ចត្តារិ អទិ-
បតិយោ ចត្តារិ អវិកាត សត្ត ។

យថា តុសលត្ថិកោ បញ្ញានិវរម្បិ វិវិច្ឆារេត្តំ ។

[៥០៦] តុសលំ កិលេសវិប្បយុត្តំ អសង្កិ-
លេសិកំ ធម្មំ មទិច្ច តុសលោ កិលេស-
វិប្បយុត្តោ អសង្កិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ត្រូវអត្យានាមិ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មងនិងគំនិតផលសេចក្តី
សៅហ្មងផង ទើបភ័ក្ត្រឡើង ប្រាកដប្បដ្ឋយ ។

[៥០៧] កុដិយេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ កុដិយេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៦ កុដិអវិកេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហគំនិតសង្កិ សម្មយុត្តនិកេមិ ដូចគ្នាទី៥មទិច្ចនិវរមៈ ។

[៥០៨] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មងនិងគំនិត
ផលសេចក្តីសៅហ្មង ជាប់ជួយ វៃកុសលធម៌ ដែលប្រាសចា-
កសេចក្តីសៅហ្មងនិងគំនិតផលសេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ។ អត្យានាមិ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មងនិងគំនិតផល
សេចក្តីសៅហ្មង ជាប់ជួយ វៃអត្យានាមិ ដែលប្រាសចាកសេចក្តី
សៅហ្មងនិងគំនិតផលសេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥០៩] កុដិយេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុដិយេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៦ កុដិអវិកេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ កុដិវិកេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

ដូចគ្នាវារៈ កុដិកុសលត្ថិកៈ យំនិយោ
មន្តិក ធម្មវិទ្ធិកិក្កោ យំនិយោវេនិច្ឆា ។

[៥១០] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មងនិងគំនិត
ផលសេចក្តីសៅហ្មង ព្រមទាំង ត្រូវកុសលធម៌ ដែលប្រាស
ចាកសេចក្តីសៅហ្មងនិងគំនិតផលសេចក្តីសៅហ្មង ទើបភ័ក្ត្រឡើង

កុសលវ្តីកទស្សនេនបហាតត្ថទុក្ខំ

យថា គុសលវ្តីកេន បញ្ញាសិវេន្យំ ឯវំ វិគ្គារេតត្ថំ ។
កុសលវ្តីកំលេសវិជ្ជយុត្តសន្តិយេសិវាតំ វិគ្គំ ។

កុសលវ្តីកទស្សនេនបហាតត្ថទុក្ខំ

[៥៧១] អគុសលំ នស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ
បដិច្ច អគុសលោ នស្សនេន បហាតត្ថោ នម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥៧២] ហេតុយា ឯតំ អនាមិកេន ឯតំ អភិ-
ករេន ឯតំ ។

សហជិតតំបដិ បញ្ញាសិវេនិ សត្វត្ថ ឯតំ ។

[៥៧៣] គុសលំ នស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
គុសលោ នស្សនេន បហាតត្ថោ នម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ អគុសលំ នស្សនេន បហា-
តត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អគុសលោ នស្សនេន បហាតត្ថោ
នម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ អន្យាគតំ ន-
ស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ នស្ស-
នេន បហាតត្ថោ នម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
គុសលំ នស្សនេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ នស្ស-
នេន បហាតត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ នស្ស-
នេន បហាតត្ថោ នម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

កុសលវ្តីកទស្សនេនបហាតត្ថទុក្ខំ

ឯបញ្ញាតវៈ កុសលវ្តីកៈ យ៉ាវីណា
បណ្ឌិត ភយ្យិទ្ធិពិស្តា យ៉ាវីនាវេនិច្ឆរ ។
ចំ កុសលវ្តីកំលេសវិជ្ជយុត្តសន្តិយេសិវាតំ ។

កុសលវ្តីកទស្សនេនបហាតត្ថទុក្ខំ

[៥៧៤] អគុសលេនំ ត្រូវលរដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ ទ្វារកុ-
សលេនំ ត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបតិវារ្យ័និ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋិយ ។

[៥៧៥] កុសលេនំ ហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ កុសលេនំ ហេតុប្បដ្ឋិយ
មានវៈ ១ កុសលេនំ ហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ ។

កុសលេនំ ហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ កុសលេនំ ហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ ។

[៥៧៦] កុសលេនិ ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ អា-
ស្រ័យ ទ្វារកុសលេនិ ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបតិវារ្យ័និ
ក្រោមហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ ។ កុសលេនិ ដែលមិនមែន
ត្រូវលរដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ ទ្វារកុសលេនិ ដែលមិនមែនត្រូវលរ-
ដោយទស្សនៈ ទើបតិវារ្យ័និ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋិយ មានវៈ ១ ។ អ-
ន្យាគតេនិ ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ ទ្វារកុសលេនិ
ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបតិវារ្យ័និ ក្រោមហេតុប្ប-
ដ្ឋិយ ។ អន្យាគតេនិ ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ ទ្វារ
កុសលេនិ ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបតិវារ្យ័និ ក្រោមហេតុប្ប-
ដ្ឋិយ ។ កុសលេនិ ដែលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ ទើបតិវារ្យ័និ ក្រោមហេតុប្បដ្ឋិយ ។

[១៤១] លោកុយោ ឃីតំ កាវធម្មនោ ឃីតំ កវី
ករោ ឃីតំ ។

សហសាគរិយំ មច្ឆាភារិយំ សព្វុក្ក ឃីតំ ។

[១៤២] កុសលំ ឧបាសាយ មហាភព្វហេតុតំ
ធម្មំ មជ្ជិក្ក កុសលោ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ
ឧបសាយ មច្ឆាភារិយំ លោកុយ្យក្កយោ ។

[១៤៣] លោកុយោ ធម៌ ។

សហសាគរិយំ មច្ឆាភារិយំ វិញ្ញាណក្ខំ ។

កុសលំ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតំ ។

កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ ។

[១៤៤] កុសលំ កុសលំ មហាភព្វហេតុតំ
ធម្មំ មជ្ជិក្ក កុសលោ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ
ឧបសាយ មច្ឆាភារិយំ លោកុយ្យក្កយោ ។

[១៤៥] លោកុយោ ឃីតំ កាវធម្មនោ ឃីតំ កវី
ករោ ឃីតំ ។

សហសាគរិយំ មច្ឆាភារិយំ សព្វុក្ក ឃីតំ ។

[១៤៦] កុសលំ ឧបាសាយ មហាភព្វហេតុតំ

ធម្មំ មជ្ជិក្ក កុសលោ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ
ឧបសាយ មច្ឆាភារិយំ លោកុយ្យក្កយោ ។

[១៤៧] កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ
មហាភព្វហេតុតំ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ ។

កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ មហាភព្វហេតុតំ ។

[១៤៨] កុសលំ ឧបាសាយ មហាភព្វហេតុតំ
ធម្មំ មជ្ជិក្ក កុសលោ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ
ឧបសាយ មច្ឆាភារិយំ លោកុយ្យក្កយោ ។

[១៤៩] កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ

មហាភព្វហេតុតំ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ ។

ឧបសាយ មច្ឆាភារិយំ លោកុយ្យក្កយោ ។

កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ ។

[១៥០] កុសលំ ឧបាសាយ មហាភព្វហេតុតំ
ធម្មំ មជ្ជិក្ក កុសលោ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ
ឧបសាយ មច្ឆាភារិយំ លោកុយ្យក្កយោ ។

[១៥១] កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ
មហាភព្វហេតុតំ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ ។

កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ កុសលំ មហាភព្វហេតុតំ ។

[១៥២] កុសលំ ឧបាសាយ មហាភព្វហេតុតំ
ធម្មំ មជ្ជិក្ក កុសលោ ឧបសាយ មហាភព្វហេតុតោ
ឧបសាយ មច្ឆាភារិយំ លោកុយ្យក្កយោ ។

(៥៤៦) ហេតុយា មហេតុយោ ភីណិ អវិគោត
មហេតុ ។

សហជាតតវេន្តិ មច្ឆាណេន្តិ វិគ្គាមន្តិ ។
កុសលត្តិកសិវិក្កទុក្ខំ បិដ្ឋិ ។

កុសលត្តិកសិវិក្កទុក្ខំ

(៥៤៧) កុសលំ សវិក្កន្តំ មច្ឆំ មច្ឆិច្ច អកុស-
លោ សវិក្កន្តោ មច្ឆោ ឧប្បច្ឆនិ ហេតុប្បច្ឆយា ។
អកុសលំ សវិក្កន្តំ មច្ឆំ មច្ឆិច្ច អកុសលោ សវិ-
ក្កន្តោ មច្ឆោ ឧប្បច្ឆនិ ហេតុប្បច្ឆយា ។ អក្ករាណនិ
សវិក្កន្តំ មច្ឆំ មច្ឆិច្ច អក្ករាណេន សវិក្កន្តោ មច្ឆោ
ឧប្បច្ឆនិ ហេតុប្បច្ឆយា ។

(៥៤៨) ហេតុយា ភីណិ អប្បយោ ភីណិ
អវិគោត ភីណិ ។

សហជាតតវេនិ សម្បយុត្តកវេនិ

មច្ឆិច្ចកវេនិសា ។

(៥៤៩) កុសលោ សវិក្កន្តោ មច្ឆោ កុសលស្ស
សវិក្កន្តស្ស មច្ឆស្ស ហេតុប្បច្ឆយេន មច្ឆយោ ។
អកុសលោ សវិក្កន្តោ មច្ឆោ អកុសលស្ស

(៥៥០) កុសិហេតុប្បច្ឆិយ មានារៈ ៨ កុសិការម្មណប្បច្ឆិយ
មានារៈ ៣ កុសិអវិក្កប្បច្ឆិយ មានារៈ ៨ ។

សហជាតតវេន្តិ មច្ឆាណេន្តិ មល្លិក កប្បិទ្ធិនិស្តានេនិច្ច ។
ធម៌ កុសលត្តិកសិវិក្កទុក្ខំ បិដ្ឋិ ។

កុសលត្តិកសិវិក្កទុក្ខំ

(៥៥១) កុសលនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ កាស្រីយ ខ្ល
កុសលនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ វេបេតិកាខ្លិដិ ព្រោមហេតុ-
ប្បច្ឆិយ ។ អកុសលនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ កាស្រីយ ខ្ល
អកុសលនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ វេបេតិកាខ្លិដិ ព្រោមហេតុ-
ប្បច្ឆិយ ។ អក្ករាណនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ កាស្រីយ ខ្ល
អក្ករាណនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ វេបេតិកាខ្លិដិ ព្រោមហេតុ-
ប្បច្ឆិយ ។

(៥៥២) កុសិហេតុប្បច្ឆិយ មានារៈ ៣ កុសិការម្មណប្បច្ឆិយ មាន
ារៈ ៣ កុសិអវិក្កប្បច្ឆិយ មានារៈ ៨ ។

សហជាតតវេន្តិ មច្ឆាណេន្តិ មល្លិកនិវិក្កុៈ មល្លិកនិវិក្កុៈ ។

(៥៥៣) កុសលនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ កាស្រីយ
នៃកុសលនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ វេបេតិកាខ្លិដិ ព្រោមហេតុប្បច្ឆិយ ។
អកុសលនមិ ប្រត្រិត្តកវេនិម្បយនិវិក្កុៈ កាស្រីយ នៃអកុសលនមិ

សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បច្ចាយោ ។
អន្យោគតោ សវិតត្តោ ធម្មោ អន្យោគតស្ស សវិត-
តត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បច្ចាយោ ។

[៥៣១] កុសលេន សវិតត្តោ ធម្មោ កុសលស្ស
សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បដ្ឋាយេន បច្ចាយា
តីណិ ។ អកុសលេន សវិតត្តោ ធម្មោ អកុសលស្ស
សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បដ្ឋាយេន បច្ចាយោ
តីណិ ។ អន្យោគតោ សវិតត្តោ ធម្មោ អន្យោគ-
តស្ស សវិតត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បដ្ឋាយេន
បច្ចាយោ តីណិ ។

[៥៣២] ហេតុយា តីណិ អាម្ពណោ ធម៌ ភតិ-
មតិយា សន្ត វរិតោ តីណិ ។

យោ កុសលត្ថេន បច្ចាភិយ្ហំ ធម៌ វិគ្គារោក្ខំ ។

[៥៣៣] កុសលំ វរិតត្តំ ធម្មំ វរិតំ កុ-
សលេន សវិតត្តោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុប្បដ្ឋាយេន ។

[៥៣៤] ហេតុយា សន្ត អាម្ពណោ ម្ល អភិ-
កាត សន្ត ។

សហជាតករោចិ សម្បយុត្តករោចិ
ធម៌ត្តវាសនីសា ។

ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ វេយៈហេតុប្បដ្ឋាយ ។ អន្យោគតេន
ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ កំបច្ច័យ វៃអន្យោគតេន ប្រព្រឹត្តោវកំ-
មួយខំវិភក្តុៈ វេយៈហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៥៣៥] កុសលេន ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ កំបច្ច័យ
វៃកុសលេន ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ វេយៈហេតុប្បដ្ឋាយ វៃ
វៃ ។ កុសលេន ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ កំបច្ច័យ វៃ
អកុសលេន ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ វេយៈហេតុប្បដ្ឋាយ វៃ
វៃ ។ អន្យោគតេន ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ កំបច្ច័យ វៃ
អន្យោគតេន ប្រព្រឹត្តោវកំមួយខំវិភក្តុៈ វេយៈហេតុប្បដ្ឋាយ វៃ
វៃ ។

[៥៣៦] កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ
វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ ។

ធម្មោ កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ
បច្ចេក កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ ។

[៥៣៧] កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ
វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ ។

[៥៣៨] កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ
វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ កុសលេន វៃ វៃ ។

សហជាតករោចិ សម្បយុត្តករោចិ ម្ល វៃ វៃ វៃ វៃ ។

កុសលក្ខិកសប្បីទិកខុក

[៩៣៥] កុសលោ អវិគត្តោ ធម្មោ កុសលស្ស អវិគត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ ធម្មសោ តីណិ ។ អស្មកាសា អវិគត្តោ ធម្មោ អស្មកាសស្ស អវិគត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយោ ធម្មសោ ។

[៩៣៦] ហេតុយោ តត្តាវិ អាម្បុយោ ទេ អវិគតេ កេវល ។

យោ កុសលត្ថិកោ បញ្ញាវាស្ស វា វិគ្គាវេកត្ថំ ។
កុសលិកសីវារុកំ ។

កុសលក្ខិកសីវារុក

[៩៣៧] កុសលំ ភវំយាវំ ធម្មំ បដិទ្ធ កុសលោ ភវិកាយោ ធម្មោ ឧប្បត្តតិ ហេតុប្បច្ចយោ កុសលា ភវិកាស្ស ធម្មំ ។
កុសលិកសីវារុកំ ធម្មំ ។

កុសលក្ខិកសប្បីទិកខុក

[៩៣៨] កុសលំ សឃ្មីតិកំ ធម្មំ បដិទ្ធ កុសលោ សឃ្មីតិកា ធម្មោ ឧប្បត្តតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។

កុសលក្ខិកសប្បីទិកខុក

[៩៣៩] កុសលធម៌ មិនមានវិកត្តៈ ជាប់ជួយ វិនិកុសលធម៌ មិនមានវិកត្តៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានសៈ ក អស្មកាសធម៌ មិនមានវិកត្តៈ ជាប់ជួយ វិនិកុសលធម៌ មិនមានវិកត្តៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៤០] គួរហេតុប្បច្ច័យ មានសៈ គួរហេតុប្បច្ច័យ មានសៈ គួរហេតុប្បច្ច័យ មានសៈ គួរ ។

ធម្មត្ថោយោ គួរកុសលក្ខិកោ យវិកោ

បដិទ្ធ ឧប្បត្តតិកុសលោ យវិកោយោ ។

កុសលក្ខិកសីវារុក ។

កុសលក្ខិកសីវារុក

[៩៤១] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារ កាស្រ័យ គួរកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារ វេយកិកស្មីទី ក្រោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ដុំឧត្តនីកុសលក្ខិកសីវារុក ។
កុសលក្ខិកសីវារុក ។

កុសលក្ខិកសប្បីទិកខុក

[៩៤២] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារ កាស្រ័យ គួរកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារ វេយកិកស្មីទី ក្រោយហេតុប្បច្ច័យ ។

អកុសលំ សម្បត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
 សម្បត្តិកោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 អន្យាគតំ សម្បត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគតោ
 សម្បត្តិកោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៥២៧] ហេតុយា តីណិ អាម្ពុលោ តីណិ
 អវិគតេ តីណិ ។

សហជាតករោចំ សម្បយុត្តករោចំ
 មដិច្ចកាសនិសា ។

[៥២៨] កុសលោ សម្បត្តិកោ ធម្មោ កុ-
 សលស្ស សម្បត្តិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ អកុសលោ សម្បត្តិកោ ធម្មោ អកុ-
 សលស្ស សម្បត្តិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ អន្យាគតោ សម្បត្តិកោ ធម្មោ អន្យា-
 គតស្ស សម្បត្តិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥២៩] ហេតុយា តីណិ អាម្ពុលោ ធម៌
 អវិគតេ តីណិ ។

[៥២៩] កុសលំ អម្បត្តិកំ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
 លោ អម្បត្តិកោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។

អកុសលេមិ ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ កាស្រ័យ ខ្ញុំអកុសលេមិ
 ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ វេយភីតទ្បិភី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 អន្យាគតេមិ ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ កាស្រ័យ ខ្ញុំអន្យាគតេមិ
 ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ វេយភីតទ្បិភី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣០] កុសិហេតុប្បច្ច័យ មានរា: ៧ កុសិហេតុប្បច្ច័យ
 មានរា: ៧ កុសិហេតុប្បច្ច័យ មានរា: ៧ ។

សហជាតករោ ក្តី សម្បយុត្តករោ ក្តី មុច្ចន្តនីវិចិត្តករោវិសា ។

[៥៣១] កុសលេមិ ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ ហេតុយា ខៃ
 កុសលេមិ ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសល-
 េមិ ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ ហេតុយា ខៃអកុសលេមិ ប្រត្រីត្តុវេ-
 កំមួយនីវិចិតំ ហេតុប្បច្ច័យ ។ អន្យាគតេមិ ប្រត្រីត្តុវេកំមួយ
 នីវិចិតំ ហេតុយា ខៃអន្យាគតេមិ ប្រត្រីត្តុវេកំមួយនីវិចិតំ ហេតុ-
 ប្បច្ច័យ ។

[៥៣២] កុសិហេតុប្បច្ច័យ មានរា: ៧ កុសិហេតុប្បច្ច័យ
 មានរា: ៧ កុសិហេតុប្បច្ច័យ មានរា: ៧ ។

[៥៣២] កុសលេមិ មិច្ឆាចចិតំ កាស្រ័យ ខ្ញុំកុសល-
 េមិ មិច្ឆាចចិតំ វេយភីតទ្បិភី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានរា: ៧ ។

[៥៥៤] គុសលំ ធនាភាវណំ ធម្មំ បដិច្ច គុស-
 លោ ធនាភាវណំ ធម្មំ ធម្មញ្ញំ ហេតុធម្មត្ថយា ។
 អក្កាភវំ ធនាភាវណំ ធម្មំ បដិច្ច អក្កាភវោ
 ធនាភាវណោ ធម្មំ ធម្មញ្ញំ ហេតុធម្មត្ថយា ។

[៥៥៥] ហេតុយា ទ្វេ វាច្ឆាលោ ទ្វេ អវិចារេ ទ្វេ ។

សហជាតករោភិ សម្បយុត្តករោភិ

បដិច្ចករសមិសា ។

[៥៥៦] គុសលោ ធនាភាវណោ ធម្មំ គុ-
 សលស្ស ធនាភាវណស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្ថយា ធម-
 ត្ថយា ។ អក្កាភវោ ធនាភាវណោ ធម្មំ
 អក្កាភវស្ស ធនាភាវណស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្ថ-
 យោធម ធម្មយា ។

[៥៥៧] គុសលោ ធនាភាវណោ ធម្មំ គុស-
 លស្ស ធនាភាវណស្ស ធម្មស្ស វាច្ឆាលោធម្មត្ថយោធម
 អត្ថយោ គុសលោ ធនាភាវណោ ធម្មំ អក្កា-
 ភវស្ស ធនាភាវណស្ស ធម្មស្ស វាច្ឆាលោធម្មត្ថ-
 យោធម ធម្មយោ ។ អក្កាភវោ ធនាភាវណោ ធម្មំ

[៥៥៨] គុសលេមិ មិនិមេដាភាវោ វាច្ឆយ គុស-
 លេមិ មិនិមេដាភាវោ វេយកេសាវ្វិទំ ក្រោមោតុធម្មត្ថយ ។
 អក្កាភវេមិ មិនិមេដាភាវោ វាច្ឆយ គុសត្ថកត្ថេមិ មិនិមេ-
 ដាភាវោ វេយកេសាវ្វិទំ ក្រោមោតុធម្មត្ថយ ។

[៥៥៩] កុសិហេតុធម្មត្ថយ វាច្ឆករោ កុសិហេតុធម្មត្ថយ
 វាច្ឆករោ កុសិអនិកេតុធម្មត្ថយ វាច្ឆករោ ។

សហជាតករោភិ សម្បយុត្តករោភិ ដូចភ្នានិវដិច្ចករោវេម ។

[៥៦០] គុសលេមិ មិនិមេដាភាវោ វាច្ឆយ វៃគុ-
 សលេមិ មិនិមេដាភាវោ វោយោតុធម្មត្ថយ ។ អក្កាភវេមិ
 មិនិមេដាភាវោ វាច្ឆយ វៃអក្កាភវេមិ មិនិមេដាភាវោ
 វោយោតុធម្មត្ថយ ។

[៥៦១] គុសលេមិ មិនិមេដាភាវោ វាច្ឆយ វៃ
 គុសលេមិ មិនិមេដាភាវោ វោយោតុធម្មត្ថយ គុសលេមិ
 មិនិមេដាភាវោ វាច្ឆយ វៃអក្កាភវេមិ មិនិមេដាភាវោ
 វោយោតុធម្មត្ថយ ។ អក្កាភវេមិ មិនិមេដាភាវោ

អកុសលំ ធូតាវចរំ ធម្មំ វិនិច្ឆ អកុសលោ ធូតា-
 វចរោ នម្បោ ធម្មវដ្ឋនិ ហេតុប្បដ្ឋយោ តីណិ ។
 អក្កកាតំ ធូតាវចរំ ធម្មំ បដិច្ច អក្កកាតោ ធូតា-
 វចរោ នម្បោ ធម្មវដ្ឋនិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ កុសលំ
 ធូតាវចរោ អក្កកាតំ ធូតាវចរោ ធម្មំ បដិច្ច
 អក្កកាតោ ធូតាវចរោ នម្បោ ធម្មវដ្ឋនិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យោ ។ អកុសលំ ធូតាវចរោ អក្កកាតំ ធូតាវ-
 ចរោ ធម្មំ បដិច្ច អក កាតោ ធូតាវចរោ នម្បោ
 ធម្មវដ្ឋនិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៥៥៧] ហេតុយោ ធម៌ អាម្ពណោ តីណិ អបិ-
 កតេ ធម៌ ។

សហោតាភវិយមិ សម្មយុត្តារកេមិ
 បដិច្ចនិសមីសា ។

[៥៥៨] កុសលោ ធូតាវចរោ នម្បោ កុសលស្ម័យ
 ធូតាវចរស្ម័យ ធម្មស្ម័យ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តីណិ ។
 អកុសលោ ធូតាវចរោ នម្បោ អកុសលស្ម័យ ធូតា-
 វចរស្ម័យ ធម្មស្ម័យ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តីណិ ។
 អក្កកាតោ ធូតាវចរោ នម្បោ អក្កកាតស្ម័យ ធូតា-
 វចរស្ម័យ ធម្មស្ម័យ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

អកុសលេមិ មិនមែនជាប្រាថា កស្រ័យ ខ្លាអកុសលេមិ មិនមែន
 ជាប្រាថា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិញ្ញាណ ៣ ។ អក្កកា-
 តេមិ មិនមែនជាប្រាថា កស្រ័យ ខ្លាអក្កកាតេមិ មិនមែនជាប្រាថា
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អក្កកាតេមិ មិនមែនជាប្រាថា
 កស្រ័យ ខ្លាកុសលេមិ មិនមែនជាប្រាថា ខ្លាអក្កកាតេមិ មិន
 មែនជាប្រាថា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អក្កកាតេមិ មិនមែនជាប្រាថា
 មិនមែនជាប្រាថា ខ្លាកុសលេមិ មិនមែនជាប្រាថា ខ្លាអក្កកាតេមិ មិន
 មែនជាប្រាថា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ អក្កកាតេមិ
 មិនមែនជាប្រាថា កស្រ័យ ខ្លាអកុសលេមិ មិនមែនជាប្រាថា ខ្លា
 អក្កកាតេមិ មិនមែនជាប្រាថា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៥៥៩] កុសិលស្ម័យ មានវិញ្ញាណ ៧ កុសិលស្ម័យ
 មានវិញ្ញាណ ៧ កុសិលស្ម័យ មានវិញ្ញាណ ៧ ។

សហោតាភវិយមិ សម្មយុត្តារកេមិ ប្រិយោភ្នំនិបទិច្ចនិសមីសា ។

[៥៦០] កុសលេមិ មិនមែនជាប្រាថា ជាច្រើន ខែកុ-
 សលេមិ មិនមែនជាប្រាថា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិញ្ញាណ ៣ ។
 អកុសលេមិ មិនមែនជាប្រាថា ជាច្រើន ខែអកុសលេមិ មិនមែន
 ជាប្រាថា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោ មានវិញ្ញាណ ៣ ។ អក្កកាតេមិ មិន
 មែនជាប្រាថា ជាច្រើន ខែអក្កកាតេមិ មិនមែនជាប្រាថា ដោយ
 ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

[៨៦១] ហេតុយា សត្ត អាម្មណោ នវ អវិ-

កាត តោស ។

យថា កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ ឯវ វិគ្គារាមនន្តំ ។

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ ។

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

[៨៦២] កុសលំ អនុចារិចំ ធម្មំ បដិទ្ធ កុស-

លោ អនុចារិចោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា ។

អនុចារិចំ អនុចារិចំ ធម្មំ បដិទ្ធ អនុចារិចោ អនុ-

ចារិចោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា ។

[៨៦៣] កុសលំ ធម្មចារិចំ ធម្មំ បដិទ្ធ កុស-

លោ ធម្មចារិចោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បទូយា ។

ចារិចោមុកុសលំ ។

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ ។

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

[៨៦៤] កុសលំ បរិយាបន្តំ ធម្មំ បដិទ្ធ កុ-

សាលោ បរិយាបន្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្ប-

ទូយា តិណំ ។ អកុសលំ បរិយាបន្តំ ធម្មំ

បដិទ្ធ អកុសលោ បរិយាបន្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

[៨៦៥] កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ មានរា: ៧ កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

មានរា: ២ កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ មានរា: ១៣ ។

ឯបន្តានរា: កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ យោគីណា

បដិទ្ធិ ឧប្បន្នតិណា យោគីណាមនិទុ: ។

ឯ កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ ។

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

[៨៦៦] កុសលទ្ធិ ឯកុសលទ្ធិ ករិយាបដិទ្ធិ កុសលទ្ធិ

ឯកុសលទ្ធិ វេយាភិកាឡិក ក្រាមហេតុប្បទូយា ។ កុសលទ្ធិ

ឯកុសលទ្ធិ ករិយាបដិទ្ធិ កុសលទ្ធិ ឯកុសលទ្ធិ វេយាភិកាឡិក

ក្រាមហេតុប្បទូយា ។

[៨៦៧] កុសលទ្ធិ ឯកុសលទ្ធិ ករិយាបដិទ្ធិ កុសលទ្ធិ

កុសលទ្ធិ ឯកុសលទ្ធិ ករិយាបដិទ្ធិ កុសលទ្ធិ វេយាភិកាឡិក ក្រាមហេតុប្បទូយា ។

(កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ) កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ ។

ឯ កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ ។

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

[៨៦៨] កុសលទ្ធិ ឯកុសលទ្ធិ (ឯកុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ

កុសលទ្ធិករិយាបដិទ្ធិ) ករិយាបដិទ្ធិ កុសលទ្ធិ ឯកុសលទ្ធិ វេយាភិកា

ឡិក ក្រាមហេតុប្បទូយា មានរា: ៣ ។ កុសលទ្ធិ ។

ឯកុសលទ្ធិ ករិយាបដិទ្ធិ កុសលទ្ធិ ឯកុសលទ្ធិ វេយាភិកាឡិក

ហេតុឲ្យចូល គឺណា ។ អស្សាភតិ បរិយាបន្តិ ធម្ម៍
បដិច្ច អស្សាភតិ បរិយាបន្តិ ធម្ម៍ ឧប្បន្នតិ
ហេតុឲ្យចូល ។ កុសល បរិយាបន្តិ អស្សាភតិ
បរិយាបន្តិ ធម្ម៍ បដិច្ច អស្សាភតិ បរិយា.
បន្តិ ធម្ម៍ ឧប្បន្នតិ ហេតុឲ្យចូល ។ អកុសល
បរិយាបន្តិ អស្សាភតិ បរិយាបន្តិ ធម្ម៍ បដិច្ច
អស្សាភតិ បរិយាបន្តិ ធម្ម៍ ឧប្បន្នតិ ហេ.
តុឲ្យចូល ។

[៥៦៥] ហេតុយោ វេ កាម្មាណា តិណិ វេ.
កាត វេ ។

សហជាតករោចិ សឡាយុត្តករោចិ
បដិច្ចវាសនីសា ។

[៥៦៦] កុសលោ បរិយាបន្តិ ធម្ម៍ កុស.
លស្ស បរិយាបន្តិស្ស ធម្ម៍ស្ស ហេតុឲ្យចូល ។ បន្តិ
យោ គឺណា ។ អកុសលោ បរិយាបន្តិ ធម្ម៍
អកុសលស្ស បរិយាបន្តិស្ស ធម្ម៍ស្ស ហេតុឲ្យចូ.
យោ បន្តិយោ គឺណា ។ អស្សាភតោ បរិយា.
បន្តិ ធម្ម៍ អស្សាភតស្ស បរិយាបន្តិស្ស ធម្ម៍ស្ស
ហេតុឲ្យចូល ។ បន្តិយោ ។

ប្រាសាទកុប្បន្និយ មាននៈ ៣ ។ អស្សាភតិ ជាបរិយាបន្តិ
កស្រ័យ ឧប្បន្នតិ ជាបរិយាបន្តិ វេចក៏ត្រូវ ប្រាសា.
ទកុប្បន្និយ ។ អស្សាភតិ ជាបរិយាបន្តិ កស្រ័យ ឧប្បន្នតិ
ជាបរិយាបន្តិ ឧប្បន្នតិ ជាបរិយាបន្តិ វេចក៏ត្រូវ
ប្រាសាទកុប្បន្និយ ។ អស្សាភតិ ជាបរិយាបន្តិ កស្រ័យ ឧប្ប
ន្នតិ ជាបរិយាបន្តិ ឧប្បន្នតិ ជាបរិយាបន្តិ វេច
ក៏ត្រូវ ប្រាសាទកុប្បន្និយ ។

[៥៦៧] កុសលោ កុសលស្ស ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ
មាននៈ ៣ កុសលស្ស ឧប្បន្នតិ មាននៈ ៦ ។

សហជាតករោចិ សឡាយុត្តករោចិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ។

[៥៦៨] កុសលោ ជាបរិយាបន្តិ ជាបន្តិយ វេចក៏ត្រូវ
ជាបរិយាបន្តិ ដោយហេតុឲ្យចូល មាននៈ ៣ ។ អកុសលោ ជា
បរិយាបន្តិ ជាបន្តិយ វេចក៏ត្រូវ ដោយហេតុឲ្យចូល
មាននៈ ៣ ។ អស្សាភតិ ជាបរិយាបន្តិ ជាបន្តិយ វេចក៏ត្រូវ
ដោយហេតុឲ្យចូល ។

១៤៧

កុសលក្ខិណបរិយាយបន្តទៀត

កុសលក្ខិណបរិយាយបន្តទៀត

(៩៦៧) ហេតុយោ សត្វ អាម្មណេ ធរ មធំ.

មតិយា ធរ មវិញ្ញាត កេសេ ។

យថា កុសលក្ខិណេ បញ្ញាណម្យំ ធីវ វិញ្ញាតេត្ថំ ។

(៩៦៨) កុសលំ មវរិយាមច្ចំ ធម្មំ មធំច្ច កុស-

ណេ មវរិយាមច្ចោ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បន្នយា ។

មត្យាកតំ មវរិយាមច្ចំ ធម្មំ មធំច្ច មត្យាកេតោ

មវរិយាមច្ចោ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បន្នយា ។

(៩៦៩) ហេតុយោ ទ្វេ អាម្មណេ ទ្វេ មវិ-

កេតេ ទ្វេ ។

សវេយាតនំ កេតំ សម្បយុត្តកកេតំ

មធំច្ចករសនិសា ។

(៩៧០) កុសលា មវរិយាមច្ចោ ធម្មោ កុស-

លស្ស មវរិយាមច្ចស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយេន

មច្ចាយោ មត្យាកេតោ មវរិយាមច្ចោ ធម្មោ មត្យា-

កតស្ស មវរិយាមច្ចស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយេន

មច្ចាយា ។

(៩៧១) កុសលកុប្បន្និយ មានារៈ ៧ កុសិណម្មណប្បន្និយ

មានារៈ ៨ កុសិណិកប្បន្និយ មានារៈ ៩ កុសិណិកប្បន្និយ មាន

ារៈ ១០ ។

ឯបញ្ញាណេ កុសិកុសលក្ខិណេ យំនិសា

មច្ចាតិ មវិញ្ញាតិស្តោ យំនិសោច្ច ។

(៩៧២) កុសលធម៌ ជាអវរិយាមច្ចៈ (១១ វិលមិទទុន

កតំ កុសលកុសិកេត្តមិកវដ្ត) កស្រ្តិយ ត្ថុកុសលធម៌ ជាអវរិយាមច្ចៈ

វេយាតិស្ថាវិទំ ប្រាមហេតុប្បន្និយ ។ មត្យាកកតមិ ជាអវរិយាមច្ចៈ

កស្រ្តិយ ត្ថុមត្យាកកតមិ ជាអវរិយាមច្ចៈ វេយាតិស្ថាវិទំ ប្រាម

ហេតុប្បន្និយ ។

(៩៧៣) កុសិណកុប្បន្និយ មានារៈ ៦ កុសិណម្មណប្បន្និយ មាន

ារៈ ៦ កុសិណិកប្បន្និយ មានារៈ ៦ ។

សវេយាតនំ កេតំ សម្បយុត្តកកេតំ ប្រវិហេតេត្ថិមិមធំច្ចករិយា ។

(៩៧៤) កុសលធម៌ ជាអវរិយាមច្ចៈ ជាច្នៃយ វៃកុសលធម៌

ជាអវរិយាមច្ចៈ ដោយហេតុប្បន្និយ មត្យាកកតមិ ជាអវរិយាមច្ចៈ ជា

ច្នៃយ វៃមត្យាកកតមិ ជាអវរិយាមច្ចៈ ដោយហេតុប្បន្និយ ។

[៥៧១] អក្កកតតិ អបរិយាបន្តិ ធម្មោ អក្ក-
 កតស្ស អបរិយាបន្តិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋ-
 យេន មច្ចុយោ និ អក្កកតតិ អបរិយាបន្តិ ធម្មោ
 កុសលស្ស អបរិយាបន្តិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បដ្ឋ-
 យេន មច្ចុយោ ។

[៥៧២] ហេតុយា ទ្វេ អាម្មណ ទ្វេ អធិប-
 តិយា តីណិ អនន្តរេ ទ្វេ ឧបទិស្សយ ធម្មាវិ-
 រាវិតេ ទ្វេ ។

យថា កុសលនិកេ មញ្ញារាមិ វិប្បាសកំ ។
 កុសលនិកេ វិប្បាសកំ វិប្បាសកំ ។

កុសលនិកេ វិប្បាសកំ

[៥៧៣] កុសលំ វិប្បាសកំ ធម្មំ មទិច្ច កុស-
 លោ វិប្បាសកោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៥៧៤] ហេតុយា វិកំ អាម្មណ វិកំ អវិ-
 កេត វិកំ ។

ស ហេតុកមមំ មញ្ញារាមិ វិប្បាសកំ ។

[៥៧៥] អក្កកតតិ អបរិយាបន្តិ ជាបច្ច័យ ខៃអក្កកតតិ
 ជាបរិយាបន្តិ ដោយអាម្មណប្បដ្ឋយ ។ អក្កកតតិ អបរិយា-
 បន្តិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលនិ ជាបរិយាបន្តិ ដោយអាម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ក្នុងឧបទិស្សយ
 មានព្រះ ២ ក្នុងវិកេតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២ ក្នុងអវិកេតប្បដ្ឋយ មាន
 ព្រះ ២ ។

ធម្មញ្ញារាមិ ក្នុងកុសលនិកេ យ៉ាងណា
 មត្តិក ធម្មិក្ខុវិស្ណុវ យ៉ាងនោះដើម្បី ។
 ដំ កុសលនិកេ វិប្បាសកំ ។

កុសលនិកេ វិប្បាសកំ

[៥៧៧] កុសលនិ ជាប្បដ្ឋិត (គតិវិប្បាសនិកេ វិប្បាស-
 កំ វិប្បាសនិ ដោយវិកេតមាតិកា) ហេតុយ ក្នុងកុសលនិ ជា
 ប្បដ្ឋិត វិប្បាសកំ វិប្បាសកំ វិប្បាសកំ ។

[៥៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ
 មានព្រះ ១ ក្នុងអវិកេតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យវិកេត ក្នុងសហជាតិកេ មញ្ញារាមិ មានព្រះ ១ ។

[៤៧៥] គុសលន៍ អធិប្បនិក្ខេប ធម្មំ បដិច្ច
 គុសលោ អធិប្បនិក្ខេបោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា វីណិ ។ អគុសលំ អធិប្បនិក្ខេបំ ធម្មំ
 បដិច្ច អគុសលោ អធិប្បនិក្ខេបោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វីណិ ។ អក្កាភតំ អធិប្បនិក្ខេបំ
 ធម្មំ បដិច្ច អក្កាភតោ អធិប្បនិក្ខេបោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៧៦] ហេតុយា ទេ អារម្មណេ វីណិ អធិ-
 បាទេ ទេ ។

សហជាតវាម្បិ បញ្ញាវាម្បិ ឯវំ វិគ្គារេនច្ចំ ។
 កុសលន្តិកនិយមន្តិ

ក្រសួងកិច្ចការក្រៅ

[៤៧៧] គុសលំ វិយាតំ ធម្មំ បដិច្ច គុស-
 លោ វិយាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
 អគុសលំ វិយាតំ ធម្មំ បដិច្ច អគុសលោ វិយា-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៤៧៨] ហេតុយា ទេ អារម្មណេ ទេ អធិបាទេ
 ទេ ។

សហជាតវាម្បិ បញ្ញាវាម្បិ ឯវំ វិគ្គារេនច្ចំ ។

[៤៧៩] គុសលន៍ ជាអធិប្បនិក្ខេប អស្រ័យ ទ្វិកុសលន៍
 ជាអធិប្បនិក្ខេប វិយាតវិក្ខិ ព្រាហមេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ១
 អគុសលន៍ ជាអធិប្បនិក្ខេប អស្រ័យ ទ្វិកុសលន៍ ជាអ-
 ធិប្បនិក្ខេប វិយាតវិក្ខិ ព្រាហមេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ១ អក្កា-
 ភតន៍ ជាអធិប្បនិក្ខេប អស្រ័យ ទ្វិកុសលន៍ ជាអធិប្បនិក្ខេប
 វិយាតវិក្ខិ ព្រាហមេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨០] គុសិបេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ គុសិបេតុប្បច្ច័យ មាន
 ពៈ ៧ គុសិបេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ ។

សហជាតវាម្បិ បញ្ញាវាម្បិ ឯវំ វិគ្គារេនច្ចំ ។
 យំ កុសលន្តិកនិយមន្តិ ។

ក្រសួងកិច្ចការក្រៅ

[៤៨១] គុសលន៍ ជាវិយាត (ធម្មវិក្ខិ) អស្រ័យ ទ្វិកុស-
 លន៍ ជាវិយាត វិយាតវិក្ខិ ព្រាហមេតុប្បច្ច័យ ។ អគុសលន៍
 ជាវិយាត អស្រ័យ ទ្វិកុសលន៍ ជាវិយាត វិយាតវិក្ខិ ព្រា-
 ហមេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨២] គុសិបេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៦ គុសិបេតុប្បច្ច័យ
 មានពៈ ៦ គុសិបេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៦ ។

សហជាតវាម្បិ បញ្ញាវាម្បិ
 ឯវំ វិគ្គារេនច្ចំ ។

អវិជ្ជាបិណ្ឌ អនុបាសន៍- កថាវគ្គ

[៥៤៧] ភុស្តលាភំ ភវនិយមំ ចម្ពំ បដិច្ច ភុស្តលាភំ

អវិជ្ជាបិណ្ឌំ ចម្ពំ ភុស្តលាភំ យោគុប្បត្តយេន ភីណិ ។

[៥៤៨] យោគុយា ធរ ភាវ្យាលោ ភីណិ អវិ-

ភាវេ ធរ ។

សហជាតកំរាម្មំ បញ្ញាតិរាម្មំ យំ វិជ្ជាវេទនំ ។

សហនិវេទនំ វិជ្ជំ ។

កុសលន្តីកលទិដ្ឋវិទ្ធិ

[៥៤៩] ភុស្តលាភំ សទ្ធជំ ចម្ពំ បដិច្ច ភុស្តលា-

ភវនិយមំ ចម្ពំ ភុស្តលាភំ យោគុប្បត្តយេន ភីណិ ។

អភុស្តលាភំ សទ្ធជំ ចម្ពំ បដិច្ច ភុស្តលាភោ ភា-

វុត្តលោ ចម្ពំ ភុស្តលាភំ យោគុប្បត្តយេន ភីណិ ។

អភុស្តលាភំ សទ្ធជំ ចម្ពំ បដិច្ច ភុស្តលាភោ យោ-

ភវនិយមំ ចម្ពំ ភុស្តលាភំ យោគុប្បត្តយេន ។

[៥៥០] យោគុយា ធរ ភាវ្យាលោ ភីណិ អវិភាវេ ធរ ។

សហជាតកំរាម្មំ សម្មយុត្តករោមិ

បដិច្ចករសមិសា ។

[៥៥១] ភុស្តលាភំ សទ្ធជំ ចម្ពំ ភុស្តលាភំ យោគុប្បត្ត-

យេន ភីណិ ។

អវិជ្ជាបិណ្ឌ អនុបាសន៍- កថាវគ្គ

[៥៥២] ភុស្តលាភំ ភវនិយមំ ចម្ពំ ភុស្តលាភំ

ភវនិយមំ យោគុប្បត្តិយំ ប្រាមហេតុប្បត្តិយំ មាទការេ ។

[៥៥៣] ភុស្តលាភុប្បត្តិយំ មាទការេ វ ភុស្តលាភុប្បត្តិយំ មាទ-

ការេ ភុស្តលាភុប្បត្តិយំ មាទការេ ។

សហជាតកំរាម្មំ បញ្ញាតិរាម្មំ

បញ្ញាតិរាម្មំ យោគុប្បត្តិយំ មាទការេ ។

យោគុប្បត្តិយំ មាទការេ ។

កុសលន្តីកលទិដ្ឋវិទ្ធិ

[៥៥៤] ភុស្តលាភំ ប្រកបាយទន្តារ (សាភិវិទ្ធិវិទ្ធិវិទ្ធិ)

ភាវ្យាយ ម្ហិកុសលាភំ ប្រកបាយទន្តារ យោគុប្បត្តិយំ ប្រាមហេ-

តុប្បត្តិយំ មាទការេ ។ ភុស្តលាភំ ប្រកបាយទន្តារ ភាវ្យាយ

ម្ហិកុសលាភំ ប្រកបាយទន្តារ យោគុប្បត្តិយំ ប្រាមហេតុប្បត្តិយំ

មាទការេ ។ ភុស្តលាភំ ប្រកបាយទន្តារ ភាវ្យាយ ម្ហិកុស-

លាភំ ប្រកបាយទន្តារ យោគុប្បត្តិយំ ប្រាមហេតុប្បត្តិយំ ។

[៥៥៥] ភុស្តលាភុប្បត្តិយំ មាទការេ វ ភុស្តលាភុប្បត្តិយំ មាទ-

ការេ ភុស្តលាភុប្បត្តិយំ មាទការេ ។

សហជាតកំរាម្មំ សម្មយុត្តករោមិ បដិច្ចករសមិសា ។

[៥៥៦] ភុស្តលាភំ ប្រកបាយទន្តារ មាទការេ វ ភុស្ត-

លាភំ ប្រកបាយទន្តារ យោគុប្បត្តិយំ មាទការេ ។

អនុសាសនា សទ្ធក្ការ ជាឃ្លា អនុសាសនាស្ស សទ្ធក្ការ
វស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោន មច្ឆាយា តិណិ ។
អក្កានាមា អទ្ធក្ការ ជាឃ្លា អក្កានាមាស្ស ស-
ទ្ធក្ការស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោន មច្ឆាយា ។

[៧៧២] ហេតុយោ សត្ត អារម្មណេ យេ អធិប-
ទិយា ធម៌ អវិការេ ធមេស ។

[៧៧៣] តុសាលំ អទ្ធក្ការំ ធម្មំ មធិច្ច តុសា-
ណេ អទ្ធក្ការេ ជាឃ្លា ធម្មត្ថតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
អក្កានាមំ អទ្ធក្ការំ ធម្មំ មធិច្ច អក្កានាមា អទ្ធក្ការ-
ណេ ធម្មត្ថតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៧៤] ហេតុយោ មទ្ធ អារម្មណេ មទ្ធ អវិការេ
មទ្ធ ។

សហគាតតំភេមិ សម្បយុត្តារោមិ
មធិច្ចាវសធិសា ។

[៧៧៥] តុសាលោ អទ្ធក្ការេ ជាឃ្លា តុសាលាស្ស
អទ្ធក្ការស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោន មច្ឆាយា ។ អ-
ក្កានាមា អទ្ធក្ការេ ជាឃ្លា អក្កានាមាស្ស អទ្ធក្ការស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយោន មច្ឆាយា ។

អតុសាលមិ ប្រាបរាដោយទុក្ខា ដាច្ច័យ ខៃអតុសាលមិ ប្រាប-
រាដោយទុក្ខា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោន មានពៈ ៣ ។ អក្កានាមមិ ប្រាប-
រាដោយទុក្ខា ដាច្ច័យ ខៃអក្កានាមមិ ប្រាបរាដោយទុក្ខា ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋយោន ។

[៧៧៦] ក្កនិហេតុប្បដ្ឋយោន មានពៈ ៧ ក្កនិហេតុប្បដ្ឋយោន
មានពៈ ៧ ក្កនិហេតុប្បដ្ឋយោន មានពៈ ៧ ក្កនិហេតុប្បដ្ឋយោន
មានពៈ ៧ ។

[៧៧៧] កុសលមិ មិនមានទុក្ខា អស្រ័យ ខ្មែរតុសាលមិ
មិនមានទុក្ខា រើយគីតៈខ្មែរ អប្រាហេតុប្បដ្ឋយោន ។ អក្កានាមមិ មិន
មានទុក្ខា អស្រ័យ ខ្មែរអក្កានាមមិ មិនមានទុក្ខា រើយគីតៈខ្មែរ
អប្រាហេតុប្បដ្ឋយោន ។

[៧៧៨] ក្កនិហេតុប្បដ្ឋយោន មានពៈ ៦ ក្កនិហេតុប្បដ្ឋយោន
មានពៈ ៦ ក្កនិហេតុប្បដ្ឋយោន មានពៈ ៦ ។

សហគាតតំភេមិ សម្បយុត្តារោមិ ដ្ឋត្ថតិមធិច្ចាវសធិសា ។

[៧៧៩] កុសលមិ មិនមានទុក្ខា ដាច្ច័យ ខៃកុសលមិ
មិនមានទុក្ខា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោន ។ អក្កានាមមិ មិនមានទុក្ខា ដា-
ច្ច័យ ខៃអក្កានាមមិ មិនមានទុក្ខា ដោយហេតុប្បដ្ឋយោន ។

អន្តរាគមន៍ អរណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមន៍ អរណ៍
ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ កុសលំ អរណ៍ត្ថំ
អន្តរាគមន៍ អរណ៍ត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមន៍ អរណ៍
ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៨៧] កុសលំ អរណ៍ ធម្មំ បដិច្ច កុសលំ
អរណ៍ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អន្តរាគមន៍
អរណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អន្តរាគមន៍ អរណ៍ ធម្មំ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៨៨] ហេតុយា ចក្កំ វារាជ្យលោ ធម្មំ អវិការត បក្កំ ។
សហជាតកំ ធម្មំ សម្បយុក្កកំ ធម្មំ
បដិច្ច វារាជ្យលោ ។

[១៨៩] កុសលោ អរណ៍ ធម្មំ កុសលស្មំ
អរណ៍ស្មំ ធម្មំ ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ។
អន្តរាគមន៍ អរណ៍ ធម្មំ អន្តរាគមន៍ អរណ៍ស្មំ
ធម្មំ ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មំ ធម្មំ ។

[១៩០] ហេតុយា ចក្កំ វារាជ្យលោ ចក្កំ អវិ
ការត សត្វ ។
យថា កុសលវិទ្យា បញ្ញា វារាជ្យ ធម្មំ វិញ្ញា វារាជ្យ ។

អន្តរាគមន៍ មិនមានលោកៈ អស្រ័យ ឬ អន្តរាគមន៍ មិនមានលោកៈ
វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ អន្តរាគមន៍ មិនមានលោកៈ
អស្រ័យ ឬ កុសលសម័យ មិនមានលោកៈ ធម្មំ ឬ អន្តរាគមន៍ មិនមាន
លោកៈ វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩១] កុសលសម័យ មិនមានលោកៈ អស្រ័យ ឬ កុសល
សម័យ មិនមានលោកៈ វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ អន្តរ
ាគមន៍ មិនមានលោកៈ អស្រ័យ ឬ អន្តរាគមន៍ មិនមានលោកៈ វេយ
ករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩២] កុសលសម័យ មានលោកៈ កុសលសម័យ មាន
លោកៈ កុសលសម័យ មានលោកៈ ។
សហជាតកំ ធម្មំ សម្បយុក្កកំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ។

[១៩៣] កុសលសម័យ មិនមានលោកៈ ធម្មំ ឬ កុសលសម័យ
មិនមានលោកៈ វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានលោកៈ ។ អន្តរាគមន៍ មិន
មានលោកៈ ធម្មំ ឬ អន្តរាគមន៍ មិនមានលោកៈ វេយ្យាករណ៍
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[១៩៤] កុសលសម័យ មានលោកៈ កុសលសម័យ មាន
លោកៈ កុសលសម័យ មានលោកៈ ។
ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ។

វិទុត្តិកសរណទុក្ខំ

[៤៧៧] សុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ សារណំ ធម្មំ ធម៌ត្ថំ សុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ សារណំ ចាត្រា ធម្មត្ថំ វេទនាយុត្តយា ។ ធុត្ថាយ វេទនាយ-សម្មយុត្តំ សារណំ ធម្មំ ធម៌ត្ថំ ធុត្ថាយ វេទនាយ-សម្មយុត្តំ សារណំ ចាត្រា ធម្មត្ថំ វេទនាយុត្តយា ។ ធុត្ថាយុត្តសុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ សារណំ ធម្មំ ធម៌ត្ថំ មនុស្សមសុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ សារណំ ចាត្រា ធម្មត្ថំ វេទនាយុត្តយា ។

[៤៧៨] វេទនាយា វិណិ វិចារេ វិណិ ។

វេទនាយាវេទនិ សម្មយុត្តករោមិ

ធម៌ត្ថនិសារណិកា ។

[៤៧៩] សុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ សារណំ ចាត្រា សុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តស្ស សារណស្ស ធម្មស្ស វេទនាយុត្តយា ធុត្ថយា ។ ធុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ សារណំ ចាត្រា ធុត្ថាយ វេទនាយ សម្មយុត្តស្ស សារណស្ស ធម្មស្ស វេទនាយុត្តយា ធុត្ថយា ។

វិទុត្តិកសរណទុក្ខំ

[៤៨០] ធម៌ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថាភយ វេទា ភស្រ្តយ ត្ថានមិ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថា ដោយវេទា វិចារឹកខ្លី វេទាវេទនុត្ថយ ។ ធម៌ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា ភស្រ្តយ ត្ថានមិ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា វិចារឹកខ្លី វេទាវេទនុត្ថយ ។ ធម៌ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា មិនដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា ភស្រ្តយ ត្ថានមិ វេទសម្មយុត្តដោយវេទា វេទនមិនដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា វិចារឹកខ្លី វេទាវេទនុត្ថយ ។

[៤៨១] ត្ថវិវេទនុត្ថយ ម.វេទា ធុ ត្ថវិវេទនុត្ថយ តាវេទនា ។

សហជីវេទនុត្ថិ សម្មយុត្តករុត្ថិ ត្ថវេទនុត្ថិវេទនុត្ថយា ។

[៤៨២] ធម៌ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថា ដោយវេទា វិចារឹក វេទនមិ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា ដោយវេទនុត្ថយ ។ ធម៌ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា វិចារឹក វេទនមិ វេទសម្មយុត្តដោយសុខវេទា ប្រកថាដោយវេទា ដោយវេទនុត្ថយ ។

ទុក្ខច្នាំង ហេតុច្បូច្បយា តីណិ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទា-
នាទិយំ អរណា ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធិអនុបាទាទិយា
អរណា ធម្មា ទុក្ខច្នាំង ហេតុច្បូច្បយា តីណិ ។

[២១២] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ អវិ-
តេ នវ ។

សពោនាវាវេយ្យំ សម្មយុត្តន្តវេយ្យំ
បដិច្ចវាវេយ្យំ ។

[២១៣] ទុក្ខាទិទ្ធិតាទាទិយេយ អរណា ធម្មា ទុ-
ក្ខាទិទ្ធិតាទាទិយេយស្ស អរណាស្ស ធម្មស្ស ហេតុច្បូច្ប-
យេន បច្ចុយេ តីណិ ។ អនុបាទិទ្ធិតាទាទិយេយ
អរណា ធម្មា អនុបាទិទ្ធិតាទាទិយេយស្ស អរណាស្ស
ធម្មស្ស ហេតុច្បូច្បយេន បច្ចុយេ ។ អនុបាទិទ្ធិអ-
នុបាទាទិយេយ អរណា ធម្មា អនុបាទិទ្ធិអនុបាទា-
ទិយេយស្ស អរណាស្ស ធម្មស្ស ហេតុច្បូច្បយេន បច្ចុ-
យេន តីណិ ។

[២១៤] ហេតុយា សត្វ អារម្មណេ ន អវិ-
តេន វេស ។

យថា កុសលត្តិកេ បច្ច្តាទិយ្យំ ឯវំ វិទ្ធាវេកត្ថំ ។
ហេតុច្បូច្បយេន វិទ្ធាវេកត្ថំ ។

វេចក៏តាទ្ធិនី ព្រោះហេតុច្បូច្បយ មានវាៈ ៣ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទា-
ទិយេយមិ ជាអរណាៈ តាស្រីយ ទ្ធិអនុបាទិទ្ធិអនុបាទាទិយេយមិ ជា
អរណាៈ វេចក៏តាទ្ធិនី ព្រោះហេតុច្បូច្បយ មានវាៈ ៣ ។

[២១៥] ក្នុងហេតុច្បូច្បយ មានវាៈ ៧ ក្នុងការម្មណប្បវ្វ័យ
មានវាៈ ៣ ក្នុងអវិភេកច្បូច្បយ មានវាៈ ៧ ។
សហជាតវាភ្នំ សម្មយុត្តន្តវាភ្នំ ដូចគ្នាទិវិបដិច្ចវាវេយ្យំ ។

[២១៦] ទុក្ខាទិទ្ធិតាទាទិយេយមិ ជាអរណាៈ ជាច្បូច្បយ វៃ
ទុក្ខាទិទ្ធិតាទាទិយេយមិ ជាអរណាៈ ហេតុច្បូច្បយ មានវាៈ ៣ ។
អនុបាទិទ្ធិតាទាទិយេយមិ ជាអរណាៈ ជាច្បូច្បយ វៃអនុបាទិទ្ធិតាទាទិយេ-
យមិ ជាអរណាៈ ហេតុច្បូច្បយ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទាទិយេ-
យមិ ជាអរណាៈ ជាច្បូច្បយ វៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទាទិយេយមិ ជាអរណាៈ
ហេតុច្បូច្បយ មានវាៈ ៣ ។

[២១៧] ក្នុងហេតុច្បូច្បយ មានវាៈ ៧ ក្នុងការម្មណប្បវ្វ័យ
មានវាៈ ៦ ក្នុងអវិភេកច្បូច្បយ មានវាៈ ១៣ ។

ឯចក្កវាវេយ្យំ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បច្ច្តិក អប្បវិទ្ធាវេកត្ថំ យ៉ាងនោះចុះ ។

ដប់ បទដ្ឋកថាសមណសុត្តន្ត ។

សន្តិលីដ្ឋតិកសារណាទិកំ

(២០៦) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ សារណំ ធម្ម
បដិច្ច សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា សារណា ធាត្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(២០៧) ហេតុយា ឯតំ អវិចារេ ឯតំ ។

សហជាតករោចិ បញ្ញារកោចិ សត្វត្ថ ឯតំ ។

(២០៨) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ អារណំ ធម្ម
បដិច្ច អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា អារណា ធាត្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិ
កំ អារណំ ធម្ម បដិច្ច អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា
អារណា ធាត្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា តិណំ ។
អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ អារណាត្ថ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ
លេសិកំ អារណាត្ថ ធម្ម បដិច្ច អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ
សិកា អារណា ធាត្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(២០៩) ហេតុយា បក្ខ អាម្ពលោ ទ្វ អវិ
តតេ បក្ខ ។

សហជាតករោចិ សម្បយុត្តករោចិ

បដិច្ចករសទិសា ។

សន្តិលីដ្ឋតិកសារណាទិកំ

(២១០) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ វេលទិមោសៅហ្មនី
ត្ថេត្ថេវេសេចក្កិសៅហ្មនី) ជាសារណាៈ កាស្រ័យ ខ្លុំសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ
សិកធម៌ ជាសារណាៈ វេលក័តករ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។

(២១១) កុណិហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ១ កុណិហេតុប្បដ្ឋយ
មានករៈ ១ ។

កុណិប្បដ្ឋយ កំណសំ កុណិសហជាតករ្យ័នី
បញ្ញារកោចិ សុខុវត្តមានករៈ ១ ។

(២១២) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ វេលទិមោសៅហ្មនី
ត្ថេត្ថេវេសេចក្កិសៅហ្មនី) ជាសារណាៈ កាស្រ័យ ខ្លុំអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ
សិកធម៌ ជាសារណាៈ វេលក័តករ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។ អសន្តិលីដ្ឋ
អសន្តិលេសិកធម៌ ជាសារណាៈ កាស្រ័យ ខ្លុំអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិក
ធម៌ ជាសារណាៈ វេលក័តករ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ២ ។
អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ ជាសារណាៈ កាស្រ័យ ខ្លុំសន្តិលីដ្ឋសន្តិ
លេសិកធម៌ ជាសារណាៈ វេលក័តករ្យ័នី ខ្លុំអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ ជាសារណាៈ
វេលក័តករ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។

(២១៣) កុណិហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ៥ កុណិហេតុប្បដ្ឋយ
មានករៈ ៦ កុណិហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ៥ ។

សហជាតករ្យ័នី សម្បយុត្តករ្យ័នី មូចគ្នានិមនិច្ចករៈ ២ ។

(២៦១) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិតោ អារណា ទាម្បា
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិតស្ស អារណស្ស ទម្មស្ស ហេ-
តុប្បត្តយន មត្តិយោ ។ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិតោ
អារណា ទាម្បា, អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិតស្ស អា-
ណស្ស ទម្មស្ស ហេតុប្បត្តយន មត្តិយោ តំណិ ។

(២៦២) ហេតុយា មត្តិវេ ទាម្បាលា តំណិ អវិ-
តាតេ សាត្ត ។

យថា កុសលទ្ធិតោ មត្តិយោ យុវំ ធម៌ វិទ្យាមគត្តំ ។
យថា ធម៌វិទ្យាមគត្តំ វិទ្យំ ។

(២៦៣) សវិតក្កសវិតារមិ កាសាលំ មង្គំ មទិក្ខ
សវិតក្កសវិតារេ កាសាលា ទាម្បា ទម្មត្តិកំ ហេ-
តុប្បត្តយា សវិតក្កសវិតារំ កាសាលំ មង្គំ មទិក្ខ
សវិតក្កវិចារមាត្តា កាសាលា ទាម្បា ទម្មត្តិកំ ហេតុប្ប-
ត្តយា សវិតក្កសវិតារំ កាសាលំ មង្គំ មទិក្ខ សវិតក្ក-
សវិតារេ កាសាលា ម អវិតក្កវិចារមាត្តា កាសាលា
ម ទម្មា ទម្មត្តិកំ ហេតុប្បត្តយា ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ
កាសាលំ មង្គំ មទិក្ខ សវិតក្កសវិតារេ កាសាលា ទាម្បា
ទម្មត្តិកំ ហេតុប្បត្តយា ។ សវិតក្កសវិតារំ កាសាលត្ថ

(២៦៤) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិតមមិ ជាសារណៈ ជាបច្ច័យ វៃ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិតមមិ ជាសារណៈ ដោយហេតុប្បត្តិយ ។ អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិតមមិ ជាសារណៈ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិតមមិ ជាសារណៈ ដោយហេតុប្បត្តិយ មាធិវៈ ត ។

(២៦៥) ក្កនៈហេតុប្បត្តិយ មាធិវៈ ២ ក្កនៈការទ្ធលាប្បត្តិយ
មាធិវៈ ៣ ក្កនៈអវិកប្បត្តិយ មាធិវៈ ៧ ។

ធម្មត្តាវៈ ក្កនៈកុសលទ្ធិតោ យំនិលាត
មណ្ឌិត អប្បវិទ្ធិត្ថោ យំនិវារាទ្ធា ។
ចេ ក្កនៈវិទ្ធិត្ថោសមណទុក្ខ ។

(២៦៦) សវិតក្កសវិតារមមិ ជាសារណៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវៈ
ក្កសវិតារមមិ ជាសារណៈ វេចារិកាវ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បត្តិយ អវិតក្ក-
វិចារមត្តមមិ ជាសារណៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវៈសវិតក្កសវិតារមមិ ជាសារណៈ
វេចារិកាវ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បត្តិយ សវិតក្កសវិតារមមិ ជាសារណៈ ក្ក-
សវិតក្កវិចារមត្តមមិ ជាសារណៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវៈសវិតក្កសវិតារមមិ ជា
សារណៈ វេចារិកាវ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បត្តិយ ។ សវិតក្កសវិតារមមិ
ជាសារណៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវៈសវិតក្កវិចារមត្តមមិ ជាសារណៈ វេចារិក
វ្យ័នី ព្រោមហេតុប្បត្តិយ ។ សវិតក្កសវិតារមមិ ជាសារណៈ

អំពីតម្លៃវិញ្ញាបនបត្រ សាលាតូច ធម្មនុញ្ញ បដិច្ច សវិតត្រួតស-

វិទ្យាល័យ សាលាតូច ធម្មនុញ្ញ ទម្រង់ ឧប្បត្តិក ហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៦៦២] ហេតុប្បដ្ឋាន បញ្ជូន អំពីគោល បញ្ជូន ។

សហគមន៍កសិកម្ម បញ្ជូនកសិករ សវិតត្រួតសវិទ្យាល័យ ។

[៦៦៤] សវិតត្រួតសវិទ្យាល័យ អាល្លឺម៉ង់ ធម្មនុញ្ញ បដិច្ច ស-

វិតត្រួតសវិទ្យាល័យ អាល្លឺម៉ង់ ធម្មនុញ្ញ ទម្រង់ ហេតុប្បដ្ឋ-

ដ្ឋាន សវិតត្រួត ។ អំពីតម្លៃវិញ្ញាបនបត្រ អាល្លឺម៉ង់ ធម្មនុញ្ញ

អំពីតម្លៃវិញ្ញាបនបត្រ អាល្លឺម៉ង់ ធម្មនុញ្ញ ហេតុប្បដ្ឋ-

ដ្ឋាន បញ្ជូន ។ អំពីតម្លៃវិញ្ញាបនបត្រ អាល្លឺម៉ង់ ធម្មនុញ្ញ អំពីតម្លៃ-

វិញ្ញាបនបត្រ អាល្លឺម៉ង់ ធម្មនុញ្ញ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៦៦៦] ហេតុប្បដ្ឋាន សវិតត្រួតសវិទ្យាល័យ អំពីគោល សវិតត្រួតសវិ-

សហគមន៍កសិកម្ម បញ្ជូនកសិករ វិទ្យាល័យ ។

វិញ្ញាបនបត្រ ធម្មនុញ្ញ ។

ព្រឹត្តិបត្រ ខ្មែរសិក្សាសិទ្ធិការពារ ជាសាលាផ្នែក ខ្មែរសិក្សាសិទ្ធិការពារ ជាសាលាផ្នែក រ៉េប៊ីលីតេឡើង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

[៦៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានការ ៤ ក្នុងអំឡុងពេល

មានការ ៤ ។

ក្នុងសហគមន៍កសិកម្ម បញ្ជូនកសិករ

មានសមត្ថកិច្ចស្រាវជ្រាវ គ្រប់ប្រភេទ ។

[៦៦៧] សិក្សាសិទ្ធិការពារ ជាសាលា ព្រឹត្តិបត្រ ខ្មែរសិក្សា-

សិទ្ធិការពារ ជាសាលា រ៉េប៊ីលីតេឡើង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានការ ៧ ។

អំពីតម្លៃវិញ្ញាបនបត្រ ជាសាលា ព្រឹត្តិបត្រ ខ្មែរសិក្សាសិទ្ធិការពារ ជាស-

ាលា រ៉េប៊ីលីតេឡើង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានការ ៧ ។ អំពីតម្លៃវិញ្ញា-

បត្រ ជាសាលា ព្រឹត្តិបត្រ ខ្មែរសិក្សាសិទ្ធិការពារ ជាសាលា រ៉េប៊ី-

លីតេឡើង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

[៦៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានការ ៣៧ ក្នុងអំឡុងពេល

មានការ ៣៧ ។

សហគមន៍កសិកម្ម បញ្ជូនកសិករ

បណ្ឌិត អប្សរាវិទ្យាល័យ យ៉ាងនោះផងដែរ ។

បង វិញ្ញាបនបត្រ ។

ប៊ីតិភ្នំកិសរណាទុក្ខំ

[២២៩] ប៊ីតិសហគមន៍ សរណា ធម្មំ បដិច្ច ប៊ីតិសហ-
 គមនា សរណា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្ខយា តីណិ ។
 សុខសហគមន៍ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហគមនា
 សរណា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្ខយា តីណិ ។ ឧ-
 បេត្តាសហគមន៍ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេត្តាសហ-
 គមនា សរណា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្ខយា ។
 ប៊ីតិសហគមន៍ សរណា ឧបេត្តាសហគមន៍ សរណា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ បដិច្ច ប៊ីតិសហគមនា សរណា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បក្ខយា តីណិ ។

[២២៩] ហេតុយា ធមស អវិកតេ ធមស ។

សហជាតតំលេមិ សម្បយុត្តកំលេមិ

បដិច្ចវាសនីសា ។

[២២៩] ប៊ីតិសហគមនា សរណា ធម្មោ ប៊ីតិ-
 សហគមន៍ស្ស សរណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បក្ខយេន ឧ-
 បច្ចាយា តីណិ ។ សុខសហគមនា សរណា ធម្មោ
 សុខសហគមន៍ស្ស សរណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បក្ខយេន ឧ-
 បច្ចាយា តីណិ ។ ឧបេត្តាសហគមនា សរណា ធម្មោ

ប៊ីតិភ្នំកិសរណាទុក្ខំ

[២២៩] ប៊ីតិសហគមន៍ សរណា ធម្មស្រ្រីយ ឧប៊ីតិសហ-
 គមនិ សរណា លើលក្ខិកស្រ្រីយ ព្រាហមតុប្បក្ខយ មាឧវា ឆ ។
 សុខសហគមន៍ សរណា ធម្មស្រ្រីយ ឧប៊ីតិសហគមន៍ សរ-
 ណា លើលក្ខិកស្រ្រីយ ព្រាហមតុប្បក្ខយ មាឧវា ឆ ។ ឧបេត្តាស-
 ហគមន៍ សរណា ធម្មស្រ្រីយ ឧប៊ីតិសហគមន៍ សរណា
 លើលក្ខិកស្រ្រីយ ព្រាហមតុប្បក្ខយ ។ ប៊ីតិសហគមន៍ សរណា
 ធម្មស្រ្រីយ ឧប៊ីតិសហគមន៍ សរណា លើលក្ខិកស្រ្រីយ ព្រាហមតុប្បក្ខយ ។
 ឧបេត្តាសហគមន៍ សរណា ធម្មស្រ្រីយ ឧប៊ីតិសហគមន៍ សរណា លើលក្ខិកស្រ្រីយ ព្រាហមតុប្បក្ខយ ។

[២២៩] ក្នុងហេតុប្បក្ខយ មាឧវា ១០ ក្នុងហេតុប្បក្ខយ

មាឧវា ១០ ។

សហជាតតំលេមិ សម្បយុត្តកំលេមិ ដូចគ្នាដំណើរដូចគ្នា ។

[២២៩] ប៊ីតិសហគមន៍ សរណា ធម្មស្រ្រីយ ឧប៊ីតិសហ-
 គមនិ សរណា លើលក្ខិកស្រ្រីយ ព្រាហមតុប្បក្ខយ មាឧវា ឆ ។ សុខសហ-
 គមន៍ សរណា ធម្មស្រ្រីយ ឧប៊ីតិសហគមន៍ សរណា លើលក្ខិកស្រ្រីយ
 ព្រាហមតុប្បក្ខយ មាឧវា ឆ ។ ឧបេត្តាសហគមន៍ សរណា ធម្មស្រ្រីយ

ទុយេត្តោសហគតស្ស សវណស្ស ទម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋូ-
យេន មត្តយោ ធិតំ ។ បិកិសហគតោ សវណោ ច
សុទ្ធសហគតោ សវណោ ច ទម្មា បិកិសហគតស្ស
សវណស្ស ទម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋូយេន មត្តយោ ធិតំ ។

(៦៣០) ហេតុយា នស អារម្មណេ ។ សាធូស
អវិភវេ នស ។

យថា ភុស្តនាមទ្តិកេន មត្តានាមទ្តិ ឃំ វិញ្ញាណេត្ថំ ។

(៦៣១) បិកិសហគតំ អវណំ ទម្មំ មតិទ្ធិ បិ-

កិសហគតោ អវណោ ទម្មោ ទម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋូយា ។

(៦៣២) ហេតុយា នស អវិភវេ នស ។

សហគតាមេមំ មត្តានាមេ ភត្តកាវ មត្តា ។

បិកិសហគតំ ធិតំ ។

ទស្សនទ្ធិកសវណទុកិ

(៦៣៣) នស្សនេន មហានត្ថំ សវណំ ទម្មំ មតិទ្ធិ

នស្សនេន មហានត្ថោ សវណោ ទម្មោ ទម្មដ្ឋតិ

ហេតុប្បដ្ឋូយា ។ ការតាយ មហានត្ថំ សវណំ ទម្មំ

មតិទ្ធិ ការតាយ មហានត្ថោ សវណោ ទម្មោ ទម្មដ្ឋតិ

ហេតុប្បដ្ឋូយា ។

ជាបច្ច័យ វៃទុបក្កាសពាគនមិ ជាសវណោ ហេតុហេតុប្បដ្ឋូយ
មានវា ១ ។ បិកិសហគតមិ ជាសវណោភិ សុវសហគតមិ ជា
សវណោភិ ជាបច្ច័យ វៃបិកិសហគតមិ ជាសវណោ ហេតុហេតុ-
ប្បដ្ឋូយ មានវា ៣ ។

(៦៣០) កុនិហេតុប្បដ្ឋូយ មានវា ១០ កុនិហេតុប្បដ្ឋូយ

មានវា ១៦ កុនិហេតុប្បដ្ឋូយ មានវា ១០ ។

ឯមត្តានាម កុនិកុសលភិក្ខុ យំនិណោ

មត្តានំ អប្បិវិទ្ធិតិក្កា យំនិណោ វេទិកា ។

(៦៣១) បិកិសហគតមិ ជាសវណោ អស្រ័យ ទ្ធិបិកិសហ-

គតមិ ជាសវណោ វេបកិកាភ្នំនិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋូយ ។

(៦៣២) កុនិហេតុប្បដ្ឋូយ មានវា ១០ កុនិហេតុប្បដ្ឋូយ

មានវា ១០ ។

កុនិសហគតោភិ មត្តានាមភិ មានមត្តានំ ទុក្ខប្បដ្ឋូយ ។

ទស្សនទ្ធិកសវណទុកិ

(៦៣៣) ទស្សនេន មហានត្ថមិ ជាសវណោ អស្រ័យ ទ្ធិ

ទស្សនេន មហានត្ថមិ ជាសវណោ វេបកិកាភ្នំនិ ព្រោះហេតុប្ប-

ដ្ឋូយ ។ ការតាយ មហានត្ថមិ ជាសវណោ អស្រ័យ ទ្ធិការតាយ

មហានត្ថមិ ជាសវណោ វេបកិកាភ្នំនិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋូយ ។

វស្សានេសបហានុវេទកុំភិក្ខុសវណទិកំ

[៦៧៤] ហេតុយា ខេត្ត អភិវេត ខេត្ត ។

សវណានេសបហិ វស្សានេសបិ សត្វត្ថ វិគ្គរោ ។

[៦៧៥] ខេត្តវស្សានេស ខេត្តវាយ វហានុវេទ វស-

ណំ ធម្មំ មង្គលំ ខេត្តវស្សានេស ខេត្តវាយ វហានុវេទ
វសណា ខេត្តា វស្សានុវេទ ហេតុយា ។

[៦៧៦] ហេតុយា វេតិ អភិវេត វេតិ ។

សវណានេសបហិ វស្សានេសបិ សត្វត្ថ វេតិ ។

វស្សានេសបហានុវេទិកំ វិគ្គិ ។

វស្សានេសបហានុវេទកុំភិក្ខុសវណទិកំ

[៦៧៧] វស្សានេស វហានុវេទហេតុតំ សវណំ

ធម្មំ មង្គលំ . . . វេតិវាយ វហានុវេទហេតុតំ សវណំ

ធម្មំ មង្គលំ . . . ខេត្តវស្សានេស ខេត្តវាយ វហានុវេ-

ហេតុតំ សវណំ ធម្មំ មង្គលំ ខេត្តវស្សានេស ខេត្ត-

វាយ វហានុវេទហេតុតំ សវណា ខេត្តា វស្សានុវេទិ-

ហេតុយា ។

វស្សានេសបហានុវេទកុំភិក្ខុសវណទិកំ វិគ្គិ ។

វស្សានេសបហានុវេទកុំភិក្ខុសវណទិកំ

[៦៧៨] ភុតិហេតុយា វេតិវាយ ភុតិវេតិវាយ វេតិ

វេតិ ។

ភុតិវេតិវាយ ភុតិវេតិវាយ

វេតិវាយ ភុតិវេតិវាយ វេតិវាយ ។

[៦៧៩] ខេត្តវស្សានេស វហានុវេទ វសណា

វស្សានុវេទ វេតិវាយ វហានុវេទ វសណា វេតិ
វេតិវាយ វស្សានុវេទ វេតិវាយ ។

[៦៨០] ភុតិហេតុយា វេតិវាយ ភុតិវេតិវាយ វេតិ

វេតិ ។

ភុតិវេតិវាយ ភុតិវេតិវាយ

វេតិវាយ វេតិវាយ ។

វេតិវាយ វេតិវាយ ។

វស្សានេសបហានុវេទកុំភិក្ខុសវណទិកំ

[៦៨១] វស្សានុវេទ វហានុវេទ វេតិវាយ វស-

ណា . . . វស្សានុវេទ វេតិវាយ វហានុវេទ វេតិវាយ វស-

ណា . . . ខេត្តវស្សានេស វហានុវេទ វេតិវាយ វសណា

វស្សានុវេទ វេតិវាយ វហានុវេទ វេតិវាយ វសណា

វេតិវាយ វស្សានុវេទ វេតិវាយ ។

វេតិវាយ វេតិវាយ វេតិវាយ ។

អតិសម្បត្តិទាន អនុសេសទ្រព្យទុក្ខចម្រើន
អាចយតាមិទ្ធិភិសាសនាទ្រព្យ

(៦២២) អាចយតាមិ អាណា ធម្មំ មធិនុ អា

ចយតាមិ អាណា ធម្មំ ទុម្មា ទុម្មុទ្ធីនិ វេហុប្បទូយា ។

(៦២៣) វេហុប្បទូ ឯតំ អាណាត ឯតំ ។

សហទានកំរោមិ ធម្មាណំរោមិ សេន្យន្ទ ឯតំ ។

(៦២៤) អាចយតាមិ អាណា ធម្មំ មធិនុ អាច

យតាមិ អាណា ធម្មំ ទុម្មា ទុម្មុទ្ធីនិ វេហុប្បទូយា ទិ-

ណិ ។ អាចយតាមិ អាណា ធម្មំ មធិនុ អាច

យតាមិ អាណា ធម្មំ ទុម្មា ទុម្មុទ្ធីនិ វេហុប្បទូយា ទិ-

ណិ ។ វេហុប្បទូ ឯតំ មធិនុ មធិនុ អាណា ធម្មំ

មធិនុ វេហុប្បទូ ឯតំ មធិនុ មធិនុ អាណា ធម្មំ

ទុម្មា ទុម្មុទ្ធីនិ វេហុប្បទូយា ។ អាចយតាមិ អាណា

វេហុប្បទូ ឯតំ មធិនុ មធិនុ អាណា ធម្មំ មធិនុ

វេហុប្បទូ ឯតំ មធិនុ មធិនុ អាណា ធម្មំ ទុម្មា ទុម្មុទ្ធីនិ

អតិសម្បត្តិទាន អនុសេសទ្រព្យទុក្ខចម្រើន
អាចយតាមិទ្ធិភិសាសនាទ្រព្យ

(៦២៥) អាចយតាមិ (ធម៌ ធម៌វុត្តការសន្សំក្នុងរូប

ដោយក្រុមនិសេស) ជាអាណា អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចយតាមិធម៌ ជា

អាណា វេហុតិកឡើង ក្រោមវេហុប្បទូយា ។

(៦២៦) ក្នុងវេហុប្បទូយា អាណា ក្នុងវេហុប្បទូយា អាណា

អាណា ។

ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា
ធម្មាណេត្តិ វេហុប្បទូយា ។

(៦២៧) អាចយតាមិធម៌ ជាអាណា អាស្រ័យ ខ្ញុំអាចយតាមិ

ធម៌ ជាអាណា វេហុតិកឡើង ក្រោមវេហុប្បទូយា អាណា ។ ។

អាចយតាមិធម៌ (ធម៌វុត្តការសន្សំក្នុងរូប) ជាអាណា អា

ស្រ័យ ខ្ញុំអាចយតាមិធម៌ ជាអាណា វេហុតិកឡើង ក្រោមវេហុប្ប

ទូយា អាណា ។ ។ វេហុប្បទូ ឯតំ មធិនុ មធិនុ

ជាវេហុតិកឡើង ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា

ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា

ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា

ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា ក្នុងវេហុប្បទូយា

សហជាតកំរោមិ សម្បយុត្តកំរោមិ

បដិច្ចកំរសនិសា ។

(២២៧) សេត្តោ អរណោ ធាម្មា សេត្តស្នូ អរណស្នូ ធម្មស្នូ ហេតុប្បត្តយេន បច្ចុយោ តំណិ ។
អរសត្តោ អរណោ ធាម្មា អរសត្តស្នូ អរណស្នូ ធម្មស្នូ ហេតុប្បត្តយេន បច្ចុយោ តំណិ ។ ទេវសេត្តោ ទាសេត្តោ អរណោ ធាម្មា ទេវសត្តោ ទាសត្តស្នូ អរណស្នូ ធម្មស្នូ ហេតុប្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

(២២៨) ហេតុយោ សត្ត អរម្មៈណោ បត្ត អនិបតិយោ នវ អនម្មៈណោ អត្ត អនិកតោ ទោស ។

យថា តុសលទ្ធិវត បត្តា នរម្បំ ឃិវំ វិន្ទា រោតតំ ។

យច្ឆិកសមណទំ ម្យិវំ ។

បរិច្ឆេទិកសមណទូកំ

(២២៩) ឃិវំតំ សរណំ ធម្មំ បដិច្ច ឃិវំតោ សរណោ ធាម្មា ទប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បត្តយោ ។

(២៣០) ហេតុយា ឃិវំ អនិកតោ ឃិវំ ។

សហជាតកំរោមិ បត្តកំរោមិ សទ្ធកុ ឃិវំ ។

សហជាតកំរោមិ សម្បយុត្តកំរោមិ ដុច្ឆាធិនិច្ចកំរោមិ ។

[២២៧] សេត្តមិ ជាអរណោ ជាបច្ចុយ វិនិសេត្តមិ ជាអរណោ រោយហេតុប្បត្តិយ មានវារ ៣ ។ កសេត្តមិ ជាអរណោ ជាបច្ចុយ វិនិសេត្តមិ ជាអរណោ រោយហេតុប្បត្តិយ មានវារ ៣ ។ ទេវសេត្តោសេត្តមិ ជាអរណោ ជាបច្ចុយ វិនិសេត្តោសេត្តមិ ជាអរណោ រោយហេតុប្បត្តិយ ។

[២២៨] កុនិហេតុប្បត្តិយ មានវារ ៧ កុនិហេតុប្បត្តិយ មានវារ ៧ កុនិហេតុប្បត្តិយ មានវារ ៧ កុនិហេតុប្បត្តិយ មានវារ ៧ កុនិហេតុប្បត្តិយ មានវារ ៧ ។

ឯបត្តកំរោមិ កុនិកុសលកុនិកំ យំនិណោ

បត្តិកំ កប្បិវ្យកំស្តោ យំនិកោតុរ ។

យំយច្ឆិកសមណទំ ។

បរិច្ឆេទិកសមណទូកំ

[២២៩] ឃិវំតុមិ (ធម៌មានសភាពតូចត្រូវ) ជាសរណោ តាស្រ័យ ត្តិបរិក្កមមិ ជាសរណោ រោយតិកោតុរិ (ក្រោមហេតុប្បត្តិយ ។

[២៣០] កុនិហេតុប្បត្តិយ មានវារ ១ កុនិហេតុប្បត្តិយ មានវារ ១ ។

កុនិបច្ចុយ តំនិសស កុនិសហជាតកំរោមិ

បត្តកំរោមិ សុទ្ធិវិកមានវារ ១ ។

១៧០

អំពូលដំបូង អនុលោមត្រូវទុកប្បដ្ឋាន

អំពូលដំបូង អនុលោមត្រូវទុកប្បដ្ឋាន

[២៥៣] បរិក្ខេប អរណវ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេប

[២៥៣] បរិក្ខេប ជាអរណវ អស្រ័យ ខ្លះបរិក្ខេប ជា

អរណវ ធម្មំ ឧប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន តិណិ ។

អរណវ រឿបតិស្សីនី ប្រាមហេតុប្បដ្ឋាយ ពាធិវៈ ៧ ។ បដិច្ច-

អហត្ថនំ អរណវ ធម្មំ បដិច្ច បហត្ថនា អរណវ

ធម្មំ (ធម្មដល់ខ្លះសភាពនឹង) ជាអរណវ អស្រ័យ ខ្លះបរិក្ខេប-

ធម្មំ ឧប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន តិណិ ។ អប្បសា-

ធម្មំ ជាអរណវ រឿបតិស្សីនី ប្រាមហេតុប្បដ្ឋាយ ពាធិវៈ ៧ ។

លំ អរណវ ធម្មំ បដិច្ច អប្បសរណា អរណវ ធម្មំ

អប្បសរណាធម្មំ (លំអាស្រ័យសាមីខ្លះ) ជាអរណវ អស្រ័យ ខ្លះ

ឧប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន តិណិ ។ បរិក្ខេប អរណវ

អប្បសរណាធម្មំ ជាអរណវ រឿបតិស្សីនី ប្រាមហេតុប្បដ្ឋាយ ពាធិ

បហត្ថនំ អរណវ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេប អរណវ ធម្មំ

ស. ៧ ។ បរិក្ខេប ជាអរណវ អស្រ័យ ខ្លះបរិក្ខេប ជាអរណវនី

ឧប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន តិណិ ។ បរិក្ខេប អរណវ

ខ្លះអប្បសរណាធម្មំ ជាអរណវនី រឿបតិស្សីនី ប្រាមហេតុប្បដ្ឋាយ ពាធិ

អប្បសរណំ អរណវ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេប អរណវ

ស. ៧ ។ បរិក្ខេប ជាអរណវ អស្រ័យ ខ្លះបរិក្ខេប ជាអរណវនី

ធម្មំ ឧប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន ។

ខ្លះអប្បសរណាធម្មំ ជាអរណវនី រឿបតិស្សីនី ប្រាមហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៥៤] ហេតុបដិ តេសា អរណវ បដិច្ច អរ-

[២៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ ពាធិវៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ

ពាធិវៈ (SFA) ។

ពាធិវៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ ពាធិវៈ ៧ ។

សហគមន៍ បដិច្ច បដិច្ច បដិច្ច វិគ្គា ។

ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ

បដិច្ច បដិច្ច បដិច្ច ។

ពាធិវៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ ពាធិវៈ ៧ ។

ដល់ បដិច្ច បដិច្ច ។

បរិច្ឆារម្មណ៍ត្រីកសរណទុក្ខំ

[២៩៩] បរិច្ឆារម្មណ៍ សរណ៍ ចម្អំ វដិទ្ធិ បរិច្ឆារម្មណោ សរណោ ចាម្មា ទម្ម្មន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

មហាត្ថនារម្មណ៍ សរណ៍ ចម្អំ វដិទ្ធិ មហាត្ថនារម្មណោ សរណោ ចាម្មា ទម្ម្មន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៩៩] ហេតុយា ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហយាគកំហមិ ឧត្តរកំហមិ សទ្ធក្ខំ វិច្ឆារោ ។

[២៩៩] បរិច្ឆារម្មណ៍ សរណ៍ ចម្អំ វដិទ្ធិ បរិច្ឆារម្មណោ សរណោ ចាម្មា ទម្ម្មន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

មហាត្ថនារម្មណ៍ សរណ៍ ចម្អំ វដិទ្ធិ មហាត្ថនារម្មណោ សរណោ ចាម្មា ទម្ម្មន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

អប្បណសារម្មណ៍ សរណ៍ ចម្អំ វដិទ្ធិ អប្បណសារម្មណោ សរណោ ចាម្មា ទម្ម្មន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៩៩] ហេតុយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

បរិច្ឆារម្មណ៍ត្រីកសរណទុក្ខំ

[២៩៩] បរិច្ឆារម្មណ៍ (ធម៌ មាគារម្មណ៍ខុចខ្មារ) ជាសរណោ ហេតុយា ម្បុរ្យបរិច្ឆារម្មណ៍ សរណោ វិចារិកម្បុរ្យំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយោ ។ មហាត្ថនារម្មណ៍ (ធម៌ មាគារម្មណ៍ដាច់ខ្មារសភាគីនី) ឧសរណោ ហេតុយា ម្បុរ្យបរិច្ឆារម្មណ៍ ឧសរណោ វិចារិកម្បុរ្យំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មាគារ ៦ ក្នុងវិចារិកម្បុរ្យំ មាគារ ៦ ។

ក្នុងមហាត្ថនារម្មណ៍ ក្នុងមហាត្ថនារម្មណ៍

មាគារសម្ពត្តិស្តារ ក្រុងបង្កើតកំណើត ។

[២៩៩] បរិច្ឆារម្មណ៍ (ធម៌ មាគារ) ហេតុយា ម្បុរ្យបរិច្ឆារម្មណ៍ ឧសរណោ វិចារិកម្បុរ្យំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយោ ។ មហាត្ថនារម្មណ៍ (ធម៌ មាគារ) ហេតុយា ម្បុរ្យបរិច្ឆារម្មណ៍ ឧសរណោ វិចារិកម្បុរ្យំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អប្បណសារម្មណ៍ (ធម៌ មាគារ) ហេតុយា ម្បុរ្យបរិច្ឆារម្មណ៍ ឧសរណោ វិចារិកម្បុរ្យំ ព្រាហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[២៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយោ មាគារ ៧ ក្នុងវិចារិកម្បុរ្យំ មាគារ ៧ ។

សមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល បញ្ជាក់រដ្ឋបាល សុទ្ធតុល្យវិបាក ។
ចំណុចទី១១៧៧ ផ្នែក ។

ហ៊ុំឆ្នាំកាលទុក្ខ

[២៥៧] ហ៊ុំឆ្នាំ សាលា ធម្ម័ មន្ត្រី ម៉ោង សាលា

សាលា ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ មោក្ខប្បបូជនា ។

[២៥៨] មោក្ខប្បបូជនា ម៉ោង មន្ត្រី ម៉ោង ។

[២៥៩] អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍ ធម្ម័ មន្ត្រី អន្តរាគមន៍

អន្តរាគមន៍ ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ មោក្ខប្បបូជនា ។ អន្តរាគមន៍

អន្តរាគមន៍ ធម្ម័ មន្ត្រី មន្ត្រី មោក្ខប្បបូជនា ។ អន្តរាគមន៍

អន្តរាគមន៍ មោក្ខប្បបូជនា ម៉ោង ។ អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍

អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍ ធម្ម័ មន្ត្រី អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍

ធម្ម័ ឧប្បជ្ជតិ មោក្ខប្បបូជនា ។

[២៦០] មោក្ខប្បបូជនា មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

សមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល បញ្ជាក់រដ្ឋបាល សុទ្ធតុល្យវិបាក ។

ចំណុចទី១១៧៧ ផ្នែក ។

សុទ្ធតុល្យវិបាក មន្ត្រី មន្ត្រី

មោក្ខប្បបូជនា ម្រប់មន្ត្រី មន្ត្រី ។

ហ៊ុំ មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

ហ៊ុំឆ្នាំកាលទុក្ខ

[២៥៧] ហ៊ុំឆ្នាំ (ម៉ោង មន្ត្រី) មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី

មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

[២៥៨] មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

មន្ត្រី ។

[២៥៩] មន្ត្រី មន្ត្រី (មន្ត្រី មន្ត្រី) មន្ត្រី មន្ត្រី

មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

មន្ត្រី មន្ត្រី (មន្ត្រី មន្ត្រី) មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី

មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

[២៦០] មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី មន្ត្រី ។

មន្ត្រី ។

សុទ្ធតុល្យវិបាក មន្ត្រី មន្ត្រី

មោក្ខប្បបូជនា ម្រប់មន្ត្រី មន្ត្រី ។

ហ៊ុំ មន្ត្រី មន្ត្រី ។

(៦៦៦) ហេតុយា បញ្ច អារម្មណា ទ្វេ អវិ-

តតេ បញ្ច ។

សហជាតករម្ភិក បញ្ញាទិបតិ បរិ វិជ្ជាវគង្គ ។

មិច្ឆត្តិកសាលាទុក ខ័ន្ធ ។

មគ្គារម្មណាធ្វើកសិវណទុកិ

(៦៦៧) មគ្គារម្មណា អរណា ធម្មំ បដិច្ច មគ្គា-

រម្មណា អរណា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

តិណិ ។ មគ្គហេតុកំ អរណា ធម្មំ បដិច្ច មគ្គហេ-

តុកា អរណា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តិ-

ណិ ។ មគ្គទិបតិ អរណា ធម្មំ បដិច្ច មគ្គទិបតិ

អរណា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បញ្ច ។

មគ្គារម្មណា អរណា ធម្មំ មគ្គទិបតិ អរណា ធម្មំ

បដិច្ច មគ្គារម្មណា អរណា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេ-

តុប្បច្ចយា តិណិ ។ មគ្គហេតុកំ អរណា ធម្មំ

មគ្គទិបតិ អរណា ធម្មំ មគ្គហេតុកា អរណា

ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តិណិ ។

(៦៦៨) ហេតុយា សក្កាស អវិគតេ សក្កាស ។

(៦៦៦) ក្កិហេតុប្បច្ចយ មានវា: ៥ ក្កិហេតុប្បច្ចយ មាន

វា: ៦ ក្កិហេតុប្បច្ចយ មានវា: ៦ ។

សហជាតករម្ភិក បញ្ញាទិបតិ

បណ្ឌិត ឧប្បវិទូកិត្តា យ៉ាវិទានុវ ។

ចំ មិច្ឆត្តិកសាលាទុក ។

មគ្គារម្មណាធ្វើកសិវណទុកិ

(៦៦៧) មគ្គារម្មណា ធម្មំ (ធម្មំមានមគ្គាវិញ្ញាណ) ជាអរណា:

កាស្រ័យ ទ្រុមគ្គារម្មណាធម្មំ ជាអរណា: វេយាភិកាវ្យិធំ ព្រោងហេ-

តុប្បច្ចយ មានវា: ៧ ។ មគ្គហេតុកធម្មំ (ធម្មំមានមគ្គាវិញ្ញាណ)

ជាអរណា: កាស្រ័យ ទ្រុមគ្គាហេតុកធម្មំ ជាអរណា: វេយាភិកាវ្យិធំ

ព្រោងហេតុប្បច្ចយ មានវា: ៧ ។ មគ្គទិបតិធម្មំ (ធម្មំមានមគ្គាវិញ្ញាណ)

បរិ) ជាអរណា: កាស្រ័យ ទ្រុមគ្គាទិបតិធម្មំ ជាអរណា: វេយាភិកាវ្យិធំ

ព្រោងហេតុប្បច្ចយ មានវា: ៥ ។ មគ្គារម្មណាធម្មំ ជាអរណា: កាស្រ័យ

ទ្រុមគ្គារម្មណាធម្មំ ជាអរណា: ធម្មំ ទ្រុមគ្គាទិបតិធម្មំ ជាអរណា: ធម្មំ វេយា

ភិកាវ្យិធំ ព្រោងហេតុប្បច្ចយ មានវា: ៧ ។ មគ្គហេតុកធម្មំ ជាអរ-

ណា: កាស្រ័យ ទ្រុមគ្គាហេតុកធម្មំ ជាអរណា: ធម្មំ ទ្រុមគ្គាទិបតិធម្មំ ជា

អរណា: ធម្មំ វេយាភិកាវ្យិធំ ព្រោងហេតុប្បច្ចយ មានវា: ៧ ។

(៦៦៨) ក្កិហេតុប្បច្ចយ មានវា: ១៧ ក្កិហេតុប្បច្ចយ មាន

វា: ១៧ ។

សហជាតករោចិ សម្បយុត្តរោចិ

ឬ ធម្មិយុត្តរោចិសា ។

[២៥៧] ធម្មិយុត្តរោចិ ជាសារណៈ ជាបច្ច័យ ខែត្តន្តរោចិ

សាស្ត្រ កាលាស្ត្រ ធម្មស្ត្រ ហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្ម

យោ វីណិ ។ ធម្មិយុត្តរោចិ ជាសារណៈ ជាត្រា

ធម្មិយុត្តរោចិស្ត្រ កាលាស្ត្រ ធម្មស្ត្រ ហេតុប្បដ្ឋ

យេន ធម្មយោ វីណិ ។ ធម្មិយុត្តរោចិ ជាសារណៈ ជាត្រា

ធម្មិយុត្តរោចិស្ត្រ កាលាស្ត្រ ធម្មស្ត្រ ហេតុប្បដ្ឋាយេន

ធម្មយោ វីណិ ។

[២៥៨] ហេតុយា សន្តិកាស កាលាស្ត្រោ ធម្ម អវិ

កាធម កាលាស្ត្រោ ។

យថា កុលេនាស្តិកេន ធម្មិយុត្តរោចិ ធម្ម ខែត្តន្តរោចិ ។

ធម្មិយុត្តរោចិសារណទុក្ខំ វិធី ។

ឧប្បន្ននិកសារណទុក្ខំ

[២៥៩] ធម្មិយុត្តរោចិ ជាសារណៈ ជាត្រា ធម្មិយុត្តរោចិ

សារណាស្ត្រ ធម្មស្ត្រ ហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ ។

[២៦០] ហេតុយា ធម្មិកំ កាលាស្ត្រោ ធម្ម អវិ

កាធម ធម្មិកំ ។

សហជាតករោចិ សម្បយុត្តរោចិ ធម្មិយុត្តរោចិ វិ

[២៦១] ធម្មិយុត្តរោចិ ជាសារណៈ ជាបច្ច័យ ខែត្តន្តរោចិ

ធម្មិ ជាសារណៈ ហេយហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ ។ ធម្មិយុត្តរោចិ

ជាសារណៈ ជាបច្ច័យ ខែត្តន្តរោចិ ធម្មិ ជាសារណៈ ហេយហេតុប្បដ្ឋាយេន

ធម្មិ ។ ធម្មិយុត្តរោចិ ជាសារណៈ ជាបច្ច័យ ខែត្តន្តរោចិ ធម្មិ

ជាសារណៈ ហេយហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ ។

[២៦២] កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន

ធម្មិ កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ ។

ធម្មិ កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ ។

ធម្មិ កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ ។

ធម្មិ កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន ។

ឧប្បន្ននិកសារណទុក្ខំ

[២៦៣] ធម្មិយុត្តរោចិ (ធម្មិយុត្តរោចិ) ជាសារណៈ ជាបច្ច័យ

ខែត្តន្តរោចិ ជាសារណៈ ហេយហេតុប្បដ្ឋាយេន ។

[២៦៤] កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន

ធម្មិ កុដិហេតុប្បដ្ឋាយេន ធម្មិ ។

អំណាចដ៏លាមក អនុលោមត្រឹមត្រូវ

(៦៧៣) ឧប្បន្ទដ្ឋាន អនុលោម ដោយ ឧប្បន្ទស្ស

សាលាស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្ថយេន បទុយោ ។

(៦៧៤) ហេតុយា ឯតំ អនុលោម តីណំ អនិ

កុរេត ឯតំ ។

ឧប្បន្ទដ្ឋានសេនាបតិ ខំដ្ឋិតំ ។

អតីតត្រិក្ខណៈ

(៦៧៥) បទុធម្មត្ថោ អនុលោម ដោយ បទុធម្មត្ថស្ស

សាលាស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្ថយេន បទុយោ ។

(៦៧៦) ហេតុយា ឯតំ អនុលោម ត្រៃ អនិ

កុរេត ឯតំ ។

(៦៧៧) បទុធម្មត្ថោ អនុលោម ដោយ បទុធម្មត្ថស្ស

អនុលោមស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្ថយេន បទុយោ ។

(៦៧៨) ហេតុយា ឯតំ អនុលោម តីណំ អនិ

កុរេត ឯតំ ។

យថា តុ សាលត្តិកេត បទុធម្មត្ថោ ឯតំ ខំដ្ឋិតំ ។

អតីតត្រិក្ខណៈសេនាបតិ ខំដ្ឋិតំ ។

(៦៧៩) ឧប្បន្ទដ្ឋាន អនុលោម ដោយ ឧប្បន្ទស្ស ដោយ ហេតុធម្មត្ថយេន ។

សាលាស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្ថយេន បទុយោ ។

(៦៨០) ក្នុងហេតុធម្មត្ថយេន មានព្រះ ១ ក្នុងអនុលោមធម្មត្ថយេន

មានព្រះ ៧ ក្នុងអនុលោមធម្មត្ថយេន មានព្រះ ១ ។

យំ ឧប្បន្ទដ្ឋានសេនាបតិ ។

អតីតត្រិក្ខណៈ

(៦៨១) បទុធម្មត្ថោ (ធម្មត្ថស្ស) អនុលោម ដោយ ឧប្បន្ទស្ស

ដោយ ហេតុធម្មត្ថយេន ។

(៦៨២) ក្នុងហេតុធម្មត្ថយេន មានព្រះ ១ ក្នុងអនុលោមធម្មត្ថយេន

មានព្រះ ៦ ក្នុងអនុលោមធម្មត្ថយេន មានព្រះ ១ ។

(៦៨៣) បទុធម្មត្ថោ អនុលោម ដោយ ឧប្បន្ទស្ស ដោយ ហេតុធម្មត្ថយេន ។

សាលាស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្ថយេន បទុយោ ។

(៦៨៤) ក្នុងហេតុធម្មត្ថយេន មានព្រះ ១ ក្នុងអនុលោមធម្មត្ថយេន

មានព្រះ ៧ ក្នុងអនុលោមធម្មត្ថយេន មានព្រះ ១ ។

ឧប្បន្ទដ្ឋានសេនាបតិ ក្នុងកុសលភ្នំ យ៉ាងណា

បណ្ឌិត គប្បីឱ្យស្តាប់ យ៉ាងនោះទេ ។

យំ អតីតត្រិក្ខណៈសេនាបតិ ។

អតីតារម្មណ៍ត្រឹកសវណ៍ទុក្ខំ

[៦៧៧] អតីតារម្មណ៍ សវណ៍ ធម្មំ បដិច្ច
 អតីតារម្មណ៍ សវណ៍ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុ-
 ប្បន្នយា ។ អនាគតារម្មណ៍ សវណ៍ ធម្មំ បដិច្ច
 អនាគតារម្មណ៍ សវណ៍ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុ-
 ប្បន្នយា ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ សវណ៍ ធម្មំ បដិច្ច
 បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ សវណ៍ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុ-
 ប្បន្នយា ។

[៦៧៨] ហេតុយា តីណិ អវិភាទ តីណិ ។

សវណ៍នាគារម្មណ៍ បច្ចុប្បន្និយេ បច្ចុប្បន្នំ វិជ្ជាបរមត្តា ។

[៦៧៩] អតីតារម្មណ៍ សវណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អតីតារម្មណ៍
 សវណ៍ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បន្នយា ។ អនាគតារម្មណ៍
 សវណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតារម្មណ៍
 សវណ៍ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បន្នយា ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍
 សវណ៍ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍
 សវណ៍ ធម្មោ ឧប្បន្នតំ ហេតុប្បន្នយា ។

[៦៨០] ហេតុយា តីណិ អវិភាទ តីណិ ។

អតីតារម្មណ៍ត្រឹកសវណ៍ទុក្ខំ

[៦៧៧] អតីតារម្មណ៍ (ធម៌មានការម្មណ៍កុទ្ធិហើយ) ជា
 សវណៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណ៍ ជាសវណៈ រឿបរក៏ការឡើង
 ប្រការហេតុប្បន្និយ ។ អនាគតារម្មណ៍ (ធម៌មានការម្មណ៍មិនទាន់
 មកដល់) ជាសវណៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអនាគតារម្មណ៍ ជាសវណៈ
 រឿបរក៏ការឡើង ប្រការហេតុប្បន្និយ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ (ធម៌មាន
 ការម្មណ៍កើតឡើងហើយ) ជាសវណៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍
 ជាសវណៈ រឿបរក៏ការឡើង ប្រការហេតុប្បន្និយ ។

[៦៨០] កុទ្ធិហេតុប្បន្និយ មានការពា កុទ្ធិហេតុប្បន្និយ មាន
 ការពា ។

សវណ៍នាគារម្មណ៍ បច្ចុប្បន្និយ

បច្ចុប្បន្ន បច្ចុប្បន្និយា ប្រវេណិយា វិភាទិយា ។

[៦៨១] អតីតារម្មណ៍ ជាសវណៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអតីតារម្មណ៍
 ជាសវណៈ រឿបរក៏ការឡើង ប្រការហេតុប្បន្និយ ។ អនាគតារម្មណ៍
 ជាសវណៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំអនាគតារម្មណ៍ ជាសវណៈ រឿបរក៏ការឡើង
 ប្រការហេតុប្បន្និយ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាសវណៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំ
 បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាសវណៈ រឿបរក៏ការឡើង ប្រការហេតុប្បន្និយ ។

[៦៨២] កុទ្ធិហេតុប្បន្និយ មានការពា កុទ្ធិហេតុប្បន្និយ មាន
 មានការពា ។

អភិធម្មបទិកា ឧបសម្ព័ន្ធកិច្ចប្បដ្ឋានំ

សហជាតករោចិ សម្មយុត្តករោចិ

ចដិច្ចករសទិសា ។

[៦៧៣] អភិគារម្មណោ អរណោ ធម្មោ អភិ-
ការម្មណស្ស អរណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បត្តយេន
ចត្វយោ ។ អនាគការម្មណោ អរណោ ធម្មោ អ-
នាគការម្មណស្ស អរណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បត្ត-
យេន ចត្វយោ ។ មច្ចុប្បន្តាម្មណោ អរណោ ធម្មោ
មច្ចុប្បន្តាម្មណស្ស អរណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បត្ត-
យេន ចត្វយោ ។

[៦៧៤] អភិគារម្មណោ អរណោ ធម្មោ អភិគា-
រម្មណស្ស អរណស្ស ធម្មស្ស ការម្មណច្បត្តយេន
ចត្វយោ ។

[៦៧៥] ហេតុយោ តីណិ ការម្មណោ ចរ អភិ-
ការេ តីណិ ។

យថា នុសសត្តិកេ បត្តាករម្មំ ឃិ វិជ្ជារេនតំ ។

អភិការម្មណត្ថិវរណតុំ ចំផ្គំ ។

អដ្ឋត្ថិកសរណទុក្ខំ

[៦៧៦] អដ្ឋត្ថំ សរណំ ធម្មំ ចដិច្ច អដ្ឋត្ថោ
អរណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយោ ។

អភិធម្មបទិកា ឧបសម្ព័ន្ធកិច្ចប្បដ្ឋានំ

សហជាតករោចិ សម្មយុត្តករោចិ ដូចគ្នាធិបដិច្ចករោចិ ។

[៦៧៧] អភិគារម្មណោ ជាអរណោ ជាចត្វយ វៃអភិការម្ម-
ណោមិ ជាអរណោ វោយហេតុប្បត្តិយ ។ អនាគការម្មណោមិ ជា
អរណោ ជាចត្វយ វៃអនាគការម្មណោមិ ជាអរណោ វោយហេតុ-
ប្បត្តិយ ។ មច្ចុប្បន្តាម្មណោមិ ជាអរណោ ជាចត្វយ វៃមច្ចុប្បន្តា-
ម្មណោមិ ជាអរណោ វោយហេតុប្បត្តិយ ។

[៦៧៨] អភិគារម្មណោមិ ជាអរណោ ជាចត្វយ វៃអភិការម្ម-
ណោមិ ជាអរណោ វោយការម្មណប្បត្តិយ ។

[៦៧៩] ក្នុងហេតុប្បត្តិយ មាន៧៖ ពុ ក្នុងការម្មណប្បត្តិយ
មាន៧៖ ក្នុងការិកប្បត្តិយ មាន៧៖ ពុ ។

ឯចត្តារកៈ ក្នុងកុលរត្តិកៈ យ៉ាងណា

ចត្តិក ក្បួន្យតិក្កៈ យ៉ាងនានា ។

ចំ អភិការម្មណត្ថិវរណតុំ ។

អដ្ឋត្ថិកសរណទុក្ខំ

[៦៧៦] អដ្ឋត្ថមិ (ធម៌តិក្កិ) ជាសរណោ កស្រីយ
ត្ថអដ្ឋត្ថមិ ជាសរណោ វេយាភិកេរ្យិសំ ក្រោមហេតុប្បត្តិយ ។

អំពីឧប្បត្តិករ អនុសាសន៍ប្រកបដោយឥរិយាបថ

(២៧១) យោគុយោ ទ្វេ អវិគរេ ទ្វេ ។

សមាគមភារមិ បដ្ឋានភារមិ សត្វត្ថ វិគ្គារេ ។

(២៧២) អដ្ឋក្កាម្មណា អរណា ធម្មំ បដិច្ច អដ្ឋក្កាម្មណា អរណា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ យោគុយោ ។

តតិម្ហាម្មណា អរណា ធម្មំ បដិច្ច តតិម្ហាម្មណា អរណា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ យោគុយោ ។

អរណា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ យោគុយោ ។

(២៧៣) យោគុយោ ទ្វេ អវិគរេ ទ្វេ ។

សមាគមភារមិ បដ្ឋានភារមិ សត្វត្ថ វិគ្គារេ ។

អដ្ឋក្កាម្មណាមិ ធម្មំ ។

លទ្ធិទស្សនត្តិកសរណទុកិ

(២៧៤) អនិមស្សនម្សនិយោ អរណា ធម្មំ

បដិច្ច អនិមស្សនម្សនិយោ អរណា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ យោគុយោ ។

ធម្មំ យោគុយោ ធម្មំ ។

អំពីឧប្បត្តិករ អនុសាសន៍ប្រកបដោយឥរិយាបថ

(២៧៥) កុនិហតុប្បច្ឆិយ មាណវ ៦ កុនិហតុប្បច្ឆិយ មាណវ ៦ ។

ករ ៦ ។

កុនិហតុប្បច្ឆិយ កុនិហតុប្បច្ឆិយ

មាណវត្ថិកិស្តា គ្រប់ច្បាប់តំណាង ។

(២៧៦) អដ្ឋក្កាម្មណាមិ តំអរណា កស្រីយ ទូរអដ្ឋក្កាម្មណាមិ តំអរណា វេយភីតទ្បឺន ប្រោរោតុប្បច្ឆិយ ។ តតិម្ហាម្មណាមិ តំអរណា កស្រីយ ទូរតតិម្ហាម្មណាមិ តំអរណា វេយភីតទ្បឺន ប្រោរោតុប្បច្ឆិយ ។

(២៧៧) កុនិហតុប្បច្ឆិយ មាណវ ៦ កុនិហតុប្បច្ឆិយ មាណវ ៦ ។

កុនិហតុប្បច្ឆិយ កុនិហតុប្បច្ឆិយ

មាណវត្ថិកិស្តា គ្រប់ច្បាប់តំណាង ។

ចំ អដ្ឋក្កាម្មណាមិ ធម្មំ ។

លទ្ធិទស្សនត្តិកសរណទុកិ

(២៧៨) អនិមស្សនម្សនិយោមិ (ធម្មំមិមាណវាមិ ធម្មំមិមាណវាមិ តំអរណា កស្រីយ ទូរអនិមស្សនម្សនិយោមិ តំអរណា វេយភីតទ្បឺន ប្រោរោតុប្បច្ឆិយ មាណវ ១ ។

អនិមស្សនម្សនិយោមិ តំអរណា កស្រីយ ទូរអនិមស្សនម្សនិយោមិ តំអរណា វេយភីតទ្បឺន ប្រោរោតុប្បច្ឆិយ មាណវ ១ ។

[២៧៩] អធិបស្សនអប្បដិយន្តិ អារណ្ណំ ចន្ទំ បដិច្ច

អធិបស្សនអប្បដិយន្តិយោ អារណ្ណោ ចាខ្មោ ចប្បដ្ឋន្តិ យោ-
នុប្បដ្ឋយា នាត្ថិ ។

[២៨០] យោនុយោ ឧត្តរិសា អធិសាត យឧត្តរិសា ។

សមាគារាណេយិ នាស្សយុត្តនេយិ

បដិច្ចនាសមិសា ។

[២៨១] អធិបស្សនអប្បដិយន្តិ អារណ្ណោ ចាខ្មោ

អធិបស្សនអប្បដិយន្តិយា អារណ្ណោ ចាខ្មោ ចប្បដ្ឋន្តិ យោ-
នុប្បដ្ឋយេធម ធម្មយោ ។

[២៨២] យោនុយោ សត្វ កាម្មនោ វិណិ អធិ-

គារេ បញ្ចរិសា ។

យថា តុសាលត្ថិសោ បញ្ញាវាស្សិ មនី វិជ្ជាយាមត្ថំ ។

សិវិស្សន្ត្រី-សាលាទុរៈ វិជ្ជិ ។

អនុសាសន៍ វិជ្ជិ វិជ្ជិ ។

[២៨៣] អធិបស្សនអប្បដិយន្តិ អារណ្ណោ ចាខ្មោ ធម្ម

អធិបស្សនអប្បដិយន្តិ អារណ្ណោ វេទិបាសាវិទិ វេទនាមហាគុប្បដ្ឋិយ
មាណវៈ ១៧ ។

[២៨៤] គុនិហកុប្បដ្ឋិយ មាណវៈ ២១ គុនិហិកប្បដ្ឋិយ

មាណវៈ ២១ ។

សមាគារាណេយិ សប្បយុត្តនេយិ ធម្មនិវេទនិច្ចរាវិទិ ។

[២៨៥] អធិបស្សនអប្បដិយន្តិ អារណ្ណោ ចាខ្មោ ធម្ម

អធិបស្សនអប្បដិយន្តិ អារណ្ណោ ចាខ្មោ វេទនាមហាគុប្បដ្ឋិយ ។

[២៨៦] គុនិហកុប្បដ្ឋិយ មាណវៈ ៧ គុនិហាប្បដ្ឋិយ

មាណវៈ ៧ គុនិហិកប្បដ្ឋិយ មាណវៈ ២៣ ។

ឧប្បាណវៈ គុនិហាប្បដ្ឋិយ យិវិណា

បដ្ឋិក អប្បវិទ្ធិវិទ្ធិវា យិវិណាប្បដ្ឋិ ។

យថា សិវិស្សន្ត្រី-សាលាទុរៈ ។

យថា អនុសាសន៍ វិជ្ជិ វិជ្ជិ ។

អនុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋានំ

សុខសមាសវិទិត្តិកត្តិក

[២៧៧] ឥត្តសាលំ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
ចង្កំ បដិច្ច ឥត្តសាលា សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
ចង្កោ ទម្មយុត្តិ វេទនុប្បច្ចយោ ។ អត្តសាលំ សុ-
ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ ចង្កំ បដិច្ច អត្តសាលោ
សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ចង្កោ ទម្មយុត្តិ វេទនុ-
ប្បច្ចយោ ។ អត្តាគតំ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ
ចង្កំ បដិច្ច អត្តាគតោ សុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តោ ចង្កោ ទម្មយុត្តិ វេទនុប្បច្ចយោ ។

[២៧៨] វេទនុយា ភីណិ វេទប្បណោ ភីណិ
ភីណេត ភីណិ ។

សយោភិកាឡំ សម្មយុត្តកាឡំ
បដិច្ចកសនំសំ ។

[២៧៩] ឥត្តសាលោ សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ
ចង្កោ ឥត្តសាលស្ស សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តិស្ស
ចង្កស្ស វេទនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អត្តសាលោ
សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ ចង្កោ អត្តសាលស្ស

អនុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកវិទិត្តិកត្តិក

[២៧៧] ធម៌ ឯកុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា កាស្រ័យ ខ្លាំង
ឯកុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា រើបតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ឯកុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា កាស្រ័យ ខ្លាំង ឯកុសល
ប្រកថាដោយសុខវេទនា រើបតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌
ឯកុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា កាស្រ័យ ខ្លាំង ឯកុសល
ប្រកថាដោយសុខវេទនា រើបតិកឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ក្នុងវេទប្បច្ច័យ ខាងក្រៅ ក្នុងវេទប្បច្ច័យ
ខាងក្នុង ក្នុងអវិទេសប្បច្ច័យ ខាងក្រៅ ។

សយោភិកា ត្តិ សម្មយុត្តកា ត្តិ ប្រវោសន្តាទិបដិច្ចការវេទនា ។

[២៧៩] ធម៌ ឯកុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា ដាច់ច្រើន
ខ្លាំង ឯកុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា រោយហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ ឯកុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា ដាច់ច្រើន ខ្លាំង ឯកុសល

(៧១៦) ហេតុយា វិកំ វាវច្ឆណា វេទ អវិ-
កាតា វេទ វិ

សហោតិកាវាម្មិ សម្មយុត្តារាម្មិ

បដិច្ចារិសនិសិ ។

(៧១៧) អនុសារណ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តា ធាត្តា អនុសារស្ស ធុត្តាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយា ធម ច្ចយា ។

(៧១៨) អនុសារណ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តា ធាត្តា អនុសារស្ស ធុត្តាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស វាវច្ឆណាប្បច្ចយា ធម ច្ចយា ។

អនុសារណ ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធាត្តា
អនុសារស្ស ធុត្តាយ វេទនាយ សម្មយុត្តស្ស ធម្មស្ស
វាវច្ឆណាប្បច្ចយា ធម ច្ចយា ។

(៧១៩) ហេតុយា វិកំ វាវច្ឆណា វេទ ។

យថា តុសារន្តិកា បញ្ញាតំ វិកំ វិច្ឆារាម្មំ ។

(៧២០) តុសារី អនុត្តមសុខាយ វេទនាយ សម្ម-
យុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច តុសារណ អនុត្តមសុខាយ វេទ-
នាយ សម្មយុត្តា ធាត្តា ធុត្តាវិកំ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៧២១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវា:១ ក្នុងការម្មណាប្បច្ច័យ មាន
វា:២ ក្នុងអវិទនប្បច្ច័យ មានវា:២ ។

សហោតិកាវាម្មិ សម្មយុត្តារាម្មិ ដូចគ្នាខឹងបដិច្ចារិសនិសិ ។

(៧២២) ធមិ ជាតុសារ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាច្ច័យ
ខែធមិ ជាតុសារ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧២៣) ធមិ ជាតុសារ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាច្ច័យ
ខែធមិ ជាតុសារ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

ធមិ ជាតុក្កកត: ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាច្ច័យ ខែធមិ ជាតុ-
សារ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

(៧២៤) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវា:១ ក្នុងការម្មណាប្បច្ច័យ
មានវា:២ ។

ធម្មញ្ញារិ: ក្នុងតុសារក្កិក: យិនិណា

បក្កិក ធម្មិវិញ្ញិក្កិក្ក: យិនិណាច្ច: ។

(៧២៥) ធមិ ជាតុសារ ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ-
មិនជាសុខ គម្រើយ ខ្លាំងធមិ ជាតុសារ ប្រកបដោយវេទនា
មិនជាទុក្ខមិនជាសុខ វេទនាវិកាវិកំ ប្រារហេតុប្បច្ច័យ ។

ធមិ ជាតុសារ ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ

[៧១៧] ហេតុណា តើលំ អាច្ន័យលា ១៧ អង្គប្រជុំ
និយា សុត្ត អនុសាសន៍ សុត្ត ខេមប៉ែស្ស័យលា ១៧ អង្គ
ករេត តើលំ ១

យថា ឧបសម្ព័ន្ធករ បញ្ជាក់ ដំ វិទ្យាមេត្ត ។

សុត្តបិដក ១១១១ ១១១២ ។

ក្រសួងក្រឹត្យកម្មវិធី

[៧១៨] អនុសាសន៍ វិចារក៍ ធម្ម បដិទ្ធ អនុសាសន៍
ករេត វិចារក៍ ធម្ម ឧបសម្ព័ន្ធករ ហេតុម្បត្តយា ។

[៧១៩] ហេតុណា ដំលំ អាច្ន័យលា ដំលំ អង្គ
ករេត ដំលំ ១

សមាជិកអង្គ បញ្ជាក់ ដំ ករេត ដំលំ ។

[៧២០] ឧបសម្ព័ន្ធករ វិចារក៍ ធម្ម បដិទ្ធ ឧបសម្ព័ន្ធករ
លា វិចារក៍ ធម្ម ឧបសម្ព័ន្ធករ ឧបសម្ព័ន្ធករ ហេតុម្បត្តយា ។

ឧបសម្ព័ន្ធករ វិចារក៍ ធម្ម បដិទ្ធ ឧបសម្ព័ន្ធករ វិចារ
ករេត ឧបសម្ព័ន្ធករ ឧបសម្ព័ន្ធករ ហេតុម្បត្តយា ។

[៧២១] ហេតុណា ១៨ អាច្ន័យលា ១៨ អង្គ
ករេត ១៨ ។

[៧២២] ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា
អាច្ន័យលា ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា ក្រុមប្រឹក្សា
ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា ។

ឧបសម្ព័ន្ធករ ក្រុមប្រឹក្សា យ៉ាងណា

ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា យ៉ាងណា ។

ឧបសម្ព័ន្ធករ ១

ក្រសួងក្រឹត្យកម្មវិធី

[៧២៣] វិចារក៍ ធម្ម បដិទ្ធ ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា
ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ។

[៧២៤] ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា
ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ។

ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា

ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ។

[៧២៥] ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា
ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ។

ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា
ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ។

[៧២៦] ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា ក្រុមប្រឹក្សា អាច្ន័យលា
ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា ។

សមាជិកករខ្សែ សម្បទានុវត្តន៍រដ្ឋ

បង្កើតសមាជិក ។

(៧១៦) ក្រុមហ៊ុន វិភាគធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុនស្បៀង
វិភាគធនធានរ៉ែ ហេតុប្បដ្ឋានយន ចន្ទយោ ។ អគ្គ-
សាលា វិភាគធនធានរ៉ែ អក្សសាលស្បៀង វិភាគធនធា-
នរ៉ែស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ចន្ទយោ ។

(៧១៧) ក្រុមហ៊ុន វិភាគធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុនស្បៀង
វិភាគធនធានរ៉ែ ហេតុប្បដ្ឋានយន ចន្ទយោ ក្រុ-
មហ៊ុន វិភាគធនធានរ៉ែ អក្សសាលស្បៀង វិភាគធនធា-
នរ៉ែស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ចន្ទយោ ។ អក្សសាល
វិភាគធនធានរ៉ែ អក្សសាលស្បៀង វិភាគធនធានរ៉ែស្បៀង
ហេតុប្បដ្ឋានយន ចន្ទយោ អក្សសាល វិភាគធន-
ធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុនស្បៀង វិភាគធនធានរ៉ែស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋាន-
យន ចន្ទយោ ។

(៧១៨) ហេតុយន រដ្ឋ អន្តរជាតិ ចន្ទវិ អចិ-
បតិយា ឥណ្ឌូ អន្តរជាតិ រដ្ឋ សមាជិក រដ្ឋ ប្រម-
ណ៍ស្បៀង ចន្ទវិ អន្តរជាតិ រដ្ឋ ។

យោ ក្រុមហ៊ុនស្បៀង បញ្ជាក់ រ៉ែ វិភាគយន ។

សមាជិកករខ្សែ សម្បទានុវត្តន៍ រដ្ឋបង្កើតសមាជិក ។

(៧១៩) រ៉ែ វិភាគធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន
វិភាគធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។

(៧២០) រ៉ែ វិភាគធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន
វិភាគធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។ រ៉ែ វិភា-
គធនធានរ៉ែ ក្រុមហ៊ុន ហេតុប្បដ្ឋានយន ។

(៧២១) ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ក្រុមហ៊ុនស្បៀង
ហេតុប្បដ្ឋានយន ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ក្រុមហ៊ុនស្បៀង
ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន
ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន
ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន ។

ឯកសារ ក្រុមហ៊ុនស្បៀង ហេតុប្បដ្ឋានយន
បញ្ជាក់ បញ្ជាក់ បញ្ជាក់ បញ្ជាក់ ។

(៧២៤) អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 យន្តការ អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

(៧២៥) រដ្ឋបាល ឯកសារ រដ្ឋបាល ឯកសារ
 រដ្ឋបាល ឯកសារ ។

សហគមន៍កម្ពុជា បញ្ជាក់របស់ សភា ឯកសារ
 រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

(៧២៦) អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 យន្តការ អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

(៧២៧) រដ្ឋបាល ឯកសារ រដ្ឋបាល ឯកសារ
 សហគមន៍កម្ពុជា បញ្ជាក់របស់ សភា ឯកសារ ។

(៧២៨) អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 យន្តការ អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

(៧២៩) រដ្ឋបាល ឯកសារ រដ្ឋបាល ឯកសារ
 រដ្ឋបាល ឯកសារ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

យន្តការ អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

(៧៣០) អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 យន្តការ អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

(៧៣១) រដ្ឋបាល ឯកសារ រដ្ឋបាល ឯកសារ
 រដ្ឋបាល ឯកសារ ។

ក្រសួងយុត្តិធម៌

យន្តការ អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌
 រដ្ឋបាលក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

(២២៦) កុសល អនុបាធិបត្តករ ចាត់ដាក់ ចង្អុល
 បដិច្ច កុសល អនុបាធិបត្តករ ចាត់ដាក់ ចង្អុល
 ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា តំណ ។ កុសល អនុបា-
 ធិបត្តករ ចាត់ដាក់ ចង្អុល បដិច្ច កុសល អនុបាធិបត្តករ-
 ចាត់ដាក់ ចង្អុល ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា តំណ ។
 កុសល អនុបាធិបត្តករ ចាត់ដាក់ ចង្អុល បដិច្ច កុសល-
 អនុបាធិបត្តករ ចាត់ដាក់ ចង្អុល ឧប្បត្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(២២៧) ហេតុប្បដ្ឋយា ២៧ អំពីការ ២៧ ។

សហការកម្ម បណ្តាកម្ម

បដិច្ចករសន្តិសុខ ។

(២២៨) គម្ពី ជាតុសល ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេស (មាន
 គត្តា ៧៧) មិនកាន់យកហើយពុំនឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ព-
 ស្រ័យ ឡធម៌ ជាតុសល ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេស កាន់យក
 ហើយពុំនឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា មាន ៣ ។ គម្ពី ជាតុសល ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេស
 មិនកាន់យកហើយពុំនឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពស្រ័យ ឡធម៌
 ជាតុសល ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមិនកាន់យកហើយពុំនឹងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មាន ៣ ។
 គម្ពី ជាតុសល ដែលកម្មប្រកបដោយគិលេសមិនកាន់យកហើយពុំនឹង
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពស្រ័យ ឡធម៌ ជាតុសល ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយគិលេស មិនកាន់យកហើយពុំនឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

(២២៩) គុណៈហេតុប្បដ្ឋយា មាន ៧ គុណៈហេតុប្បដ្ឋយា មាន

៧ ។

សហការកម្ម បណ្តាកម្ម ដូចគ្នាទាំងបដិច្ចករសន្តិសុខ ។

[៧២៧] គុសលោ អនុចានិទ្ធិតាណិយោ ធម្មោ
 គុសលស្ស អនុចានិទ្ធិតាណិយស្ស ធម្មស្ស ហោ-
 តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អគុសលោ
 អនុចានិទ្ធិតាណិយោ ធម្មោ អគុសលស្ស អនុចា-
 និទ្ធិតាណិយស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តីណិ ។ អត្យាគាតា អនុចានិទ្ធិតាណិយោ ធម្មោ
 អត្យាគាតស្ស អនុចានិទ្ធិតាណិយស្ស ធម្មស្ស ហោ-
 តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៨] គុសលោ អនុចានិទ្ធិតាណិយោ ធម្មោ
 គុសលស្ស អនុចានិទ្ធិតាណិយស្ស ធម្មស្ស ហោតុ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អគុសលោ អនុ-
 ចានិទ្ធិតាណិយោ ធម្មោ អគុសលស្ស អនុចានិទ្ធិ-
 តាណិយស្ស ធម្មស្ស ហោតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៧២៧] ធម៌ ជាគុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់
 យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពន្ធ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ជាគុសល
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់
 ទុក្ខពន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានការ ត ។ ធម៌ ជាគុសល
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់
 ទុក្ខពន្ធ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ជាគុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
 មិនកាន់យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពន្ធ ហើយភក្តីស្រ្តី ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានការ ត ។ ធម៌ ជាអត្យាគាត ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមិនកាន់យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពន្ធ ជាបច្ច័យ ខែ
 ធម៌ ជាអត្យាគាត ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយភក្តី
 ជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៨] ធម៌ ជាគុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់
 យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពន្ធ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ជាគុសល
 ដែលកម្ម ប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់
 ទុក្ខពន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានការ ត ។ ធម៌ ជាគុសល
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់ទុ-
 ក្ខពន្ធ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ជាគុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិន
 កាន់យកហើយភក្តីជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខពន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ

តីណិ ។ អត្យានុភាព អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ទាម្មា
 អត្យានុភាពស្សី អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អា-
 ម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ តីណិ ។

[៧៦៧] ហេតុយា សន្តំ អាម្មណ ធម អវិគាទ

ធម្មានុស ។

យថា កុសលឆ្លឹះត មច្ឆានំ ធមំ វិទ្ធាមត្តំ ។

[៧៧០] កុសលំ អនុបាទិទ្ធិអនុភោយានិយំ ធម្មំ

បដិច្ច កុសលា អនុបាទិទ្ធិអនុភោទានិយោ ទាម្មា

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អត្យានុភាព អនុបាទិទ្ធិអ-

នុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យានុភាព អនុបាទិទ្ធិអនុ-

បាទានិយោ ទាម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៧១] ហេតុយា ទ្វេ អវិគាទ ទ្វេ ។

មានារៈ ព្វ ។ ធមំ ជាអត្យានុភាព ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិន
 កាន់យកហើយពុំជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ជាបច្ច័យ វិទេមិ ជា
 អត្យានុភាព ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយពុំជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ដោយអាម្មណប្បដ្ឋិយ មានារៈ ព្វ ។

[៧៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានារៈ ៧ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋិយ

មានារៈ ៨ ក្នុងអវិគាទប្បដ្ឋិយ មានារៈ ១១ ។

ឧប្បជ្ជានារៈ ក្នុងកុសលឆ្លឹះត យ៉ាងណា

បណ្ឌិត ឧប្បវិទ្ធាស្តាវ យ៉ាងឆោតុរៈ ។

[៧៧០] ធមំ ជាគុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់

យកហើយពុំមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន កស្រ័យ ទ្រវេមិ ជា

គុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយពុំមិនជាប្រ-

យោជន៍ដល់ទុក្ខទាន ទើបរកិកទ្វេនិ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋិយ ។ ធមំ

ជាអត្យានុភាព ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយពុំមិន

ជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខទាន កស្រ័យ ទ្រវេមិ ជាអត្យានុភាព ដែលកម្ម

ប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយពុំមិនជាប្រយោជន៍ដល់ទុក្ខ-

ទាន ទើបរកិកទ្វេនិ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋិយ ។

[៧៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានារៈ ៦ ក្នុងអវិគាទប្បដ្ឋិយ មាន

ារៈ ៦ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតនិមេមិ បញ្ញាណិមេមិ សត្វត្ថ វិជ្ជារាម ។

កុសលត្ថិកសង្កិលិវិជ្ជិតិ

កុសលត្ថិកសង្កិលិវិជ្ជិតិ

[៧៣២] អនុសាសនំ សង្កិលិវិជ្ជសង្កិលិវិជ្ជិតំ ធម្មំ

បដិព្វ អនុសាសនោ សង្កិលិវិជ្ជសង្កិលិវិជ្ជិតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បក្កយា ។

[៧៣៣] ហេតុយា ឯតំ អវិការេត ឯតំ ។

សហជាតនិមេមិ បញ្ញាណិមេមិ សត្វត្ថ ឯតំ ។

[៧៣៤] កុសលំ អសង្កិលិវិជ្ជសង្កិលិវិជ្ជិតំ ធម្មំ

បដិព្វ កុសលោ អសង្កិលិវិជ្ជសង្កិលិវិជ្ជិតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បក្កយា តីណំ ។ អន្យាតាតំ អស-

ង្កិលិវិជ្ជសង្កិលិវិជ្ជិតំ ធម្មំ បដិព្វ អន្យាតារាម អ-

សង្កិលិវិជ្ជសង្កិលិវិជ្ជិតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្ប-

[៧៣៥] ហេតុយា បក្ខុ អវិការេត បក្ខុ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតនិមេមិ បញ្ញាណិមេមិ

ពានសេចក្តីសេចក្តី គ្រប់បច្ច័យព័ន្ធសេ ។

ធម៌ កុសលត្ថិកសង្កិលិវិជ្ជិតោ ។

កុសលត្ថិកសង្កិលិវិជ្ជិតិ

[៧៣៦] ធម៌ ជាតុសល ដែលសេចក្តីសេចក្តី
សេចក្តីសេចក្តី កាស្រីយ ខ្លះធម៌ ជាតុសល ដែលសេចក្តីសេចក្តី
សេចក្តីសេចក្តី វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បក្កយ ។

[៧៣៧] កុសិហេតុប្បក្កយ មានៈ ១ កុសិហេតុប្បក្កយ

មានៈ ១ ។

កុសិហេតុប្បក្កយ កុសិហេតុប្បក្កយ

បញ្ញាណិមេមិ កុសិហេតុប្បក្កយ ១ ។

[៧៣៨] ធម៌ ជាតុសល ដែលមិនសេចក្តី កែតុសល
សេចក្តីសេចក្តី កាស្រីយ ខ្លះធម៌ ជាតុសល ដែលមិនសេចក្តី
សេចក្តីសេចក្តី វេយ្យាករណ៍ ព្រោះហេតុប្បក្កយ មានៈ ២ ។

ធម៌ ជាតុសល ដែលមិនសេចក្តី កែតុសល
ខ្លះធម៌ ជាតុសល ដែលមិនសេចក្តី កែតុសល កាស្រីយ

ខ្លះធម៌ ជាតុសល ដែលមិនសេចក្តី កែតុសល វេយ្យាករណ៍
កែតុសល ព្រោះហេតុប្បក្កយ ។

[៧៣៩] កុសិហេតុប្បក្កយ មានៈ ៤ កុសិហេតុប្បក្កយ មាន

ៈ ៤ ។

កុសលវដ្តិកវិទ្យា

សហជាតករោមិ បញ្ញាភិវេនិ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

(៧៣៦) កុសលំ អសន្តិលំ ធូអសន្តិលសិកំ ធម្មំ

បដិច្ច កុសលោ អសន្តិលំ ធូអសន្តិលសិកា ធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

(៧៣៧) ហេតុយា ម្ពេ អវិកាត ម្ពេ ។

សហជាតករោមិ បញ្ញាភិវេនិ សត្វត្ថ វិគ្គារោត្ថំ ។

កុសលវដ្តិកវិទ្យា វិទ្យា ។

កុសលវដ្តិកវិទ្យា

(៧៣៨) កុសលំ សវិកត្តសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច

កុសលោ សវិកត្តសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-

តុប្បច្ចយា ។ អកុសលំ សវិកត្តសវិចារំ ធម្មំ

បដិច្ច អកុសលោ សវិកត្តសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

កុសលវដ្តិកវិទ្យា បញ្ញាភិវេនិ

ហានាសចក្កិកស្តា ប្រប់បច្ច័យពំនិអសំ ។

(៧៣៦) ធម្មំ ជាតុសល ដែលមិនទៅហ្នឹងពំនិមន្តាផលំ

សចក្កិកស្តា កាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាតុសល ដែលមិនទៅហ្នឹងពំនិ

មន្តាផលំសចក្កិកស្តា ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧៣៧) កុសលេតុប្បច្ច័យ ហានារៈ ៦ កុសលេតុប្បច្ច័យ

ហានារៈ ៦ ។

កុសលវដ្តិកវិទ្យា បញ្ញាភិវេនិ

បណ្ឌិត កប្បិទ្ធវិស្តារ ប្រប់បច្ច័យពំនិអសំចុះ ។

ធម្មំ កុសលវដ្តិកវិទ្យា ។

កុសលវដ្តិកវិទ្យា

(៧៣៨) ធម្មំ ជាតុសល ប្រត្រឹត្តាទៅជាមួយទំនិវិកត្តៈពំនិ

ប្រត្រឹត្តទៅជាមួយទំនិវិចារៈ កាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាតុសល ប្រត្រឹត្ត

ទៅជាមួយទំនិវិកត្តៈ ពំនិប្រត្រឹត្តទៅជាមួយទំនិវិចារៈ ទើបកើតឡើង

ក្រោមហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម្មំ ជាតុសល ប្រត្រឹត្តទៅជាមួយទំនិវិកត្តៈ

ពំនិប្រត្រឹត្តទៅជាមួយទំនិវិចារៈ កាស្រ័យ ឡូធម៌ ជាតុសល ប្រ-

ត្រឹត្តទៅជាមួយទំនិវិកត្តៈពំនិប្រត្រឹត្តទៅជាមួយទំនិវិចារៈ ទើបកើតឡើង

ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ អន្តរាគមន៍ សវិតត្តសវិតារំ ធម្មំ
បដិច្ច អន្តរាគមន៍ សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ
ហេតុប្បដ្ឋយោ ។

[៧៧៧] ហេតុយោ តីណិ អាម្ពុណោ តីណិ អវិ-
តាត តីណិ ។

សហជានិកម្មំ សម្បយុត្តនិកម្មំ
បដិច្ចនិកសនិសំ ។

[៧៧៨] តុសលោ សវិតត្តសវិតារោ ធម្មោ
តុសលស្ស សវិតត្តសវិតារាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋ-
យេន បច្ចាយោ ។ អតុសលោ សវិតត្តសវិតារោ
ធម្មោ អតុសលស្ស សវិតត្តសវិតារាស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចាយោ ។ អន្តរាគមន៍ សវិតត្ត-
សវិតារោ ធម្មោ អន្តរាគមន៍ស្ស សវិតត្តសវិតារាស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចាយោ ។

[៧៧៩] ហេតុយោ តីណិ អាម្ពុណោ នវ អវិ-
តាត តីណិ ។

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអន្តរាគមន៍ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិភក្តៈព្រះពុទ្ធ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ពេស្រ័យ ខ្លះៗ ជាអន្តរាគមន៍ ប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិភក្តៈ ព្រះពុទ្ធប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបដាក់ទៀត
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានការ ពុ ក្នុងការម្នាលប្បដ្ឋយ
មានការ ពុ ក្នុងអវិភក្តប្បដ្ឋយ មានការ ពុ ។

សហជានិកម្មំ សម្បយុត្តនិកម្មំ ធម្មនិកម្មំ បដិច្ចនិកសនិសំ ។

[៧៨០] ធម៌ ជាតុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិភក្តៈព្រះពុទ្ធប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ជាច្រើន ខ្លះៗ ជាតុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងវិភក្តៈព្រះពុទ្ធប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌
ជាអតុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិភក្តៈព្រះពុទ្ធប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ
ជាច្រើន ខ្លះៗ ជាអតុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិភក្តៈព្រះពុទ្ធប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ជាអន្តរាគមន៍
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិភក្តៈព្រះពុទ្ធប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ជាច្រើន
ខ្លះៗ ជាអន្តរាគមន៍ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិភក្តៈព្រះពុទ្ធប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងវិចារៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានការ ពុ ក្នុងការម្នាលប្បដ្ឋយ
មានការ ពុ ក្នុងអវិភក្តប្បដ្ឋយ មានការ ពុ ។

យថា កុសលក្ខណ៍ បញ្ញាភវំ វេទំ វិញ្ញាណតត្ថំ ។

[៧២២] កុសលំ អវិភង្គិកវិញ្ញាណមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ អវិភង្គិកវិញ្ញាណតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បទូយា ។ អស្សាភាគំ អវិភង្គិកវិញ្ញាណមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
អស្សាភាគោ អវិភង្គិកវិញ្ញាណតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
តុប្បទូយា ។

[៧២៣] ហេតុយា ទ្វេ អវិភង្គេ ទ្វេ ។

សហជាតភវមិ សម្បយុត្តភវមិ

បញ្ញាភវមិ សត្វត្ថ វិញ្ញាណ ។

[៧២៤] កុសលំ អវិភង្គិកវិញ្ញាណមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ អវិភង្គិកវិញ្ញាណតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បទូយា តំណិ ។ អស្សាភាគំ អវិភង្គិកវិញ្ញាណមត្តំ
បដិច្ច អស្សាភាគោ អវិភង្គិកវិញ្ញាណតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បទូយា ។

[៧២៥] ហេតុយា បញ្ច អាម្មាណោ ទ្វេ អវិ-

ភាគេ បញ្ច ។

សហជាតភវមិ បញ្ញាភវមិ វិញ្ញាណតត្ថំ ។

ពុសលក្ខណ៍ពង្សាវតី វិគ្គិយំ ។

ឧបស្សាហាៈ ក្នុងកុសលក្ខណៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិត កប្បិទ្ធិវិញ្ញាណ យ៉ាងនោះទេ ។

[៧២៦] ធម៌ ជាតុសល មិនមានវិភង្គុៈមានគ្រឹមតែវិញ្ញាណ ។

ស្រ្តីយ ខ្លាចមិ ជាតុសល មិនមានវិភង្គុៈមានគ្រឹមតែវិញ្ញាណ ទើបកើតឡើង
ប្រោរហេតុប្បទូយ ។ ធម៌ ជាអស្សាភាគៈ មិនមានវិភង្គុៈមានគ្រឹមតែវិញ្ញាណ
ស្រ្តីយ ខ្លាចមិ ជាអស្សាភាគៈ មិនមានវិភង្គុៈមានគ្រឹមតែវិញ្ញាណ ទើប
កើតឡើង ប្រោរហេតុប្បទូយ ។

[៧២៧] ក្នុងហេតុប្បទូយ មានការៈ៦ ក្នុងអវិភង្គប្បទូយ មាន

ការៈ ២ ។

ក្នុងសហជាតភវក្តី សម្បយុត្តភវក្តី បញ្ញាភវក្តី

ហេតុប្បទូយ គ្រប់ប្បទូយ តំណិ ។

[៧២៨] ធម៌ ជាតុសល មិនមានវិភង្គុៈតំណិមិនមានវិញ្ញាណ គា-

ស្រ្តីយ ខ្លាចមិ ជាតុសល មិនមានវិភង្គុៈតំណិមិនមានវិញ្ញាណ ទើបកើត
ឡើង ប្រោរហេតុប្បទូយ មានការៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអស្សាភាគៈ មិនមាន
វិភង្គុៈតំណិមិនមានវិញ្ញាណ គាស្រ្តីយ ខ្លាចមិ ជាអស្សាភាគៈ មិនមានវិភង្គុៈ
តំណិមិនមានវិញ្ញាណ ទើបកើតឡើង ប្រោរហេតុប្បទូយ ។

[៧២៩] ក្នុងហេតុប្បទូយ មានការៈ ៥ ក្នុងអស្សាភាគប្បទូយ

មានការៈ ២ ក្នុងអវិភង្គប្បទូយ មានការៈ ៥ ។

សហជាតភវក្តី បញ្ញាភវក្តី បណ្ឌិត កប្បិទ្ធិវិញ្ញាណវិគ្គិយំ ។

ធម៌ ពុសលក្ខណ៍ពង្សាវតី ។

សហោតិកាមិ បញ្ញាណមិ វិញ្ញាណមិ ។

កុសលនិក្ខិកទស្សននិក្ខិក ។

កុសលនិក្ខិកទស្សននិក្ខិក

[៧៧៤] អត្តសលំ ធម្មស្សនេន មហានត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
អនុសរណេ ធម្មស្សនេន មហានត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ
ហេតុប្បក្ខយា ។

[៧៧៥] ហេតុយា មិតំ អវិការេ ឃិតំ ។

សហោតិកាមិ បញ្ញាណមិ សត្វត្ថំ ឃិតំ ។

[៧៧៦] អត្តសលំ កាវលាយ មហានត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច
អនុសរណេ កាវលាយ មហានត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ
ហេតុប្បក្ខយា ។

[៧៧៧] ត្តសលំ ធម្មស្សនេន កាវលាយ ម-
ហានត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច ត្តសលេ ធម្មស្សនេន កា-
វលាយ មហានត្ថោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បក្ខយា ។

[៧៧៨] ហេតុយា មក្ខ អវិការេ មក្ខ ។

កុសិសហោតិកាមិ បញ្ញាណមិ

បណ្ឌិត ឧប្បវិទ្ធិនិស្សាមនិក្ខេ ។

ធម្មំ កុសលនិក្ខិកទស្សនេ ។

កុសលនិក្ខិកទស្សននិក្ខិក

[៧៧៩] ធម្មំ តាមតុសល វិលត្រ្យាវរាមោយាស្សនេ ក-
ស្រ័យ ខ្លាចំ តាមតុសល វិលត្រ្យាវរាមោយាស្សនេ វេចកើត
ខ្លើនី ប្រោមហេតុប្បក្ខយា ។

[៧៨០] កុសិហេតុប្បក្ខយ មានករៈ ១ កុសិហេតុប្បក្ខយ មាន
ករៈ ១ ។

កុសិបក្ខិយវាទិអសំ កុសិសហោតិកាមិ
បញ្ញាណមិ ស្សននិក្ខេ ។

[៧៨១] ធម្មំ តាមតុសល វិលត្រ្យាវរាមោយាស្សនេ កស្រ័យ
ខ្លាចំ តាមតុសល វិលត្រ្យាវរាមោយាស្សនេ វេចកើតខ្លើនី ប្រោម
ហេតុប្បក្ខយា ។

[៧៨២] ធម្មំ តាមតុសល វិលត្រ្យាវរាមោយាស្សនេ មិន
វិលត្រ្យាវរាមោយាស្សនេ កស្រ័យ ខ្លាចំ វិលត្រ្យាវរាមោយា
ស្សនេ មិនវិលត្រ្យាវរាមោយាស្សនេ វេចកើតខ្លើនី ប្រោមហេតុប្បក្ខយា ។

[៧៨៣] កុសិហេតុប្បក្ខយ មានករៈ ៨ កុសិហេតុប្បក្ខយ មាន
ករៈ ៨ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

សមាជិកកម្រិត បញ្ជាក់រាល់ សត្វគូ វិគ្គារណ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

(៧៧៧) ឯកសារ ៧៧៧ បណ្ណាញ ហេតុផល
ធម្ម័ បដិច្ច អគុណ ៧៧៧ បណ្ណាញ ហេតុ
ណា ៧៧៧ ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

(៧៧៨) ឯកសារ ៧៧៨ បណ្ណាញ ហេតុផល
ធម្ម័ បដិច្ច អគុណ ៧៧៨ បណ្ណាញ ហេតុ
ណា ៧៧៨ ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

(៧៧៩) ឯកសារ ៧៧៩ បណ្ណាញ ហេតុផល
ធម្ម័ បដិច្ច អគុណ ៧៧៩ បណ្ណាញ ហេតុ
ណា ៧៧៩ ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

(៧៨០) ហេតុផល សត្វ អគុណ ៧៨០ អត្ថ
នាម សត្វ ។

សមាជិកកម្រិត បញ្ជាក់រាល់ សត្វគូ វិគ្គារណ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ហេតុផល ៧៨០ បណ្ណាញ ហេតុផល ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

(៧៨១) ឯកសារ ៧៨១ បណ្ណាញ ហេតុផល
ធម្ម័ បដិច្ច អគុណ ៧៨១ បណ្ណាញ ហេតុ
ណា ៧៨១ ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

(៧៨២) ឯកសារ ៧៨២ បណ្ណាញ ហេតុផល
ធម្ម័ បដិច្ច អគុណ ៧៨២ បណ្ណាញ ហេតុ
ណា ៧៨២ ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

(៧៨៣) ឯកសារ ៧៨៣ បណ្ណាញ ហេតុផល
ធម្ម័ បដិច្ច អគុណ ៧៨៣ បណ្ណាញ ហេតុ
ណា ៧៨៣ ឧប្បត្តិ ហេតុប្បដ្ឋាន ។

(៧៨៤) ហេតុផល សត្វ អគុណ ៧៨៤ អត្ថ
នាម សត្វ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ហេតុផល ៧៨៤ បណ្ណាញ ហេតុផល ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

កុសលត្តិកអាថយគាមិទ្ធិកំ

[៧៦៣] កុសលំ អាថយគាមិ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ អាថយគាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
អកុសលំ អាថយគាមិ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
អាថយគាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៦៤] ហេតុយា ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

សហជាតនិវាមិ បត្តានិវាមិ សត្វត្ថ វិទ្ធារោ ។

[៧៦៥] កុសលំ អាថយគាមិ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ អាថយគាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
បដិច្ចនិវាមិ បត្តានិវាមិ សត្វត្ថ វិគំ ។

[៧៦៦] អព្ភកតំ ទេវធមយគាមិទាយធមយគាមិ
ធម្មំ បដិច្ច អព្ភកតោ ទេវធមយគាមិទាយធមយគាមិ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

កុសលត្តិកអាថយគាមិទ្ធិកំ

[៧៦៧] ធមិ ជាតុសល ដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ (ដោយ
កម្មត្តិលេស) អាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ជាតុសល ដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ
វេហតីតទ្យាដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ ធមិ ជាតុសល ដល់ខ្ញុំការ
សន្សំកត្តានុវ្យាដិ អាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ជាតុសល ដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុ
វ្យាដិ វេហតីតទ្យាដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៦៨] កុសិហេតុប្បដ្ឋយា មាននៈ ៦ កុសិវិភតទ្វយ មាននៈ ៦ ។

កុសិហេតុប្បដ្ឋយា បត្តានិវាមិ
មានសេចក្តីវិស្វា គ្រប់ច្បាប់ទាំងស្រុង ។

[៧៦៩] ធមិ ជាតុសល មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ អា-
ស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ជាតុសល មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ វេហតីត-
ទ្យាដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

កុសិចច្ចយទាំងស្រុង កុសិចដិច្ចនិវាមិ
បត្តានិវាមិ សុខិភពមាននៈ ៦ ។

[៧៧០] ធមិ ជាអព្ភកតៈ មិនមែនដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ
និងមិនមែនជាមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ អាស្រ័យ ខ្ញុំធមិ ជា
អព្ភកតៈ មិនមែនដល់ខ្ញុំការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ និងមិនមែនជាមិនដល់ខ្ញុំ
ការសន្សំកត្តានុវ្យាដិ វេហតីតទ្យាដិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

កុសលដ្ឋិតសេដ្ឋកិច្ច

[៧៦៧] ហេតុយា ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

សហជាតករេចិ បញ្ញាករេចិ សត្វត្ថ វិជ្ជាពេ ។

កុសលដ្ឋិតសេដ្ឋកិច្ច ធីតំ ។

កុសលដ្ឋិតសេដ្ឋកិច្ច

[៧៦៨] កុសលំ សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលេ ។

សេត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថយា ។

[៧៦៩] ហេតុយា ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

សហជាតករេចិ បញ្ញាករេចិ សត្វត្ថ វិជ្ជាពេ ។

[៧៧០] អត្ថករេចិ មនោស្សំ ធម្មំ បដិច្ច អត្ថា-

នករេច អសេត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុធម្មត្ថយា ។

[៧៧១] ហេតុយា ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

សហជាតករេចិ បញ្ញាករេចិ សត្វត្ថ ឯកំ ។

កុសលដ្ឋិតសេដ្ឋកិច្ច

[៧៧២] កុសលេតុប្បច្ឆ័យ មានពៈ ១ កុសលេតុប្បច្ឆ័យ មាន

ពៈ ១ ។

សហជាតករេត្ថិ បញ្ញាករេត្ថិ បត្តិក ធម្មត្ថត្ថស្តានុវេទិកា ។

យំ កុសលដ្ឋិតសេដ្ឋកិច្ច ។

កុសលដ្ឋិតសេដ្ឋកិច្ច

[៧៧៣] ហេតុយា ធម្មត្ថយា អប្រ័យ កុសលេតុប្ប ធម្មត្ថយា

វិបត្តិករេចិ បញ្ញាករេត្ថិ ។

[៧៧៤] កុសលេតុប្បច្ឆ័យ មានពៈ ២ កុសលេតុប្បច្ឆ័យ មាន

ពៈ ២ ។

កុសលេតុប្បច្ឆ័យ បញ្ញាករេត្ថិ

មានសេត្តិក្តោ ប្រ័យច្ឆ័យវិវេសំ ។

[៧៧៥] កុសលេតុប្បច្ឆ័យ ធម្មត្ថយា អប្រ័យ កុសលេតុប្ប ធម្មត្ថយា

វិបត្តិករេចិ បញ្ញាករេត្ថិ ។

[៧៧៦] កុសលេតុប្បច្ឆ័យ មានពៈ ៣ កុសលេតុប្បច្ឆ័យ មាន

ពៈ ៣ ។

កុសលេតុប្បច្ឆ័យ កុសលេតុប្បច្ឆ័យ

បញ្ញាករេត្ថិ ធម្មត្ថយា ១ ។

កុសលភិក្ខុបរិច្ឆេទិកា

[៧៧១] កុសលំ បរិច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 បរិក្ខា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា កុសលំ ប-
 រិច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ចំ អន្ធហោសោ បរិក្ខា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បក្កយា កុសលំ បរិច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ច កុ-
 សលោ បរិក្ខា ធម្មា អន្ធហោសោ បរិក្ខា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ។ អកុសលំ បរិច្ឆំ ធម្មំ
 បដិច្ច អកុសលោ បរិក្ខា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បក្កយា វីលិ ។ អន្ធហោសំ បរិច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ច
 អន្ធហោសោ បរិក្ខា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ។
 កុសលំ បរិច្ឆត្វ អន្ធហោសំ បរិច្ឆត្វ ធម្មំ បដិច្ច
 អន្ធហោសោ បរិក្ខា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ។
 អកុសលំ បរិច្ឆត្វ អន្ធហោសំ បរិច្ឆត្វ ធម្មំ បដិច្ច
 អន្ធហោសោ បរិក្ខា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បក្កយា ។

[៧៧២] ហេតុយា ធរ គាម្មលោ វីលិ អរិ-
 កាម ធរ ។

សហសាតកម្យិ សម្បយុត្តកាម្យិ
 បដិច្ចកាសទិសំ ។

កុសលភិក្ខុបរិច្ឆេទិកា

[៧៧៦] បរិក្ខមិ (ហេតុកតត្ថវចនា) កុសល អស្រ័យ
 ខ្លាបរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកាខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ បរិក្ខមមំ
 ជាអន្ធហោស អស្រ័យ ខ្លាបរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកាខ្ស័យំ
 ក្រោមហេតុប្បក្កយ បរិក្ខមមំ កុសលកុំ បរិក្ខមមំ ធម្មាណុកក្ស័
 អស្រ័យ ខ្លាបរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកាខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។
 បរិក្ខមមំ ជាអន្ធហោស អស្រ័យ ខ្លាបរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិក
 ខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ហេតុកត ។ បរិក្ខមមំ ជាអន្ធហោស អ-
 ស្រ័យ ខ្លាបរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។
 បរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។
 បរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។
 បរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។
 បរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។
 បរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។
 បរិក្ខមមំ កុសល វើបេតិកខ្ស័យំ ក្រោមហេតុប្បក្កយ ។

[៧៧៧] កុសិហេតុប្បក្កយ ហេតុក ។ កុសិហេតុប្បក្កយ
 ហេតុក ធរ កុសិហេតុប្បក្កយ ហេតុក ។ ។
 សហសាតក្ខិ សម្បយុត្តក្ខិ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចកាសិ ។

[៧៧៧] គុសលោ បរិវត្តា ធម្មោ គុសលស្ស
 បរិវត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុច្បង្គយេន មច្ចុយោ នីណិ ។
 អនុសលោ បរិវត្តា ធម្មោ អនុសលស្ស បរិវត្តស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុច្បង្គយេន មច្ចុយោ នីណិ ។
 អន្តរគោតា បរិវត្តា ធម្មោ អន្តរគោតស្ស បរិវត្តស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុច្បង្គយេន មច្ចុយោ ។

[៧៧៧] គុសលោ បរិវត្តា ធម្មោ គុសលស្ស
 បរិវត្តស្ស ធម្មស្ស អាមធិណាប្បច្ចយេន មច្ចុយោ ។

[៧៧៨] ហេតុយា សត្វ អាមធិណោ ចរ អវិ-
 ហោរោ មោសា ។

យថា គុសលត្ថិតោ មច្ឆារាជំ បរិវត្តិវេនត្វំ ។

[៧៧៩] គុសលំ មហាភ្នំនំ ធម្មំ មនិទ្ធ គុស-
 លោ មហាភ្នំនោ ធម្មោ ឧប្បត្តនំ ហេតុច្បង្គយោ ។
 អន្តរគោតំ អហត្តនំ ធម្មំ មនិទ្ធ អន្តរគោតោ ម-
 ហត្តនោ ធម្មោ ឧប្បត្តនំ ហេតុច្បង្គយោ ។

[៧៨០] ហេតុយា ទ្វ អាមធិណោ ទ្វ អវិសាទ ទ្វ ។
 សហទាទាមរិ មច្ឆារាមរិ សព្វត្ថំ វិគ្គារោ ។

[៧៧៨] បរិក្ខមំ ធាតុសល ធាតុច្បង្គយេ នៃបរិក្ខមំ ធាតុ-
 សល ហេតុច្បង្គយេ មាធិណោ ។ បរិក្ខមំ ធាតុសល ធា-
 តុច្បង្គយេ នៃបរិក្ខមំ ធាតុសល អោយហេតុច្បង្គយេ មាធិណោ ។
 បរិក្ខមំ ធាតុសល ធាតុច្បង្គយេ នៃបរិក្ខមំ ធាតុសល អោយ
 ហេតុច្បង្គយេ ។

[៧៧៩] បរិក្ខមំ ធាតុសល ធាតុច្បង្គយេ នៃបរិក្ខមំ ធាតុសល
 អោយហេតុច្បង្គយេ ។

[៧៨០] គុសិហាច្បង្គយេ មាធិណោ គុសិហាច្បង្គយេ មាធិ-
 ណោ គុសិហាច្បង្គយេ មាធិណោ ។

ចត្តារាម គុសិហាច្បង្គយេ យំនិណោ
 ចត្តារាម គុសិហាច្បង្គយេ យំនិណោ ។

[៧៨១] មហេត្ថមរិ (ធម៌ធាតុសលគោតំ) ធាតុសល ហេ-
 ត្រឹម ប្រមហេត្ថមរិ ធាតុសល អធិបតីតារិវិទី ច្រាមហេតុច្បង្គយេ ។
 មហេត្ថមរិ ធាតុសល ហេត្រឹម ប្រមហេត្ថមរិ ធាតុសល អធិ-
 បតីតារិវិទី ច្រាមហេតុច្បង្គយេ ។

[៧៨២] គុសិហាច្បង្គយេ មាធិណោ គុសិហាច្បង្គយេ មាធិ-
 ណោ គុសិហាច្បង្គយេ មាធិណោ ។

គុសិហាច្បង្គយេ ចត្តារាម
 មាធិណោ ចត្តារាម ប្រមហេត្ថយេ យំនិណោ ។

[៧៧៧] គុសាលា អប្បមាណសំ ធម្មំ មនិច្ច គុសាលា អប្បមាណសំ ធម្មំ ធម្មដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អន្ធហានំ អប្បមាណសំ ធម្មំ មនិច្ច អន្ធហានំ អប្បមាណសំ ធម្មំ ធម្មដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៧៨] ហេតុយា ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

សហោគតិយំ មន្ទាណិយំ សត្វត្ថ វិគ្គាហេ ។
 ក្រសួងកិច្ចការបរទេស

ក្រសួងកិច្ចការបរទេស

[៧៧៩] គុសាលា អប្បមាណសំ ធម្មំ មនិច្ច គុសាលា អប្បមាណសំ ធម្មំ ធម្មដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អន្ធហានំ អប្បមាណសំ ធម្មំ មនិច្ច អន្ធហានំ អប្បមាណសំ ធម្មំ ធម្មដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
 អន្ធហានំ អប្បមាណសំ ធម្មំ មនិច្ច អន្ធហានំ អប្បមាណសំ ធម្មំ ធម្មដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧៨០] ហេតុយា តិណំ អវិគតេ តិណំ ។

សហោគតិយំ មន្ទាណិយំ វិគ្គាហេត្ថំ ។

[៧៨១] អប្បមាណសំ (ធម្មប្រមាណមិទ្ធតម្ភ) គុសាលា គាស្រីយ ទ្វេអប្បមាណសំ គុសាលា វេយាភិកម្មំ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។ អប្បមាណសំ អន្ធហានំ គាស្រីយ ទ្វេអប្បមាណសំ អន្ធហានំ វេយាភិកម្មំ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧ ៦ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មាន៧ ។

ក្នុងសហគតិយំ មន្ទាណិយំ មានសត្វតិយំ ព្រមប្រយុទ្ធគតិយំ ។

យំ ក្រសួងកិច្ចការបរទេស ។

ក្រសួងកិច្ចការបរទេស

[៧៨៣] អប្បមាណសំ (ធម្មប្រមាណមិទ្ធតម្ភ) គុសាលា គាស្រីយ ទ្វេអប្បមាណសំ គុសាលា វេយាភិកម្មំ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។ អប្បមាណសំ អន្ធហានំ គុសាលា គាស្រីយ ទ្វេអប្បមាណសំ អន្ធហានំ វេយាភិកម្មំ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។ អប្បមាណសំ អន្ធហានំ គុសាលា គាស្រីយ ទ្វេអប្បមាណសំ អន្ធហានំ វេយាភិកម្មំ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មាន៧ ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មាន៧ ។

សហគតិយំ មន្ទាណិយំ វិគតប្បដ្ឋយ មាន៧ ។

អំណាចនៃ អនុលោមត្រូវឱ្យដឹង

(៧៥៧) គុសល មហត្ថការម្នាក់ ធ្មំ បដិច្ច គុសលោ មហត្ថការម្នាក់ ជាម្នា ទុប្បជ្ជតំ ហោ- តុប្បជ្ជយា ។ គុសល មហត្ថការម្នាក់ ធ្មំ បដិច្ច អគុសលោ មហត្ថការម្នាក់ ជាម្នា ទុប្បជ្ជតំ ហោតុប្បជ្ជយា ។ អត្ថ្យតតំ មហត្ថការម្នាក់ ធ្មំ បដិច្ច អត្ថ្យតតោ មហត្ថការម្នាក់ ជាម្នា ទុប្បជ្ជតំ ហោតុប្បជ្ជយា ។

(៧៥៨) ហេតុយា វិណិ អវិគតេ វិណិ ។ សហជានិរមមិ បញ្ញានិរមមិ សទ្ធភ្ន វិជ្ជាភេ ។

(៧៥៩) គុសល អប្បមាលាកម្មណ៍ ធ្មំ បដិច្ច គុសលោ អប្បមាលាកម្មណ៍ ជាម្នា ទុប្បជ្ជតំ ហោ- តុប្បជ្ជយា ។ អត្ថ្យតតំ អប្បមាលាកម្មណ៍ ធ្មំ បដិច្ច អត្ថ្យតតោ អប្បមាលាកម្មណ៍ ជាម្នា ទុប្បជ្ជតំ ហោតុប្បជ្ជយា ។

(៧៦០) ហេតុយា ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។ សហជានិរមមិ បញ្ញានិរមមិ សទ្ធភ្ន វិជ្ជាភេ ។ កុសលនិរមមិ បញ្ញានិរមមិ ។

(៧៦៧) មហត្ថការម្នាក់ (លម្អ មានការម្នាក់ដល់ខ្លួន- សកាតំ) ជាគុសល កាស្រ័យ ខ្លួនមហត្ថការម្នាក់ ជាគុសល វើបក្ខិកឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។ មហត្ថការម្នាក់ ជាអគុ- សល កាស្រ័យ ខ្លួនមហត្ថការម្នាក់ ជាអគុសល វើបក្ខិកឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។ មហត្ថការម្នាក់ ជាអត្ថ្យតត កាស្រ័យ ខ្លួន មហត្ថការម្នាក់ ជាអត្ថ្យតត វើបក្ខិកឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

(៧៦៨) កុសិហេតុប្បជ្ជយ មានព្រះ ៣ កុសិហេតុប្បជ្ជយ មានព្រះ ៣ ។

កុសិហេតុប្បជ្ជយ បញ្ញានិរមមិ មានសេចក្តីពិស្តារ ក្របបច្ច័យវាគីអស់ ។

(៧៦៩) អប្បមាលាកម្មណ៍ (ដទៃមានការម្នាក់ប្រមាណដទៃ បាទ) ជាគុសល កាស្រ័យ ខ្លួនអប្បមាលាកម្មណ៍ ជាគុសល វើបក្ខិកឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។ អប្បមាលាកម្មណ៍ ជាអត្ថ្យត- ត កាស្រ័យ ខ្លួនអប្បមាលាកម្មណ៍ ជាអត្ថ្យតត វើបក្ខិកឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ជយ ។

(៧៧០) កុសិហេតុប្បជ្ជយ មានព្រះ ៦ កុសិហេតុប្បជ្ជយ មាន ព្រះ ៦ ។

កុសិហេតុប្បជ្ជយ បញ្ញានិរមមិ មានសេចក្តីពិស្តារ ក្របបច្ច័យវាគីអស់ ។ លម្អ កុសលនិរមមិ បញ្ញានិរមមិ ។

២០៨

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តវគ្គបិដក

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តវគ្គបិដក

(៧៧៥) ហេតុយា មក្ខ អាម្មណោ ទ្វេ អវិគាត

(៧៧៥) ភុនិហេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៥ ភុនិការម្មណាប្បច្ច័យ

មក្ខ ។

មានពៈ ៦ ភុនិហេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៥ ។

សហជាតិវាម្បិ សម្បយុត្តវាម្បិ

សហជាតិវាម្បិ សម្បយុត្តវាម្បិ ដូចគ្នាទី៧បដិច្ចវាម្បិ ។

មជ្ជិកវាសនិសំ ។

(៧៧៦) មជ្ជិមនមិ ជាតុសល ជាចច្ច័យ ខែមជ្ជិមនមិ ជាតុ-

(៧៧៦) តុសលោ មជ្ជិមោ ធម្មា តុសលស្ស មជ្ជិមស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច័យេន មច្ចយោ តិណិ ។

សល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ ។ មជ្ជិមនមិ ជាអក្ខរកៈ

អក្ខរកៈតោ មជ្ជិមោ ធម្មា អក្ខរកៈតេ ឬ មជ្ជិមស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច័យេន មច្ចយោ ។

ជាចច្ច័យ ខែមជ្ជិមនមិ ជាអក្ខរកៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧៧៧) តុសលោ មជ្ជិមោ ធម្មា តុសលស្ស

(៧៧៧) មជ្ជិមនមិ តាតុសល ជាចច្ច័យ ខែមជ្ជិមនមិ ជា

មជ្ជិមស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ច័យេន មច្ចយោ តុស-

តុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មជ្ជិមនមិ ជាតុសល ជាចច្ច័យ ខែ

សលោ មជ្ជិមោ ធម្មា អក្ខរកៈតេស្ស មជ្ជិមស្ស ធម្មស្ស

មជ្ជិមនមិ ជាអក្ខរកៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ មជ្ជិមនមិ ជាអ-

អាម្មណាប្បច្ច័យេន មច្ចយោ ។ អក្ខរកៈតោ

ក្ខរកៈ ជាចច្ច័យ ខែមជ្ជិមនមិ ជាអក្ខរកៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ

មជ្ជិមោ ធម្មា អក្ខរកៈតេស្ស មជ្ជិមស្ស ធម្មស្ស

មជ្ជិមនមិ ជាអក្ខរកៈ ជាចច្ច័យ ខែមជ្ជិមនមិ ជាតុសល ដោយ

អាម្មណាប្បច្ច័យេន មច្ចយោ អក្ខរកៈតោ មជ្ជិមោ

ហេតុប្បច្ច័យ ។

(៧៧៨) ភុនិហេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៦ ភុនិការម្មណាប្បច្ច័យ

(៧៧៨) ហេតុយា ចត្តាវិ អាម្មណោ ចត្តាវិ អវិ

មានពៈ ៦ ភុនិហេតុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ ។

ចត្តាវិវា ភុនិកុសលភ្នំតៈ យ៉ាវិណា

ចត្តាវិ ភុនិកុសលភ្នំតៈ យ៉ាវិណា ។

ហេតុធម្មត្រូវយ ៗ អនុសាសន៍ អតីតាម្បាលា ធម្ម
បទ្ធក អនុសាសន៍ អតីតាម្បាលា ធម្មា ធម្មត្រូវ
ហេតុធម្មត្រូវយ ៗ អនុសាសន៍ អតីតាម្បាលា ធម្ម
បទ្ធក អនុសាសន៍ អតីតាម្បាលា ធម្មា ធម្មត្រូវ
ហេតុធម្មត្រូវយ ៗ

[២១៥] ហេតុយា តិណិ អវិការេ តិណិ ។

សហពាគវាម្ពំ សម្បយុត្តវាម្ពំ

បទីច្ចាសេនិសំ ។

[២១៥] កុសលាណ អតីតាម្បាលា ធម្មា កុសា
លស្ស អតីតាម្បាលាស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្មត្រូវយ
បទ្ធក ។ កុសលាណ អតីតាម្បាលា ធម្មា
អនុសាសន៍ អតីតាម្បាលាស្ស ធម្មស្ស ហេតុធម្ម
ត្រូវយ ធម្មយា ។ អនុសាសន៍ អតីតាម្បាលា
ធម្មា អនុសាសន៍ អតីតាម្បាលាស្ស ធម្មស្ស
ហេតុធម្មត្រូវយ ធម្មយា ។

[២១៦] ហេតុយា តិណិ ការម្បាលា ធម្ម អវិ
ការេ តិណិ ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាភិវំ វិវិទ្យាវេទនំ ។

ព្រាហ្មហតុប្បវ្វ័យ ។ អតីតាម្បាលាមមិ ជាអកុសល កាស្រីយ ធូរ
អតីតាម្បាលាមមិ ជាអកុសល វេយភិករ្យ្និ ព្រាហ្មហតុប្បវ្វ័យ ។
អតីតាម្បាលាមមិ ជាអន្ធករកៈ កាស្រីយ ធូរអតីតាម្បាលាមមិ ជាអន្ធក
រកៈ វេយភិករ្យ្និ ព្រាហ្មហតុប្បវ្វ័យ ។

[២១៦] កុសិហតុប្បវ្វ័យ ខានវា ធម្ម កុសិហិកប្បវ្វ័យ ខាន
វា ធម្ម ។

សហពាគវាម្ពំ សម្បយុត្តវាម្ពំ ដូចគ្នាទីបដិច្ចវាវិយ ។

[២១៦] អតីតាម្បាលាមមិ ជាអកុសល ធម្មត្រូវយ ខែអតីតាម្បាលា
មមិ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បវ្វ័យ ។ អតីតាម្បាលាមមិ ជាអកុសល
ធម្មត្រូវយ ខែអតីតាម្បាលាមមិ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បវ្វ័យ ។ អតី
តាម្បាលាមមិ ជាអន្ធករកៈ ធម្មត្រូវយ ខែអតីតាម្បាលាមមិ ជាអន្ធករកៈ
ដោយហេតុប្បវ្វ័យ ។

[២១៧] កុសិហតុប្បវ្វ័យ ខានវា ធម្ម កុសិហម្បាលាប្បវ្វ័យ ខាន
វា ធម្ម កុសិហិកប្បវ្វ័យ ខានវា ធម្ម ។

បញ្ញាភិវំ កុសិកុសលត្តិកេ យ៉ាវិណា

បណ្ឌិត កប្បវិទ្យាស្តា យ៉ាវិទានេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុសាសន្តិកាបិដកេ

អភិធម្មបិដកេ អនុសាសន្តិកាបិដកេ

(៨២១) ឥន្ទសាលំ អនាគតាម្មណំ ចន្ទំ មទិច្ច
ឥន្ទសាលា អនាគតាម្មណោ ចន្ទោ ឧប្បន្នតិ មោ-
ឡុប្បន្នយា ។

(៨២២) មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

សមាសាគារម្មិ សម្មយុត្តារម្មិ

មទិច្ចការមទិសំ ។

(៨២៣) ឥន្ទសាលា អនាគតាម្មណោ ចន្ទោ
ឥន្ទសាលាស្ស អនាគតាម្មណាស្ស ចន្ទស្ស មោឡុប្ប-
ន្នារមេ មទ្គុយោ ។

(៨២៤) មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

យោ ឥន្ទសាលាភិណេ មទ្គុយា មទិ មិច្ឆារមេ ។

(៨២៥) ឥន្ទសាលំ មទ្គុប្បន្នារម្មណំ ចន្ទំ មទិច្ច
ឥន្ទសាលា មទ្គុប្បន្នារម្មណោ ចន្ទោ ឧប្បន្នតិ មោ-
ឡុប្បន្នយា ។

(៨២៦) មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

(៨២៧) អនាគតាម្មណាមិ (២១) មោតុយា តិណិ
ឥន្ទសាលា មោតុយា ឧប្បន្នារម្មណាមិ ឥន្ទសាលា មោតុយា តិណិ
មោតុយា តិណិ ។

(៨២៨) ឥន្ទសាលាមិ មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

សមាសាគារម្មិ សម្មយុត្តារម្មិ

មទិច្ចការមទិសំ ។

(៨២៩) ឥន្ទសាលា អនាគតាម្មណោ ចន្ទោ
ឥន្ទសាលាស្ស អនាគតាម្មណាស្ស ចន្ទស្ស មោឡុប្ប-
ន្នារមេ មទ្គុយោ ។

(៨៣០) មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

យោ ឥន្ទសាលាភិណេ មទ្គុយា មទិ មិច្ឆារមេ ។

(៨៣១) ឥន្ទសាលំ មទ្គុប្បន្នារម្មណំ ចន្ទំ មទិច្ច
ឥន្ទសាលា មទ្គុប្បន្នារម្មណោ ចន្ទោ ឧប្បន្នតិ មោ-
ឡុប្បន្នយា ។

(៨៣២) មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

(៨៣៣) ឥន្ទសាលាមិ មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

(៨៣៤) ឥន្ទសាលាមិ មោតុយា តិណិ អារម្មណេ តិណិ
អភិគោត តិណិ ។

សហជាតករម្បិ សម្បយុត្តករម្បិ
បដិច្ចករសង្ខេប ។

[៨២៩] កុសលោ បច្ចុប្បន្នាម្មណោ ធម្មោ
កុសលស្ស បច្ចុប្បន្នាម្មណស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
ន្នយេន បច្ចុយោ ។ អកុសលោ បច្ចុប្បន្នាម្មណោ
ធម្មោ អកុសលស្ស បច្ចុប្បន្នាម្មណស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បន្នយេន បច្ចុយោ ។ អព្យាករោ បច្ចុប្ប-
ន្នាម្មណោ ធម្មោ អព្យាករស្ស បច្ចុប្បន្នាម្មណស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បន្នយេន បច្ចុយោ ។

[៨៣០] ហេតុយា និលាវំ នាវច្ឆលោ ច អវិ-
នាវោ និលាវំ ។

យថា កុសលន្តិកោ បច្ឆាវាវំ ធម៌ វិជ្ជាវេតថុំ ។
ពុសលន្តិកអដ្ឋកថា ខ្មែរ ។

កុសលន្តិកអដ្ឋកថា

[៨៣១] កុសលំ អដ្ឋក្កំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
អដ្ឋក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បន្នយា និលាវំ ។
អកុសលំ អដ្ឋក្កំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ អដ្ឋក-
ក្កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ ហេតុប្បន្នយា និលាវំ ។

សហជាតករក្កំ សម្បយុត្តករក្កំ ដូចគ្នាខ័ណ្ឌដិច្ចករវេរ ។

[៨៣២] បច្ចុប្បន្នាម្មណាមិ ជាតុសល ជាបច្ច័យ វៃបច្ចុប្បន្នា-
ម្មណាមិ ជាតុសល ដោយហេតុប្បន្ន័យ ។ បច្ចុប្បន្នាម្មណាមិ ជា
អកុសល ជាបច្ច័យ វៃបច្ចុប្បន្នាម្មណាមិ ជាអកុសល ដោយហេតុ-
ប្បន្ន័យ ។ បច្ចុប្បន្នាម្មណាមិ ជាពត្យករៈ ជាបច្ច័យ វៃបច្ចុប្បន្នា-
ម្មណាមិ ជាពត្យករៈ ដោយហេតុប្បន្ន័យ ។

[៨៣៣] ក្នុងហេតុប្បន្ន័យ មានវិរៈ ត ក្នុងការប្បណប្បន្ន័យ
មានវិរៈ ក្នុងអវិរៈប្បន្ន័យ មានវិរៈ ត ។

ឯបច្ឆាវាវិរៈ ក្នុងកុសលន្តិកៈ យ៉ាងណា
បច្ឆាវាវិរៈ ឧប្បជ្ជិតំ យ៉ាងនោះចុះ ។
ដ៏ ពុសលន្តិកអដ្ឋកថា ខ្មែរ ។

កុសលន្តិកអដ្ឋកថា

[៨៣៤] អដ្ឋក្កមិ (ធម៌ ខាងក្នុង) ជាតុសល កាស្រ័យ
ដូរអដ្ឋក្កមិ ជាតុសល ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បន្ន័យ
មានវិរៈ ត ។ អដ្ឋក្កមិ ជាអកុសល កាស្រ័យ ដូរអដ្ឋក្កមិ
ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បន្ន័យ មានវិរៈ ត ។

កុសលភ្នំកិរិយាស្មិក្ខុវិញ្ញាណភ្នំកិរិយា

(៥៣៧) ត្រូវស្រស់ អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច
កុសល អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
កុសល អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

(៥៣៨) ហេតុយា ភិណ្ណំ អវិភាស ភិណ្ណំ ។

(៥៣៩) ត្រូវស្រស់ កុសល ធម៌ បដិច្ច
កុសល កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
កុសល កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

(៥៤០) ហេតុយា ភិណ្ណំ អវិភាស ភិណ្ណំ ។

អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

កុសលភ្នំកិរិយាស្មិក្ខុវិញ្ញាណភ្នំកិរិយា

(៥៤១) អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

(៥៤២) ហេតុយា ឯតំ អវិភាស ឯតំ ។

កុសលភ្នំកិរិយាស្មិក្ខុវិញ្ញាណភ្នំកិរិយា

(៥៤៣) អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

(៥៤៤) កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

កុសល ធម៌ បដិច្ច

(៥៤៥) កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

(៥៤៦) កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

កុសលភ្នំកិរិយាស្មិក្ខុវិញ្ញាណភ្នំកិរិយា

(៥៤៧) អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច
អន្តរាគមន៍ ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

(៥៤៨) កុសល ធម៌ បដិច្ច កុសល ធម៌ បដិច្ច

កុសល ធម៌ បដិច្ច

សហជាតវាម្បិ បញ្ញាវាម្បិ វិជ្ជាវេទន្យំ ។

[២២៣] កុសលំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ
បដិទ្ធ កុសលោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ អនិទស្សនអប្ប-
ដិយំ ធម្មំ បដិទ្ធ អត្យាគរោ អនិទស្សនអប្បដិ-
យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិទ្ធ កុសលោ អនិទស្ស-
នអប្បដិយោ ច អត្យាគរោ អនិទស្សនអប្បដិយោ
ក ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ
អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិទ្ធ អកុសលោ អនិ-
ទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
វិណិ ។ អត្យាគរំ អនិទស្សនអប្បដិយំ ធម្មំ បដិទ្ធ
អត្យាគរោ អនិទស្សនអប្បដិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[២២៤] ហេតុយា នវំ អាម្មលោ វិណិ អនិ-
ករេ នវំ ។

សហជាតវាម្បិ សម្បយុត្តវាម្បិ
បញ្ញាវាម្បិ វិជ្ជាវេទន្យំ ។
កុសលត្ថិកសិទ្ធស្យាវដ្តី វិជ្ជិតំ ។

សហជាតវាម្បិ បញ្ញាវាម្បិ បណ្ឌិត ភប្បិវិទ្ធិស្តារវេទន្យំ ។

[២២៥] អនិទស្សនអប្បដិយធមិ (ធមិ មិនមានការយំឱ្យ
ព័ន្ធមិនមានការចំពោះ) ជា កុសល កាស្រីយ ខ្ញុំ(អនិទស្សនអប្បដិ-
យធមិ ជា កុសល ទើបតែឃើញ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អនិទស្សន-
អប្បដិយធមិ ជា អត្យាគរៈ កាស្រីយ ខ្ញុំ(អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជា
កុសល ទើបតែឃើញ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អនិទស្សនអប្បដិយធមិ
ជា កុសល អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជា អត្យាគរៈ កាស្រីយ ខ្ញុំ(អនិ-
ទស្សនអប្បដិយធមិ ជា កុសល ទើបតែឃើញ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជា កុសល កាស្រីយ ខ្ញុំ(អនិទស្សនអប្បដិយ-
ធមិ ជា កុសល ទើបតែឃើញ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ។
អនិទស្សនអប្បដិយធមិ ជា អត្យាគរៈ កាស្រីយ ខ្ញុំ(អនិទស្សនអប្បដិយ-
ធមិ ជា អត្យាគរៈ ទើបតែឃើញ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៦] កុនិហេតុប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ កុនិអាម្មលាប្បដ្ឋយ
មានពៈ ៧ កុនិវិទ្ធិប្បដ្ឋយ មានពៈ ៧ ។

សហជាតវាម្បិ សម្បយុត្តវាម្បិ បញ្ញាវាម្បិ
បណ្ឌិត ភប្បិវិទ្ធិស្តារវេទន្យំ ។
កុសលត្ថិកសិទ្ធស្យាវដ្តី ។

(៨៤៧) សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ អគុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ អគុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ធុត្តាយ-
 វេទនាយ សម្មយុត្តំ អគុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ធុត្តាយ-
 វេទនាយ សម្មយុត្តោ អគុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អធុត្តមសុខាយ វេទនាយ សម្ម-
 យុត្តំ អគុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អធុត្តមសុខាយ-
 វេទនាយ សម្មយុត្តោ អគុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(៨៤៨) ហេតុយា តិណិ អវិភេត តិណិ ។
 សត្វត្ថ វិនិច្ឆេទ ។

(៨៤៩) សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ អត្យាភតំ
 ធម្មំ បដិច្ច សុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ អត្យាភ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អធុត្តមសុ-
 ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តំ អត្យាភតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អធុត្តមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តោ អត្យាភតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(៨៥០) ហេតុយា ម្ពុ អវិភេត តិណិ ។

(៨៥៧) ធមិ ជាអគុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា កាស្រីយ
 ខ្លាធមិ ជាអគុសល ប្រកថាដោយសុខវេទនា វេចកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធមិ ជាអគុសល ប្រកថាដោយទុក្ខវេទនា កាស្រីយ
 ខ្លាធមិ ជាអគុសល ប្រកថាដោយទុក្ខវេទនា វេចកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ ។ ធមិ ជាអគុសល ប្រកថាដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខមិនមែន
 ជាសុខ កាស្រីយ ខ្លាធមិ ជាអគុសល ប្រកថាដោយវេទនាមិនមែន
 ជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

(៨៥៨) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវា ៣ ក្នុងវិវាតប្បដ្ឋយ មាន
 វិវា ៣ ។ សេចក្តីនៃស្តារ មានគ្រប់ប្បដ្ឋយព័ន្ធគុំ ។

(៨៥៩) ធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថាដោយសុខវេទនា កាស្រីយ
 ខ្លាធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថាដោយសុខវេទនា វេចកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថាដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ
 មិនមែនជាសុខ កាស្រីយ ខ្លាធមិ ជាអត្យាភតៈ ប្រកថាដោយវេទនា
 មិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

(៨៦០) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិវា ៦ ក្នុងវិវាតប្បដ្ឋយ មាន
 វិវា ៣ ។

វិបាកន្តិកកុសលន្តិកំ

(៥៧៣) វិបាកនម្មនម្មំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
វិបាកនម្មនម្មំ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា ។

(៥៧៤) ហេតុយា ឯកំ អវិភតោ ឯកំ ។

(៥៧៥) វិបាកនម្មនម្មំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
វិបាកនម្មនម្មំ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេ-
តុប្បន្នយា ។

(៥៧៦) ហេតុយា ឯកំ សត្វត្ថ ឯកំ ។

(៥៧៧) វិបាកំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ
អន្យាគាតោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា តីណិ ។
លេវិវិបាកនម្មនម្មំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច លេ-
វិវិបាកនម្មនម្មំ អន្យាគាតោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ
ហេតុប្បន្នយា តីណិ ។ វិបាកំ អន្យាគាតត្ថ លេ-
វិវិបាកនម្មនម្មំ អន្យាគាតត្ថ ធម្មំ បដិច្ច
វិបាកោ អន្យាគាតោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយា
តីណិ ។

វិបាកន្តិកកុសលន្តិកំ

| ៧៧៧ | ធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអកុសល អាស្រ័យ
នូវធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអកុសល រើបរិភេតុវ្យាដិ ព្រោះ
ហេតុប្បន្នយា ។

(៥៧៦) ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានព្រះ ១ ក្នុងវិបាកប្បន្នយា មាន
ព្រះ ១ ។

(៥៧៧) ធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអកុសល អាស្រ័យ
នូវធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអកុសល រើបរិភេតុវ្យាដិ ព្រោះ
ហេតុប្បន្នយា ។

(៥៧៨) ក្នុងហេតុប្បន្នយា មានព្រះ ១ ក្នុងវិបាកប្បន្នយា មាន
ព្រះ ១ ។

(៥៧៩) វិបាកធម៌ ជាអន្យាគាតៈ អាស្រ័យ នូវវិបាកធម៌ ។
អន្យាគាតៈ រើបរិភេតុវ្យាដិ ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានព្រះ ៧ ។ ធម៌
មិនមែនជាវិបាកនៃធម៌មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអន្យាគាតៈ អា-
ស្រ័យ នូវធម៌ មិនមែនជាវិបាកនៃធម៌មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
ជាអន្យាគាតៈ រើបរិភេតុវ្យាដិ ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានព្រះ ៧ ។
វិបាកធម៌ ជាអន្យាគាតៈ អាស្រ័យ នូវធម៌ ជាវិបាក ជាអន្យាគាតៈ
ផង មិនមែនជាវិបាកនៃធម៌មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអន្យាគាតៈ
ផង រើបរិភេតុវ្យាដិ ព្រោះហេតុប្បន្នយា មានព្រះ ៧ ។

(២៥៥) ហេតុឃា ១ អវិភាគ ១ ។ សត្វតូ

វិគ្គាហ ។

របៀបវារៈក្រសួង ១

របៀបវារៈក្រសួង

(២៥៧) អនុបាធិបតីនាថិយ កុសល ធម្ម ចន្ទ ចន្ទ
អនុបាធិបតីនាថិយោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុឃ្មត្វយោ ១ ។ សត្វតូ វិគ្គាហ ។

(២៥៨) អនុបាធិបតីនាថិយ អកុសល ធម្ម
ចន្ទ អនុបាធិបតីនាថិយោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឃ្មត្វយោ ឯកំ ។ សត្វតូ វិគ្គាហ ។

(២៥៩) អនុបាធិបតីនាថិយ អក្ករកតំ ធម្ម
ចន្ទ អនុបាធិបតីនាថិយោ អក្ករកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុឃ្មត្វយោ ធិណំ ។ អនុបាធិបតីនាថិយ
អក្ករកតំ ធម្ម ចន្ទ អនុបាធិបតីនាថិយោ អក្ករ-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុឃ្មត្វយោ ឯកំ ។

(២៥៧) ក្នុងហេតុឃ្មត្វយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភាគឃ្មត្វយ មាន
វារៈ ៧ ។ សេចក្តីវិស្តារ មានគ្រប់ច្បាប់តាំងអស់ ។

ចេះវិភាគក្រសួង

របៀបវារៈក្រសួង

(២៥៧) អនុបាធិបតីនាថិយ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេសមានកណ្តា ជាដើមកន្លងកាយភាយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
តន) ជាអកុសល កស្រីយ ខ្លះអនុបាធិបតីនាថិយ ជាអកុសល
ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុឃ្មត្វយ មានវារៈ ៦ ។ សេចក្តីវិស្តារ មាន
គ្រប់ច្បាប់តាំងអស់ ។

(២៥៨) អនុបាធិបតីនាថិយ ជាអកុសល កស្រីយ ខ្លះអនុ-
បាធិបតីនាថិយ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុឃ្មត្វយ
មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីវិស្តារ មានគ្រប់ច្បាប់តាំងអស់ ។

(២៥៩) អនុបាធិបតីនាថិយ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិ-
លេសមានកណ្តា ជាដើមកន្លងកាយភាយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាតន)
ជាអក្ករកតៈ កស្រីយ ខ្លះអនុបាធិបតីនាថិយ ជាអក្ករកតៈ
ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុឃ្មត្វយ មានវារៈ ៧ ។ អនុបាធិ-
បតីនាថិយ ជាអក្ករកតៈ កស្រីយ ខ្លះអនុបាធិបតីនាថិយ ធម៌
ជាអក្ករកតៈ ទើបកើតឡើង ប្រាមហេតុឃ្មត្វយ មានវារៈ ១ ។

អភិធម្មបិណ្ឌ អនុលោមន្តិកវគ្គបញ្ញត្តិ

អភិធម្មបិណ្ឌ អនុលោមន្តិកវគ្គបញ្ញត្តិ

អនុតាមិទ្ធិអនុតាតាមិយេ អក្សតាតំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
តាមិទ្ធិអនុតាតាមិយោ អក្សតាតោ ធាត្តា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បត្តយា ។

អនុតាមិទ្ធិអនុតាតាមិយេ (ធម៌ វេលាកម្មប្រកថាដោយកិលាសនាម
កត្តា ជាដើម) តាមិយោ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
អក្សតាតំ អក្សតាតោ ធាត្តា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ។

(២២២) ហេតុយា ធម៌ ។ សក្កន្តិ វិគ្គារោ ។

(២២២) ក្នុងហេតុប្បត្តយា មានករៈ ៧ ។ សេចក្តីស្តាយ មាន
ប្រាប់ច្បាស់ទាំងអស់ ។

អនុវិទ្ធិកវគ្គបញ្ញត្តិ

អនុវិទ្ធិកវគ្គបញ្ញត្តិ

សន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា

សន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា

(២២៣) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា កុសលោ ធាត្តា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ។ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិ-
ក្ខា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា
កុសលោ ធាត្តា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ។ ឧ ។

(២២៣) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា (ធម៌ វេលាកម្មប្រកថាដោយ
កិលាសនាម កត្តា ជាដើម) កុសលំ អក្សតាតំ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា កុសលោ ធាត្តា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ។ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិ-
ក្ខា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា កុសលោ ធាត្តា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ។ ឧ ។

(២២៤) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា អកុសលំ ធម្មំ

(២២៤) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា (ធម៌ វេលាកម្មប្រកថាដោយ

បដិច្ច សន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា អកុសលោ ធាត្តា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា វគ្គំ ។

ក្រកថាដោយសេចក្តីស្តាយ) កុសលំ អក្សតាតំ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
សន្តិលីដ្ឋសន្តិលីសិក្ខា អកុសលោ ធាត្តា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា មាន
ករៈ ១ ។

វិញ្ញាណកុសលដ្ឋាន

[៨៦៤] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ អន្យាភាតំ
 ធម្មំ បដិទ្ធ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា អន្យាភាតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា បញ្ច ។
 វិញ្ញាណកុសលដ្ឋានំ ធម្មំ ។

វិញ្ញាណកុសលដ្ឋានំ

[៨៦៥] សវិតត្តសវិតារំ កុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ
 សវិតត្តសវិតារោ កុសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា ភិណិ ។ អវិតត្តវិចារមត្តំ កុសលំ ធម្មំ
 បដិទ្ធ អវិតត្តវិចារមត្តោ កុសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មាវិ ។ អវិតត្តអវិចារំ កុសលំ ធម្មំ
 បដិទ្ធ អវិតត្តអវិចារោ កុសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៨៦៦] ហេតុយា ឯកាធមស ។

[៨៦៧] សវិតត្តសវិតារំ អកុសលំ ធម្មំ បដិទ្ធ
 សវិតត្តសវិតារោ អកុសាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

វិញ្ញាណកុសលដ្ឋាន

[៨៦៨] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាអព្យាភាតៈ កាស្រ័យ
 ទ្ធិវិញ្ញាណកុសលដ្ឋានំ លេសិកធមិ ជាអព្យាភាតៈ លើបភិកៈឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានៈ ៥ ។

ធម្មំ វិញ្ញាណកុសលដ្ឋានំ ។

វិញ្ញាណកុសលដ្ឋានំ

[៨៦៩] ធមិ ជាកុសល ប្រត្រឹត្តោវេជាមួយនឹងវិញ្ញាណកុសល
 ប្រត្រឹត្តោវេជាមួយនឹងវិចារៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវិញ្ញាណកុសល ប្រត្រឹត្តោវេជា
 មួយនឹងវិញ្ញាណកុសល ប្រត្រឹត្តោវេជាមួយនឹងវិចារៈ លើបភិកៈឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ មានៈ ៧ ។ ធមិ ជាកុសល មិនមានវិញ្ញាណកុសល
 វិចារៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវិញ្ញាណកុសល មិនមានវិញ្ញាណកុសល ប្រត្រឹត្តោវេជា
 លើបភិកៈឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានៈ ៦ ។ ធមិ ជាកុសល
 មិនមានវិញ្ញាណកុសល មិនមានវិចារៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវិញ្ញាណកុសល មិន
 មានវិញ្ញាណកុសល មិនមានវិចារៈ លើបភិកៈឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានៈ ១៤ ។

[៨៧១] ធមិ ជាអកុសល ប្រត្រឹត្តោវេជាមួយនឹងវិញ្ញាណកុសល វា
 ប្រត្រឹត្តោវេជាមួយនឹងវិចារៈ កាស្រ័យ ទ្ធិវិញ្ញាណកុសល ប្រត្រឹត្ត
 វេជាមួយនឹងវិញ្ញាណកុសល ប្រត្រឹត្តោវេជាមួយនឹងវិចារៈ លើបភិកៈឡើង

អំពូជ្ជីវិកា អនុសាសន៍វិញ្ញាណ

ហេតុប្បដ្ឋយា តីណិ ។ អវិភង្កសវិចារោ មគ្គុសសំ
ធម្មំ បដិច្ច សវិភង្កសវិចារោ មគ្គុសសាលា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

(៨៦៧) ហេតុយា មក្ខ ។

(៨៦៨) សវិភង្កសវិចារំ មគ្គុកាតំ ធម្មំ បដិច្ច

សវិភង្កសវិចារោ មគ្គុកាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា សត្តន្តិកា ។

វិញ្ញាណបរិច្ចំ វិញ្ញំ ។

ប្រឹក្សីកុសលវិញ្ញំ

(៨៦៩) មិតិសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច មិតិ-

សហគតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យា តីណិ ។ សុខសហគតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

សុខសហគតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា តីណិ ។ ឧបេក្ខាសហគតំ កុសលំ ធម្មំ

បដិច្ច ឧបេក្ខាសហគតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ធមស ។ សត្វក្ខ វិញ្ញាណ ។

សំខេត្តិកា អនុសាសន៍វិញ្ញាណ

ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា មានារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអនុសល ប្រត្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងវិញ្ញៈ ជាប្រត្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ជា
អនុសល មិនមានវិញ្ញៈ មានប្រឹមវិចារៈ រើបតីតឡើង ព្រោហេ-
តុប្បដ្ឋយា ។

(៨៦៧) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា មានារៈ ៥ ។

(៨៧០) ធម៌ ជាអនុកតៈ ប្រត្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិញ្ញៈ ជាប្រ-

ត្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ជាអនុកតៈ ប្រត្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងវិញ្ញៈ ជាប្រត្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ រើបតីតឡើង ព្រោ-

ហេតុប្បដ្ឋយា មានារៈ ៣ ។

បរិច្ឆេទបរិច្ឆេទ ។

ប្រឹក្សីកុសលវិញ្ញំ

(៨៧១) ធម៌ ជាអនុសល ប្រកថាដោយមិតិ អាស្រ័យ ខ្លះធម៌

ជាអនុសល ប្រកថាដោយមិតិ រើបតីតឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា មាន-
ារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអនុសល ប្រកថាដោយសុខ អាស្រ័យ ខ្លះធម៌ ជា

អនុសល ប្រកថាដោយសុខ រើបតីតឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា មាន-
ារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអនុសល ប្រកថាដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យ ខ្លះធម៌

ជាអនុសល ប្រកថាដោយឧបេក្ខា រើបតីតឡើង ព្រោហេតុប្បដ្ឋយា
មានារៈ ៤ ។ សេចក្តីវិញ្ញាណ មានគ្រប់ច្បាប់នឹងអស់ ។

ទស្សនេនបហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលត្តិកំ

[៨៧៩] ទេវទស្សនេន ទភាវនាយ បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវទស្សនេន ទភាវនាយ បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលា ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហោត្តប្បច្ចយា ឯតំ ។ សត្វត្ត វិន្ទារាម ។

[៨៨០] ទស្សនេន បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលេន ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហោត្តប្បច្ចយា ។ ភាវនាយ បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលេន ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហោត្តប្បច្ចយា ។ សត្វត្ត វិន្ទារាម ។

[៨៨១] ទេវទស្សនេន ទភាវនាយ បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវទស្សនេន ទភាវនាយ បហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលា ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ហោត្តប្បច្ចយា ឯតំ ។ សត្វត្ត ឯតំ ។

ទស្សនេនបហាតត្វហោត្តកត្តិកុសលត្តិកំ

[៨៧៧] ធម៌ ជាតុសល មានហេតុផលមិនមែនត្រូវលរដោយ ទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលរដោយភាវនា អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាតុសល មានហេតុផលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលរដោយ ភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ ១ ។ សេចក្តីកំស្លា មានគ្រប់ច្បុយភានិអស់ ។

[៨៧៨] ធម៌ ជាអតុសល មានហេតុផលត្រូវលរដោយ ទស្សនៈ អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាអតុសល មានហេតុផលត្រូវលរដោយ ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាអតុសល មាន ហេតុផលត្រូវលរដោយភាវនា អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាអតុសល មាន ហេតុផលត្រូវលរដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ ៦ ។ សេចក្តីកំស្លា មានគ្រប់ច្បុយភានិអស់ ។

[៨៧៩] ធម៌ ជាអត្យកត្តៈ មានហេតុផលមិនមែនត្រូវលរ ដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលរដោយភាវនា អាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ ជាអត្យកត្តៈ មានហេតុផលមិនមែនត្រូវលរដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលរ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានពីរ ១ ។ មាន ពីរ ១ គ្រប់ច្បុយភានិអស់ ។

អាចយកាមីត្រីកុលលត្រីក

[២៧០] អាចយកាមី កុសល ធម៌ បដិច្ច អា-
ចយកាមី កុសលោ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
យា ។ អមចយកាមី កុសល ធម៌ បដិច្ច អមច-
យកាមី កុសលោ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
ទ្វេ ។ សត្វត្ថ វិជ្ជារាម ។

[២៧១] អាចយកាមី កុសល ធម៌ បដិច្ច
អាចយកាមី កុសលោ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា ។ សត្វត្ថ ដំរី ។

[២៧២] អាចយកាមី អាចយកាមី អាចយកាមី
ធម៌ បដិច្ច អាចយកាមី អាចយកាមី អាចយកាមី
ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សត្វត្ថ ដំរី ។
អាចយកាមីត្រីកុលលត្រីក ត្រីក

សេត្តត្រីកុលលត្រីក

[២៧៣] សេត្ត កុសល ធម៌ បដិច្ច សេត្តា
កុសលោ ធានា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

អាចយកាមីត្រីកុលលត្រីក

[២៧៤] ធម៌ កុសល ដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ កាស្រ័យ
ខ្ញុំធម៌ កុសល ដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ រើបរិភោគខ្ញុំ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ ធម៌ កុសល មិនដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ
កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ កុសល មិនដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ រើបរិភោ-
គខ្ញុំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា មានព្រះ ២ ។ សេត្តត្រីកុល មានគ្រប់
ច្បាប់ដំរីអស់ ។

[២៧៥] ធម៌ កុសល ដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ កាស្រ័យ
ខ្ញុំធម៌ កុសល ដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ រើបរិភោគខ្ញុំ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ មានព្រះ ១ គ្រប់ច្បាប់ដំរីអស់ ។

[២៧៦] ធម៌ កុសល មិនមែនដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ
មិនមែនមិនដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ កាស្រ័យ ខ្ញុំធម៌ កុ-
សល មិនមែនដល់ខ្ញុំការសន្យាភ្នំខ្មៅ មិនមែនមិនដល់ខ្ញុំ
ការសន្យាភ្នំខ្មៅ រើបរិភោគខ្ញុំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ មានព្រះ ១
គ្រប់ច្បាប់ដំរីអស់ ។

ធម៌ អាចយកាមីត្រីកុលលត្រីក ។

សេត្តត្រីកុលលត្រីក

[២៧៧] សេត្តធម៌ (ធម៌ជាបរិសេត្តបុគ្គល) កុសល កា-
ស្រ័យ ខ្ញុំសេត្តធម៌ កុសល រើបរិភោគខ្ញុំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។

លេវសេត្តាណសេត្តំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ-
សេត្តាណសេត្តោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
តុប្បច្ចយា ទ្វេ ។ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

[៨៨២] លេវសេត្តាណសេត្តំ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច លេវសេត្តាណសេត្តោ អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សត្វត្ថ ដកំ ។

[៨៨៥] សេត្តំ អត្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច សេ-
ត្តោ អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
យ ។ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

បរិច្ឆេទកុសលដ្ឋិត ១

បរិច្ឆេទកុសលដ្ឋិត

[៨៨៦] បរិក្កដមិ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្កដា កុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ បរិក្កដា
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្កដោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ អប្បមាណមិ កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អប្បមាណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បច្ចយា តំណី ។ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

លេវសេត្តាណសេត្តមិ (ធម៌ មិនមែនជាបស់សត្វបុគ្គល ខឹងចំខែម
ជាបស់អសត្វបុគ្គល) ជាតុសល កាស្រីយ ខ្លឹមវេសត្តាណសេត្តមិ
ជាតុសល រើបរិក្កដា ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន៧:២ ។ សេចក្តី
វិគ្គារ មានគ្រប់ច្បាប់ទាំងអស់ ។

[៨៨៦] លេវសេត្តាណសេត្តមិ ជាតុសល កាស្រីយ ខ្លឹមវេ-
សេត្តាណសេត្តមិ ជាតុសល រើបរិក្កដា ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
មាន៧:២ គ្រប់ច្បាប់ទាំងអស់ ។

[៨៨៧] បរិក្កដមិ ជាអត្យាកត. កាស្រីយ ខ្លឹមវេសត្តាណសេត្ត-
មិ ជា
អត្យាកត. រើបរិក្កដា ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន៧:៧ ។ បរិក្កដា
អប្បមាណមិ គ្រប់ច្បាប់ទាំងអស់ផងដែរ ។

ចំ បរិច្ឆេទកុសលដ្ឋិត ។

បរិច្ឆេទកុសលដ្ឋិត

[៨៨៦] បរិក្កដមិ (ធម៌មានសភាពត្រូវបាន) ជាតុសល កាស្រីយ
ខ្លឹមវេសត្តាណសេត្តមិ ជាតុសល រើបរិក្កដា ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បរិក្កដា
អនិមិត្ត (ធម៌ ដល់ខ្លឹមវេសត្តាណសេត្តមិ) ជាតុសល កាស្រីយ ខ្លឹមវេសត្តាណសេត្តមិ
ជាតុសល រើបរិក្កដា ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អប្បមាណមិ (ធម៌
ប្រមាណខ័ណ្ឌ) ជាតុសល កាស្រីយ ខ្លឹមវេសត្តាណសេត្តមិ ជាតុសល
រើបរិក្កដា ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន៧:៧ ។ សេចក្តីវិគ្គារ មាន
គ្រប់ច្បាប់ទាំងអស់ ។

[៨៧៧] បរិក្ខំ អនុសាសនំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខា
អនុសាសនោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ សត្វត្ថ
ឯកំ ។

[៨៧៨] បរិក្ខំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខា
អន្យាគាតោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
បហត្ថតំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាត្ថតោ អន្យា
គាតោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា តីណិ ។
អប្បមាណំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណោ
អន្យាគាតោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ គ.
ស ។ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

បរិក្ខំបុណ្ណត្ថំ វិគ្គំ ។

បរិក្ខាវដ្ឋានត្ថិកុសលត្ថិកំ

[៨៧៩] ចរិក្ខាវដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចរិក្ខា-
វដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
មហត្ថភាវដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច មហត្ថភាវដ្ឋា-
នោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។
អប្បមាណាវដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណា-
វដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
តីណិ ។ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

[៨៨០] ចរិក្ខាវដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចរិក្ខា-
វដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ មាណវៈ ១ គ្រប់បច្ច័យ
តំនិសសំ ។

[៨៨១] ចរិក្ខាវដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច ចរិក្ខា-
វដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា មាណវៈ ២ ។ មហត្ថភាវ
ចរិក្ខាវដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច មហត្ថភាវ ចរិក្ខាវដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា មាណវៈ ៣ ។ អប្បមាណាវដ្ឋានំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណា
វដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា មាណវៈ ៤ ។ សេចក្តីពិស្តារ មាណវៈ ១ គ្រប់បច្ច័យ
តំនិសសំ ។

បរិក្ខាវដ្ឋានត្ថិកុសលត្ថិកំ

[៨៨២] កុសលធម៌ ចរិក្ខាវដ្ឋានំ កុសលធម៌ ចរិក្ខា-
វដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កុសលធម៌ ចរិក្ខា
វដ្ឋានំ កុសលធម៌ ចរិក្ខាវដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កុសលធម៌ ចរិក្ខា
វដ្ឋានំ កុសលធម៌ ចរិក្ខាវដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ កុសលធម៌ ចរិក្ខា
វដ្ឋានំ កុសលធម៌ ចរិក្ខាវដ្ឋានោ កុសលោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ មាណវៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មាណវៈ ១ គ្រប់បច្ច័យ
តំនិសសំ ។

[៥៧០] បរិក្ការម្មណ៍ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 បរិក្ការម្មណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ដូយា ។ បរិក្ការម្មណ៍ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 បរិក្ការម្មណោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
 តុប្បដូយា ។ ទ្វេ ។ សព្វត្ថំ វិគ្គារោ ។

[៥៧១] បរិក្ការម្មណ៍ អក្កកាតំ ធម្មំ បដិច្ច ប-
 រិក្ការម្មណោ អក្កកាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ដូយា ។ បរិក្ការម្មណ៍ អក្កកាតំ ធម្មំ បដិច្ច
 បរិក្ការម្មណោ អក្កកាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
 តុប្បដូយា ។ អប្បមាណាម្មណ៍ អក្កកាតំ ធម្មំ
 បដិច្ច អប្បមាណាម្មណោ អក្កកាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដូយា ។ វិណិ ។ សព្វត្ថំ វិគ្គារោ ។

បរិក្ការម្មណ៍កុសលខ្លឹម ខ្លឹម ។

ប្រាំនិទ្ទិកកុសលខ្លឹម

[៥៧២] មជ្ឈិមំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា ។ បណីតំ
 កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច បណីតោ កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដូយា ។ ទ្វេ ។ សព្វត្ថំ វិគ្គារោ ។

[៥៧០] កុសលធមិ ជាបរិក្ការម្មណ៍ កាស្រ័យ ទូរកុសលធមិ
 ជាបរិក្ការម្មណ៍ ទើបតើតទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដូយ ។ កុសលធមិ ជា
 មហានុភាម្មណ៍ កាស្រ័យ ទូរកុសលធមិ ជាមហានុភាម្មណ៍ ទើប
 តើតទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដូយ ។ មានវា: ២ ។ សេចក្តីតិស្តា មាន
 គ្រប់បច្ច័យព័ន្ធស ។

[៥៧១] អក្កកាតធមិ ជាបរិក្ការម្មណ៍ កាស្រ័យ ទូរអក្កកាត-
 ធមិ ជាបរិក្ការម្មណ៍ ទើបតើតទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដូយ ។ អក្កកាត-
 ធមិ ជាមហានុភាម្មណ៍ កាស្រ័យ ទូរអក្កកាតធមិ ជាមហានុភាម្មណ៍
 ទើបតើតទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដូយ ។ អប្បមាណាម្មណ៍ ជាប្បមាណា-
 ម្មណ៍ កាស្រ័យ ទូរអប្បមាណាម្មណ៍ ទើបតើតទ្បើនី
 ព្រោះហេតុប្បដូយ ។ មានវា: ៣ ។ សេចក្តីតិស្តា មានគ្រប់បច្ច័យ
 ព័ន្ធស ។

ចប់ បរិក្ការម្មណ៍កុសលខ្លឹម ។

ប្រាំនិទ្ទិកកុសលខ្លឹម

[៥៧២] កុសលធមិ ជាគណ្ណាល កាស្រ័យ ទូរកុសលធមិ ជា
 គណ្ណាល ទើបតើតទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដូយ ។ កុសលធមិ វិនិទ្ធកម
 កាស្រ័យ ទូរកុសលធមិ វិនិទ្ធកម ទើបតើតទ្បើនី ព្រោះហេតុប្បដូយ ។
 មានវា: ២ ។ សេចក្តីតិស្តា មានគ្រប់បច្ច័យព័ន្ធស ។

(៨៧៣) ហ័ង អកុសល ធម្មំ បដិច្ច ហ័ងោ

អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សត្វកុ
បិកំ ។

(៨៧៤) បដ្ឋិវង្គំ អក្កាភាតំ ធម្មំ បដិច្ច មជ្ឈិមោ

អក្កាភាតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បណ៌កំ
អក្កាភាតំ ធម្មំ បដិច្ច បណ៌កោ អក្កាភាតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ មត្វ ។ សត្វកុ វិគ្គារោ ។

ចំនុះកុសលវ្យាដិ វ្យាដិ ។

ចំនួនកុសលវ្យាដិ

(៨៧៥) សច្ចត្ថនិយតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច សម្មត្ថ-

និយតោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
អនិយតំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អនិយតោ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ រដ្ឋ ។ សត្វកុ
វិគ្គារោ ។

(៨៧៦) មិច្ឆត្ថនិយតំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

(៨៧៧) អកុសលធមិ នីវេកតាច កាស្រ័យ ទូអកុសលធមិ

នីវេកតាច វេបតីករវ្យាដិ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។ មានារៈ ១ គ្រប់
ចង្អុយព័ន្ធអស់ ។

(៨៧៨) អក្កាភាតធមិ ជាតន្តាល កាស្រ័យ ទូអក្កាភាតធមិ

ជាតន្តាល វេបតីករវ្យាដិ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។ អក្កាភាតធមិ នី
ឧក្កម កាស្រ័យ ទូអក្កាភាតធមិ ជីឧក្កម វេបតីករវ្យាដិ ព្រាហមេ-
តុប្បដ្ឋយ ។ មានារៈ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ បានគ្រប់ចង្អុយព័ន្ធអស់ ។

ចប់ ពិច្ចកុសលវ្យាដិ ។

ចំនួនកុសលវ្យាដិ

(៨៧៩) កុសលធមិ មានសភាពត្រូវនឹងវ្យាដិ កាស្រ័យ ទូកុ

សលធមិ មានសភាពត្រូវនឹងវ្យាដិ វេបតីករវ្យាដិ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។
កុសលធមិ មិនវ្យាដិ កាស្រ័យ ទូកុសលធមិ មិនវ្យាដិ វេបតីក
រវ្យាដិ ព្រាហមេតុប្បដ្ឋយ ។ មានារៈ ៦ ។ សេចក្តីពិស្តារ បានគ្រប់
ចង្អុយព័ន្ធអស់ ។

(៨៧៦) អកុសលធមិ មានសភាពត្រូវនឹងវ្យាដិ កាស្រ័យ

មិច្ឆត្តវិយាតោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ អវិយតំ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច វិយាតោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ ១៩ ។ សត្វត្ថ វិគ្គារោ ។

(២៧៧) អវិយតំ អក្សតតំ ធម្មំ បដិច្ច អវិយាតោ អក្សតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ សត្វត្ថ ឯតំ ។

មិច្ឆត្តវិយាតោ មិច្ឆតំ ។

មត្តារម្មណ៍ត្រីកកុសលត្រីក

(២៧៨) មត្តារម្មណ៍ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ តិណំ ។ មត្តារម្មណំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ តិណំ ។ មត្តារម្មណំ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណំ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ សត្តាន ។

(២៧៩) មត្តារម្មណំ អក្សតតំ ធម្មំ បដិច្ច មត្តារម្មណោ អក្សតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ តិណំ ។

ន្ទរកុសលធមិ វាទសភាពទុសនិទៀនិ វេបកើតទ្បិទិ ព្រោមហេតុប្បច្ចយ ។ កុសលធមិ មិនទៀនិ កាស្រីយ ន្ទរកុសលធមិ មិនទៀនិ វេបកើតទ្បិទិ ព្រោមហេតុប្បច្ចយ ។ មាណវៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ច្បាប់នៃអស់ ។

(២៧៧) អក្សតតធមិ មិនទៀនិ កាស្រីយ ន្ទរអក្សតតធមិ មិនទៀនិ វេបកើតទ្បិទិ ព្រោមហេតុប្បច្ចយ ។ មាណវៈ ១ គ្រប់ច្បាប់នៃអស់ ។

ចប់ មិច្ឆត្តវិយាតោ ។

មត្តារម្មណ៍ត្រីកកុសលត្រីក

(២៧៨) កុសលធមិ ជាមត្តារម្មណំ កាស្រីយ ន្ទរកុសលធមិ ជាមត្តារម្មណំ វេបកើតទ្បិទិ ព្រោមហេតុប្បច្ចយ មាណវៈ ២ ។ កុសលធមិ ជាមត្តារម្មណំ កាស្រីយ ន្ទរកុសលធមិ ជាមត្តារម្មណំ វេបកើតទ្បិទិ ព្រោមហេតុប្បច្ចយ មាណវៈ ២ ។ កុសលធមិ ជាមត្តារម្មណំ កាស្រីយ ន្ទរកុសលធមិ ជាមត្តារម្មណំ វេបកើតទ្បិទិ ព្រោមហេតុប្បច្ចយ មាណវៈ ១៧ ។

(២៧៩) អក្សតតធមិ ជាមត្តារម្មណំ កាស្រីយ ន្ទរអក្សតតធមិ ជាមត្តារម្មណំ វេបកើតទ្បិទិ ព្រោមហេតុប្បច្ចយ មាណវៈ ២ ។

អតីតារម្មណ៍ អនុស្សាវរីយ៍ក្នុងវិញ្ញាណ

អនាគតារម្មណ៍ អនុស្សាវរីយ៍ ធម្មំ បដិច្ច អនាគតា-
រម្មណ៍ អនុស្សាវរីយ៍ ធម្មំ ឧប្បជ្ជនំ លោកុម្មវុត្តយា ។
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ អនុស្សាវរីយ៍ ធម្មំ បដិច្ច បច្ចុប្ប-
ន្នារម្មណ៍ អនុស្សាវរីយ៍ ធម្មំ ឧប្បជ្ជនំ លោកុម្មវុត្តយា
តិណំ ។ សព្វត្ថ វិន្តារោ ។

(៧២៦) អតីតារម្មណ៍ អន្សាវរីយ៍ ធម្មំ បដិច្ច
អតីតារម្មណ៍ អន្សាវរីយ៍ ធម្មំ ឧប្បជ្ជនំ លោកុ-
ម្មវុត្តយា ។ អនាគតារម្មណ៍ អន្សាវរីយ៍ ធម្មំ បដិច្ច
អនាគតារម្មណ៍ អន្សាវរីយ៍ ធម្មំ ឧប្បជ្ជនំ លោ-
កុម្មវុត្តយា ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ អន្សាវរីយ៍ ធម្មំ បដិច្ច
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ អន្សាវរីយ៍ ធម្មំ ឧប្បជ្ជនំ លោ-
កុម្មវុត្តយា តិណំ ។ សព្វត្ថ វិន្តារោ ។

អតីតារម្មណ៍កុសលដ្ឋានំ ឱច្ឆិកំ ។

អង្សារម្មណ៍កុសលដ្ឋានំ

(៧២៧) អង្សារម្មណ៍ កុសលដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច អង្សារម្ម-
ណ៍ កុសលដ្ឋានំ ធម្មំ ឧប្បជ្ជនំ លោកុម្មវុត្តយា ។ តហិច្ឆា
កុសលដ្ឋានំ ធម្មំ បដិច្ច តហិច្ឆា កុសលដ្ឋានំ ធម្មំ
ឧប្បជ្ជនំ លោកុម្មវុត្តយា ។ សព្វត្ថ វិន្តារោ ។

អនុស្សាវរីយ៍ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត កាស្រ័យ នូវអនុស្សាវរីយ៍ មាន
អារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះលោកុម្មវុត្តយា ។ អនុស្សា-
វរីយ៍ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន កាស្រ័យ នូវអនុស្សាវរីយ៍ មានអារម្មណ៍
ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះលោកុម្មវុត្តយា មានអារម្មណ៍ ។ លេខក្នុង
វិន្តារោ មានគ្រប់បង្វែរទាំងអស់ ។

(៧២៧) អន្សាវរីយ៍ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត កាស្រ័យ នូវអន្សា-
វរីយ៍ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះលោកុម្មវុត្តយា ។
អន្សាវរីយ៍ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត កាស្រ័យ នូវអន្សាវរីយ៍
មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះលោកុម្មវុត្តយា ។ អន្សា-
វរីយ៍ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន កាស្រ័យ នូវអន្សាវរីយ៍ មាន
អារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះលោកុម្មវុត្តយា មានអារម្មណ៍ ។
លេខក្នុងវិន្តារោ មានគ្រប់បង្វែរទាំងអស់ ។

ធម្មំ អតីតារម្មណ៍កុសលដ្ឋានំ ។

អង្សារម្មណ៍កុសលដ្ឋានំ

(៧២៨) កុសលដ្ឋានំ ខនីកុសលដ្ឋានំ កាស្រ័យ នូវកុសលដ្ឋានំ មានកុសលដ្ឋានំ
ទើបកើតឡើង ព្រោះលោកុម្មវុត្តយា ។ កុសលដ្ឋានំ ខនីកុសលដ្ឋានំ កាស្រ័យ
នូវកុសលដ្ឋានំ ខនីកុសលដ្ឋានំ ទើបកើតឡើង ព្រោះលោកុម្មវុត្តយា មានកុសលដ្ឋានំ ។
លេខក្នុងវិន្តារោ មានគ្រប់បង្វែរទាំងអស់ ។

អនិទស្សនសម្បជ័យំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទ-
 ស្សនសម្បជ័យោ វហត្ថុកាតា ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
 ប្បទូយា តិណិ អនិទស្សនសម្បជ័យំ អន្យាគាតំ
 ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនសម្បជ័យោ អន្យាគាតា ធម្ម-
 អនិទស្សនសម្បជ័យោ អន្យាគាតា ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា តន្តិ អនិទស្សនសម្បជ័យំ អ-
 ន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនសម្បជ័យោ អន្យា-
 គាតា ធម្ម អនិទស្សនសម្បជ័យោ អន្យាគាតា ធម្ម-
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា បក្ខ អនិទស្សន-
 សម្បជ័យំ អន្យាគាតំ ធម្មំ បដិច្ច សនិទស្សនស-
 ម្បជ័យោ អន្យាគាតា ធម្ម អនិទស្សនសម្បជ័យោ
 អន្យាគាតា ធម្ម ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បទូយា ធម្ម

អន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង ព័ន្ធមិនប្រកថដោយការបំ-
 ពាល់ កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង តែប្រ-
 កថដោយការបំពាល់ រើបេតិកភ្ញៀវ ព្រោះហេតុច្បងៗ មានៈ ៣
 អន្យាគាតមិ ប្រកថដោយការយើង ព័ន្ធមិនប្រកថដោយការបំពាល់
 អន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង ព័ន្ធមិនប្រកថដោយការបំ-
 ពាល់ក្តី កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង តែប្រ-
 កថដោយការបំពាល់ រើបេតិកភ្ញៀវ ព្រោះហេតុច្បងៗ មានៈ ៤
 អន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង តែប្រកថដោយការបំពាល់ក្តី
 អន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង ព័ន្ធមិនប្រកថដោយការបំ-
 ពាល់ក្តី កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង តែប្រ-
 កថដោយការបំពាល់ រើបេតិកភ្ញៀវ ព្រោះហេតុច្បងៗ មានៈ ៥
 អន្យាគាតមិ ប្រកថដោយការយើង ព័ន្ធមិនប្រកថដោយការបំពាល់ក្តី
 អន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង តែប្រកថដោយការបំពាល់ក្តី
 កាស្រីយ ខ្ញុំអន្យាគាតមិ មិនប្រកថដោយការយើង តែប្រក-
 ថដោយការបំពាល់ រើបេតិកភ្ញៀវ ព្រោះហេតុច្បងៗ មានៈ ៦

អនិទស្សនសម្បជ័យំ អក្កាសតំ ធម្មំ បដិច្ច សនិ-
 ទស្សនសម្បជ័យោ អក្កាសតោ ច អនិទស្សនសម្ប-
 ជ័យោ អក្កាសតោ ច អនិទស្សនអម្បជ័យោ អ-
 ក្កាសតោ ច ធម្មា ទម្បជ្ឈន្តិ រោតុយ្ហច្ចយោ សត្ត ។
 អនិទស្សនអម្បជ័យំ អក្កាសតំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទ-
 ស្សនអម្បជ័យោ អក្កាសតោ ធម្មា ទម្បជ្ឈន្តិ រោតុ-
 យ្ហច្ចយោ សត្ត ។ អនិទស្សនសម្បជ័យំ អក្កាសតោ
 អនិទស្សនអម្បជ័យំ អក្កាសតោ ធម្មំ បដិច្ច ស-
 និទស្សនសម្បជ័យោ អក្កាសតោ ធម្មា ទម្បជ្ឈន្តិ
 រោតុយ្ហច្ចយោ សត្ត ។

[៧១៧] រោតុយោ ឋានីស អនិទេត ឋានីស ។

- សហជាតវារម្មិ បញ្ញាវារម្មិ វិញ្ញាវារម្មិ ។
- សនិទស្សននិរុត្តិយនិរុត្តិ ធម្មិវ ។
- អនុលោមន្តិកវិញ្ញាណ ធម្មិវ ។

អក្កាសតមិ ប្រកបដោយការយំញាតិប្រកបដោយការបំរើរាល់ក្តី អ-
 ក្កាសតមិ មិនមានការយំញាតិប្រកបដោយការបំរើរាល់ក្តី អក្កាសតមិ
 មិនមានការយំញាតិមិនមានការបំរើរាល់ក្តី កស្រីយ ខ្ញុំអក្កាសតមិ
 មិនមានការយំញាតិប្រកបដោយការបំរើរាល់ រើបរិភោគឡើយ គ្រោ-
 យភ្នំប្បវ្វ័យ មានវារៈ ៧ ។ អក្កាសតមិ មិនមានការយំញាតិមិន
 មានការបំរើរាល់ កស្រីយ ខ្ញុំអក្កាសតមិ មិនមានការយំញាតិ
 មិនមានការបំរើរាល់ រើបរិភោគឡើយ គ្រោយភ្នំប្បវ្វ័យ មានវារៈ ៧ ។
 អក្កាសតមិ ប្រកបដោយការយំញាតិប្រកបដោយការបំរើរាល់ ក-
 ស្រីយ ខ្ញុំអក្កាសតមិ មិនមានការយំញាតិប្រកបដោយការបំរើរាល់
 ផង ខ្ញុំអក្កាសតមិ មិនមានការយំញាតិមិនមានការបំរើរាល់ផង
 រើបរិភោគឡើយ គ្រោយភ្នំប្បវ្វ័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧១៨] ក្តីរោតុយ្ហច្ចយោ មានវារៈ ២១ ក្តីរោតុយ្ហច្ចយោ មានវារៈ ២១ ។

- សហជាតវារម្មិ បញ្ញាវារម្មិ បដិច្ច ធម្មិវិញ្ញាណវិញ្ញាណ ។
- ឈំ សនិទស្សននិរុត្តិយនិរុត្តិ ។
- ឈំ អនុលោមន្តិកវិញ្ញាណ ។

[៧២២] ឧអធិបតិប្បច្ចយោ ហេតុយា នវ ។
 សហជំនករាម្បិ បច្ចយេវាម្បិ ខិស្សយេវាម្បិ
 សំសច្ចុកាម្បិ សម្បយ្យក្កុកាម្បិ បដិច្ចកាសនិសំ ។

[៧២៣] ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ហេតុស្ស
 សហេតុកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ នហេតុស្ស សហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុ ស-
 ហេតុកោ ធម្មោ ហេតុស្ស សហេតុកស្ស ច ឧ-
 ហេតុស្ស សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧២៤] ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ ហេតុស្ស
 សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ នហេតុស្ស សហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ហេតុ សហេតុ-
 កោ ធម្មោ ហេតុស្ស សហេតុកស្ស ច នហេតុស្ស
 សហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ នហេតុ សហេតុកោ ធម្មោ នហេតុស្ស
 សហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៧២៥] ក្កនិហេតុប្បច្ចយេ មានាវ ៧ គ្រានេនាធិបតិប្បច្ចយេ ។
 សហជំនករាភិ បច្ចយេវាភិ ខិស្សយេវាភិ សំសច្ចុ-
 កាភិ សម្បយ្យក្កុកាភិ ប្រហេតុភាវិបដិច្ចកាវិ ។

[៧២៦] ធម៌ ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន
 ខែធម៌ ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយេ ធម៌
 ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយេ ធម៌ ជាហេតុ
 ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅ
 ជាមួយនឹងហេតុ មិនមែនជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ដើ
 ដោយហេតុប្បច្ចយេ ។

[៧២៧] ធម៌ ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយេ ធម៌ ជា
 ហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រ-
 ត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយេ ធម៌ ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិ
 ទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែធម៌ ជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ
 ដើ មិនមែនជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ដើ ដោយហេតុប្ប-
 ច្ចយេ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រត្រឹត្តិទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយហេតុប្បច្ចយេ

និហេតុ សិហេតុតោ ធម្មោ វិហេតុស្ស សិហេតុ-
 កស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ និហេតុ
 សិហេតុតោ ធម្មោ វិហេតុស្ស សិហេតុកស្ស ធម្ម
 វិហេតុស្ស សិហេតុកស្ស ធម្ម ធម្មស្ស អាម្ពណប្ប-
 ដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វិហេតុ សិហេតុតោ ធម្ម និហេតុ
 សិហេតុតោ ធម្ម ធម្មោ វិហេតុស្ស សិហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស អាម្ពណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វិហេតុ សិ-
 ហេតុតោ ធម្ម និហេតុ សិហេតុតោ ធម្ម ធម្មោ
 និហេតុស្ស សិហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បដ្ឋ-
 យេន បដ្ឋយោ វិហេតុ សិហេតុតោ ធម្ម និហេតុ
 សិហេតុតោ ធម្ម ធម្មោ វិហេតុស្ស សិហេតុកស្ស ធម្ម
 និហេតុស្ស សិហេតុកស្ស ធម្ម ធម្មស្ស អាម្ពណ-
 ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៧២៧) វិហេតុយោ វិណិ អាម្ពណោ នវ ឧប-

ដិស្សយេ នវ អវិគតេ នវ ។

យថា កុសលត្ថិវេន បញ្ញាកវំ វិវិវាវេនតំ ។

ធម្មំ មិខិវេនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុ ជាបដ្ឋយ វិទេមិ
 ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុ ដោយអាម្ពណប្បដ្ឋយ ធម្មំ មិខ
 វិទេនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុ ជាបដ្ឋយ វិទេមិ ជាហេតុ
 ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុផនំ មិខិវេនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយ
 និវិហេតុផនំ ដោយអាម្ពណប្បដ្ឋយ ។ ធម្មំ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេ
 កាម្មយនិវិហេតុត្ថិ មិខិវេនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុត្ថិ ជា
 បដ្ឋយ វិទេមិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុ ដោយអាម្ពណ-
 ប្បដ្ឋយ ធម្មំ និហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុត្ថិ មិខិវេនជាហេតុ
 ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុត្ថិ ជាបដ្ឋយ វិទេមិ មិខិវេនជាហេតុ ប្រ-
 ព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុ ដោយអាម្ពណប្បដ្ឋយ ធម្មំ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្ត
 វេកាម្មយនិវិហេតុត្ថិ មិខិវេនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុត្ថិ
 ជាបដ្ឋយ វិទេមិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុផនំ មិខិវេន
 ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តវេកាម្មយនិវិហេតុផនំ ដោយអាម្ពណប្បដ្ឋយ ។

(៧២៧) កុណិហេតុប្បដ្ឋយេ នាទពារេ ធម្មំ កុណិអាម្ពណប្បដ្ឋយ

នាទពារេ ៧ កុណិវេនិស្សយប្បដ្ឋយេ នាទពារេ ៧ កុណិអាម្ពណប្បដ្ឋយ

នាទពារេ ៧ ។

និបញ្ញាការេ កុណិកុសលត្ថិវេន យ៉ាវិណោ

បដ្ឋានំ ធម្មំវិវិវាវេនតំ យ៉ាវិណោបុរេ ។

(៧២៨) យោគី អាហារុតោ ធម្មំ មធិច្ច ធមោតុ
 អាហារុតោ ធម្មោ ឧប្បត្តនិ យោគុប្បត្តយា ។ ឧ-
 យោគី អាហារុតោ ធម្មំ មធិច្ច ធមោតុ អាហារុតោ
 ធម្មោ ឧប្បត្តនិ យោគុប្បត្តយា ។ យោគី អាហារុ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បត្តនិ យោគុប្បត្តយា ។ យោគី អាហារុ-
 តោ ធម្មោ ឧប្បត្តនិ យោគុប្បត្តយា ។

(៧២៩) យោគុយា វីណិ អាប្បណោ ឯកំ អវិ-
 រោត វីណិ ។

សមាសាណាម្យំ សម្មយុត្តនាម្យំ

មធិច្ចនាសនិសំ ។

(៧៣១) យោតុ អាហារុតោ ធម្មោ ធមោតុស្ស
 អាហារុតោស្ស ធម្មស្ស យោតុប្បត្តយេន មត្តយោ ។

(៧៣២) យោតុ អាហារុតោ ធម្មោ យោតុស្ស អាហារុ-
 តោស្ស ធម្មស្ស យោតុប្បត្តយេន មត្តយោ យោតុ
 អាហារុតោ ធម្មោ ធមោតុស្ស អាហារុតោស្ស ធម្មស្ស

(៧៣៤) នមិ មិនិមេតោយោតុ មិនមាមោតុ អាស្រ័យ
 ភូតមិ តោយោតុ មិនមាមោតុ វិចារីកាខ្លឹម ប្រាមោតុប្បត្តិយ ។
 នមិ មិនិមេតោយោតុ មិនមាមោតុ អាស្រ័យ ភូតមិ មិនិមេតោ
 យោតុ មិនមាមោតុ វិចារីកាខ្លឹម ប្រាមោតុប្បត្តិយ ។ នមិ មិន
 ិមេតោយោតុ មិនមាមោតុ អាស្រ័យ ភូតមិ យោតុ មិនមាម
 ោតុនិ មិនិមេតោយោតុ មិនមាមោតុនិ វិចារីកាខ្លឹម ប្រាម
 ោតុប្បត្តិយ ។

(៧៣៥) កុតិយោតុប្បត្តិយ មាណា ធម កុតិយោតុប្បត្តិយ
 មាណា ធម កុតិយោតុប្បត្តិយ មាណា ធម ។

យោតុតោក្កំ យោតុតោក្កំ ប្រវិហោតុតោនិវិចារីកាខ្លឹម ។

(៧៣៦) នមិ តោយោតុ មិនមាមោតុ ជាបច្ច័យ វៃនមិ មិន
 ិមេតោយោតុ មិនមាមោតុ ដោយោតុប្បត្តិយ ។

(៧៣៧) នមិ តោយោតុ មិនមាមោតុ ជាបច្ច័យ វៃនមិ
 តោយោតុ មិនមាមោតុ ដោយោតុប្បត្តិយ នមិ តោយោតុ មិន
 មាមោតុ ជាបច្ច័យ វៃនមិ មិនិមេតោយោតុ មិនមាមោតុ

អាម្ពណាប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ ធាហតុ អាហតុកា
ធាន្តា ធាហតុស្ស អាហតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ព-
ណាប្បច្ចយេន មច្ចយោ ធាហតុ អាហតុកា ធាន្តា
អាហតុស្ស អាហតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ច-
យេន មច្ចយោ ។

(៧២២) ហតុយា ឯកំ អាម្ពណោ ធន្តាវ អភិ-
កាតេ ធម្មតាវ ។

យថា តុសលត្ថិកោ មញ្ញារាវ ឯវំ វិញ្ញាតេត្ថំ ។

យេនុណយោតុវំ ធម្មំ ។

ហេតុទុក្ខហេតុលម្បយត្ថទុក្ខំ

(៧២៣) ហេតុំ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ មជិច្ច
ហេតុ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យោ ហេតុំ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ មជិច្ច ធាហតុ
ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។
ហេតុំ ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មំ មជិច្ច ហេតុ ហេតុ-
សម្បយុត្តោ ធម្មោ ធាហតុ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយោ ។ ធាហតុំ ហេតុសម្ប-
យុត្តំ ធម្មំ មជិច្ច ធាហតុ ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ

ដោយអាម្ពណាប្បច្ចយ ។ ធមិ មិនីមេតាហតុ មិនមាហតុ ធម-
បច្ចយ វិនិមិ មិនីមេតាហតុ មិនមាហតុ ដោយអាម្ពណាប្បច្ចយ
ធមិ មិនីមេតាហតុ មិនមាហតុ ជាបច្ចយ វិនិមិ ជាហតុ
មិនមាហតុ ដោយអាម្ពណាប្បច្ចយ ។

(៧២៤) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ហេតុវៈ ១ ក្នុងអាម្ពណាប្បច្ចយ
ហេតុវៈ ២ ក្នុងអភិកប្បច្ចយ ហេតុវៈ ២ ។

មញ្ញារាវៈ ក្នុងតុសលត្ថិកា យ៉ាងណា

មជ្ឈិមំ ធម្មវិញ្ញាតិកោ យ៉ាងនោះ ។

យំ យេនុណយោតុវំ ។

ហេតុទុក្ខហេតុលម្បយត្ថទុក្ខំ

(៧២៥) ធមិ ជាហតុ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ត្រូវធម៌
ជាហតុ ប្រកបដោយហេតុ ទើបគេឃើញ ប្រកបហេតុប្បច្ចយ ។
ធមិ មិនីមេតាហតុ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ ត្រូវធម៌ ធម-
ហេតុ ប្រកបដោយហេតុ ទើបគេឃើញ ប្រកបហេតុប្បច្ចយ ។
ធមិ ជាហតុ ប្រកបដោយហេតុ មិនីមេតាហតុ ប្រកប
ដោយហេតុ អាស្រ័យ ត្រូវធម៌ ជាហតុ ប្រកបដោយហេតុ ទើប
គេឃើញ ប្រកបហេតុប្បច្ចយ ។ ធមិ មិនីមេតាហតុ ប្រកប
ដោយហេតុ អាស្រ័យ ត្រូវធម៌ មិនីមេតាហតុ ប្រកបដោយហេតុ

[៧៣៨] ហេតុយា ភីណិ អាម្មណោ ឯតំ អវិ-

នាត ភីណិ ។

សហយុត្តរាម្មំ សម្មយុត្តរាម្មំ

ចធិត្តរាសធិសំ វិគ្គារាមត្តំ ។

[៧៣៩] ហេតុ ហេតុវិប្បយុត្តោ ធម្មោ ធម្មោ-

តុស្ស ហេតុវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេ ធម-

បដ្ឋយោ ។

[៧៤០] ហេតុយា ឯតំ អាម្មណោ ចត្តាវិ អវិ-

នាត ចត្តាវិ ។

យថា តុសលទ្ធិកោ ចត្តារាវំ ឯវំ វិគ្គារាមត្តំ ។

ហេតុកុហេតុសម្មយុត្តំ ធម្មំ ។

ហេតុទុក្ខហេតុសហេតុកុទុក្ខំ

[៧៤១] ហេតុំ ហេតុកុក្ខំ សហេតុកកុក្ខំ ធម្មំ

ចធិត្ត ហេតុ ហេតុកោសហេតុកកោ ធម្មោ ធម្ម-

ដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ សត្វត្ថ ឯតំ ។

[៧៤២] ឧហេតុំ សហេតុកកោកោ ឧហេតុំ ធម្មំ

ចធិត្ត ឧហេតុ សហេតុកកោកោ ឧហេតុ ធម្មោ

ធម្មដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។ សត្វត្ថ ឯតំ ។

ហេតុកុហេតុសហេតុកុក្ខំ ធម្មំ ។

[៧៤៣] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ មានាវ ត ក្កិអាម្មណោប្បដ្ឋយ

មានាវ ១ ក្កិអាវិកប្បដ្ឋយ មានាវ ត ។

សហយុត្តរាម្មំ សម្មយុត្តរាម្មំ ដូចត្ថាធិសីបដិក្ខារវិដា

ចល្លាភិ ធម្មវិទ្ធិកិស្តាវជិច្ឆា ។

[៧៤៤] ធមិ ជាហេតុ ប្រាសជាហេតុ ជាច្រើន វាចេ

មិនមែនជាហេតុ ប្រាសជាហេតុ ជាហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤៥] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ មានាវ ១ ក្កិអាម្មណោប្បដ្ឋយ

មានាវ ២ ក្កិអាវិកប្បដ្ឋយ មានាវ ២ ។

ចល្លាភិ ក្កិកុសលត្ថិកា យ៉ាវិណា

ចល្លាភិ ធម្មវិទ្ធិកិស្តាវ យ៉ាវិណាច្ឆា ។

ចរិយាតុក្ការាសម្មយុត្តា ។

ហេតុទុក្ខហេតុសហេតុកុទុក្ខ

[៧៤៦] ធមិ ជាហេតុ ជាហេតុកំប្រព្រឹត្តិកោកម្មយនិវហេតុ

អាស្រ័យ ខ្លាច ជាហេតុ ជាហេតុកំប្រព្រឹត្តិកោកម្មយនិវហេតុ

ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានាវ ១ គ្រប់ច្រើនកំណត់ ។

[៧៤៧] ធមិ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិកោកម្មយនិវ

ហេតុកំណមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ ខ្លាច មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្ត

កោកម្មយនិវហេតុកំណមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ក្រោមហេតុ-

ប្បដ្ឋយ ។ មានាវ ១ គ្រប់ច្រើនកំណត់ ។

ចរិយាតុក្ការាសម្មយុត្តា ។

ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម

[៧៤៣] វិហារំ ហេតុក្កាមា ហេតុសម្មយុត្តក្កា
ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ ហេតុកាមា ហេតុសម្មយុត្តកា ធម្មា
ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។ សទ្ធក្ក ឯកំ ។

[៧៤៤] វិហារំ ហេតុសម្មយុត្តក្កា ធម្មា ហេតុ
ធម្មំ បដិច្ច វិហារំ ហេតុ សម្មយុត្តកា ធម្មា វិហារំ ហេតុ
ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។ សទ្ធក្ក ឯកំ ។

ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម

ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម

[៧៤៥] វិហារំ ហេតុ សហេតុតំ ធម្មំ បដិច្ច វិ
ហារំ សហេតុកា ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។
សទ្ធក្ក ឯកំ ។

[៧៤៦] វិហារំ វិហារំ ធម្មំ បដិច្ច វិ
ហារំ វិហារំកា ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។
សទ្ធក្ក ឯកំ ។

ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម ធម្មំ ។

ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម

[៧៤៧] ធម្មំ វិហារំ វិហារំ ធម្មំ បដិច្ច វិ
ហារំ វិហារំកា ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។
សទ្ធក្ក ឯកំ ។

[៧៤៨] ធម្មំ វិហារំ វិហារំ ធម្មំ បដិច្ច វិ
ហារំ វិហារំកា ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។
សទ្ធក្ក ឯកំ ។

ធម្មំ ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម ។

ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម

[៧៤៩] ធម្មំ វិហារំ វិហារំ ធម្មំ បដិច្ច វិ
ហារំ វិហារំកា ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។
សទ្ធក្ក ឯកំ ។

[៧៥០] ធម្មំ វិហារំ វិហារំ ធម្មំ បដិច្ច វិ
ហារំ វិហារំកា ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បន្នយោ ។
សទ្ធក្ក ឯកំ ។

ធម្មំ ហេតុទុក្ខនិយមនិយមនិយមនិយម ។

ហេតុទុកសប្បជ្ឈយទុក្ខ

(៧២៧) ហេតុ សប្បជ្ឈយំ គង្គំ បដិច្ច ហេតុ
 សប្បជ្ឈយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បជ្ឈយោ តិណំ ។
 ឧហេតុ សប្បជ្ឈយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហេតុ សប្បជ្ឈ-
 យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បជ្ឈយោ តិណំ ។ ហេតុ
 បប្បជ្ឈយកា ឧហេតុ សប្បជ្ឈយកា ធម្មំ បដិច្ច
 ហេតុ សប្បជ្ឈយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនិ ហេតុប្បជ្ឈយោ
 តិណំ ។

(៧២៨) ហេតុយា នវ នាវប្បយោ នវ នវិគយេ
 នវ ។

សហគារាម្យិ សម្មយុត្តារាម្យិ

បដិច្ចវាសនិសំ ។

(៧២៩) ហេតុ សប្បជ្ឈយោ ធម្មោ ហេតុប្ប-
 សប្បជ្ឈយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បជ្ឈយេន បប្បយោ ។

(៧៣០) ហេតុយា តិណំ ។

បដិច្ចវាម្យិ វង្គំ វិគ្គារេតតំ ។

ហេតុទុកសប្បជ្ឈយទុក្ខំ ខិដ្ឋំ ។

ហេតុទុកសប្បជ្ឈយទុក្ខ:

(៧២៧) នវិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវាជាមួយខំនិច្ចំយ អស្រ័យ
 ទ្ធុនមិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវាជាមួយខំនិច្ចំយ ទើបកើតឡើង គ្រោះ
 ហេតុប្បជ្ឈយ មានវា: ព ។ នវិ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវា
 មួយខំនិច្ចំយ អស្រ័យ ទ្ធុនមិ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវា
 ខំនិច្ចំយ ទើបកើតឡើង គ្រោះហេតុប្បជ្ឈយ មានវា: ព ។ តវិ
 ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវាមួយខំនិច្ចំយ អស្រ័យ ទ្ធុនមិ ជាហេតុ
 ប្រព្រឹត្តិភាវាមួយខំនិច្ចំយផង មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវាមួយខំនិ-
 ច្ចំយផង ទើបកើតឡើង គ្រោះហេតុប្បជ្ឈយ មានវា: ព ។

(៧២៨) ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានវា: ៧ ក្នុងអាយុណប្បជ្ឈយ មាន
 វា: ៧ ក្នុងអវិគយប្បជ្ឈយ មានវា: ៧ ។

សហគារាម្យិក្ខំ សម្មយុត្តារាម្យិក្ខំ ប្រវេលាគ្នាខំនិច្ចំយវាវា: ។

(៧២៩) នវិ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវាជាមួយខំនិច្ចំយ ជាមួយ
 វាវា: ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តិភាវាជាមួយខំនិច្ចំយ ដោយហេតុប្បជ្ឈយ ។

(៧៣០) ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានវា: ព ។

បដិច្ចវា: បណ្ឌិត ក្សេម្យុតិស្តោ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ហេតុទុកសន្តិទស្សន៍
ហេតុទុកសន្តិទទុក្ខិ

[៧៥០] ហេតុ សន្តិ កង្ក បដិច្ច ហេតុ
សន្តិ ហេតុ ទុកសន្តិ ហេតុប្បត្តយា ។

[៧៥១] ហេតុយា ទេ អវិការេ ទេ ។ សម្បត្តិ-
យា ទុកសន្តិសំ ។

ហេតុទុកសន្តិទទុក្ខិ

ហេតុទុកសន្តិទស្សន៍ទុក្ខិ

[៧៥២] ហេតុ អនិទស្សន៍ កង្ក បដិច្ច ហេតុ
អនិទស្សនេ ហេតុ ទុកសន្តិ ហេតុប្បត្តយា ទីណិ ។
ហេតុ អនិទស្សន៍ កង្ក បដិច្ច ហេតុ អនិទស្សនេ
ហេតុ ទុកសន្តិ ហេតុប្បត្តយា ទីណិ ។ ហេតុ អនិ-
ទស្សនេ ហេតុ អនិទស្សនេ កង្ក បដិច្ច ហេតុ
អនិទស្សនេ ហេតុ ទុកសន្តិ ហេតុប្បត្តយា ទីណិ ។

[៧៥៣] ហេតុយា ទេ អវិការេ ទេ ។

សហជាគណេ បញ្ញាណេ វិញ្ញាណេ ។

ហេតុទុកសន្តិទស្សន៍ ទី១ ។

ហេតុទុកសន្តិទស្សន៍

ហេតុទុកសន្តិទទុក្ខិ

[៧៥៤] ទេ ហេតុ វេលាប្បត្តយា កាតំភនិ កស្រ័យ ខ្លិល
ហេតុ វេលាប្បត្តយា កាតំភនិ វេលាភស្តិ កស្រ័យ ខ្លិល ។

[៧៥៥] ក្នុងហេតុប្បត្តយា ហេតុ ៧ ក្នុងអវិទយាប្បត្តយា ហេតុ
៧ ។ (ទុកសន្តិ) ប្រហេតុខ្លឹមសម្បត្តយា ទុកសន្តិ ។
ចប់ ហេតុទុកសន្តិទទុក្ខិ ។

ហេតុទុកសន្តិទស្សន៍ទុក្ខិ

[៧៥៦] ទេ ហេតុ មិនមានការយឺត កស្រ័យ ខ្លិល
ហេតុ មិនមានការយឺត វេលាភស្តិ កស្រ័យ ខ្លិល ហេតុ
៧ ។ ទេ មិនមានការយឺត មិនមានការយឺត កស្រ័យ ខ្លិល
មិនមានការយឺត មិនមានការយឺត វេលាភស្តិ កស្រ័យ
ប្បត្តយា ហេតុ ៧ ។ ទេ ហេតុ មិនមានការយឺត កស្រ័យ
ខ្លិល ហេតុ មិនមានការយឺត មិនមានការយឺត មិនមាន
ការយឺត វេលាភស្តិ កស្រ័យ ខ្លិល ហេតុ ៧ ។

[៧៥៧] ក្នុងហេតុប្បត្តយា ហេតុ ៧ ក្នុងអវិទយាប្បត្តយា ហេតុ
៧ ។

សហជាគណេ បញ្ញាណេ វិញ្ញាណេ ។

ចប់ ហេតុទុកសន្តិទស្សន៍ ។

ហោតុទុកសប្បដ្ឋិយទុក្ខំ

[៧៩៨] ហោតុំ សប្បដ្ឋិយំ ធម្មំ បដិច្ច ចរហេតុ
សប្បដ្ឋិយោ ចរោ ឧប្បន្នតិ ហោតុប្បច្ចយា ។
សព្វត្ថ ឯកំ ។

[៧៩៩] ហោតុំ អប្បដ្ឋិយំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ
អប្បដ្ឋិយោ ចរោ ឧប្បន្នតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ ហោតុំ
អប្បដ្ឋិយំ ធម្មំ បដិច្ច ចរហេតុ អប្បដ្ឋិយោ ចរោ
ឧប្បន្នតិ ហោតុប្បច្ចយា ហោតុំ អប្បដ្ឋិយំ ធម្មំ
បដិច្ច ហោតុ អប្បដ្ឋិយោ ច ចរហេតុ អប្បដ្ឋិយោ
ច ចរោ ឧប្បន្នតិ ហោតុប្បច្ចយា ។ ចរហោតុំ អប្ប-
ដ្ឋិយំ ធម្មំ បដិច្ច ចរហេតុ អប្បដ្ឋិយោ ចរោ ឧប្ប-
ន្នតិ ហោតុប្បច្ចយា តិណំ ។ ហោតុំ អប្បដ្ឋិយក្ក
ចរហោតុំ អប្បដ្ឋិយក្ក ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ អប្បដ្ឋិយោ
ចរោ ឧប្បន្នតិ ហោតុប្បច្ចយា តិណំ ។

[៧៩៩] ហោតុយា ចរំ ការុន្តលោ ចរំ អវិ-
តារ ចរំ ។

ហោតុទុកសប្បដ្ឋិយទុក្ខំ

[៧៩៩] ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការបរិ-
ការណ៍ ការស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការ
បរិការណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់
បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៩៩] ធម៌ ជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ ការស្រ័យ ខ្លាចមិ
ជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ ការស្រ័យ ខ្លាចមិ ជា
ហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌
ជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ មិនមែនជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍
ក្តី ការស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍
ការស្រ័យ ខ្លាចមិ មិនមែនជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាហេតុ មិនមានការបរិ-
ការណ៍ ការស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ មិនមែន
ជាហេតុ មិនមានការបរិការណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៧៩៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងការប្បណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភេតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ហោតុទុកលោកិយទុក្ខំ

[៧៦១] ហោតុំ, លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ
លោកិយោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។
ឧហោតុំ លោកិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោតុ លោកិយោ
ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ហោតុំ
លោកិយាញ ឧហោតុំ លោកិយាញ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ លោកិយោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
តីណិ ។

[៧៦២] ហោតុយា ឧវ កាវត្តលោ ឧវ អវិកតេ
ឧវ ។

សយាជាតនាម្បិ មញ្ញាតាម្បិ ធម៌ វិទ្យាមត្តំ ។

[៧៦៣] ហោតុំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ
លោកុត្តរោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។
ឧហោតុំ លោកុត្តរំ ធម្មំ បដិច្ច ឧហោតុ លោកុត្ត-
រោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា តីណិ ។ ហោតុំ
លោកុត្តរាញ ឧហោតុំ លោកុត្តរាញ ធម្មំ បដិច្ច
ហោតុ លោកុត្តរោ ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហោតុប្បច្ចយា
តីណិ ។

ហោតុទុកលោកិយទុក្ខំ

[៧៦១] ធម៌ ជាហេតុ ជាលោកិយ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ជាហេតុ
ជាលោកិយ វេចក៏កខ្លីដី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានការ ៣ ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ ជាលោកិយ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជា
លោកិយ វេចក៏កខ្លីដី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានការ ៣ ។ ធម៌
ជាហេតុ ជាលោកិយ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ជាហេតុ ជាលោកិយផង
មិនមែនជាហេតុ ជាលោកិយផង វេចក៏កខ្លីដី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានការ ៣ ។

[៧៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានការ ៧ ក្នុងកាម្មលាប្បច្ច័យ មាន
ការ ៧ ក្នុងវិភេទប្បច្ច័យ មានការ ៧ ។

សយាជាតនាម្បិ មញ្ញាតាម្បិ ធម៌ វិទ្យាមត្តំ
សយ្យិវិទ្យាស្តារ យិនិខេវេវិទុរ ។

[៧៦៣] ធម៌ ជាហេតុ ជាលោកុត្តរោ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ជា
ហេតុ ជាលោកុត្តរោ វេចក៏កខ្លីដី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានការ ៣ ។
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាលោកុត្តរោ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ ជាលោកុត្តរោ វេចក៏កខ្លីដី ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានការ ៣ ។
ធម៌ ជាហេតុ ជាលោកុត្តរោ កាស្រីយ ខ្លវធម៌ ជាហេតុ ជាលោកុត្តរោ
ផង មិនមែនជាហេតុ ជាលោកុត្តរោផង វេចក៏កខ្លីដី ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ មានការ ៣ ។

ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ

[៧២២] ហេតុយា នវ អាម្មណេ នវ អវិទតេ

នវ ។

សពលាគារាអ្វី សម្បយុត្តារាអ្វី បញ្ញារាអ្វី

បដិច្ចវិសេសនិសំ វិញ្ញាបតត្ថំ ។

ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ ។

ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ

[៧២៣] ហេតុំ កោចិវិញ្ញយុទុក្កំ ចន្ទំ បដិច្ច ហេតុ

កោចិវិញ្ញយុទុក្កំ ចន្ទោ ឧប្បត្តនំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៧២៤] ហេតុយា នវ អវិទតេ នវ ។

សពលាគារាអ្វី បញ្ញារាអ្វី វិញ្ញាបតត្ថំ ។

[៧២៥] ហេតុំ កោចិវិញ្ញយុទុក្កំ ចន្ទំ បដិច្ច

ហេតុ កោចិវិញ្ញយុទុក្កំ ចន្ទោ ឧប្បត្តនំ ហេតុ-

ប្បដ្ឋយា ។

[៧២៦] ហេតុយា នវ អវិទតេ នវ ។ សច្ចត្ថ

វិញ្ញាបេ ។

ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ មុត្តំ ។

ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ

[៧២៧] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវា ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ

ហេតុវា ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវា ។

សពលាគារាអ្វី សម្បយុត្តារាអ្វី បញ្ញារាអ្វី ប្រវិលេ

គ្លានិវិវដិច្ចវាវេន បល្លិក ឧប្បវិទ្ធិស្តារេដិច្ច ។

ចប់ ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ ។

ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ

[៧២៨] កោចិវិញ្ញយុទុក្កំ (ចន្ទំ វេលចុក្កុសធម្មិវិវិច្ឆុសំ

តោយវិញ្ញាណលាមិម្មយ) តាហេតុ តាស្រ័យ ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ

តាហេតុ វេលចិកាវ្យិដិ ប្រាហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៩] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវា ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុ

ហេតុ ។

សពលាគារាអ្វី បញ្ញារាអ្វី បល្លិក ឧប្បវិទ្ធិស្តារេដិច្ច ។

[៧៣០] កោចិវិញ្ញយុទុក្កំ តាហេតុ តាស្រ័យ ក្កិហេតុ

កោចិវិញ្ញយុទុក្កំ តាហេតុ វេលចិកាវ្យិដិ ប្រាហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣១] ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុវា ក្កិហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុ

ហេតុ ។ សេចក្តីវិស្តារ មានគ្រប់ច្បងចាំនិកសំ ។

ចប់ ហេតុទុកោចិវិញ្ញយុទុក្កំ ។

ហេតុទុក្ខអាសវិទុក្ខ

[២៥៧] ហេតុ អាសវៈ ធ្មត់ បដិច្ច ហេតុ អាស-
 វេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ហេតុ អា-
 សវៈ ធ្មត់ បដិច្ច ហេតុ អាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បត្តយា ហេតុ អាសវៈ ធ្មត់ បដិច្ច ហេ-
 តុ អាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ អាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បត្តយា ៗ ហេតុ អាសវៈ ធ្មត់ បដិច្ច ហេ-
 តុ អាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ៗ
 ហេតុ អាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ៗ
 ហេតុ អាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ៗ
 ហេតុ អាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ៗ

[២៥៨] ហេតុយា បញ្ច អាម្មណេ បញ្ច ភិ-
 កាត បញ្ច ។

សត្វត្ថ វិគ្គាតេ ។

[២៥៩] ហេតុ ហេតុអាសវៈ ធ្មត់ បដិច្ច ហេតុ
 ហេតុអាសវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ភីណិ។
 ហេតុ ហេតុអាសវៈ ធ្មត់ បដិច្ច ហេតុ ហេតុអា-
 សវេ ធ្មត់ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បត្តយា ភីណិ ។

ហេតុទុក្ខអាសវិទុក្ខ

[២៥៧] ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈ កាស្រីយ ខុវធម៌ ជា
 ហេតុ ជាអាសវៈ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តយ ធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ ជាអាសវៈ កាស្រីយ ខុវធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈ វេច
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តយ ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈ មិនមែន
 ជាហេតុ ជាអាសវៈ កាស្រីយ ខុវធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈ វេចកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តយ ។ ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈ
 កាស្រីយ ខុវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈ វេចកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បត្តយ ។ ធម៌ ជាហេតុ ជាអាសវៈ កាស្រីយ ខុវធម៌ ជា
 ហេតុ ជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈ វេចកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បត្តយ ។

[២៥៨] ក្នុងហេតុប្បត្តយ មាន៖ ៩ ក្នុងអាម្មណប្បត្តយ
 មាន៖ ៩ ក្នុងភិក្ខុប្បត្តយ មាន៖ ៩ ។ សេចក្តីកិត្តុះ មាន
 គ្រប់បង្គុយពំនែស ។

[២៥៩] ធម៌ ជាហេតុ មិនមែនអាសវៈ កាស្រីយ ធម៌ ជា
 ហេតុ មិនមែនអាសវៈ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តយ មាន៖ ៩ ។
 ធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនអាសវៈ កាស្រីយ ខុវធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ មិនមែនអាសវៈ វេចកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តយ មាន៖ ៩ ។

លោភំ លោកាសវាញ ឧលោភំ លោកាសវាញ ធម្មំ
បដិច្ច លោកុ លោកាសវាញ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្ប-
ច្ចយោ ភីលិ ។

[៧៧២] លោកុយោ ឧវ អវិភាតេ ឧវ ។ សត្វត្ត
វិជ្ជាហេ ។

លោកុទ្ធករណសវសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៧៧៣] លោភំ កាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
លោកុ កាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុ-
ប្បច្ចយោ ។

[៧៧៤] លោកុយោ ឧវ អវិភាតេ ឧវ ។ សត្វត្ត
វិជ្ជាហេ ។

[៧៧៥] លោភំ កាសវសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច លោកុ
កាសវសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយោ ។

[៧៧៦] លោកុយោ ឧវ អវិភាតេ ឧវ ។ សត្វត្ត
វិជ្ជាហេ ។

ធម៌ លោកុ មិនមែនកាសវៈ កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌ លោកុ មិនមែន
កាសវៈធម៌ មិនមែនលោកុ មិនមែនកាសវៈធម៌ លើចក្ខុវិទ្យា
ត្រោកលោកុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ ។

[៧៧៦] កុនិលោកុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ កុនិលោកុប្បច្ច័យ មាន
ពៈ ៧ ។ សេចក្តីកិស្តោ មានគ្រប់ច្បាប់ចំណីអស់ ។

ធម៌ លោកុទ្ធករណសវៈ ។

លោកុទ្ធករណសវសម្បយុត្តទុក្ខំ

[៧៧៧] ធម៌ លោកុ ត្រាសលោកាសវៈ កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌
លោកុ ត្រាសលោកាសវៈ លើចក្ខុវិទ្យា ត្រោកលោកុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៨] កុនិលោកុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ កុនិលោកុប្បច្ច័យ មាន
ពៈ ៧ ។ សេចក្តីកិស្តោ មានគ្រប់ច្បាប់ចំណីអស់ ។

[៧៧៩] ធម៌ លោកុ ត្រាសលោកាសវៈ កាស្រ័យ ឆ្លុំធម៌
លោកុ ត្រាសលោកាសវៈ លើចក្ខុវិទ្យា ត្រោកលោកុប្បច្ច័យ ។

[៧៨០] កុនិលោកុប្បច្ច័យ មានពៈ ៧ កុនិលោកុប្បច្ច័យ មាន
ពៈ ៧ ។ សេចក្តីកិស្តោ មានគ្រប់ច្បាប់ចំណីអស់ ។

ធម៌ លោកុទ្ធករណសវសម្បយុត្តទុក្ខំ ។

ហោតុទុក្ខអាសវិសាសវិទុក្ខំ

[៧៧៣] ហោតុំ អាសវិញ្ចវ សាសវត្ថុ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ អាសវេនេវិ សាសវេន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ។

[៧៧៤] ហោតុយា បញ្ច អវិភតេ បញ្ច ។ សទ្ធចុតិដ្ឋានេ ។

[៧៧៥] ហោតុំ អាសវិញ្ចវ ហោតអាសវំ ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ អាសវេនេវិ ហោតអាសវេន ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ។

[៧៧៦] ហោតុយា បញ្ច អវិភតេ បញ្ច ។ សទ្ធចុតិដ្ឋានេ ។

ហោតុទុក្ខអាសវិសាសវិទុក្ខំ ខ្លឹម ។

ហោតុទុក្ខអាសវិសាសវិសម្មយុទ្ធសុទ្ធា

[៧៧៧] ហោតុំ អាសវិញ្ចវ អាសវសម្មយុទ្ធសុទ្ធា ធម្មំ បដិច្ច ហោតុ អាសវេនេវិ អាសវសម្មយុទ្ធសុទ្ធា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហោតុប្បជ្ជយា ។

[៧៧៨] ហោតុយា បញ្ច អវិភតេ បញ្ច ។ សទ្ធចុតិដ្ឋានេ ។

ហោតុទុក្ខអាសវិសាសវិទុក្ខំ

[៧៧៧] បដិ ហោតុ អាសវាតំវិច្ឆត្រត្រត្រាវេវាជាមួយនឹង អាសវៈ អាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ហោតុ អាសវាតំវិច្ឆត្រត្រត្រាវេវាជាមួយ នឹងអាសវៈ រើយកើតឡើង ប្រាណហតុប្បជ្ជយ ។

[៧៧៨] ក្នុងហោតុប្បជ្ជយ មានការ ៥ ក្នុងអវិភតប្បជ្ជយ មាន ការ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ប្រដាប់យកំណែស ។

[៧៧៩] បដិ ហោតុ ច្រត្រត្រត្រាវេវាជាមួយនឹងអាសវៈតំវិច្ឆ មែនជាអាសវៈ អាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ហោតុ ច្រត្រត្រត្រាវេវាជាមួយនឹង អាសវៈតំវិច្ឆមែនជាអាសវៈ រើយកើតឡើង ប្រាណហតុប្បជ្ជយ ។

[៧៨០] ក្នុងហោតុប្បជ្ជយ មានការ ៥ ក្នុងអវិភតប្បជ្ជយ មាន ការ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ប្រដាប់យកំណែស ។

បដិ ប្រាណហតុប្បជ្ជយ ។

ហោតុទុក្ខអាសវិសាសវិសម្មយុទ្ធសុទ្ធា

[៧៨១] បដិ ហោតុ អាសវាតំវិច្ឆត្រត្រត្រាវេវាជាមួយអាសវៈ អាស្រ័យ ខ្លាំងមិ ហោតុ អាសវាតំវិច្ឆត្រត្រត្រាវេវាជាមួយអាសវៈ រើយ កើតឡើង ប្រាណហតុប្បជ្ជយ ។

[៧៨២] ក្នុងហោតុប្បជ្ជយ មានការ ៥ ក្នុងអវិភតប្បជ្ជយ មានការ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ប្រដាប់យកំណែស ។

(៧៧៧) ចោលាតំ អនេកសីលំ ធម្មំ បដិច្ច ចោលាតុ
អនេកសីលោ ចោឡា ទុច្ចរដ្ឋតិ លោតុច្យុត្តយា ឯតំ
សត្វត្ថ ឯតំ ។

លោកុទ្ធករោតសិក្ខា ខ្ញុំ ។

លោកុទ្ធករោតសិក្ខា

(៧៧៨) លោតុំ លោតិច្ចំ ធម្មំ បដិច្ច លោតុ លោ-
តិ ឡា ចោឡា ទុច្ចរដ្ឋតិ លោតុច្យុត្តយា ។

(៧៧៩) លោតុយា ឯវ អវិកលេ ឯវ ។ សត្វត្ថ
វិគ្គារេ ។

លោកុទ្ធករោតសិក្ខា ខ្ញុំ ។

លោកុទ្ធករោតសិក្ខា

(៧៨០) លោតុំ លោតសីលំ ធម្មំ បដិច្ច លោតុ
លោតសីលោ ចោឡា ទុច្ចរដ្ឋតិ លោតុច្យុត្តយា ។

(៧៨១) លោតុយា ឯវ អវិកលេ ឯវ ។ សត្វត្ថ
វិគ្គារេ ។

(៧៨២) ចោលាតំ អនេកសីលំ ធម្មំ បដិច្ច ចោ-
លាតុ អនេកសីលោ ចោឡា ទុច្ចរដ្ឋតិ លោតុច្យុត្តយា ។
សត្វត្ថ ឯតំ ។

លោកុទ្ធករោតសិក្ខា ខ្ញុំ ។

(៧៨៣) អនាប្រណិកមិ (ធម៌មិនមានអប្បណិ) មិនមែនជា
កស្រីយ ឡាវាសាប្បណិមិ មិនមែនជា ទើបាតិកាឡើយ ប្រាម
លោកុច្យុត្តយ មានការ ១ គួរមិនយំទាំងអស់ សុខ្ខតែមានការ ១ ។
ចំ លោកុទ្ធករោតសិក្ខា ។

លោកុទ្ធករោតសិក្ខា

(៧៨៤) ទោតិក្កមិ (ធម៌មិនមែនចិត្ត) ជាលោកុ កស្រីយ
ន្តរទោតិក្កមិ ជាលោកុ ទើបាតិកាឡើយ ប្រាមលោកុច្យុត្តយ ។

(៧៨៥) គួរមិនយំទាំងអស់ មានការ ៧ គួរមិនយំទាំងអស់ មាន
ការ ៧ ។ សេចក្តីនៃស្ត្រី មានគ្រប់ច្បាប់ទាំងអស់ ។
ចំ លោកុទ្ធករោតសិក្ខា ។

លោកុទ្ធករោតសិក្ខា

(៧៨៦) លោតសីលមិ ជាលោកុ កស្រីយ ឡាវាសាប្បណិ ជា
លោកុ ទើបាតិកាឡើយ ប្រាមលោកុច្យុត្តយ ។

(៧៨៧) គួរមិនយំទាំងអស់ មានការ ៧ គួរមិនយំទាំងអស់ មាន
ការ ៧ ។ សេចក្តីនៃស្ត្រី មានគ្រប់ច្បាប់ទាំងអស់ ។

(៧៨៨) អនេកសីលមិ មិនមែនជាលោកុ កស្រីយ គួរមិនយំ
ទាំងអស់ មិនមែនជាលោកុ ទើបាតិកាឡើយ ប្រាមលោកុច្យុត្តយ ។ មាន
ការ ១ គ្រប់ច្បាប់ទាំងអស់ ។

ចំ លោកុទ្ធករោតសិក្ខា ។

ប្រោកទុកចិត្តសម្បជញ្ញៈ

(៧៧៧) ហេតុ ចិត្តសម្បជញ្ញៈ ចង្អុំ មនិច្ច ហេតុ ចិត្តសម្បជញ្ញៈ ធម្មា ទម្បជញ្ញៈ ហេតុប្បក្ខយា ។

[១០១០] ហេតុយា ធម៌ អវិភាគ ធម៌ ។ សក្ខត្ត វិញ្ញាណ ។

[១០១១] ឧបាសន៍ ចិត្តវិប្បជញ្ញៈ ចង្អុំ មនិច្ច ឧបាសន៍ ចិត្តវិប្បជញ្ញៈ ធម្មា ទម្បជញ្ញៈ ហេតុប្បក្ខយា ។

សក្ខត្ត ឯកំ ។
ហេតុចិត្តសម្បជញ្ញៈ ចង្អុំ ។

ប្រោកទុកចិត្តសម្បជញ្ញៈ

(១០១២) ហេតុ ចិត្តសម្បជញ្ញៈ ចង្អុំ មនិច្ច ហេតុ ចិត្តសម្បជញ្ញៈ ធម្មា ទម្បជញ្ញៈ ហេតុប្បក្ខយា ។

[១០១៣] ហេតុយា ធម៌ អវិភាគ ធម៌ ។ សក្ខត្ត វិញ្ញាណ ។

[១០១៤] ឧបាសន៍ ចិត្តវិប្បជញ្ញៈ ចង្អុំ មនិច្ច ឧបាសន៍ ចិត្តវិប្បជញ្ញៈ ធម្មា ទម្បជញ្ញៈ ហេតុប្បក្ខយា ។

សក្ខត្ត ឯកំ ។
ហេតុចិត្តសម្បជញ្ញៈ ចង្អុំ ។

ប្រោកទុកចិត្តសម្បជញ្ញៈ

(៧៧៧) ចិត្តសម្បជញ្ញៈ (ធម៌ប្រាសចារយចិត្ត) ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះចិត្តសម្បជញ្ញៈ ជាហេតុ រើចេតិកាខ្លាំង ប្រការពាក្យប្បក្ខយ ។

[១០១០] ក្នុងហេតុប្បក្ខយ មាននរណ៍ ក្នុងអវិភាគប្បក្ខយ មាននរណ៍ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ប្បក្ខយព័ន្ធអស់ ។

[១០១១] ចិត្តវិប្បជញ្ញៈ (ធម៌ប្រាសចារយចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះចិត្តវិប្បជញ្ញៈ មិនមែនជាហេតុ រើចេតិកាខ្លាំង ប្រការពាក្យប្បក្ខយ ។ មាននរណ៍ គ្រប់ប្បក្ខយព័ន្ធអស់ ។

ធម៌ ហេតុចិត្តសម្បជញ្ញៈ ។
ប្រោកទុកចិត្តសម្បជញ្ញៈ

(១០១២) ចិត្តសម្បជញ្ញៈ (ធម៌ប្រាសចារយចិត្ត) ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះចិត្តសម្បជញ្ញៈ ជាហេតុ រើចេតិកាខ្លាំង ប្រការពាក្យប្បក្ខយ ។

[១០១៣] ក្នុងហេតុប្បក្ខយ មាននរណ៍ ក្នុងអវិភាគប្បក្ខយ មាននរណ៍ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ប្បក្ខយព័ន្ធអស់ ។

[១០១៤] ចិត្តវិប្បជញ្ញៈ (ធម៌ប្រាសចារយចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះចិត្តវិប្បជញ្ញៈ មិនមែនជាហេតុ រើចេតិកាខ្លាំង ប្រការពាក្យប្បក្ខយ ។ មាននរណ៍ គ្រប់ប្បក្ខយព័ន្ធអស់ ។

ធម៌ ហេតុចិត្តសម្បជញ្ញៈ ។
ប្រោកទុកចិត្តសម្បជញ្ញៈ

(១០១៥) ចិត្តសម្បជញ្ញៈ (ធម៌ប្រាសចារយចិត្ត) ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លះចិត្តសម្បជញ្ញៈ ជាហេតុ រើចេតិកាខ្លាំង ប្រការពាក្យប្បក្ខយ ។ មាននរណ៍ គ្រប់ប្បក្ខយព័ន្ធអស់ ។

កិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ

(៣០០៤) ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ បដិច្ច ហេតុ

ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា ឆ ។

(៣០០៥) ខេត្ត ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ បដិច្ច

បដិច្ច ហេតុ ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា

យា ឆ្នាំ ។ សព្វគ្រប់ វិញ្ញាណ ។

យកកិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ ។

កិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ

(៣០០៦) ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ បដិច្ច

បដិច្ច ហេតុ ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា

ហេតុឬធានា ឆ ។

(៣០០៧) ខេត្ត ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ បដិច្ច

បដិច្ច ហេតុ ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ

ឆ្នាំ ហេតុឬធានា ឆ្នាំ ។ សព្វគ្រប់ វិញ្ញាណ ។

យកកិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ ។

កិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ

(៣០០៨) ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី (ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា) ឆ្នាំ ហេតុ

ហេតុ ហេតុ ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា

ឆ្នាំ ។

(៣០០៩) ខេត្ត ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី (ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា)

ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ហេតុ ហេតុ ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ

ហេតុឬធានា ឆ្នាំ ។

យកកិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ ។

កិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ

(៣០១០) ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី (ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា) ឆ្នាំ ហេតុ

ហេតុ ហេតុ ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា

ឆ្នាំ ។

(៣០១១) ខេត្ត ខេត្ត ចំនួនមហាវិថី (ឧប្បត្តិ ហេតុឬធានា)

ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ហេតុ ហេតុ ចំនួនមហាវិថី ឆ្នាំ ឧប្បត្តិ

ហេតុឬធានា ឆ្នាំ ។

យកកិច្ចសន្យាសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ ។

ហេតុទុកទណ្ឌទិដ្ឋកុក

[១០២២] ហេតុ ទណ្ឌទិដ្ឋ ធម៌ បដិច្ច ហេតុ
ទណ្ឌទិដ្ឋ ធម៌ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បក្កយា ។

[១០២៣] ហេតុយា ធម៌ ។ សត្វត្ថ វិដ្ឋារា ។

[១០២៤] ហេតុ អនុភាទិដ្ឋ ធម៌ បដិច្ច ហេតុ
អនុភាទិដ្ឋ ធម៌ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បក្កយា ។

[១០២៥] ហេតុយា ធម៌ អភិកាស ធម៌ ។ សត្វត្ថ
វិដ្ឋារា ។

ហេតុទុកទណ្ឌទិដ្ឋកុក

[១០២៦] ហេតុ ទណ្ឌទិដ្ឋ ធម៌ បដិច្ច ហេតុ
ទណ្ឌទិដ្ឋ ធម៌ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បក្កយា ។ បេ ។

ហេតុទុកកំលែសគោត្តកុក

[១០២៧] ហេតុ កំលែស ធម៌ បដិច្ច ហេតុ
កំលែស ធម៌ ឧប្បជ្ជនិ ហេតុប្បក្កយា ។ បេ ។

ហេតុទុកទណ្ឌទិដ្ឋកុក

[១០២២] ទណ្ឌទិដ្ឋ ធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកំលែសមាន
កណ្តាជាដើមកាន់យក) ជាហេតុ កាស្រីយ ទូទណ្ឌទិដ្ឋ ជាហេតុ
រើចរក៏ត្រូវ ក្រោយហេតុប្បក្កយ ។

[១០២៣] កុរិយហេតុប្បក្កយ មានព្រះ ។ សេចក្តីកំស្លា
មានគ្រប់ប្បិយភ័យស ។

[១០២៤] អនុភាទិដ្ឋ ធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកំលែសមាន
កណ្តាជាដើមមិនទាន់កាន់យក) ជាហេតុ កាស្រីយ ទូទអនុភាទិដ្ឋ ជាហេតុ
រើចរក៏ត្រូវ ក្រោយហេតុប្បក្កយ ។

[១០២៥] កុរិយហេតុប្បក្កយ មានព្រះ ។ កុរិយហេតុប្បក្កយ មាន
ព្រះ ។ សេចក្តីកំស្លា មានគ្រប់ប្បិយភ័យស ។

ហេតុទុកទណ្ឌទិដ្ឋកុក

[១០២៦] ទណ្ឌទិដ្ឋ ជាហេតុ កាស្រីយ ទូទណ្ឌទិដ្ឋ ជា
ហេតុ រើចរក៏ត្រូវ ក្រោយហេតុប្បក្កយ ។ បេ ។

ហេតុទុកកំលែសគោត្តកុក

[១០២៧] កំលែស ធម៌ ជាហេតុ កាស្រីយ ទូទកំលែស ធម៌
ជាហេតុ រើចរក៏ត្រូវ ក្រោយហេតុប្បក្កយ ។ បេ ។

ហេតុ ឧបេក្ខាសហទតំ ធម្មំ បដិច្ច ... ហេតុ ន-
 ឧបេក្ខាសហទតំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ ហេតុ កា-
 ហារិវំ ធម្មំ បដិច្ច ... ហេតុ នកាហារិវំ ធម្មំ
 បដិច្ច ... ។ ហេតុ វិញ្ញាវិវំ ធម្មំ បដិច្ច ... ហេ-
 តុ វិញ្ញាវិវំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ ហេតុ អវិញ្ញាវិវំ
 ធម្មំ បដិច្ច ... ហេតុ នអវិញ្ញាវិវំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។
 ហេតុ បរិយាមច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ច ... ហេតុ អបរិយា-
 មច្ឆំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ ហេតុ វិយ្យាធិកំ ធម្មំ
 បដិច្ច ... ហេតុ អវិយ្យាធិកំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។
 ហេតុ វិយាតំ ធម្មំ បដិច្ច ... ហេតុ អវិយាតំ ធម្មំ
 បដិច្ច ... ។ ហេតុ សទុក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ... ហេ-
 តុ អទុក្ខំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ ហេតុ សារាណំ ធម្មំ
 បដិច្ច ... ។

(១២១៧) ហេតុ អារាណំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុ
 អារាណា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុច្បូធិយោ ។

(១២១៨) ហេតុយា វេ ។ សទុក្ខំ វិគ្គារោ ។

អាស្រ័យ ភូតិមិ ប្រកថាភាយវាចត្ថា ជាហេតុ ... អាស្រ័យ ភូតិមិ
 មិនិមេប្រកថាភាយវាចត្ថា ជាហេតុ ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាតា-
 មារា ជាហេតុ ... អាស្រ័យ ភូតិមិ មិនិមេតាមារា ជាហេតុ
 ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាត្រាវិវា ជាហេតុ ... អាស្រ័យ ភូ-
 តិមិ មិនិមេត្រាវិវា ជាហេតុ ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាអ-
 ប្រាវិវា ជាហេតុ ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ មិនិមេតាអប្រាវិវា
 ជាហេតុ ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាបាយាមច្ឆៈ ជាហេតុ ...
 អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាអបាយាមច្ឆៈ ជាហេតុ ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ
 ជាវិយ្យាធិកៈ ជាហេតុ ... អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាអវិយ្យាធិកៈ ជា
 ហេតុ ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាវិយាតៈ ជាហេតុ ... អា-
 ស្រ័យ ភូតិមិ ជាសទុក្ខៈ ជាហេតុ ... ។ អាស្រ័យ ភូតិមិ
 ជាអទុក្ខៈ ជាហេតុ ... អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាសារាណៈ ជាហេតុ ... ។

(១២១៩) ធម្មិ ជាអារាណៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ ភូតិមិ ជាអ-
 ារាណៈ ជាហេតុ វេហេតិកម្មវិជ្ជា ប្រការហេតុច្បូធិយោ ។

(១២២០) ក្នុងហេតុច្បូធិយោ មានន័យ ។ សេចក្តីវិស្តារ មាន
 គ្រប់បច្ច័យព័ន្ធអស់ ។

សហេតុកុរុហេតុទុក្ខំ

[១០៣៧] សហេតុកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ហេតុំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៣៨] សហេតុកំ ធម្មោ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សហេតុកោ ធម្មោ ហេតុំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សហេតុកុរុហេតុទុក្ខំ ខ្លឹម ។

ហេតុសម្បយុត្តិកុរុហេតុទុក្ខំ

[១០៣៩] ហេតុសម្បយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោ ហេតុំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

[១០៤០] ហេតុសម្បយុត្តំ ធម្មោ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុសម្បយុត្តោ ធម្មោ ហេតុំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ហេតុសម្បយុត្តិកុរុហេតុទុក្ខំ ខ្លឹម ។

ហេតុសហេតុកុរុហេតុទុក្ខំ

[១០៤១] ហេតុកោ សហេតុកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច ហេតុកោ សហេតុកោ ហេតុំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

សហេតុកុរុហេតុទុក្ខំ

[១០៣៧] ធមិ ជាហេតុ ប្រត្រិក្កុរុតំ ជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យ ធម្មំ ជាហេតុ ប្រត្រិក្កុរុតំ ជាមួយនឹងហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ចយ ។ មានពៈ ១ គ្រប់ចម្លើយ ព័ន្ធអស់ ។

[១០៣៨] ធមិ មិនមែនជាហេតុ ប្រត្រិក្កុរុតំ ជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យ ធម្មំ មិនមែនជាហេតុ ប្រត្រិក្កុរុតំ ជាមួយនឹងហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានពៈ ៧ ។

ធម៌ សហេតុកុរុហេតុទុក្ខំ ។

ហេតុសម្បយុត្តិកុរុហេតុទុក្ខំ

[១០៣៩] ហេតុធមិ ប្រកថាជាហេតុ អាស្រ័យ ធម្មំ ហេតុធមិ ប្រកថាជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានពៈ ១ ។

[១០៤០] ធម៌ ហេតុធមិ ប្រកថាជាហេតុ អាស្រ័យ ធម្មំ ហេតុធមិ ប្រកថាជាហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានពៈ ៧ ។

ធម៌ ហេតុសម្បយុត្តិកុរុហេតុទុក្ខំ ។

ហេតុសហេតុកុរុហេតុទុក្ខំ

[១០៤១] ហេតុធមិ ជាហេតុព័ន្ធប្រត្រិក្កុរុតំ ជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យ ធម្មំ ហេតុធមិ ជាហេតុព័ន្ធប្រត្រិក្កុរុតំ ជាមួយនឹងហេតុ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ មានពៈ ១ ។

[១១៤២] សាលោកុកោ ធម៌ោតំ ធម៌ោតំ ធម្មំ បដិច្ច សាលោកុកោ ធម៌ោតុ ធម៌ោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា ឯតំ ។

លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ ជំដ្ឋិតំ ។

លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ

[១១៤៣] លោកុកោ លោកុសាលោកុកុ លោកុ ធម្មំ បដិច្ច លោកុកោ លោកុសាលោកុកុ លោកុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា ឯតំ ។

[១១៤៤] លោកុសាលោកុកុកោ ធម៌ោតំ ធម៌ោតំ ធម្មំ បដិច្ច លោកុសាលោកុកុកោ ធម៌ោតុ ធម៌ោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា ។

លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ ជំដ្ឋិតំ ។

លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ

[១១៤៥] ធម៌ោតុសាលោកុកុំ ធម៌ោតំ ធម្មំ បដិច្ច ធម៌ោតុសាលោកុកុកោ ធម៌ោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា ។ ធម៌ោតុសាលោកុកុំ ធម៌ោតំ ធម្មំ បដិច្ច ធម៌ោតុសាលោកុកុកោ ធម៌ោតុ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា ។

លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ ជំដ្ឋិតំ ។

[១១៤៦] ធម៌ោតុកុមិ ប្រត្រិត្តោ វា ជា មួយ ទីនិ លោកុកុំ មិន មិន ជា លោកុ កាស្រ័យ ឧទ្ធរណ៍ ធម៌ោតុកុមិ ប្រត្រិត្តោ វា ជា មួយ ទីនិ លោកុកុំ មិន មិន ជា លោកុ វេបា ភិក្ខុ វិជី ព្រោម លោកុប្បច្ចយា មាន វា ១ ។

ធម៌ លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ ។

លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ

[១១៤៧] លោកុកុមិ ជា លោកុកុំ ប្រកប ជា យា លោកុ កាស្រ័យ ឧទ្ធរណ៍ ធម៌ោតុកុមិ លោកុកុំ ប្រកប ជា យា លោកុ វេបា ភិក្ខុ វិជី ព្រោម លោកុប្បច្ចយា មាន វា ១ ។

[១១៤៨] ធម៌ោតុកុមិ ប្រកប ជា យា លោកុកុំ មិន មិន ជា លោកុ កាស្រ័យ ឧទ្ធរណ៍ ធម៌ោតុកុមិ ប្រកប ជា យា លោកុកុំ មិន មិន ជា លោកុ វេបា ភិក្ខុ វិជី ព្រោម លោកុប្បច្ចយា ។

ធម៌ លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ ។

លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ

[១១៤៩] ធម៌ោតុកុមិ មិន មិន ជា លោកុកុំ ប្រត្រិត្តោ វា ជា មួយ ទីនិ លោកុ កាស្រ័យ ឧទ្ធរណ៍ ធម៌ោតុកុមិ មិន មិន ជា លោកុកុំ ប្រត្រិត្តោ វា ជា មួយ ទីនិ លោកុ វេបា ភិក្ខុ វិជី ព្រោម លោកុប្បច្ចយា ។ ធម៌ោតុកុមិ មិន មិន ជា លោកុកុំ មិន មិន ជា លោកុ កាស្រ័យ ឧទ្ធរណ៍ ធម៌ោតុកុមិ មិន មិន ជា លោកុកុំ មិន មិន ជា លោកុ វេបា ភិក្ខុ វិជី ព្រោម លោកុប្បច្ចយា ។

ធម៌ លោកុសាលោកុកុលោកុកុំ ។

បូជ្ឈន្តវទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១០៤៦] សម្បទ្ធិយំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សម្ប-
ទ្ធិយោ ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ។
សម្បទ្ធិយំ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សម្បទ្ធិយោ ឧហេតុ
ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ។

[១០៤៧] សន្តតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តតោ
ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ។ សន្តតំ
ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តតោ ឧហេតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ។

[១០៤៨] អនិទស្សនំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនិ-
ទស្សនោ ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ។
អនិទស្សនំ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អនិទស្សនោ ឧហេ-
តុ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ។

[១០៤៩] សម្បដិយំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សម្ប-
ដិយោ ហេតុ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ។
សម្បដិយំ ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច សម្បដិយោ ឧហេតុ
ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា តិណិ ។ អម្បដិយំ
ឧហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អម្បដិយោ ឧហេតុ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បទ្ធិយា ធរ ។

បូជ្ឈន្តវទុក្ខហោតុទុក្ខំ

[១០៤៦] ហេតុនមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងចង្កុយ កាស្រ័យ
នុវាហេតុនមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងចង្កុយ រើបតិកាឡិដ ព្រាហមហេតុប្បទ្ធិយ ។
ន.ហេតុនមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងចង្កុយ កាស្រ័យ នុវាហេតុ-
នមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងចង្កុយ រើបតិកាឡិដ ព្រាហមហេតុប្បទ្ធិយ ។

[១០៤៧] ហេតុនមិ ដែលចង្កុយតាក់តែង កាស្រ័យ នុវាហេតុ-
នមិ ដែលចង្កុយតាក់តែង រើបតិកាឡិដ ព្រាហមហេតុប្បទ្ធិយ ។ ន.ហេតុ-
នមិ ដែលចង្កុយតាក់តែង កាស្រ័យ នុវាហេតុនមិ ដែលចង្កុយតាក់-
តែង រើបតិកាឡិដ ព្រាហមហេតុប្បទ្ធិយ ។

[១០៤៨] ហេតុនមិ ជាអនិទស្សនៈ កាស្រ័យ នុវាហេតុនមិ ន
អនិទស្សនៈ រើបតិកាឡិដ ព្រាហមហេតុប្បទ្ធិយ ។ ន.ហេតុនមិ ន
អនិទស្សនៈ កាស្រ័យ នុវាហេតុនមិ ជាអនិទស្សនៈ រើបតិកាឡិដ
ព្រាហមហេតុប្បទ្ធិយ ។

[១០៤៩] ហេតុនមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងការបំបាត់ កាស្រ័យ
នុវាហេតុនមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងការបំបាត់ រើបតិកាឡិដ ព្រា
ហេតុប្បទ្ធិយ ។ ន.ហេតុនមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងការបំបាត់ កាស្រ័យ
នុវាហេតុនមិ ប្រត្រីក្កុវាវាដមួយនឹងការបំបាត់ រើបតិកាឡិដ ព្រា
ហេតុប្បទ្ធិយ ។ មកវា ។ ន.ហេតុនមិ មិនមានការបំបាត់ កាស្រ័យ
នុវាហេតុនមិ មិនមានការបំបាត់ រើបតិកាឡិដ ព្រាហមហេតុប្បទ្ធិយ
មកវា ។ ។

[១០៤០] អរូបិ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អរូបិ ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ រូបិ នហេតុ
ធម្មំ បដិច្ច រូបិ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា នវ ។

[១០៤១] លោកិយំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច លោ-
កិយោ ហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា លោ-
កុត្តរំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច លោកុត្តរោ ហេតុ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ព្វ ។ លោកិយំ
នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច លោកិយោ នហេតុ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា លោកុត្តរំ នហេតុំ ធម្មំ
បដិច្ច លោកុត្តរោ នហេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា មក្ខ ។

[១០៤២] កេនចិ វិន្ទាយ្យំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
កេនចិ វិន្ទាយ្យំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ កេនចិ-
វិន្ទាយ្យំ នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . កេនចិ វិន្ទាយ្យំ
នហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។

[១០៤៣] ធមិ មិនមោឃូ ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មិន
មោឃូ ជាហេតុ ទើបតើតឡើង ប្រាសាទប្បដ្ឋយា ។ ធមិ មោឃូ
មិនមែនជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ មោឃូ មិនមែនជាហេតុ ទើបតើត
ឡើង ប្រាសាទប្បដ្ឋយា មានពៈ ៧ ។

[១០៤៤] ធមិ ជាលោកិយ ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ជា
លោកិយ ជាហេតុ ទើបតើតឡើង ប្រាសាទប្បដ្ឋយា ធមិ ជាលោ-
កុត្តរ ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាលោកុត្តរ ជាហេតុ ទើបតើត
ឡើង ប្រាសាទប្បដ្ឋយា មានពៈ ៦ ។ ធមិ ជាលោកិយ មិនមែន
ជាហេតុ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាលោកិយ មិនមែនជាហេតុ ទើប
តើតឡើង ប្រាសាទប្បដ្ឋយា ធមិ ជាលោកុត្តរ មិនមែនជាហេតុ
កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ជាលោកុត្តរ មិនមែនជាហេតុ ទើបតើតឡើង ប្រាសាទ
ប្បដ្ឋយា មានពៈ ៧ ។

[១០៤៥] កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែលបុគ្គលគប្បីជីវិតដោយវិញ្ញាណ
ណាមួយ ជាហេតុ . . . កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីជីវិត
ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ជាហេតុ . . . ។ កាស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែល
បុគ្គលគប្បីជីវិតដោយវិញ្ញាណណាមួយ មិនមែនជាហេតុ . . . កា-
ស្រ័យ ខ្លាចមិ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីជីវិតដោយវិញ្ញាណណាមួយ មិន
មែនជាហេតុ . . . ។

អាសវិគោច្ឆកទុកហោតុទុកិ

[១០៩៣] អាសវំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ខោអាសវំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ អាសវំ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ខោអាសវំ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។

[១០៩៤] ស្មាសវំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... អធាសវំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ ស្មាសវំ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... អធាសវំ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។

[១០៩៥] អាសវសម្មយុត្តំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... អាសវវិញ្ញយុត្តំ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ អាសវសម្មយុត្តំ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... អាសវវិញ្ញយុត្តំ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។

[១០៩៦] អាសវភោគសាសវត្ថុ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... សាសវភោគសាសវត្ថុ ហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។ អាសវភោគសាសវត្ថុ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... សាសវភោគសាសវត្ថុ ឧហោតុំ ធម្មំ បដិច្ច ... ។

អាសវិគោច្ឆកទុកហោតុទុកិ

[១០៩៣] អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ជាអាសវៈ ជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ មិនមែនជាអាសវៈ ជាហោតុ ... ។ អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ជាអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... ។

[១០៩៤] អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ មិនមានអាសវៈ ជាហោតុ ... ។ អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ មិនមានអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... ។

[១០៩៥] អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រកបដោយអាសវៈ ជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រាសចាកអាសវៈ ជាហោតុ ... ។ អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រកបដោយអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រាសចាកអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... ។

[១០៩៦] អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ជាអាសវៈ ជាហោតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាហោតុ មិនមែនជាអាសវៈ ជាហោតុ ... ។ អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ជាអាសវៈ ជាហោតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... អាស្រ័យ ខ្លាធមិ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាហោតុ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហោតុ ... ។

មហានិទ្ទកលោកុទ្ធករៈ

[១០៦០] សារក្កណំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . សារក្ក-
 ណំ ធម្មេហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ធម្មេហេតុំ ហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច . . . ។ ធម្មេហេតុំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។
 ចិញ្ចុសធម្មយុត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ចិញ្ចុស-
 សន្និ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ចិញ្ចុសបុត្តានំ ហេ-
 តុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ចិញ្ចុសហេតុំ ហេតុំ ធម្មំ ប-
 ដិច្ច . . . ។ ចិញ្ចុសធម្មវិវត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។
 ចិញ្ចុសសន្និសប្បដ្ឋានំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ចិញ្ចុ-
 សសន្និសប្បដ្ឋានសហេតុំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។
 ចិញ្ចុសសន្និសប្បដ្ឋានសហេតុធម្មវិវត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។
 កាលិវំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ធម្មេហេតុំ ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ធម្មេហេតុំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
 ធម្មេហេតុំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។

ឧបាសមគោត្តកុមារលោកុទ្ធករៈ ចិន្តំ ។

ឧបាសមគោត្តកុមារលោកុទ្ធករៈ

[១០៦១] ឧបាសមគោត្តកុមារលោកុទ្ធករៈ ចិន្តំ ។

ឧបាសមគោត្តកុមារលោកុទ្ធករៈ ចិន្តំ ។

មហានិទ្ទកលោកុទ្ធករៈ

[១០៦០] កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ប្រច្រ័ត្តោវេជាមួយនឹងកាម្មណ៍
 . . . កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ប្រច្រ័ត្តោវេជាមួយនឹងកាម្មណ៍ . . . ។
 កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ចិន្តាមេតាចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌
 ជាចកសិក . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត . . . ។
 កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារ
 ហេតុធម៌ កំណើតដោយចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌
 ភើតជាមួយនឹងចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ប្រច្រ័ត្តោវេ
 ភាវចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ច្រឡូកច្រឡំនឹងកំណើត
 ដោយចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ច្រឡូកច្រឡំកំណើត
 នឹងភើតជាមួយនឹងចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ច្រឡូកច្រឡំ
 កំណើតនឹងប្រច្រ័ត្តោវេភាវចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ជា
 ភាវចិត្ត . . . ។ កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ចិន្តាមេតាចិត្ត . . . ។
 កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ជាធម្មវិវត្ត . . . កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ជា
 អនុបាវចិត្ត . . . ។

ឧបាសមគោត្តកុមារលោកុទ្ធករៈ ។

ឧបាសមគោត្តកុមារលោកុទ្ធករៈ

[១០៦១] កាស្រ័យ ទ្វារហេតុធម៌ ជាធម្មវិវត្ត . . . ។

ឧបាសមគោត្តកុមារលោកុទ្ធករៈ ។

កិលេសគោប្បកទុកហោតទុកំ

(១០៦២) ភិលេសំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។
កិលេសគោប្បកទុកហោតទុកំ ធម្មំ ។

បិដ្ឋិទុកហោតទុកំ

(១០៦៣) នស្ស្រាជេន បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ន នស្ស្រាជេន បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ភាវនាយ បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ នស្ស្រាជេន បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ន នស្ស្រាជេន បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ ភាវនាយ បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ន ភាវនាយ បហាតត្វំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ សវិតត្ថំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . អវិតត្ថំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ សវិតាវំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . អវិតាវំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ សុឆ្លិតិកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . អឃ្លិតិកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ បិទិសហាតតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . នបិទិសហាតតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ សុទសហាតតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . នសុទសហាតតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។

កិលេសគោប្បកទុកហោតទុកំ

(១០៦៤) ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ជាតិលេស . . . ។
ចំ កិលេសគោប្បកទុកហោតទុកំ ។

បិដ្ឋិទុកហោតទុកំ

(១០៦៥) ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ដែលត្រូវលេដោយទស្សនៈ . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ដែលមិនមែនត្រូវលេដោយទស្សនៈ . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ដែលត្រូវលេដោយភាវនា . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ដែលមិនមែនត្រូវលេដោយភាវនា . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មានហតុដែលត្រូវលេដោយទស្សនៈ . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មានហតុដែលមិនមែនត្រូវលេដោយទស្សនៈ . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មានហតុដែលត្រូវលេដោយភាវនា . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មានហតុដែលមិនមែនត្រូវលេដោយភាវនា . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ប្រព្រឹត្តនៅជាមួយនឹងវិភក្តៈ . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មិនមានវិភក្តៈ . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ប្រព្រឹត្តនៅជាមួយនឹងវិចារ . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មិនមានវិចារ . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ប្រព្រឹត្តនៅជាមួយនឹងបិទិ . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មិនមានបិទិ . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ប្រកបដោយបិទិ . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មិនមែនប្រកបដោយបិទិ . . . ។ ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ ប្រកបដោយសុទ្ធ . . . ភាស្រីយ ទ្វារហតុធមិ មិនមែនប្រកបដោយសុទ្ធ . . . ។

ចម្លើយទៅសុត្តន្ត

ឧបេក្ខាសហគតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ឧបេក្ខា-
 សហគតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ កាមាវចរំ ហេ-
 តុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ឧកាមាវចរំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 . . . ។ ភូតាវចរំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ឧភូតាវ-
 ចរំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ អភូតាវចរំ ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច . . . ឧអភូតាវចរំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។
 បរិយោជន្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . អបរិយោជន្តំ ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ និយ្យាទិកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច
 . . . ។ អនិយ្យាទិកំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។
 និយតំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ អនិយតំ ហេតុំ
 ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ សឧត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
 អឧត្តំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច . . . ។ សវណំ ហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច . . . អវណំ ហេតុំ ធម្មំ បដិច្ច អវណា ហេតុ
 ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អវណំ ឧហេតុំ ធម្មំ
 បដិច្ច អវណា ឧហេតុ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា ។ សត្វត្ថ វិគ្គារាទ ។

ចម្លើយទៅសុត្តន្ត ខំដឹង ។
 អនុលោមទុក្ខកម្មដ្ឋានំ ខំដឹង ។
 អនុលោមប្បដ្ឋានំ ខំដឹង ។

ចម្លើយទៅសុត្តន្ត

កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ប្រកថាហេតុត្ថា . . . កាស្រ័យ ខ្លា
 ហតុធម៌ មិនមែនប្រកថាហេតុត្ថា . . . ។ កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌
 ជាគាថាវចរៈ . . . កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ មិនមែនជាគាថាវចរៈ . . . ។
 កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជាភូតាវចរៈ . . . កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ មិន
 មែនជាភូតាវចរៈ . . . ។ កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជាអភូតាវចរៈ . . .
 កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ មិនមែនជាអភូតាវចរៈ . . . ។ កាស្រ័យ ខ្លាហតុ-
 ធម៌ ជាបរិយោជន្តៈ . . . កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជាអបរិយោជន្តៈ . . . ។
 កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជានិយ្យាទិកៈ . . . ។ កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌
 ជាអនិយ្យាទិកៈ . . . ។ កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជានិយត . . . ។
 កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជាអនិយតៈ . . . ។ កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជា
 សឧត្តៈ . . . កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជាអឧត្តៈ . . . ។ កាស្រ័យ
 ខ្លាហតុធម៌ ជាសវណៈ . . . ហេតុធម៌ ជាសវណៈ កាស្រ័យ ខ្លា
 ហេតុធម៌ ជាសវណៈ ទើបតែការខ្លឹម ព្រោះហេតុប្បដ្ឋន្តិយ ។ ឧហេតុធម៌
 ជាសវណៈ កាស្រ័យ ខ្លាហតុធម៌ ជាសវណៈ ទើបតែការខ្លឹម ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋន្តិយ ។ លេខគ្រឹះស្តារ ហេតុធម៌បច្ច័យភាវិកសំ ។

ចប់ ចម្លើយទៅសុត្តន្ត ។
 ចប់ អនុលោមទុក្ខកម្មដ្ឋានំ ។
 ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋានំ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានស្ស បុទ្ធសមោ ភាគ

មាតិកាបដ្ឋានិ

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បុទ្ធសមភាគ

សង្ខេបប្រាប់មាតិកា

ទំព័រ

មាតិកា	លេខ	មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមត្រីកទកប្បដ្ឋានិ		អនុលោមត្រីកទកប្បដ្ឋានិ	
ហិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	១	ហិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	១
ហិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	៧	ហិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	៧
ហិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	១១	ហិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	១១
មិច្ឆត្តិកហេតុទុក្ខំ	១២	មិច្ឆត្តិកហេតុទុក្ខំ	១២
មន្តាវដ្ឋានត្រីកហេតុទុក្ខំ	២១	មន្តាវដ្ឋានត្រីកហេតុទុក្ខំ	២១
ឧប្បទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	២៤	ឧប្បទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	២៤
អភិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	២៦	អភិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	២៦
អភិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	២៦	អភិទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	២៦
អប្បទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	៤០	អប្បទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	៤០
អប្បទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	៤៧	អប្បទ្ធក្កិកហេតុទុក្ខំ	៤៧
សធិទស្សត្រីកហេតុទុក្ខំ	៤៦	សធិទស្សត្រីកហេតុទុក្ខំ	៤៦
កុសលត្រីកហេតុទុក្ខំ	៥៧	កុសលត្រីកហេតុទុក្ខំ	៥៧
កុសលត្រីកហេតុទុក្ខំ	៥៨	កុសលត្រីកហេតុទុក្ខំ	៥៨
កុសលត្រីកហេតុទុក្ខំ	៦៧	កុសលត្រីកហេតុទុក្ខំ	៦៧

មាតិកា	អង្កេត
វិគ្គត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៦
បីវិគ្គត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៧
ឧប្បន្នត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៨
ឧប្បន្នខេមហោតត្វាហត្តកត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៩
អាធម្មនាមិក្ខិកសរណទុក្ខ	១៦០
សេត្តត្តិកសរណទុក្ខ	១៦១
បរិគ្គត្តិកសរណទុក្ខ	១៦២
បរិគ្គាម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៣
បរិទ្ធត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៤
បិដ្ឋត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៥
មន្ទ្រាម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៦
ឧប្បន្នត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៧
សេត្តត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៨
សតិគារម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៩
អប្បន្នត្តិកសរណទុក្ខ	១៧០
អប្បគារម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៧១

មាតិកា	ទំព័រ
វិគ្គត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៦
បីវិគ្គត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៧
ឧប្បន្នត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៨
ឧប្បន្នខេមហោតត្វាហត្តកត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៩
អាធម្មនាមិក្ខិកសរណទុក្ខ	១៦០
សេត្តត្តិកសរណទុក្ខ	១៦១
បរិគ្គត្តិកសរណទុក្ខ	១៦២
បរិគ្គាម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៣
បរិទ្ធត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៤
បិដ្ឋត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៥
មន្ទ្រាម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៦
ឧប្បន្នត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៧
សេត្តត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៨
សតិគារម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៦៩
អប្បន្នត្តិកសរណទុក្ខ	១៧០
អប្បគារម្មណត្តិកសរណទុក្ខ	១៧១

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

មាតិកា

ទំព័រ

សន្ទិស្សន្តិកសរណ៍ខ្ពស់

១៧០

សន្ទិស្សន្តិកសរណ៍ទុក្ខ

១៧០

អនុលោមន្តិកន្តិកប្បដ្ឋាន

អនុលោមន្តិកន្តិកប្បដ្ឋាន

កុសលន្តិកវិទាភិក

១៧២

កុសលន្តិកវិទាភិក

១៧២

កុសលន្តិកវិបាកន្តិក

១៧៣

កុសលន្តិកវិបាកន្តិក

២៧៦

កុសលន្តិកទុប្បាទន្តិក

១៧៤

កុសលន្តិកទុប្បាទន្តិក

១៧៨

កុសលន្តិកសន្តិសង្កតិក

១៧៦

កុសលន្តិកសន្តិសង្កតិក

១៧៦

កុសលន្តិកវិភក្តិក

១៧៧

កុសលន្តិកវិភក្តិក

១៧៧

កុសលន្តិកប្បវិភក្តិក

១៧៩

កុសលន្តិកប្បវិភក្តិក

១៧៩

កុសលន្តិកទស្សន្តិក

១៧៨

កុសលន្តិកទស្សន្តិក

១៧៨

កុសលន្តិកទស្សន្តិកទេវភាគព្វហេតុក្តិក

១៧៧

កុសលន្តិកទស្សន្តិកទេវភាគព្វហេតុក្តិក

១៧៧

កុសលន្តិកអាចយនាមន្តិក

២០០

កុសលន្តិកអាចយនាមន្តិក

២០០

កុសលន្តិកសេន្តិក

២០១

កុសលន្តិកសេន្តិក

២០១

កុសលន្តិកបរិភក្តិក

២០៣

កុសលន្តិកបរិភក្តិក

២០៣

កុសលន្តិកបរិភាសន្តិក

២០៥

កុសលន្តិកបរិភាសន្តិក

២០៥

កុសលន្តិកហិទ្ធតិក

២០៧

កុសលន្តិកហិទ្ធតិក

២០៧

កុសលន្តិកមិទ្ធតិក

២០៧

កុសលន្តិកមិទ្ធតិក

២០៧

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	លេខ
កុសលភ្នំកម្ពុជាម្ពូណភ្នំក្រុង	២១១
កុសលភ្នំកងប្រវត្តិក្រុង	២១២
កុសលភ្នំអភិវឌ្ឍន៍	"
កុសលភ្នំអភិវឌ្ឍន៍ម្ពូណភ្នំក្រុង	"
កុសលភ្នំអដ្ឋប្បវត្តិក្រុង	២១៥
កុសលភ្នំកងប្រវត្តិម្ពូណភ្នំក្រុង	២១៦
កុសលភ្នំសង្ឃសិទ្ធិម្ពូណភ្នំក្រុង	"
វេទនាភ័ក្ត្រកុសលភ្នំក្រុង	២២០
វិបាកភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៦
ឧបាសិទ្ធិភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៧
សន្តិសិទ្ធិភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៨
វិភេទភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៩
បីភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៩
ទស្សនភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៨
ទស្សនាឧបហារភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៧
ភាវយភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២៣០

សន្លឹកប្រាក់មាតិកា

មាតិកា	ទំហំ
កុសលភ្នំកម្ពុជាម្ពូណភ្នំក្រុង	២១១
កុសលភ្នំកងប្រវត្តិក្រុង	២១២
កុសលភ្នំអភិវឌ្ឍន៍	"
កុសលភ្នំអភិវឌ្ឍន៍ម្ពូណភ្នំក្រុង	"
កុសលភ្នំអដ្ឋប្បវត្តិក្រុង	២១៥
កុសលភ្នំកងប្រវត្តិម្ពូណភ្នំក្រុង	២១៦
កុសលភ្នំសង្ឃសិទ្ធិម្ពូណភ្នំក្រុង	"
វេទនាភ័ក្ត្រកុសលភ្នំក្រុង	២២០
វិបាកភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៦
ឧបាសិទ្ធិភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៧
សន្តិសិទ្ធិភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៨
វិភេទភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៩
បីភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៩
ទស្សនភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៨
ទស្សនាឧបហារភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២២៧
ភាវយភ្នំកុសលភ្នំក្រុង	២៣០

មាតិកា

អង្ក

មាតិកា

ទំព័រ

សេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣០

បរិក្ខេបសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣១

បរិក្ខេបសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣២

បរិក្ខេបសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៣

មិច្ឆកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៤

បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៥

ឧប្បទេសកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៦

អតិកិច្ចសលក្ខិកៈ "

អតិកិច្ចសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៧

អប្បកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៨

អប្បកិច្ចសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៩

សន្និសីទសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៤០

អនុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

ហេតុទុកសហេតុទុក ២៤៣

ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តទុក ២៤៤

ហេតុទុកហេតុសហេតុទុក ២៤៥

សេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣០

បរិក្ខេបសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣១

បរិក្ខេបសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣២

បរិក្ខេបសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៣

មិច្ឆកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៤

បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៥

ឧប្បទេសកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៦

អតិកិច្ចសលក្ខិកៈ "

អតិកិច្ចសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៧

អប្បកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៨

អប្បកិច្ចសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៣៩

សន្និសីទសេដ្ឋកិច្ចសលក្ខិកៈ ២៤០

អនុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

ហេតុទុកសហេតុទុក ២៤៣

ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តទុក ២៤៤

ហេតុទុកហេតុសហេតុទុក ២៤៥

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	ទំព័រ
ហេតុទុក្ខហេតុហេតុសម្បជ្ឈក្កទុក្ខ	២៥០
ហេតុទុក្ខខហេតុសហេតុទុក្ខ	"
ហេតុទុក្ខសម្បជ្ឈយទុក្ខ	២៥២
ហេតុទុក្ខសន្និកទុក្ខ	២៥៣
ហេតុទុក្ខសនិទស្សទុក្ខ	"
ហេតុទុក្ខសម្បជ្ឈិយទុក្ខ	២៥៦
ហេតុទុក្ខត្រិទ្ធក	២៥៧
ហេតុទុក្ខលោកិយទុក្ខ	២៥៦
ហេតុទុក្ខគេនិវិញ្ញយ្យទុក្ខ	២៥៧
ហេតុទុក្ខភាសទុក្ខ	២៥៥
ហេតុទុក្ខភាសវសម្បជ្ឈក្កទុក្ខ	២៥៧
ហេតុទុក្ខភាសវសាសវទុក្ខ	២៦០
ហេតុទុក្ខភាសវសាសវសម្បជ្ឈក្កទុក្ខ	"
ហេតុទុក្ខភាសវសម្បជ្ឈក្កសាសវទុក្ខ	២៦១
ហេតុទុក្ខនគាត្វកទុក្ខ	២៦២
ហេតុទុក្ខនាម្មណទុក្ខ	"

សន្និកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ហេតុទុក្ខហេតុហេតុសម្បជ្ឈក្កទុក្ខ	២៥០
ហេតុទុក្ខខហេតុសហេតុទុក្ខ	"
ហេតុទុក្ខសម្បជ្ឈយទុក្ខ	២៥២
ហេតុទុក្ខសន្និកទុក្ខ	២៥៣
ហេតុទុក្ខសនិទស្សទុក្ខ	"
ហេតុទុក្ខសម្បជ្ឈិយទុក្ខ	២៥៦
ហេតុទុក្ខត្រិទ្ធក	២៥៧
ហេតុទុក្ខលោកិយទុក្ខ	២៥៦
ហេតុទុក្ខគេនិវិញ្ញយ្យទុក្ខ	២៥៧
ហេតុទុក្ខភាសទុក្ខ	២៥៥
ហេតុទុក្ខភាសវសម្បជ្ឈក្កទុក្ខ	២៥៧
ហេតុទុក្ខភាសវសាសវទុក្ខ	២៦០
ហេតុទុក្ខភាសវសាសវសម្បជ្ឈក្កទុក្ខ	"
ហេតុទុក្ខភាសវសម្បជ្ឈក្កសាសវទុក្ខ	២៦១
ហេតុទុក្ខនគាត្វកទុក្ខ	២៦២
ហេតុទុក្ខនាម្មណទុក្ខ	"

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	លេខ
ហេតុទុកចិត្តទុក	២៦៧
ហេតុទុកចិត្តសិក្សា	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទាន	២៦៤
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេត	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានទុក	២៦៥
ហេតុទុកចិត្តសហទុក	"
ហេតុទុកចិត្តខ្មៅក្រហម	២៦៦
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេតសម្បទានទុក	"
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេតសម្បទានសហទុក	២៦៧
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេតសម្បទានខ្មៅក្រហម	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទាន	២៦៨
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានទុក	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានសហទុក	២៦៩
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានខ្មៅក្រហម	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានសហទុក	២៧០

សន្លឹកប្រាក់មាតិកា

មាតិកា	ទំហំ
ហេតុទុកចិត្តទុក	២៦៧
ហេតុទុកចិត្តសិក្សា	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទាន	២៦៤
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេត	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានទុក	២៦៥
ហេតុទុកចិត្តសហទុក	"
ហេតុទុកចិត្តខ្មៅក្រហម	២៦៦
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេតសម្បទានទុក	"
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេតសម្បទានសហទុក	២៦៧
ហេតុទុកចិត្តសំសង្កេតសម្បទានខ្មៅក្រហម	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទាន	២៦៨
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានទុក	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានសហទុក	២៦៩
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានខ្មៅក្រហម	"
ហេតុទុកចិត្តសម្បទានសហទុក	២៧០

វិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

វិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

វិទ្យុបាលី	វិទ្យុបាលី	អង្គ	វគ្គលខាយ	វិទ្យុបាលី	វិទ្យុបាលី	អង្គ	វគ្គលខាយ
ហិក្ខុវាដ្ឋ	ហិក្ខុវាដ្ឋ-	១១	២	សហដាគរាម្យ	សហដាគរាម្យ		
ហេតុប្បច្ចយ	ហេតុប្បច្ចយា ៗ	១៧	៨	សម្មយុត្តរាម្យ	សម្មយុត្តរាម្យ	២០២	១១
អវិ.	អវិ.	២១	៦	មជ្ឈមស្ស	មជ្ឈមស្ស	២០៨	៧
នរោត្ត	នរោត្ត	២៨	១២	អត្សរ	អត្សរ-	២៧២	៧
អវិ.	អវិ.	២៧	៦	វិទ្ធ	វិទ្ធ	២៧៨	១៧
នារម្មណ	នារម្មណ	៨២	១៧	ធម្មវិស	ធម្មវិស	២២២	១២
អត្សរ	អត្សរ.	៦៨	២	យា	យា ៗ	២២៧	១២
សហតុ ៣	សហតុត	៧២	៧	ហេតុប្បច្ចយ	ហេតុប្បច្ចយា ៗ	២៧២	៧
កេខងិវិញ្ញាយ្យ	កេខងិវិញ្ញាយ្យ	៧០	៧	ទព្វ១	២៧០	២៧០	(រលទ្ធិវិស)
បច្ចយា	បច្ចយា ៗ	១០៨	២				
បច្ចយា	បច្ចយា	១៨៧	៩				
អ	អ.	១៦៦	៧				
បច្ចយា	បច្ចយា ៗ	១៨៧	១៧				
កុសលភ្នំសិវិ-	កុសលភ្នំសិវិ	១៧៨	៧				
ភិណិ	ភិណិ	២០២	៧				

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់	ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
(បរិគ្គារម្មណ៍ខ្លឹមហេតុ)	(បរិគ្គារម្មណ៍ខ្លឹមហេតុ--	៧	១២	សេចក្តី	សេចក្តី	១២១	១២
ព្រះរាហុធម្មច្បាប់	ព្រះរាហុធម្មច្បាប់ ។	១៧	១៦	កម្ម	កម្ម	១៣២	៧
របាយការណ៍ធម្មច្បាប់	របាយការណ៍ធម្មច្បាប់ ។	១៧	"	ខ្ញុំកុ	ខ្ញុំកុ	១៣៧	១៦
បដិវារ		៣៧	១	ព្រះរាហុធម្មច្បាប់	ព្រះរាហុធម្មច្បាប់ ។	១២២	៧
ក្នុងការផ្តល់ធម្មច្បាប់	ក្នុងការផ្តល់ធម្មច្បាប់	៥២	១២	ខ្ញុំសម្ភាសន៍យក្នុងទី	ខ្ញុំសម្ភាសន៍យក្នុងទី	១៧៧	១១
បុរេនិ	បុរេនិ	"	១៧	ជាមួយនឹង	ជាមួយនឹង	១៧៣	១៣
វិទ្យាសាលា	វិទ្យាសាលា	៦៧	៤	មួយនឹង	ជាមួយនឹង	"	១៦
(-របាយការណ៍ខ្លឹម)	(-របាយការណ៍ខ្លឹម)	៧៧	២	បញ្ជាក់ក្តី	បញ្ជាក់ក្តី	២១៧	២
"	"	"	៧	ព្រះរាហុធម្មច្បាប់	ព្រះរាហុធម្មច្បាប់ ។	២៥៦	៧
ព្រះរាហុធម្មច្បាប់	ព្រះរាហុធម្មច្បាប់	៧០	១១	"	"	"	១០
កុសលខ្លឹម-	កុសលខ្លឹម-	១០៥	១៧	-----			
ខ្ញុំកុសលខ្លឹម	កុសលខ្លឹម	១១៦	៥				
របាយការណ៍ធម្មច្បាប់	របាយការណ៍ធម្មច្បាប់	១១៦	១៦				
- គោត្តខុក	- គោត្តខុក	១១៧	២				
ក្នុងស្រុក	ក្នុងស្រុក	១២០	១០				